

První soukromé jazykové gymnázium
Hradec Králové, spol. s r. o.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRVNÍHO SOUKROMÉHO
JAZYKOVÉHO GYMNÁZIA
HRADEC KRÁLOVÉ

První část

„Dobrá znalost jazyků je cestou k dalšímu vzdělávání“.

OBSAH

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRVNÍHO SOUKROMÉHO JAZYKOVÉHO GYMNÁZIA HRADEC KRÁLOVÉ.....	2
<i>PRVNÍ ČÁST</i>.....	2
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	27
HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	41
PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ	42
VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ	46
VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	46
VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ.....	48
EVVO	51
MATURITNÍ ZKOUŠKA	53
MALÁ MATURITNÍ ZKOUŠKA.....	56
OSOBNÍ PORTFOLIO ŽÁKA.....	57
VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	58
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRVNÍHO SOUKROMÉHO JAZYKOVÉHO GYMNÁZIA HRADEC KRÁLOVÉ.....	60
<i>DRUHÁ ČÁST</i>.....	60
OBSAHOVÁ STRÁNKA	60
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	61
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	61
CIZÍ JAZYKY.....	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
ANGLICKÝ JAZYK	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.

FRANCOUZSKÝ JAZYK	124
NĚMECKÝ JAZYK.....	174
ŠPANĚLSKÝ JAZYK	222
RUSKÝ JAZYK.....	254
ČÍNSKÝ JAZYK.....	270
ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD.....	289
OBČANSKÁ VÝCHOVA	289
DĚJEPIS	312
DĚJEPISNÝ SEMINÁŘ - DĚJINY KULTURY	342
ZEMĚPIS.....	345
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	407
MATEMATIKA.....	407
FYZIKA	465
FYZIKÁLNÍ SEMINÁŘ	494
CHEMIE	495
BIOLOGIE	572
INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKACHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ	
DEFINOVÁNA.	
TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	654
ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	694
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ.....	694
ESTETICKÁ VÝCHOVA.....	700
ESTETICKÁ VÝCHOVA – HUDEBNÍ.....	701
ESTETICKÁ VÝCHOVA – VÝTVARNÁ	705
ESTETICKÁ VÝCHOVA - DĚJINY UMĚNÍ	719
SEMINÁŘ – DĚJINY UMĚNÍ	724

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: **Dobrá znalost jazyků je cestou k dalšímu vzdělávání**

Forma vzdělávání: Denní forma

Předkladatel:

Název: První soukromé jazykové gymnázium Hradec Králové, spol. s r.o.

Adresa: Brandlova ul. 875, 500 03 Hradec Králové

Ředitel: PhDr. Ladislav Bartůška

Kontakty:

Telefon: 495 543 141

E-mail: bartuska.ladislav@psjg.cz

Web: www.psjg.cz, www.psjg.eu, www.psjg-hk.cz

Zřizovatel: PhDr. Ladislav Bartůška

Název: PhDr. Ladislav Bartůška

Adresa: Urbanice 33, 503 27 Lhota pod Libčany

Revize ŠVP se zapracovanými změnami a úpravami dle nového RVP k 1. 9. 2021.

Podpis ředitele, razítko školy:

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Velikost školy

První soukromé jazykové gymnázium Hradec Králové, spol. s r.o. je malou, všeobecně vzdělávací střední školou se třinácti třídami. Kapacita školy v jednom školním roce je 300 žáků.

Vybavení školy

Materiální vybavení

Vybavení školy, zvláště didaktickou technikou, je na velmi dobré úrovni.

- počet všech učeben na škole: 19
- počet počítačových učeben: 2
- počet pracovních míst PC v obou učebnách: $16 + 15 = 31$; ve škole jsou vybudovány dvě počítačové učebny určené zejména pro výuku informatiky – v jedné z nich je 16 pracovních míst s umístěním stolních počítačů s monitory, v druhé je 15 mobilních laptopů (tak je pro výuku informatiky počet míst v učebnách dostačující, protože se výuka uskutečňuje v menších skupinách)
- počet odborných učeben: 10 (dvě počítačové učebny, posluchárna fyziky, laboratoř chemie, učebna chemie, učebna biologie, učebna dějepisu, učebna zeměpisu, dvě jazykové učebny)
- počet počítačů volně přístupných a určených hlavně pro žáky v učebnách: 18
- v každé z dalších 15 učeben je instalován stolní počítač, který je volně přístupný a určen nejen pro práci učitele ale i pro práci žáků
- 20 učitelů je vybaveno školními laptopy, které jim slouží především pro přípravy a pro přímé využívání ve výuce. Laptopy jsou neustále obměňovány a to tak, aby byla zaručena jejich mobilita ve vývoji IT.
- všechny pracovní učitelů, ředitelna, kancelář jsou vybaveny PC a jsou síťově propojeny pro rychlé předávání informací
- ve škole je pevná počítačová síť, všechny počítače jsou připojeny k internetu bez omezení počtu stahovaných dat
- ve škole je instalována vnitřní bezdrátová síť, kdokoli z žáků a učitelů používajících laptopy se může k síti připojit.

- SW počítačové učebny: Windows 10, MS Office 2016
- SW ostatní počítače školy Windows 7, Windows 8, Windows 10, MS Office 2013 a 2016.
- Zajišťované serverové služby: server školy pracuje v síti LAN, všichni žáci i vyučující mají svoji e-mailovou adresu, např. bartos.milan@psjg-hk.cz
- www.psjg.cz, www.gymnaziumhk.cz, www.psjg-hk.cz, www.psjg.eu
- www.facebook.com/psjg.cz

Počet zařízení prezentační techniky:

- 4 interaktivní tabule
- 16 dataprojektorů
- 1 vizualizér - v učebně fyziky, určený ke snímání a přenosu pokusů, propojený s dataprojektorem
- 1 snímací zařízení předloh z folií propojené s dataprojektorem
- Ve všech učebnách a na chodbě je instalováno ozvučení. Konferenční prostor je osazen výkonným dataprojektorem s celoplošným ozvučením, včetně možnosti připojení mikrofونů, zvukových a ostatních médií.
- všechny kabinety, učebny, ředitelna, kancelář zástupců ředitele a ekonomická kancelář jsou vybaveny stolním počítačem.

Materiální zázemí pro informatiku a výpočetní techniku

Dodržování autorského práva a licenčních ujednání je v souladu s usnesením vlády č. 624 ze dne 20. června 2001 o Pravidlech, zásadách a způsobu zabezpečování kontroly užívání počítačových programů.

Porovnání stávajícího stavu se standardem:

Ukazatelé vybavenosti školy	Základní škola, gymnázium, konzervatoř, jazyková škola		
Počet žáků 300 Počet vyučujících 32	Předpis	Stav školy 2016/17	Porovnání se standardem
Počítačové učebny	5 pracovních stanic na 100 žáků	16 + 15	navíc 16
Ostatní učebny	2 pracovní stanice na 100 žáků	15	navíc 9
Pedagogičtí pracovníci	4 pracovní stanice na 100 žáků	23	navíc 11
Celkem	11 pracovních stanic na 100 žáků	75	navíc 42

Stávající stav překračuje standardem požadované ukazatele.

Hygienické vybavení

Hygienické vybavení odpovídá příslušným normám, průběžně je inovováno v souladu s platnou legislativou. Stav je pravidelně monitorován a kontrolován příslušnými institucemi. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků se řídí Metodickým pokynem MŠMT. Příslušné směrnice pro chování žáků byly zabudovány do školního řádu Prvního soukromého jazykového gymnázia Hradec Králové.

Prostorové uspořádání

Areál gymnázia zahrnuje dvě budovy A, B:

Hlavní budova – budova A

V budově A je k dispozici 16 učeben s běžným vybavením pro výuku, dále laboratoř specializovaná pro výuku biologie a chemie, učebna biologie, dějepisu, zeměpisu a dvě jazykové učebny. Jsou zde umístěny nápojový a stravovací automat pro občerstvení, školní kopírovací středisko pro žáky a učitele.

Technický stav budovy A (postavena v roce 1970) je vcelku dobrý. V roce 2008 byla nově zrekonstruována střecha včetně provedení tepelné izolace, zrekonstruována byla

kanalizace, nově byly modernizovány toalety nákladem 2 mil. Kč. Provedena finančně nákladná výměna oken. Ve všech učebnách byly provedeny rekonstrukce podlah. V celé škole byla provedena rekonstrukce elektrické sítě, je zajištěno kompletní bezdrátové pokrytí všech míst školy internetovou sítí. Ve všech učebnách je nový nábytek, ve všech třídách je žákům volně přístupný PC s internetovým připojením. Celá budova byla stavebně přebudována v roce 2005, prosklenou čelní stěnou byly uzavřeny původně volné pavlače, do kabinetu přírodních věd, cizích jazyků a do laboratoře chemie byla instalována vzduchotechnika.

Správní budova – budova B

Budova B je správní budovou, je v ní umístěna ředitelna, kancelář zástupců ředitele, kancelář sekretariátu, dvě specializované učebny pro výuku informatiky, jazyková učebna a posluchárna fyziky. Celá budova prošla komplexní rekonstrukcí v roce 2000. V roce 2013 byla budova opatřena novou fasádou a vyměněny vstupní dveře a v roce 2015 bylo provedeno zasklení spojovacího koridoru mezi budovami A a B. Ve vstupu do budovy jsou umístěny zamykatelné šatní skřínky, do nichž si žáci odkládají obuv a mají možnost si v nich zanechávat některé osobní věci.

Rozmístění tříd školní rok 2021-2022

I. poschodí hlavní budova							
č. 14 (16) Učebna	č. 13 (31) Učebna chemie		č. 12 (23) Učebna	č. 11 (24) Učebna	č. 10 (31) Učebna dějepisu		č. 9 (17) Jazyková učebna
Kabinet Inf	Chodba	č. 16 (10) Laboratoř chemie	Chodba	Schody	Chodba	č. 22 Kabinet Bi, Dě, Ze, ZSv	č. 1 WC ♀
č. 15 (12) Jazyková učebna malá (Jam) Psycholog	Chodba						č. 21 Kabinet Aj

Přízemí hlavní budova					Jazyková učebna (Jas) (10)
č. 7 (16) Učebna	č. 6 (30) Učebna zeměpisu	č. 5 (23) Učebna	č. 4 Učebna	č. 3 (31) Učebna biologie	č. 2 (16) Učebna

č. 8 (23) Učebna										
	Chodba	WC ♂	č. 5 WC učitelé	Chodba	Schody automaty	Chodba	č. 20 Kabi net cizích jazyk ů	č. 2 WC ♀	Chodba	č. 1 Kabinet českého jazyka
	kopírka	Chodba								

Správní budova		
č. 18 (19) Učebna výpočetní techniky (Pc)	č.18 Školník	č. 19 (36) Učebna fyziky
č. 24 (15) Učebna (Vaj)	Chodba	WC učitelé
č. 25 Kancelář		č. 23 (16) Učebna výpočetní techniky (Not)
Chodba		č. 24 Kabinet přírodních věd
Kancelář zástupkyň ředitele		
	Ředitelna	

Sport a tělesná výchova

Protože gymnázium nemá vlastní tělocvičnu, výuku tělesné výchovy řešíme pronájmem tělocvičen a hřiště u TJ Sokol Hradec Králové na Eliščině nábřeží. Výuka je organizována tak, že každé odpoledne po polední přestávce má tělesnou výchovu jeden celý ročník. Žáci cvičí ve

skupinách pod vedením jednotlivých vyučujících. Využíváme i blízkosti plaveckého bazénu. V zimním období chodí žáci na zimní stadion bruslit. Využíváme také nabídku dalších sportovišť v Hradci Králové, např. squash v Hradecké ulici nebo golf v Roudničce.

Žáci se účastní různých sportovních soutěží, turnajů škol (např. v kin – ballu, golfu, atletice, florbalu). Mezi žáky je řada výkonných sportovců, někteří z nich reprezentují naši republiku i v zahraničí.

Žáci kvint řadu let jezdí v rámci LVVZ lyžovat, výcvik je realizován na sjezdovkách, běžkách i snowboardu.

Charakteristika pedagogického sboru

První soukromé jazykové gymnázium má registrováno 52 pedagogických pracovníků, z nichž někteří pracují na zkrácený pedagogický úvazek nebo zajišťují vybrané specializované předměty, zejména cizí jazyky a nepovinné předměty. Pedagogický sbor je relativně stabilizovaný, svým složením odpovídá obecným trendům českého školství začátku 21. století a vzdělávacímu programu školy. Počet pedagogů se odvíjí od týdenního počtu vyučovaných hodin a pochopitelně i od nabídky fakultativních předmětů. V současné době i v blízké budoucnosti, v rámci realizace školního vzdělávacího programu, se bude odvisle od počtu žáků přepočtený počet pedagogů pohybovat kolem hodnoty 32, skutečný počet pedagogů pak bude více než 50. V gymnáziu je plně kvalifikovaný sbor. Pedagogický sbor má téměř dvoutřetinové zastoupení žen, ve sboru jsou zkušené pedagogové i řada učitelů mladých. Členy pedagogického sboru jsou vysokoškolští učitelé a vědeckí pracovníci, což umožňuje těsnější kontakt Prvního soukromého jazykového gymnázia s vysokoškolskou oblastí, zejména v Hradci Králové. Naopak několik pracovníků gymnázia externě působí na Univerzitě Hradec Králové.

Pedagogický sbor se podle specializace vyučovaných předmětů a aprobační vyučujících dělí do 8 předmětových komisí, v čele každé komise stojí její předseda, který je i metodickým vedoucím. Jedná se o Komise matematiky, fyziky, informatiky, Komise českého jazyka a literatury, Komise anglického jazyka, Komise cizích jazyků, Komise dějepisu, zeměpisu, základů společenských věd, Komise biologie, chemie, Komise estetické výchovy a Komise tělesné výchovy.

Na gymnáziu pracují 2 psycholožky. Jedna z nich plní funkci metodika primární prevence a drogového preventisty. Druhá je pověřena také výukou psychologie a emocionální inteligence, zároveň je kvalifikovaná a pracuje jako speciální pedagog. Na škole působí výchovný poradce a preventista.

Škola má určeného metodika ICT a metodika environmentální výchovy. Také má stanoveného ŠVP koordinátora.

Vedení školy je tříčlenné – ředitel školy a dvě zástupkyně ředitele. Členy širšího vedení jsou i vedoucí předmětových komisí pro výuku jazyků.

Péče o odborný růst a potřeba celoživotního vzdělávání jsou oblastmi, na něž klademe velký důraz. Sledujeme aktivity směřující k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).

Ve vzdělávání učitelů využíváme především nabídek Národního institutu pro další vzdělávání (pracoviště Hradec Králové) a Školského zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje, ale i vzdělávání interními učiteli. Učitelé jsou pravidelně seznamováni s programem těchto vzdělávacích institucí, dle svého zájmu si vybírají vhodné aktivity a vzdělání si rozšiřují.

Učitelé využívají i nabídek dalších institucí, zejména možností, jež dává přítomnost vysokých škol ve městě (Univerzita Hradec Králové, fakulty Univerzity Karlovy), které pořádají různé odborné přednášky a semináře; informují školy prostřednictvím internetu a posílají na školu pozvánky.

Pedagogové si postupně rozšiřují vzdělání v doktorském studijním programu. Samotné naše gymnázium je testovacím střediskem v oblasti informatiky a kooperuje s českým zastoupením společnosti Microsoft.

Podrobný přehled vzdělávání učitelů je vždy součástí Výroční zprávy školy.

Dlouhodobé projekty

Základním a výchozím předpokladem úspěšného studia našich žáků na vysokých školách všech typů jsou velmi dobré jazykové znalosti a standardní ovládání IT technologií. Povinným cizím jazykem pro všechny byla zvolena angličtina, jejíž výuce je zpravidla v každém ročníku věnováno 5 až 6 vyučovacích hodin týdně. Cílem výuky je, aby všichni žáci opouštějící školu získali zběhlost ve vyjadřování ústním i písemném, a to na všeobecná i odborně speciální témata na úrovni B2, C1, C2. To znamená, že se většina žáků po absolvování nižšího stupně gymnázia musí dostat na úroveň B1 až B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Po absolvování vyššího stupně gymnázia se pak většina žáků dostává na úroveň C1, někteří končí na úrovni C2. U čtyřletého studia končí žáci školu na úrovni B2, C1. Tento úspěch jazykové výuky v angličtině je ověřován absolvováním některé z mezinárodně platných jazykových zkoušek. Obdobný dlouhodobý záměr má gymnázium i při výuce druhého živého jazyka; pro jeho výuku je stanoven celkový počet 12 (nižší gymnázium) a 16 (vyšší gymnázium) vyučovacích hodin měsíčně, takže i ambice žáků jsou nižší – dosahují úrovně B1, B2. Také zde má škola externí prostředek k ověření – řada žáků je vedena k absolvování mezinárodně platné zkoušky, a to v závislosti na zvoleném cizím jazyce. Dobrou přípravu v jazycích podporují i týdny koncentrované výuky jazyků, kdy žáci se svými vyučujícími jazyků a rodilými mluvčími – lektory absolvují týdenní pobyt mimo školu, zpravidla v některém horském rekreačním zařízení, kde je pro danou dobu modelován pobyt v zahraničí. Ve školním roce 2016/2017 byla nově otevřena jako druhý povinně volitelný jazyk čínština.

Škola se rozhodla vyjít vstříc zájmu žáků o hlubší přípravu k vysokoškolskému studiu. Proto jsme kromě jazykové přípravy nabídli žákům po absolvování kvinty (1. ročník vyššího stupně gymnázia), aby si zvolili jiné rozřazení do tříd, a to s prohloubenou výukou některých předmětů – nabídli jsme jim zaměření: pro vysoké školy humanitního, přírodovědného a inženýrského směru. Kromě toho mají možnost se profilovat i volbou povinně volitelných a nepovinných odborných seminářů.

Naše gymnázium má zájem, aby žáci dostali reálnou možnost učit se i podle svého zájmu třetí cizí jazyk; výuka tohoto jazyka je žákům doporučována, není však zatím standardem, a proto je jim umožněna v rámci nepovinného předmětu.

Žáci Prvního soukromého jazykového gymnázia navštěvují celou řadu nepovinných předmětů, vedených učiteli školy. Jde především o výuku cizích jazyků – anglický, německý,

francouzský, španělský, ruský, italský, arabský, čínský, latinský - na různých znalostních úrovních. Samozřejmostí jsou i semináře, které připravují žáky na jazykové zkoušky. Žáci mají možnost studovat i znakový jazyk. Mimo jazykových seminářů pořádá škola semináře zaměřené přímo na konkrétní vysokoškolské studium, např. seminář somatologie, zde vyučuje učitel, který je vyučujícím na lékařské fakultě. Kromě toho probíhá celá řada nepovinných seminářů s náplní rozšiřujícího učiva povinných předmětů. Gymnázium nabízí pro zájemce další aktivity a možnosti přípravy na předmětové soutěže a olympiády v různých klubech.

Škola využívá i výchovných možností charitativních akcí různých organizací k tomu, aby žáci pochopili nutnost pomáhat potřebným. Proto se každoročně zúčastňuje několika charitativních sbírek, např. Den proti rakovině Ligy proti rakovině Praha.

První soukromé jazykové gymnázium Hradec Králové i samo charitativní akce organizuje. Na škole působí Dramatický klub, který pořádá divadelní představení. Na tato představení je vybíráno dobrovolné vstupné, jehož výtěžek pak škola věnuje Dětskému onkologickému oddělení Fakultní nemocnice Hradec Králové. Další akcí, jejíž dobrovolné vstupné tvoří součást charitativního daru Dětskému onkologickému oddělení Fakultní nemocnice, jsou Toulky Evropou, které tradičně pořádají nejmladší žáci (tercie).

Škola zorganizovala pro žáky povinnou aktivitu Tvořivá klávesnice, a to ve spolupráci se společností Microsoft. Tvořivá klávesnice je systém organizace projektové práce. V průběhu studia tímto systémem projdou všichni žáci školy, všichni z víceletého studia jsou povinni zpracovat za dobu studia dva projekty, ze čtyřletého studia alespoň jeden projekt. Cílem Tvořivé klávesnice je ověřit schopnosti žáků aplikovat znalosti a dovednosti získané v průběhu studia na řešení konkrétních problémů. Žáci jsou rozděleni do tří věkových kategorií. Ve 2. a 3. kategorii odevzdávají stručné abstrakty prací také v anglickém jazyce. Naučí se tak pracovat s odbornou literaturou a dalšími zdroji. Výsledky své práce prezentují s důrazem jak na formální grafickou úpravu, tak na verbální projev, a to formou soutěže. Vítězové reprezentují školu v dalších soutěžích, jako je Středoškolská odborná činnost, Mezinárodní konference mladých vědců (International Conference of Young Scientists – ICYS) a dalších. Žákům se podařilo s některými projekty reprezentovat nejen školu, ale i Českou republiku v zahraničí.

Pamatujeme i na co nejrychlejší vzájemné seznámení nových žáků šestiletého studia a organizujeme pro ně a jejich třídní učitele na začátku září několikadenní adaptační kurz na horách pod vedením školní psycholožky.

Imatrikulace je slavnostní přijetí nových žáků tercie a kvinty ke studiu na gymnáziu. Tu organizujeme každoročně na společensky důstojném místě - v Městské hudební síni v Hradci Králové. Žáci složí slavnostní slib do rukou ředitele školy za přítomnosti rodičů a vyučujících. Součástí slavnostního aktu je i malý koncert vážné hudby.

Maturitní ples školy v Kongresovém centru ALDIS představí všechny naše maturanty za přítomnosti učitelů, rodičů i žáků nižších ročníků a je hojně navštěvován i bývalými absolventy školy.

Předávání maturitních vysvědčení je dalším dlouhodobě se uskutečňujícím projektem - při slavnostním ceremoniálu, opět v krásném prostředí Městské hudební síně, jsou vyhodnocovány výsledky maturitních zkoušek. Součástí je i krátký kulturní program. Hojná účast rodičů a oficiálních hostů tvoří důstojnou tečku za čtyřletým či šestiletým studiem.

Důležitým dlouhodobým projektem je sledování úspěšnosti našich absolventů při jejich volbě vysokoškolského studia a vyhlašování nejúspěšnějších žáků gymnázia.

Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce Prvního soukromého jazykové gymnázia a možnosti žáků absolvovat některé zahraniční akce představují praktickou cestu, jak ukázat užitečnost jazykové výuky pro život člověka v dnešní době a testovat jazykovou úroveň i připravenost žáků pro jejich budoucí uplatnění.

V minulých letech proběhl týdenní mezinárodní studijní program s výukou anglického jazyka na Slovensku. Pod názvem International Village se zde žákům našich kvart věnovali lektori z Velké Británie a Spojených států amerických.

Od roku 2014 je součástí školního vzdělávacího plánu kvarty (2. ročníku šestiletého gymnázia) pobyt ve Velké Británii se studiem na anglické škole.

Nové kontakty se nám podařilo navázat se střední školou v Číně v Šanghaji. V roce 2015 došlo k setkání mezi vedením škol, na kterém byla uzavřena smlouva o možnostech spolupráce – mimo jiné vytváření společných žakovských odborných projektů s využitím internetu. Na jaře 2016 odcestovala první skupina našich žáků do Šanghaje a zahájila tak sérii pravidelných pracovních setkání – jednacím jazykem je angličtina a čínština.

Čínský jazyk je od školního roku 2016-17 nabízen žákům jako druhý povinný cizí jazyk, z něhož bude možné i maturovat. V této oblasti gymnázium navázalo spolupráci s Univerzitou

Palackého v Olomouci – s Konfuciovým institutem, který studium čínštiny v České republice zastřešuje.

Byly navázány kontakty se střední školou v Brazílii – město Diadema, škola Ensino Fundamental e Medilo, uskutečnily se společné projekty odborné činnosti žáků. Brazílské škole Iemano byla nabídnuta témata projektů z naší Tvořivé klávesnice. O zaslané projekty projevila brazilská škola velký zájem a zapojila do jejich zpracování všechna gymnázia Diademy. Vítězné projekty z těchto škol byly v Brazílii prezentovány a formou soutěže porovnány s projekty našich žáků. Jednacími jazyky byla angličtina a španělština.

Gymnázium se zapojilo do evropského projektu Erasmus+, jehož smyslem je vzájemná spolupráce žáků různých evropských zemí. V tomto projektu jsou našimi partnery střední školy z Holandska, Německa, Itálie, Španělska, Turecka a Rumunska. Hlavním koordinátorem je gymnázium v německém Hückelhovenu.

Skupiny našich žáků vyjíždějí na jazykové a poznávací zájezdy do Španělska, Francie, Rakouska, Německa a dalších evropských zemí. Zúčastňují se v zahraničí různých soutěží, náš tým byl již několikrát v indickém Lucknow na soutěži Quanta, na dalších přírodovědných soutěžích, žáci se pravidelně zúčastňují Mezinárodní konference mladých vědců konané v různých zemích (Rusko - Petrohrad, na Ukrajině, v Polsku, Holandsku a Rumunsku).

Analýza příležitostí (SWOT)

Silné stránky

- Škola si za dobu existence získala tradiční dobré jméno a z něj plynoucí zájem o studium.
- Žáci nadaní na výuku cizích jazyků se hlásí nejen z Hradce Králové, ale i z širokého okolí.
- Anglický jazyk je vyučován včetně seznámení s odbornou terminologií v rámci výuky některých seminářů v anglickém jazyce (CTa, CSa).
- V učebním plánu je značně posílena a rozšířena výuka živých cizích jazyků, žákům je připravena široká nabídka výuky nepovinných cizích jazyků (10).
- Studující mohou konat jazykové zkoušky s mezinárodní platností z angličtiny (First Certificate in English, Cambridge Tests), z francouzštiny DELF, ze španělštiny DELE, z němčiny Zertifikat Deutsch.

- Během existence školy byla pro žáky rozšířena možnost tvorby projektů – soutěž Tvořivá klávesnice, která je jedinečnou středoškolskou soutěží, z jejichž nejlepších soutěžících může škola vybírat zájemce o účast ve vyšších kolech různých soutěží, zejména přírodovědných, škola každoročně získává finanční ohodnocení z programu Exelence středních škol.
- Na škole pracuje kvalifikovaný pedagogický sbor a vyučujícími na ní jsou i učitelé z hradeckých vysokých škol.
- Žáci dosahují velmi dobrých výsledků vzdělávání (ověřeno na základě účasti školy na testování společnosti Scio - Sonda maturant a Vektor, v různých soutěžích).
- Kvalitní a variabilní studijní program se širokou nabídkou volitelných a nepovinných předmětů.
- Příjemné a pěkné prostředí školy, budova je obklopena zahradou.
- Dobré materiální zázemí, zejména po stránce vybavení výpočetní a didaktickou technikou.
- Možnost konání zkoušek Microsoft Office Specialist (v anglickém jazyce), od školního roku 2015/2016 je tato zkouška součástí hrazeného školního.
- Dobré vztahy mezi žáky, učiteli i rodiči.
- Každý rok nové nápady a snaha být alespoň “krok” před ostatními školami

Slabé stránky

- Nedostatečné zázemí pro sportovní činnost.
- Nedostatek místností (při plné výuce většinou žádné nezůstávají volné).
- Nižší motivace učitelů k inovaci metod práce (užití počítačů ve výuce, využití interaktivních tabulí), většinou pro značnou náročnost, kterou musí učitel věnovat přípravě materiálů pro výuku.
- Nedostatečná jazyková vybavenost části učitelů i vedení školy.
- Nedostatečné využívání tisku a médií k zveřejňování informací o úspěších školy.

Ohrožení

- Odchod kvalitních učitelů na UHK (na částečný nebo plný úvazek).
- Administrativní zásahy omezující rozvoj školy a operativnost (příjímání řízení).

Příležitosti

- Být gymnáziem s jazykovým zaměřením a dobré znalosti jazyků žáků využít při nejruznějších prezentacích školy.
- Využití lidského potenciálu školy pro její zviditelnění, zvýšení prestiže.
- Získání grantů z fondů EU i dalších poskytovatelů.
- Získání materiální podpory od Magistrátu města Hradec Králové a Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.
- Užší spolupráce s vysokými školami ve městě Hradec Králové.
- Rozšíření možností pro celoživotní vzdělávání rodičů a dalších zájemců z řad veřejnosti.

Spolupráce s rodiči

Pozitivních výsledků gymnázia je možno dosáhnout pouze dobrou spoluprací školy s rodiči. Škola dává svým žákům podněty a příležitosti ke studiu i k prezentaci svých výsledků. Rodiče pak musí zajistit dobré studijní a rodinné prostředí, projevovat zájem o studijní výsledky svých dětí a poskytovat jim potřebnou podporu v jejich činnosti. Základem této spolupráce je včasné a dobré informování rodičů o studijních výsledcích a případných problémech dětí, které musejí být operativně řešeny. Nezastupitelnou úlohu v této části komunikace má nejen používaný elektronický systém, ale především pozice třídního učitele, který je určitou spojkou mezi školou a rodiči. První soukromé jazykové gymnázium Hradec Králové používá několik způsobů pro navázání kontaktu s rodiči, a to jak ještě před zahájením studia na gymnáziu, tak i v průběhu studia.

Rodiče jsou průběžně formou elektronického systému informováni o postupu probírané učební látky v každém vyučovacím předmětu. Touto cestou mohou sledovat vzdělávání svých dětí a kontrolovat, zda se žák průběžně připravuje na výuku systémem Open School.

Informování uchazečů o možnosti studia na gymnáziu prostřednictvím základních škol, sdělovacích prostředků, dne otevřených dveří

Zájemci o studium na naší škole mají dveře otevřené každý den. Obě zástupkyně ředitele podávají rodičům i žákům informace, co a jak se u nás studuje, ukážou jim prostory a vybavení školy. Zkušenosti naznačují, že této formy individuálních informací využívá většina budoucích

studujících gymnázia a jejich rodičů. Žákům základních škol – zájemcům o studium nabízíme i návštěvu vyučovacích hodin. Na semináři výchovných poradců ZŠ organizovaném Úřadem práce HK sděluje každým rokem informace ředitel školy. Je pravdou, že v anketě o informovanosti veřejnosti o Prvním soukromém jazykovém gymnáziu jsme zjistili, že nejvíce informací o škole získali rodiče na základě osobní konzultace, nejméně právě od školních výchovných poradců. Proto připravujeme i Dny otevřených dveří (jeden z nich se uskutečnil v sobotu, aby měli rodiče možnost této příležitosti k získání informací využít). Velmi důležité jsou i reference o gymnáziu, které podávají absolventi školy a jejich rodiče či příbuzní.

Informování pomocí tištěných materiálů

Gymnázium vydává každým rokem informační brožuru s nabídkou studia. Kromě toho jsou informace prezentovány v denním tisku, v Učitelských novinách a v několika dalších informačních brožurách o středním školství. Jednou z forem informování o škole je uspořádání výchovně vzdělávacích akcí a soutěží, které se pro žáky základních škol a jejich učitele pořádají přímo ve školní budově. Osobní zkušenost, kterou získají žáci a jejich rodiče při návštěvě přímo ve škole je nezastupitelná. Škola pořádá soutěž v anglické konverzaci pro žáky základních škol – Basic lingua, organizovali jsme pro základní školy i soutěž v komunikačních dovednostech.

Elektronická média

Stále více využívaným kanálem pro informování veřejnosti je internet. Webové stránky školy jsou hojně navštěvovány a žáci, jejich rodiče a další veřejnost na nich najdou velké množství informací o životě školy, a to formou slova i obrazu. Rodiče a žáci samotní mohou (po zadání příslušného hesla) otevřít webové rozhraní s informacemi o klasifikaci, tematické plány pro jednotlivé předměty, osobní portfolio žáků. Pro komunikaci s rodiči i žáky je stále častěji využívána forma elektronické pošty, facebook i blog školy. Každý vyučující i žák školy má zřízenou školní emailovou adresu.

Schůzky s rodiči

Rodiče žáků, kteří na gymnázium nastoupili v září daného školního roku, jsou pozváni už v červnu předcházejícího školního roku na informační schůzku, kde jsou seznámeni s hlavními cíli školy a s organizací studia, a to jak po stránce obsahové, tak i administrativní. Na setkání zazní i další informace – jako jsou možnosti ubytování žáků, jejichž rodiče bydlí

daleko od města a denní dojíždění by jim zabíralo zbytečně mnoho času, dále informace o možnosti stravování ve školní jídelně nedaleké základní školy atd.

Pro všechny rodiče organizujeme pět informativních setkání ročně. První se konají koncem září a jsou to schůzky rodičů s třídními učiteli, popř. s učiteli hlavních předmětů. Další jsou organizovány jako informační odpoledne. Všem rodičům je umožněno setkání s jednotlivými vyučujícími dle zájmu a potřeb rodičů, popř. jsou rodiče pozváni na základě potřeb vyučujících s rodiči jednat. Tato odpoledne jsou přibližně 2-3 týdny před koncem každého čtvrtletí, kdy probíhá pedagogická rada hodnotící prospěch a chování.

Informačních odpoledních schůzek rodiče hojně využívají a dokazují tím svůj zájem o výsledky studia a řešení případných problémů svých dětí. Je však skutečností, že se rodiče především informují na naší webové stránce a do školy na schůzky již přicházejí s plánem, s kterými vyučujícími je nutno jednat a kde by bylo osobní setkání jen společenskou záležitostí.

Rodičům jsme otevřeni poskytovat informace a řešit problémy osobně kdykoliv po vzájemné dohodě času jednání. Proto má škola a především třídní učitelé zajištěn telefonický nebo elektronický kontakt na rodiče, kterého využívají při řešení problémů a při rychlém informování rodičů.

Studijní průkazy

Každý žák Prvního soukromého jazykového gymnázia Hradec Králové je vybaven studijním průkazem, který slouží k identifikaci žáka a jako důkaz o jeho studiu na gymnáziu. Obsahuje informace o dnech volna - prázdniny a ředitelské dny, termíny informačních schůzek pro rodiče. Rodiče do něj zapisují omluvy absence žáků a učitelé zaznamenávají zprávy pro rodiče (hodnocení, kázeňská opatření, prospěchové problémy apod.). Původní záměr zaznamenávat výsledky hodnocení studia jsme opustili, neboť tato problematika je velmi dobře vyřešena elektronickým systémem zaznamenávání průběžné klasifikace - Open School.

Individuální jednání s rodiči

V případech, kdy se objeví závažné problémy týkající se chování či prospěchu, jsou rodiče vyzváni, aby se dostavili do školy k projednání záležitosti. Někdy byly individuální konzultace uskutečněny i z iniciativy rodičů.

Rodiče i škola využívají při řešení některých problémů žáků spolupráce se školní psychologkou a výchovnou poradkyní.

Spolupráce s dalšími subjekty

Školská rada PSJG vznikla v souladu se Školským zákonem č. 29/1984 Sb. 3. ledna 2006. Má tři členy, schází se pravidelně. Na programu jednání jsou body dané zákonem a další problémy k řešení dle zájmu členů rady či návrhů ředitele školy. Školská rada schvaluje výroční zprávu školy, školní řád včetně pravidel hodnocení žáků, vyjadřuje se ke vzdělávacímu programu školy.

Česká školní inspekce

ČŠI je především kontrolním orgánem, jehož návštěva ve škole vždy vyvolá trochu napětí. Jsme si však plně vědomi, že kontrola výchovně vzdělávací činnosti školy je nezbytnou součástí a podmínkou fungování celého systému školství. Výsledky inspekce formulované v inspekčních zprávách jsou podkladem k zamyšlení nad možnou nápravou zjištěných nedostatků. To platí i pro zprávy o jiných školách, které jsou přístupné na internetu, neboť mohou být inspirací k sebehodnocení školy.

Studijní a vědecká knihovna, Knihovna města Hradec Králové, Muzeum východních Čech, Dům dětí a mládeže Hradec Králové, Botanická zahrada, Zoologická zahrada - safari Dvůr Králové, Hvězdárna a planetárium Hradec Králové, Divadlo DRAK, Klicperovo divadlo, Univerzita Hradec Králové, Lékařská fakulta a Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy, Technická univerzita Liberec, Vojensko medicínská fakulta Hradec Králové, Univerzita Palackého Olomouc, Univerzita Pardubice, kino Bio Centrál.

Jmenované instituce (a ještě některé další) jsou partnery školy pro určité specifické záležitosti či jednotlivé akce. Stejně jako my se i ony věnují osvětě a vzdělávání, byť samozřejmě z jiného úhlu pohledu. Určitě je dobré s nimi účelově spolupracovat, neboť to přináší oživení výuky a často i novou motivaci pro žáky i učitele. S Univerzitou Hradec Králové a s Divadlem DRAK má gymnázium uzavřenou smlouvu o dlouhodobé spolupráci.

Sportovní organizace (TJ Sokol)

Dosavadní spolupráce se sportovními organizacemi je omezena na zapůjčování sportovišť a účast našich žáků na sportovních soutěžích jimi organizovaných. Na druhé straně je třeba mít na paměti, že na gymnáziu studuje mnoho aktivních sportovců, kteří dosahují velmi dobrých sportovních výkonů jak na úrovni kraje či republiky, tak i na úrovni mezinárodní.

Gymnázium tuto jejich mimoškolní činnost podporuje a vychází jim vstříc při vytváření podmínek pro jejich studium. Vrcholoví sportovci dostávají jisté časové výhody podle toho, jak to vyžaduje jejich tréninkový plán. Své školní povinnosti však musejí plnit stejně tak, jako ostatní žáci gymnázia a to včetně průběžného hodnocení. Gymnázium organizuje pro žáky a vyučující pravidelná páteční sportovní odpoledne v rámci Sportovního klubu.

Charitativní a sociální organizace

Vedení žáků k aktivitám na pomoc lidem v jejich okolí považujeme za morální povinnost. Situace v této oblasti je celkem příznivá a nikdy jsme neměli problém s nábořem dobrovolníků na charitativní akce. Partnery při jejich organizování nám jsou např. Český rozhlas Hradec Králové, Liga proti rakovině, Divadlo DRAK. Rozvoji této činnosti budeme i nadále věnovat velkou pozornost.

Charakteristika ŠVP

Cílem školy je naplnit název vzdělávacího programu: Dobrá znalost jazyků je cestou k dalšímu vzdělávání. Smyslem školního vzdělávacího programu je rozpracovat a konkretizovat v podmínkách školy rámcový vzdělávací program gymnaziálního vzdělávání. Učitelé – autoři ŠVP – si sami určí, jakými cestami dojít k cílům stanoveným RVP. Kromě RVP jsou východisky pro tvorbu tohoto ŠVP následující **strategie a principy**:

- **priorita rozvoje dovedností a základních kompetencí žáků,**
- **jednota výchovy a vzdělávání,**
- **pozitivní vztah žáků k dalšímu a celoživotnímu vzdělávání,**
- **jednota jazykové přípravy a odborného zaměření žáků,**
- **příprava na celoživotní vzdělávání a prezentaci dosažených výsledků,**
- **jednota školní výuky a odrazu běžného života žáky obklopujícího.**

Uplatňování těchto principů vyžaduje, aby metody a formy vzdělávání respektovaly individuální potřeby a zvláštnosti žáků a aby byl kladen důraz na zdravý vývoj žákovy osobnosti. Současně je akceptováno (a v rámci autoevaluace měřeno) klima školy, interpersonální vztahy ve škole.

To znamená:

- přijímat uchazeče ke studiu na základě nejen jejich zájmu, ale i náročných kritérií,

- preferovat všeobecně vzdělávací charakter školy s využitím jazykové přípravy,
- posilovat etickou složku výchovy a vzdělávání,
- umožnit individuální vzdělávací cesty pomocí volitelných a nepovinných předmětů,
- podporovat nadané žáky, a to různými formami a metodami výchovně vzdělávací práce,
- zavádět moderní didaktické postupy založené na aktivním přístupu žáků,
- využívat nové didaktické technologie založené na informatice a prezentační technice,
- podporovat žákovské aktivity a zájmové činnosti,
- umožňovat žákům výjezdy do zahraničí za účelem jazykového zdokonalování,
- podporovat účast našich žáků na různých jazykových a předmětových soutěžích.

První soukromé jazykové gymnázium Hradec Králové je všeobecně vzdělávací, vnitřně diferencovanou střední školou, která svým žákům nabízí úplné střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Ve shodě s výše uvedenými principy a východisky se škola svým vzdělávacím programem zaměřuje na jednotu jazykové přípravy a odborného vzdělání plynoucí ze zájmu žáků a následnou úspěšnost svých absolventů v terciálním vzdělávání.

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Cíle a priority

Škola existuje podle obecných tvrzení proto, aby zajistila kontinuitu existence lidské společnosti. Ta by totiž nebyla možná bez předávání historicky nabytých zkušeností, hodnot a informací. Právě to tedy musí být hlavním cílem školy. Cílem ovšem není jen seznamovat své žáky s informacemi a fakty získanými lidskou společností v průběhu staletí. Důležitým pohledem je i historie nabývání poznatků, metody a jejich postupné změny během vývoje, změny ve využívání prostředků (nejen výukových, ale i výrobních). To vše nutně ovlivňuje výukový proces.

V širším slova smyslu chápeme výchovu jako proces formování nastupující generace zahrnující předávání jak etických hodnot a postojů, tak i samotné vzdělávání. Distancujeme se od názoru tvrdícího, že výchova dítěte je výlučnou doménou rodiny a škole že přísluší pouze vzdělávání. Cílem naší školy je působit na žáky komplexně a nevytrhávat vzdělávání z výchovného kontextu a výchovně-vzdělávací práce z kontextu současnosti, v níž žáci žijí a pracují.

Při studiu na Prvním soukromém jazykovém gymnáziu je v rámci vzdělávacích oblastí a oborů kladen důraz obzvláště na výuku cizích jazyků, na rozvoj kompetencí v oblasti informačních a komunikačních technologií a na výchovu k principům evropské demokracie, a to zejména cestou výchovně vzdělávací činnosti ve škole, ale i zahraničních kontaktů a osobních zkušeností žáků.

Školní vzdělávací program také akceptuje volitelnost předmětů, možnost profilace žáků od druhého ročníku. Volitelnost roste spolu s ročníkem studia. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů plně pokrývá profilaci žáků a reaguje na jejich zájem; proto se skladba volitelných a nepovinných předmětů každým rokem mění.

Je možno postupně skládat mezinárodně platné jazykové zkoušky, žákům je nabízena možnost samostatné vědecké práce v rámci Středoškolské odborné činnosti, zapojovat se do projektu Otevřená věda Akademie věd ČR, do mnoha předmětových soutěží vyhlašovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a dalších. Ti nejlepší dostávají možnost reprezentovat školu v zahraničí. Během studia se zúčastňují některých mezinárodních projektů spojených s výjezdy do zahraničí.

Poslední ročník studia je zejména ve druhém pololetí zaměřen na získání komplexnějšího pohledu na získané vzdělání v jednotlivých vyučovacích předmětech, na integraci lidského poznávání, na přípravu k maturitní zkoušce a na vstup na vysokou školu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem Prvního soukromého jazykového gymnázia je vychovávat žáky tak, aby byli především mravně na výši a přitom aby své názory a postoje měli opřeny o široké všeobecné vzdělání a důkladnou jazykovou přípravu.

Cesty k dosažení tohoto cíle vidíme především v kvalitě pedagogického sboru. Učitel musí být pro žáky příkladem hodným následování. A to veškerým svým vystupováním, jednáním, přístupem k práci a k lidem a také svou odborností. Proto vedení školy plně podporuje všechny možnosti dalšího, zejména celoživotního vzdělávání, neboť jen neustále studující učitel může být dobrým příkladem svým žákům.

Další cestou je zapojování žáků školy do aktivní činnosti během výuky i mimo ni, musejí se postupně stát partnerem vyučujících při organizování a uskutečňování záměrů, jež volí tento školní vzdělávací program. Proto se velký důraz klade na projektovou výuku, zejména pak na vytváření projektů při doplňování obsahu a forem výuky, shrnování, na mezipředmětové vazby a řešení komplexně zadaných úkolů.

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, které budou v rámci vzdělávacího procesu (tj. při výuce, ale i mimo ni) uplatňovány pedagogy naší školy. Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci, případně společně pro více klíčových kompetencí.

Kompetence

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na nižším gymnáziu, popř. na vyšším gymnáziu nemůže být konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě. Jednotlivé kompetence jsou zapracovány do výuky jednotlivých předmětů, ovšem výběrově – ne v každém předmětu či vyučovací hodině je dostatek příležitosti k všestrannému výchovnému působení a navíc: výchova je účinná především tehdy, když si ji

žáci neuvědomují, ale ztotožňují se s výchovnými záměry, které si pro ně připravili učitelé jednotlivých předmětů.

Realizace těchto strategií lze obecně vyjádřit:

1. Kompetence k učení

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení,
- během výuky klást důraz na učení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací,
- žáky vést k sebehodnocení,
- individuálním přístupem k jednotlivým žákům maximalizovat jejich šanci prožít úspěch,
- žáky vést k samostatnému organizování některých akcí,
- žákům umožnit ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcovat jejich tvořivost,
- podporovat a organizovat účast žáků v různých soutěžích a olympiádách.

2. Kompetence k řešení problémů

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů,
- výuku vést tak, aby žáci hledali řešení problémů, svoje správné řešení si dokázali obhájit,
- podporovat řešení problémů s mezioborovým přesahem,
- při výuce motivovat žáky v co největší míře problémovými úlohami,
- postupně zdokonalovat žáky v kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných, mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit, ukládat a vhodným způsobem využívat.

3. Kompetence komunikativní

- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci,
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu,
- učit žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názorům jiných,

- začleňovat metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vést žáky ke spolupráci při vyučování a to na základě zásad pro skupinové vyučování a týmovou práci,
- připravovat pro žáky výměnné zahraniční zájezdy a mezinárodní projekty,
- společně s žáky připravovat setkání s různými osobnostmi společenského i politického života, naučit žáky klást těmto osobnostem smysluplné dotazy a kriticky přistupovat k získaným odpovědím,
- podporovat komunikaci s jinými školami, a to jak v tuzemsku, tak i v zahraničí,
- umožňovat žákům přístup k internetu, vést je k jeho smysluplnému využívání a komunikaci s okolím,
- zapojovat žáky do prací s tiskem, a to jak analyticky, tak i tvůrčím způsobem přispívat do novin.

4. Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých,
- během vzdělávání mimo jiné používat skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení,
- sociální kompetence vyvozovat na praktických cvičeních a úkolech (při tělesné výchově, laboratorních cvičeních apod.),
- usilovat o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině, každou roli dokázali nejen pochopit a pojmout, ale i smysluplně prožívat,
- žáky vést k respektování společně dohodnutých pravidel chování nebo pracovních postupů, na jejichž formulaci se sami (nebo prostřednictvím svých demokraticky určených zástupců) podílejí,
- učit je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky,
- naučit žáky základům kooperace a týmové práce,
- respektovat individualitu žáků učitelů a vést k tomu i žáky; umět hodnotit výjimečnost žáka ve skupině,
- naučit je kriticky hodnotit své místo a výsledky své práce ve skupině a současně reagovat na toto vlastní hodnocení vhodným způsobem,

- posilovat samostatné a zodpovědné chování žáků při organizování různých činností a akcí školního, ale i mimoškolního charakteru (akce kulturní, společenské, sportovní, přehlídky, soutěže atd.).

5. Kompetence občanské

- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti,
- žáky zapojovat do projektů, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů,
- vést žáky k toleranci vůči jiným kulturám,
- respektovat práva a potřeby druhých, být kritický i tolerantní,
- zařazovat do výuky návštěvu různých institucí,
- umožňovat žákům zejména prostřednictvím zahraničních výjezdů se s jinými kulturami setkávat,
- mít široký rozhled ve smyslu občana Evropské unie.

6. Kompetence pracovní

- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci,
- vést je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci,
- výuku doplňovat o praktické exkurze,
- učit žáky vědomě užívat a ovládat digitální techniku,
- vyžadovat, aby žáci při pracovních činnostech dodržovali vymezená pravidla týkající se práce s uvedenou technikou a zásady bezpečnosti, a to včetně první pomoci,
- vést žáky k bezpečnému ovládnutí laboratorní techniky a efektivnímu průběhu experimentální práce.

Profil absolventa

Celé snažení pedagogického sboru má jeden hlavní cíl: připravovat vzdělané mladé lidi pro vysokoškolské studium i bezprostřední praxi; tedy zkvalitnit přípravu žáků pro jejich budoucí život. To znamená dosáhnout toho, aby žák přijal za své uznávané etické hodnoty

demokratické společnosti, v níž bude žít, aby se podle nich choval a šířil je dále. Chceme našim žákům vštípit vlastnosti, jako je čestnost, spolehlivost, přesnost, odpovědnost, slušnost, tolerance, úcta, ale i kritický přístup k uznávaným hodnotám a autoritám. Důraz klademe na orientaci žáků v základech vědních disciplín, a to nejen z hlediska informačního základu, ale i metod práce a tvořivého přístupu k řešení různých problémů, a na schopnost práce s informacemi (vyhledávání, třídění, analýza, zařazení do souvislostí, vytváření logických soudů a hodnocení), ale také na schopnost jasně své myšlenky vyjádřit, správně zformulovat věty, myšlenky a celý projev zřetelně a bez zbytečného ostychu přednést před fórem posluchačů. Chceme, aby naši absolventi byli sebevědomí mladí lidé, kteří dokáží na potřebné úrovni prezentovat své vědomosti a své názory. Chceme minimalizovat zápornou motivaci danou strachem ze špatného hodnocení znalostí, špatné známky či propadnutí, a nahradit ji motivací kladnou, spočívající ve snaze vyniknout, představit se v dobrém světle, založenou na soutěživosti a ctizádostivosti. Naše organizace studia umožňuje žákům, aby se ve studiu více věnovali oborům, které si sami zvolili ke studiu a v nichž mají dobré předpoklady k úspěchu. Přitom však trváme na všeobecně vzdělávacím charakteru výuky, neboť úlohu gymnázia vidíme ve formování komplexně vzdělané osobnosti orientující se ve všech základních oborech lidské činnosti. Na rozdíl od některých jiných škol zdůrazňujeme jednotu odborné přípravy žáků a jejich jazykové vybavenosti ve dvou živých jazycích, a to v angličtině a dalším živém jazyce (němčina, francouzština, španělština, ruština). Běžnou výuku proto doplňují i takové formy práce, jako je poznání sama sebe v rámci emoční inteligence, tvořivé vyjadřování slovem i písmem, kritické myšlení i základy ekonomického myšlení a finanční inteligence.

Tento profil absolventa není ničím novým. Ve stejném znění ho proklamujeme už řadu let v našich informačních publikacích a na webu, především však v přímé výchovně-vzdělávací práci s našimi žáky. Učitelé jsou s ním seznámeni a opakovaně je různou formou připomínán při poradách či pohospitačních rozborech, jednotlivé speciální složky jsou zabudovány do tematických plánů i do další výchovně vzdělávací školní i mimoškolní činnosti našeho gymnázia.

Kompetence absolventa

Odborné kompetence

- zvládnout základy vědních oborů na úrovni dané pedagogickou zkušeností i pedagogickými dokumenty (osnovy, rámcový vzdělávací program, školní vzdělávací program), včetně aplikace poznatků,
- být schopen napsat delší odborné pojednání na příslušné úrovni, což se projeví např. v maturitní písemné práci nebo při řešení projektů, s nimiž se jako žák může zúčastnit soutěží.

Kompetence učit se

- absolvent má vnitřní motivaci k učení a přirozenou potřebu poznávat nové,
- absolvent je připravený na další studijní dráhu ve zvoleném oboru,
- absolvent má vytvořené studijní návyky,
- absolvent je schopen samostatně vyhledávat, zpracovávat a využívat informace.

Kompetence řešit problémy

- absolvent rozpozná problém, chápe jeho podstatu a analyzuje ho,
- absolvent stanoví strategii řešení daného problému, stanoví nejlepší variantu řešení,
- absolvent využívá nabyté vědomosti a schopnosti k řešení problému,
- absolvent vhodně uplatňuje základní myšlenkové operace (srovnávání, třídění, analýza, syntéza, indukce, dedukce, abstrakce, generalizace, aplikace, modelování), ale i fantazie, intuice a představivost v poznávacích, učebních, pracovních a tvůrčích procesech,
- absolvent se nebojí problémy sám vyhledávat a řešit,
- absolvent je schopen problém řešit samostatně i v týmu.

Komunikativní kompetence

- absolvent dokonale ovládá mateřský jazyk po stránce písemné i ústní, což se zvláště týká schopnosti vést diskuzi a argumentovat,
- efektivně využívá různých forem komunikace,
- výstižně formuluje vlastní názor a umí ho obhájit,
- umí hovořit před fórem posluchačů, je schopen hovořit na veřejnosti,
- aktivně ovládá alespoň dva cizí jazyky slovem i písmem,
- rozlišuje různé typy textů a sdělení, adekvátně na ně reaguje,

- umí využívat moderní technologie pro komunikaci s okolním světem.

Sociální a interpersonální kompetence

- absolvent má rozvinutou schopnost samostatně a uvážlivě se rozhodovat,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky,
- respektovat osobnosti druhého, tolerance k odlišnostem,
- sebeprosazování při neomezování druhých,
- solidárnost se slabšími a handicapovanými.

Občanské kompetence

- stanovení si krátkodobých i perspektivních cílů,
- zodpovědný a tvořivý přístup k plnění povinností,
- obhajoba práv vlastních i jiných,
- aktivní zapojení do občanského života, zaujímání odpovědných postojů.

Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení je organizováno v souladu s příslušnými předpisy, platnými pro daný školní rok, jež jsou vyhlášeny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Přijímací zkouška se skládá z jednotné (státní) a školní části. Jednotná část je určena platnou legislativou. Školní část je určena ředitelem školy.

Kritéria přijímacích zkoušek pro daný školní rok jsou zveřejněna v budově školy a na webových stránkách školy.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci tělesně postižení

Umožňujeme přijetí žákům se sníženou pohyblivostí. Škola zejména uspořádáním rozvrhu zajistí výuku žákům jen v přízemí. Je třeba ocenit velkou vstřícnost ostatních žáků k postiženým. Přijetí uchazečů s jiným postižením podléhá individuálnímu posouzení a doporučení lékaře a psychologa.

Žáci s dysfunkcí

Žáci, kteří mají diagnostikovanu nějakou mozkovou dysfunkci, jsou do výuky začleňováni zcela běžně. Učitelé jsou schopni jejich dysfunkci zohlednit při zadávání úkolů

a jejich hodnocení. Neznamená to však automaticky snížení nároků na žáka – jde pouze o využití jiných forem komunikace. S prací s těmito žáky pomáhá školní psycholožka. Požadujeme však vyjádření pedagogicko-psychologické poradny, abychom mohli zaručit úspěšné studium žáka. Při některých z dysfunkcí lze úspěšně využít možností, které dává informatika nebo účelné využití počítače (notebooku).

Zabezpečení výuky mimořádně nadaných a talentovaných žáků

Mimořádně nadaní a talentovaní žáci jsou učiteli vyhledáváni a sledováni. Jsou jim nabízeny aktivity zaměřené na rozvoj jejich nadání – účast v soutěžích, projektech, nepovinných předmětech. Nadání a talent žáků je rozvíjen především prostřednictvím kvalitní výuky, kdy náročný program se kloubí s vhodnými formami práce. Jednou z forem vyhledávání je vytváření malých projektů v jednotlivých předmětech školní výuky, zahrnujících možnosti aktivní a tvořivé činnosti. K rozvíjení nadání a talentů žáků přispívá snaha školy zařazovat do výuky rozsáhlou a všestrannou nabídku volitelných a nepovinných předmětů, přičemž nabídka předmětů zohledňuje přání žáků. V jazycích jsou vytvářeny diferencované skupiny podle úrovně žáků vždy napříč celým ročníkem. K nadaným a talentovaným žákům v jakékoli oblasti má učitel individuální přístup, poskytuje jim individuální konzultace a navíc jim připravuje a zadává takovou práci, která rozvíjí úroveň dovedností v dané oblasti. Velmi důležitou formou práce se žáky je zadávání projektů v systému Tvořivá klávesnice, v nichž zpracovávají komplexní témata nebo projekty interdisciplinárního charakteru. Tito studující se potom účastní vyšších kol soutěží, včetně soutěží, které mají mezinárodní úroveň.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se tak významnou a nedílnou součástí vzdělávání. Tvoří formální prvek vzdělávání, vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků, pro jejich vzájemnou spolupráci, pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi, a jsou tak i školním vzdělávacím programem chápána a začleňována.

Průřezová témata tvoří povinnou součást gymnaziálního vzdělávání. Promítají se nejen svým výchovným zaměřením, ale i obsahem do vzdělávacích oblastí (oborů – předmětů) a

pomáhají aktualizovat, doplňovat či propojovat učivo a osvojené dovednosti a akceptují tak rozvoj klíčových kompetencí žáků.

Školní vzdělávací program Prvního soukromého jazykového gymnázia zařazuje průřezová témata formou integrace do stávajících oblastí a oborů (předmětů) učebního plánu. Přitom některá specializovaná témata se opírají o obor (předmět), ve kterém je soustředěn teoretický základ průřezového tématu, který je poté aplikován a rozvíjen v mnoha dalších oborech a ročnících vzdělávání. Průřezová témata jsou posilována mnohými projekty školy včetně projektů zahraničních nebo projekty se zahraniční účastí.

Průřezová témata

- Výchova demokratického občana,
- Osobnostní a sociální výchova,
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
- Multikulturní výchova,
- Environmentální výchova,
- Mediální výchova.

Realizace průřezových témat probíhá na naší škole zejména zařazením problematiky do jednotlivých vyučovacích předmětů, dále prostřednictvím projektů, zapojením žáků do soutěží, pořádáním exkurzí, kurzů a výměnných pobytů. Jsou proto zmíněna v tematických plánech.

Učební plán šestiletého a čtyřletého studia

První soukromé jazykové gymnázium Hradec Králové má schváleny dvě formy studia: šestileté studium, navazující na 7. ročník základního vzdělávání, a čtyřleté studium, navazující na ukončené základní vzdělání žáků. Učební program nižšího gymnázia dodržuje zásady dané rámcovým vzdělávacím programem základního vzdělání. Po dokončení nižšího stupně jsme dosáhli shody mezi programem šestiletého a čtyřletého studia nově přijatých žáků. Proto v počátečním ročníku vyššího gymnázia se učební plány ani osnovy jednotlivých předmětů od sebe neliší.

Poznámka – z dob programu osmiletého gymnázia, jehož realizaci PSJG zajišťovalo po několik let, setrvávají pracovní názvy jednotlivých ročníků – poslední ročník se tedy nazývá oktáva, proto první ročník vyššího gymnázia (a třetí ročník šestiletého gymnázia) se nazývá

kvinta a první ročník šestiletého gymnázia (vlastně třetí ročník vyššího stupně základního vzdělávání) nazýváme pracovní třetí.

V záměrech gymnázia je vyjádřeno, že v některých vyučovacích předmětech bude příprava našich žáků prohloubená, ale pro všechny žáky v podstatě stejná. Jde o český jazyk a literaturu, anglický jazyk a další živý jazyk. V těchto předmětech chceme sice zajistit různě nadaným žákům možnosti většího nebo menšího prohloubení výuky, avšak všeobecně se vyučují – sice na různém stupni náročnosti – ale přece jen společně. To je mj. vyjádřeno i tím, že výuka v hodinách cizího jazyka probíhá napříč ročníkem – podle počtu vyučujících v určitém jednu vyučovací hodinu je zařazena výuka angličtiny nebo výuka živého jazyka pro všechny žáky daného ročníku, a to v různém stupni náročnosti. Principem je i to, že podle zlepšení nebo zhoršení může být žák přerazen do skupiny s náročnější nebo méně náročnou výukou. V kvintě se dostává žákům základů systematické výuky odborných předmětů, zejména v oblasti tzv. věcného učení, jako jsou dějepis, zeměpis, matematika, fyzika, biologie, informatika... V těchto předmětech poznávají žáci první „vědecké“ základy odborných disciplín, a mají hlubší představu o systému v nich. To poněkud koriguje jejich představy o tom, co je na základní škole zajímavé a upravuje jejich názor na to, co by chtěli v budoucnu studovat. Na závěr tohoto ročníku, tedy kvinty, si žáci volí studijní zaměření: humanitní zaměření s posílenou výukou dějepisu, zeměpisu a základů společenských věd nebo přírodovědné zaměření s posílenou výukou matematiky, fyziky, chemie a biologie nebo informatické zaměření s posílenou výukou matematiky, fyziky, informatických disciplín – programování a práci se software. Ostatní předměty mají v podstatě pro všechna zaměření stejnou časovou dotaci a stejné nároky pro studium.

Učební plán (platný od školního roku 2017/2018)

Předmět	tercie	kvarta	kvinta	sexta			septima			Oktáva - dobíhající		
				hum.	přír.	Inf.	hum.	přír.	Inf.	hum.	přír.	Inf.
Český jazyk a literatura (ČjL)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Anglický jazyk (Aj)	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Konverz AJ povin. (KAj)	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1
Cultural Studies (Csa)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Critical Thinking (Cta)	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
2. povinný cizý jazyk	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Občanská výchova (Ov)	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
=	0	0	1	1	1	1	3	1	1	2	0	0
Dějepis (Dě), >>§	2	2	2	2	2	2	3	0	0	2	0	0
Zeměpis (Ze)	2	2	2	2	2	2	3	0	0	2	0	0
Geografický seminář (GSv)*	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Dějiny kultury (DěK)	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Semminář ZSV (Svs)	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Matematika (Ma)	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Fyzika (Fy)	2	2	2	2	2	2	0	3	3	0	2	2
Chemie (Che)	2	2	2	2	2	2	0	3	0	0	2	0
Biologie (Bi)	2	2	2	2	2	2	0	3	0	0	2	0
Fyzikální seminář (Fsv)	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Chemický seminář (Chs)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Biologický seminář (Bis)**	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Informatika a výpočetní technika (Inf)	2	2	2	2	2	2	0	0	4	0	0	2
Práce s počítači (PCi)	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Programování (Prv)	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Estetická výchova (Ev)	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0
Hudební výchova (Hv)	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výtvarná výchova (Vv)	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tělesná výchova (Tv)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Povinně volitelný seminář 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2
Povinně volitelný seminář 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hodin celkem	31	32	35	34	34	34	32	32	32	30	31	32
Nepovinný maturitní seminář	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2
Konverz v anglickém jazyce (nep.) (Kajn)	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Volitelný 2. cizí jazyk (příprava na certifikáty, MZ)	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	2
Nepovinné předměty				dle zájmu žáka								
Osobnostní výuka (x zařazováno jako bloková soustředění v průběhu roku)												

Rétorika	0	0	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emoční inteligence	0	0	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mediální a asertivní komunikace	0	0	0	x	x	x	0	0	0	0	0	0
Finanční inteligence	0	0	0	0	0	0	x	x	x	0	0	0
Kritické myšlení	0	0	0	0	0	0	x	x	x	0	0	0
Finanční inteligence na PC	0	0	0	0	0	0	x	x	x	0	0	0

x - zařazováno jako bloková soustředění v průběhu školního roku

* Seminář Historicko-geografický seminář * (dobíhající uč.plán oktávy)

** Seminář Biologicko-chemický seminář (dobíhající uč.plán oktávy)

Za zpracované učební osnovy zodpovídají:

Předmět	Zkratka předmětu	Učitel
Český jazyk	Čj	Mgr. Jiří Aubris
Anglický jazyk	Aj	Mgr. Lenka Novotná
Francouzský jazyk	Fj	Mgr. Martina Forejtková
Německý jazyk	Nj	Mgr. Květa Bendlová
Španělský jazyk	Šj	Mgr. Markéta Pancířová
Ruský jazyk	Rj	Mgr. Lea Urbanová
Matematika	Ma	Mgr. Ondřej Hospodka
Informatika	Inf	Mgr. Michaela Toman
Fyzika	Fy	Mgr. Ondřej Hospodka
Zeměpis	Ze	Mgr. Blanka Žitná
Biologie	Bi	RNDr. Michal Hruška
Chemie	Ch	Ing. Klára Vydrová
Dějepis	Dě	Mgr. Lucie Tlustošová
Občanská výchova	Ov	Mgr. Jana Pražáková
Základy společenských věd	Zsv	Mgr. Jana Pražáková
Tělesná výchova	Tv	Mgr. Petra Poláčková
Hudební výchova	Hv	Mgr. Martina Forejtková
Estetická výchova	Ev	Mgr. Jaroslava Albrechtová

Volitelná výuka

Septimy

Nepovinně volitelné semináře	
Společenskovední seminář	Mgr. Jana Pražáková
Matematický seminář	Mgr. Ondřej Hospodka
Biologický seminář	RNDr. Michal Hruška

Oktávy

Povinně a nepovinně volitelné semináře	
Dějiny umění seminář	Mgr. Jaroslava Albrechtová
Konverzace ve francouzském jazyce	Lektor Alliance Francaise
Konverzace v německém jazyce	Mgr. Květa Bendlová
Konverzace ve španělském jazyce	Ing. Markéta Pancířová
Společenskovední seminář	Mgr. Jana Pražáková
Fyzikální seminář	Mgr. Ondřej Hospodka
Matematický seminář	Mgr. Ondřej Hospodka
Chemický seminář	Ing. Klára Vydrová
Biologický seminář	RNDr. Michal Hruška

Nepovinná výuka

Dramatický soubor v Aj	Filip Huml, MA.
Znakový jazyk	Mgr. Marcel Hauschke
Konverzace v Nj	Mgr. Květa Bendlová
Příprava na zkoušky z Šj	Ing. Markéta Pancířová
Příprava na zkoušky z Aj	Mgr. Lenka Novotná
Konverzace ve francouzském jazyce	Lektor Alliance Francaise
Příprava na zkoušky z Nj	Mgr. Květa Bendlová
Čínský jazyk	Ing. Wei Dostálová
Italský jazyk	Mgr. Veronika Košťálová
Ruský jazyk	Prom. ped. Olga Kubištová
Španělský jazyk	Lorena Ramos Gonzales
Francouzský jazyk	Mgr. Martina Forejtková
Německý jazyk	Mgr. Kateřina Pleskotová
Arabský jazyk	Youla Mosa
Latinský jazyk	PhDr. Tomáš Jarotek
Japonský jazyk	Hanako Fritz
Somatologický seminář	MUDr. Josef Mráz, CSc.

Tematické plány zpracovaly jednotlivé předmětové komise. Jejich obsah vychází z RVP ZV a RVP G, z výchovných a vzdělávacích strategií školy a ze školního vzdělávacího plánu.

HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Cíle hodnocení

Hodnocení žáků na gymnáziu má několik rozměrů. Především jde o to, že výsledné hodnocení má společenskou hodnotu; určuje totiž postavení jednotlivých žáků v pracovní skupině, ve třídě a tak společensky ovlivňuje jeho další činnost. Nízké hodnocení má také vliv na možnou volbu vysokoškolského studia. Dalším pohledem je sledování vývoje jednotlivých žáků – má tedy osobnostní charakter. A konečně hodnocení ukazuje učitelům, jak se jeho žáci vypořádali s povinnostmi, které jsou spojeny s výukou v jeho vyučovacím předmětu, má tedy skupinový charakter. Navíc z hlediska teorie statistiky zpracování výsledků hodnocení je nutné, aby byl ve sledovaném období dostatek zjištěných faktů, tedy dostatečná frekvence hodnocení. Z tohoto hlediska musejí dostávat žáci během hodnoceného období dostatečný počet příležitostí k tomu, aby byli hodnoceni. Navíc je známo, že různé činnosti musejí být hodnoceny s různou vahou. Proto je hodnocení výsledků výchovně vzdělávací činnosti nesmírně obtížné.

Na Prvním soukromém jazykovém gymnáziu se snažíme, aby hodnocení bylo dostatečně objektivní, jeho výsledky dosahovaly potřebné validity a bylo dostatečně časté. Proto se v každém předmětu hodnotí všestranně, přičemž přednost mají ty formy hodnocení, které k objektivitě vedou. Hodnocení musí být také časově ekonomické, nesmí znevýhodňovat některé žáky, tedy žáci musejí být za daný úsek výuky hodnoceni v přiměřeně stejném časovém období. Proto převažují písemné kontrolní zkoušky a orientační testy. V některých předmětech se hodnotí ústní vystoupení před skupinou žáků, jinde zase samostatná individuální činnost např. při laboratorní práci. Formy a frekvenci hodnocení žáků nepředepisujeme jednotně pro všechny vyučovacích předměty ani pro všechny učitele. Přesto však jsme přijali některé zásady, které je nutno dodržovat. Podrobnosti o hodnocení v jednotlivých předmětech jsou uvedeny v tematických plánech, žáci jsou s nimi seznámeni na začátku školního roku a patří do obsahu jednání předmětových komisí.

Abychom eliminovali skutečnost, že žák dosáhl náhodně dobrého či špatného výkonu, zavedli jsme již od počátku existence školy bodový systém, který rozlišuje obsahovou či časovou náročnost hodnocení či zkoušky. Vyučující na základě své zkušenosti stanoví maximální počet bodů, které může žák získat za nejlepší možný výkon, a současně i modus operandi s bodovým hodnocením. Žák tak postupně „nabírá body“ v hodnoceném období, přičemž je hodnocen vždy

podílem dosažený počet bodů/maximálně dosažitelný počet, např. 28/32, což se automaticky přepočítává v součtech na procentuální vyjádření. Výsledná známka se stanoví na základě tabulky: 100% - 91% výborně, 90% - 80% chvalitebně, 79% - 60% dobře, 59% - 45% dostatečně, 44% - 0% nedostatečně. Tyto hranice hodnocení byly projednány na celoškolské poradě učitelů gymnázia tak, aby došlo ke všeobecné shodě. Bodový systém je pouze předpokladem k objektivnímu hodnocení – učitel musí zohlednit při stanovení známky v pololetí nebo na závěr roku i další charakteristiky, doprovázející vývoj žáka při jeho výchovně-vzdělávací činnosti. Důležité je hodnotit i skutečnost, jaké jsou hranice možnosti vzdělávání pro jednotlivé žáky a jak tyto cíle jsou plněny. Údaje o procentuální úspěšnosti vzhledem k maximálně možnému bodovému zisku se nacházejí v systému Open School a jsou k dispozici vedení školy, učitelům, rodičům žáků a samozřejmě žákům samotným.

PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Hodnocení prospěchu

Školní vzdělávací program rozlišuje:

- a) průběžné hodnocení (dílčí, aktuální) během hodnoceného období
- b) souhrnné hodnocení (čtvrtletní, pololetní, závěrečné, výstupní) za dané období.

Metody a formy hodnocení náš školní vzdělávací program pedagogům speciálně nepředepisuje. Základem je písemné a ústní zkoušení, doplněné dalšími způsoby, kterými vyučující hodnotí samostatnou práci, skupinovou práci žáka apod. Výběr vhodných forem a metod záleží na zkušenosti a odpovědnosti jednotlivých vyučujících. Požadavkem je zejména pozitivní dopad na motivaci žáka, na sebehodnocení žáků, dále pedagogický takt, přiměřená náročnost a akceptování individuálních zvláštností žáků.

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 - výborný,
- 2 - chvalitebný,
- 3 - dobrý,
- 4 - dostatečný,
- 5 - nedostatečný.

*K uvedeným klasifikačním stupňům se dospěje na základě hodnocení práce žáka a jejich výsledků učitelem daného předmětu a na základě úspěšnosti žáka v kontrolních testech či písemných pracích, při ústním zkoušení a hodnocení různých aktivit, případně též na základě výsledku komisionální zkoušky. Hodnocení je formou **přidělování bodů** a procentuální úspěšnosti. Učitel bodové hodnocení zapisuje do systému Open school na [www stránkách školy](http://www.strankach.skoly).*

Tento systém má již implantovány některé zásady, vedoucí od bodového hodnocení k procentuálnímu vyjádření současného výsledku za dobu od zahájení hodnoceného období až k výsledku stanoveného slovním označením. K tomuto hodnocení mají přístup jak žáci, tak i jejich rodiče. Výslednou známku určuje učitel, ne počítač.

Bodové hodnocení je zde rovněž převedeno na známku, přičemž ve všech předmětech platí systém známkování dle procent:

Dosažená procenta	známka
100-91	1
90-80	2
79-60	3
59-45	4
44-0	5

Učitel sleduje a hodnotí, jak si žák osvojil vědomosti a dovednosti daného předmětu. Proto žáky zkouší (ústně či písemně), diskutuje s nimi, zadává jim rozličné úkoly (ve škole i na doma) a hodnotí je. Učitel vždy na začátku klasifikačního období vysvětlí žákům způsob svého bodového hodnocení tak, aby žáci věděli, zač konkrétně jsou hodnoceni.

Průběžné hodnocení výsledků žáka se zobrazuje uvedením procentuální úspěšnosti na [www stránkách školy](http://www.strankach.skoly), je tam rovněž počet získaných bodů celkem i za jednotlivá zkoušení. Žák je vždy se svým hodnocením seznámen. Totéž právo má i zákonný zástupce žáka. Učitel pak má povinnost po každém zkoušení, testu, písemné práci či vypracovaném úkolu sdělit žákovi jeho hodnocení. Dále učitel zapíše hodnocení do programu Open-School.

Srovnávací testy či písemné práce společné pro více tříd resp. skupin jsou zadávány na základě dohody v předmětové komisi nebo na příkaz ředitele a k jejich výsledku se při

hodnocení žáka podstatnou měrou přihlíží (testy SCIO, předmaturitní testy, Pre-Testy v cizích jazycích).

Učitel v každém hodnoceném období stanoví tzv. závažné zkoušky, které může žák v případě, že je nesplní podle svých představ, jednou zopakovat, a tyto tzv. opravy vyhlásí před touto zkouškou, nebo ještě lépe jsou tyto zásady zapracovány do celoročního plánu hodnocení činnosti. Nárok na opravu mají všichni žáci, pokud nebyli podle školního řádu z opravy vyloučeni (např. žák s neomluvenou absencí). Po hodnocení se žákovi do hodnocení započítává lepší výsledek (tedy opravený výsledek nebo mu zůstává hodnocení původní).

Zásadou je, že bodové hodnocení je podkladem pro stanovení známky na vysvědčení, ale není to jediný podklad; učitel musí vzít do úvahy i další faktory, zejména v případě neurčitosti hodnocení – jako pracovitost, píle, účast na mimoškolní činnosti v daném oboru, vývoj žáka v daném předmětu aj.

Způsoby a kritéria hodnocení

Hodnocení vzdělávacích výsledků žáků

Průběžné hodnocení žáka může být prováděno na základě těchto kritérií:

- zpracování projektu
- písemné práce
- samostatné práce ve škole
- ústního zkoušení
- domácího úkolu
- laboratorních prací
- výtvarných prací
- tělocvičného či sportovního výkonu

Kritériem úspěšnosti je jednak absolutní hodnota výkonu (počet získaných bodů, procento správných odpovědí, kvalita samostatné práce, hodnota sportovního výkonu apod.) a jednak pokrok, jaký žák učinil (oč se zlepšil).

Při hodnocení je třeba tedy brát v úvahu nejen dosaženou úroveň, ale i možnosti jednotlivce a jím vynaložené úsilí.

Hodnocení chování

Pro hodnocení chování se používá třístupňová stupnice – slovní klasifikace

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Hodnocení klíčových kompetencí

ŠVP vytyčuje hodnocení míry rozvoje základních kompetencí žáků, a to zejména v kvartě a v septimě, popř. v oktávě. Hodnocení bude změřeno i na měření tzv. přidané hodnoty, tj. na změně míry kompetencí žáků během procesu vzdělávání. Tato hodnocení může škola realizovat jen na základě profesionálně zpracovaných testů. Dosud jsme využívali testů Vektor společnosti Scio v kvintě a v oktávě, v oktávě pak i předmaturitní testy.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření¹. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpurná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpurná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů². Podpurná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpurná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ)³. Začlenění podpurných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pojetí vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpurnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence.

¹ § 16 odst. 1 školského zákona.

² § 16 odst. 3 školského zákona.

³ § 16 odst. 2 školského zákona.

Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP

Na základě vstupního pohovoru se školní psycholožkou a podnětu vyučujících vyhledáváme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Těm poté věnujeme odbornou pozornost. Při plánování a realizaci vzdělávacího procesu vycházíme z konkrétního zjištění a doporučení školského poradenského zařízení. Spolupracujeme s pedagogickopsychologickými poradnami při zajišťování nebo zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a při intervenčních činnostech pro tyto žáky. Ti žáci, kterým zdravotní stav neumožňuje studovat běžným způsobem, mohou studovat podle plánu pedagogické podpory, případně podle individuálního vzdělávacího plánu. Rodiče anebo zákonní zástupci žáků se studijními problémy jsou včas informováni a ve vzájemné spolupráci je hledáno nejlepší řešení daných situací. Škola nemá žádné speciální třídy.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Zejména:

- uplatňujeme zdravotní hlediska a respektujeme individualitu a potřeby žáka;
- využíváme přiznaná podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- uplatňujeme při organizaci činností princip diferenciací a individualizace při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- umožňujeme ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnění zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu nebo z provádění určitých činností (viz § 67 odst. 2 školského zákona), případně upravujeme a formulujeme očekávané výstupy vzdělávacích oborů tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska jejich možností reálné a splnitelné, a těmto výstupům přizpůsobujeme i výběr učiva;
- zohledňujeme přiznaná podpůrná opatření při hodnocení výsledků vzdělávání;
- odstraňujeme architektonické bariéry a provádíme potřebné změny, případně úpravy školního prostředí;
- spolupracujeme s rodiči (zákonnými zástupci žáka), školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby

spolupracujeme s odborníky z jiných resortů (zejména při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů);

- podporujeme nadání žáků vytvářením vhodných studijních podmínek;
- podporujeme další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na zkvalitnění jejich práce se žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním.

Všichni učitelé jsou v případě potřeby včas upozorňováni na žáky s tělesnými, zrakovými a sluchovými vadami a žáky s vadami řeči. Učitelé všechna upozornění zohledňují v hodinách tak, aby i žáci s určitým znevýhodněním mohli úspěšně pracovat – včetně bezproblémové práce v rámci skupin a tříd. Učitelé spolupracují s rodiči žáků a se školním psychologem a vycházejí z jeho konkrétních zjištění. Přístup ke všem žákům je diferencovaný a individualizovaný v zájmu žáků tak, aby dosáhli co nejlepších výsledků studia. Na našem gymnáziu úspěšně studují také děti z odlišného kulturního a sociálního prostředí, zejména cizinci, např. na gymnáziu studovalo několik žáků japonské národnosti, americké, turecké, irské a podobně.

VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech⁴.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

První soukromé jazykové gymnázium se zaměřuje na jazykovou výuku. Jsme škola s vynikajícími výsledky a prvotřídními učiteli. V rámci programu primární prevence sociálně patologických jevů klademe velký důraz na rozvíjení pozitivního klimatu školy. Pro nově přijaté žáky šestiletého a čtyřletého studia připravujeme na začátku školního roku adaptační programy. Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení, školní

⁴ § 27, odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

psycholožka. Škola se snaží vytvářet vhodné podmínky, formy a způsoby práce pro žáky nadané a mimořádně nadané. Výchova a vzdělávání nadaných žáků vyžaduje schopnost pedagoga identifikovat takového žáka a vytvořit pro něj optimální vzdělávací prostředí ve třídě. K tomu také slouží další vzdělávání učitelů, které vede pedagogy ke schopnosti dát žákovi příležitost projevit nadání, motivovat ho trvale a vytvořit pro něj prostředí podporující jeho nadání.

Pro mimořádně nadané žáky může ředitel školy zřídit skupiny, ve kterých se v některých předmětech vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků, nicméně patřící do skupiny nadaných žáků. Škola také umožňuje zvláště nadaným žákům studovat podle individuálního vzdělávacího plánu. Dochází i k vnitřní diferenciaci žáků v některých předmětech, jejich zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů, soutěží, zadávání specifických úkolů či je možná jejich účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky.

Učitelé informují své kolegy o všech mimořádně nadaných žácích a všestranně podporují všechny aktivity a schopnosti nadaných žáků. Současně se učitelé snaží ovlivňovat všechny žáky gymnázia a provádět taková opatření, aby úspěchy jednotlivců nebyly v žádném případě sankcionovány jejich spolužáky.

U nadaných žáků s hlubším zájmem o studium jsou – ve spolupráci s rodiči žáků – všestranně podporovány přístupy a metody, které rozvíjejí jejich tvořivost a kritické myšlení, jejich pohotovost a samostatnost (např. jsou využívány diferencované formy výuky a jsou zařazována integrovaná témata například z biochemie, biofyziky, společenských a jiných věd.

U mimořádně nadaných žáků se snažíme, aby měli – za značné úsilí navíc (ve srovnání s ostatními žáky) – možnost co nejčastěji pocítit radost z úspěchu, např. z předních umístění na nejruznějších soutěžích (poznávání rostlin a živočichů, Tvořivá klávesnice, biologická olympiáda, SOČ aj.). Doporučujeme jim nejvhodnější studijní metodiky. Podle možností a jejich zájmů jim umožňujeme přímou spolupráci s vysokými školami (např. Univerzitou Hradec Králové) a povolujeme studijní pobyty (v případě, že projdou „výběrovým řízením“, zvítězí v soutěži aj.) na vědeckých pracovištích, v CHKO, na univerzitách aj. Individuální přístup k žákům je běžnou samozřejmostí.

V minulosti byly při výuce mimořádně nadaných žáků využity (a nadále budou využívány) všechny pedagogicko-organizační úpravy – tzn. osobní vzdělávací plány a aktivity; doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu; zadávání specifických úkolů; zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů – i projektů jiných pracovišť než je

gymnázium; vnitřní diferenciaci žáků a podpora mimořádných studijních aktivit – respektovaná ostatními žáky třídy i ostatními učiteli; občasné (dočasné) vytváření skupin pro různé úrovně výuky v hodinách biologie, chemie, matematiky; atp.

EVVO

(environmentální výchova, vzdělání, osvěta)

Roční plán

Dlouhodobé akce

Všechny ročníky nižšího i vyššího gymnázia se seznamují s tématy environmentální výchovy ve všech vyučovacích předmětech. Nejvíce v biologii.

- Třídění odpadu
- Příprava žáků na soutěže a konference (biologická olympiáda, ekologická olympiáda, Den Země, přírodovědná soutěž Zelená stezka, zlatý list, poznávačka rostlin a živočichů, žákská akademie)
- Tvorba projektů s ekologickou tematikou. Někteří žáci se chystají na dlouhodobější projekt, který využijí i v soutěži Tvořivá klávesnice. Např. Etologie vybraného živočišného druhu
- „Krajina za školou“ ve všech ročních obdobích v rámci biologie, prakticky pozorujeme v neupravených i upravených ekosystémech v okolí školy flóru i faunu. Velice vhodné doplnění a zpestření učiva
- Spolupráce s organizacemi regionu
 - Muzeum východních Čech
 - Agentura ochrany životního prostředí
 - Jaro Jaroměř – záchranná stanice pro handicapovaná zvířata
 - ZOO Dvůr Králové nad Labem

Krátkodobé akce

- Září – adaptační kurz tercie
- Podzim – Muzeum východních Čech, výstava houby superlearning
- Zima – ZOO Dvůr Králové n. L., přednáška, pracovní listy, samostatná práce v terénu
- Jaro – Záchraná stanice pro handicapovaná zvířata, přednáška, pracovní listy
- Besedy – Čas proměn, S tebou o tobě, brigády – Přírodní památka Plachta

Ekologizace provozu školy

Držme se moudra, které pronesl Mahátmá Gándí a to, že:

Nezáleží na tom, kolik máme škol a jaké máme znalosti, ale na tom, jak moudře dovedeme s tím, co máme, hospodařit.

Ekologizaci provozu školy je vhodné zavádět po menších krocích, podle finančních možností a priorit školy. Dílčí cíle dále mohou být postupně rozpracovávány a realizovány v rámci ročních plánů EVVO na školách.

Ekologizace provozu školy zahrnuje jednak opatření zaměřená na provoz školy a chování žáků i zaměstnanců a také na nakupování.

Tab: Dílčí cíle ekologizace provozu školy a prostředky k jejich dosažení

Dílčí cíle	Prostředky
Vytvořit zdravější prostředí pro žáky, pracovníky a návštěvníky školy	- snížení spotřeby a výběr čisticích prostředků - udržování zeleně ve škole - nabídka stravování a občerstvení – místní potraviny, biopotraviny
Používat environmentálně příznivé zboží	- výběr produktů (kancelářské potřeby, papír a výrobky z papíru, elektrické přístroje) – zohledňovat recyklovatelnost, biologickou rozložitelnost, zdravotní nezávadnost
Snižovat náklady na provoz školy šetřením vodou a energií	- šetrné hospodaření s vodou - úsporná energetická opatření – vytápění - úsporný provoz elektrospotřebičů, osvětlení
Nakládat s odpady šetrně k životnímu prostředí	- prevence vzniku - třídění

Po tří semestrálním specializačním studiu EVVO bylo studium ukončeno v únoru 2010. Pro PSJG je s touto specializací Mgr. Petra Poláčková ekologickým koordinátorem. Závěrečná práce studia obsahuje podrobně rozpracovaný plán EVVO na PSJG jako součást ŠVP.

MATURITNÍ ZKOUŠKA

Organizace maturitní zkoušky se řídí platnou legislativou (školským zákonem a příslušnou vyhláškou MŠMT). Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části. Společná část je určena platnou legislativou. Profilová část je určena ředitelem školy.

Hodnocení žáků u maturitní zkoušky se řídí platnými předpisy navazujícími na Školský zákon, platné obecně nebo vyhlášené pro daný školní rok.

Žák si může zvolit dobrovolně ještě jeden, nepovinný maturitní předmět z těch, jež byly navrženy jako volitelné k maturitě.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze dvou volitelných zkoušek v souladu s platnou legislativou. Podrobnosti k maturitní zkoušce jsou pro daný školní rok publikovány na webových stránkách gymnázia a mohou být mírně modifikovány.

Kritéria hodnocení jsou součástí Školního řádu Prvního soukromého jazykového gymnázia a jsou dostupná na www.psjg-hk.cz.

V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., § 79 ve znění pozdějších předpisů (školským zákonem) stanovují následující podmínky pro volbu zkoušek profilové části maturity⁵:

V profilové části konají žáci PSJG povinně 2 zkoušky, přičemž

○ Žáci humanitní větve volí z následující nabídky předmětů:

- anglický jazyk⁶ - kombinace písemné (150min) a ústní zkoušky
- francouzský jazyk⁷ - kombinace písemné (120min) a ústní zkoušky
- španělský jazyk - kombinace písemné (120min) a ústní zkoušky
- německý jazyk - kombinace písemné (120min) a ústní zkoušky
- matematika - písemná zkouška (180min)
- dějepis - ústní zkouška
- zeměpis - ústní zkouška
- základy společenských věd - ústní zkouška

⁵ Uvedené informace se mohou upravovat v závislosti na možných legislativních změnách.

⁶ Žák musí zvolit, pokud nezvolil ve společné části a nesmí zvolit, pokud zvolil ve společné části.

⁷ Žák nesmí zvolit, pokud zvolil ve společné části.

- estetická výchova - ústní zkouška
- historicko-geografický seminář- vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
- seminář z dějin kultury a umění - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
- společenskovední seminář - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
- **žáci přírodovědné větve volí z následující nabídky předmětů:**
 - anglický jazyk- kombinace písemné (150min) a ústní zkoušky
 - francouzský jazyk- kombinace písemné (120min) a ústní zkoušky
 - španělský jazyk - kombinace písemné (120min) a ústní zkoušky
 - německý jazyk- kombinace písemné (120min) a ústní zkoušky
 - matematika- písemná zkouška (180min)
 - fyzika - ústní zkouška
 - chemie - ústní zkouška
 - biologie - ústní zkouška
 - základy společenských věd - ústní zkouška
 - estetická výchova - ústní zkouška
 - matematicko-fyzikální seminář - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
 - biologicko-chemický seminář - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
 - seminář z dějin kultury a umění - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
 - společenskovední seminář - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
- **žáci informatické větve volí z následující nabídky předmětů:**
 - anglický jazyk- kombinace písemné (150min) a ústní zkoušky
 - francouzský jazyk kombinace písemné (120min) a ústní zkoušky
 - španělský jazyk - kombinace písemné (120min) a ústní zkoušky
 - německý jazyk- kombinace písemné (120min) a ústní zkoušky

- matematika- písemná zkouška (180min)
- fyzika – ústní zkouška
- základy společenských věd - ústní zkouška
- estetická výchova - ústní zkouška
- informatika a programování - ústní zkouška
- matematicko-fyzikální seminář - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
- seminář z informatiky - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
- seminář z dějin kultury a umění - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí
- společenskovědní seminář - vypracování maturitní práce a její obhajoba před zkušební komisí

Nepovinné zkoušky profilové části

Žák může dále v rámci profilové části maturitní zkoušky konat nejvýše 2 nepovinné zkoušky.

- Nabídka je stejná jako nabídka pro zkoušky povinné.

MALÁ MATURITNÍ ZKOUŠKA

Na závěr studia na nižším gymnáziu absolvuje každý žák povinně tzv. malou maturitu, která je závěrečnou zkouškou shrnující vzdělávání a výchovu na nižším stupni a je současně vstupní branou do vyššího gymnázia.

Malá maturita má čtyři části a její průběh byl vyzkoušen dlouholetou praxí. Písemná zkouška se koná z českého jazyka (slohová práce) a z matematiky (řešení komplexních úloh z algebry a geometrie). Dále žáci skládají zkoušku s mezinárodní platností z anglického jazyka na úrovni B2 nebo B1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Součástí malé maturity je i zpracování a obhajoba projektu, na němž mohou žáci pracovat předposlední a poslední ročník studia na nižším gymnáziu. Projekt musí být zpracován podle zásad Tvořivé klávesnice a řeší problém, který si podle svého zájmu žák sám zvolil nebo navrhl.

Podrobnosti k malé maturitě jsou pro daný školní rok publikovány na webové stránce gymnázia a mohou být mírně modifikovány.

OSOBNÍ PORTFOLIO ŽÁKA

Osobní portfolio žáka je hodnocení osobního růstu žáka s vyšší hodnotou než je školní úspěšnost. Školní úspěšnost je jen jednou ze složek osobní úspěšnosti.

System je rozvíjející formou individuální práce se žákem.

Hlavním cílem systému je sledovat a dokladovat osobní růst žáka za období studia na gymnáziu.

Zkvalitňuje výsledný obrázek o žakově vývoji jak ve škole, tak i mimo školu, jak ve vztahu ke školním výsledkům, tak i ve vztahu k jeho ostatním činnostem.

Jedná se v první řadě o stanovení růstu žáka samého a teprve následně o porovnávání žáků mezi sebou.

Hodnocení je přístupné žákovi, vyučujícím, rodičům:

- 1) Informuje žáka a rodiče, zda žák splnil své vlastní cíle směřující k budoucímu životnímu uplatnění.
- 2) Informuje o zlepšení nebo stagnaci každého žáka oproti minulému školnímu roku, hodnotí rozvoj každého žáka i vzhledem k ostatním žákům.
- 3) Je průběžným sledováním a popisováním rozvoje žáka.
- 4) Je měřítkem pro dosažení stipendia.

VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Oblasti vlastního hodnocení školy

- Podmínky ke vzdělávání,
- Průběh vzdělávání,
- Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání,
- Výsledky vzdělávání žáků,
- Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Cíle a kritéria vlastního hodnocení

Cílem vlastního hodnocení školy je nalezení slabých míst a jejich následná eliminace. Důležité je rovněž vyhodnocení úspěchů a jejich odměnění.

Autoevaluace – vlastní hodnocení školy-je zpracovávána a uložena každoročně v archivu školy a je součástí Výroční zprávy školy.

Nástroje vlastního hodnocení

- Počty absolventů přijatých na vysoké školy (i v závislosti na struktuře těchto škol),
- Výsledky maturitních zkoušek,
- Vysvědčení – hodnoty známek, jejich průměry a statistický vývoj,
- Výsledky žáků ve srovnávacích testech (Scio, Cermat, mezinárodní srovnání apod.),
- Osobní portfolio žáka a učitele,
- Sledování individuálního postupu žáka při studiu anglického a ostatních jazyků postupným testováním dosažené úrovně znalostí dle SERRJ,
- Testování systémem Vektor (Scio),
- Výsledky žáků v oficiálních soutěžích,
- Výsledky žáků ve srovnávacích testech,
- Hospitace vedení školy a předsedů PK,

- Ankety mezi žáky, jejich rodiči a učiteli,
- Počty kázeňských opatření a jejich skladba,
- Počty neúspěšných žáků (kteří opouštějí školu či opakují ročník),
- Počty uchazečů o studium na naší škole,
- Množství a charakter aktivit pro doplnění výuky (exkurze, výstavy, besedy...),
- Míra kvalifikovanosti sboru,
- Počet a charakter vzdělávacích akcí a kurzů učitelů,
- Odezva veřejnosti na činnost školy.

Časové rozvržení evaluačních činností

- Celkové hodnocení každý třetí rok na podzim,
- Dílčí hodnocení ve Výroční zprávě školy – vždy do 31. 10. následujícího školního roku,
- Další faktory se vyhodnocují průběžně, aby vedení školy mohlo aktuálně reagovat.

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRVNÍHO SOUKROMÉHO
JAZYKOVÉHO GYMNAZIA
HRADEC KRÁLOVÉ**

Druhá část

Obsahová stránka

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Hlavním cílem předmětu Český jazyk a literatura je zdokonalení ústního a písemného vyjadřování žáků natolik, aby samostatně řešili jazykové a stylistické úkoly, pohotově, jazykově a věcně správně se vyjadřovali a smysluplně komunikovali. Žáci se učí pracovat s odbornými i uměleckými texty, učí se pracovat s různými jazykovými příručkami a využívat jich.

V literární komunikaci si žáci osvojují základy literární kultury, učí se objektivnímu hodnocení literárních děl.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura je tato:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
hodinová dotace	4	4	4	4	4	4

Předmět Český jazyk a literatura je povinným maturitním předmětem ve společné části maturitní zkoušky. Ve všech složkách předmětu se žák postupně učí pracovat s náročnějšími texty odbornými i uměleckými, poznává bohatství mateřského jazyka a předmět se stává i prostředkem esteticko-výchovného působení.

V jazykové a komunikační výchově je žák veden k tomu, aby porozuměl různým typům textů a promluv a přemýšlel o nich. Získává schopnost vyjadřovat se spisovným jazykem správně, výstižně, slohově vhodně a pohotově v projevech ústních i písemných.

Literární výchova má výraznou funkci esteticko-výchovnou. Žák získává základní přehled o vývoji české a světové literatury a je veden k tomu, aby respektoval, chránil a oceňoval naše tradice a získal pozitivní postoj k uměleckým dílům. Interpretace vybraných literárních děl přispívá k utváření postojů, zájmů, vkusu a mravního profilu žáka a celkově rozvíjí a kultivuje jeho duchovní život.

Žáci se účastní pravidelných jazykových i literárních soutěží (olympiáda v českém jazyce, recitační soutěž), přispívají také do literárních soutěží pořádaných různými subjekty.

Vyučující českého jazyka a literatury navázali úzkou spoluprací s Divadlem DRAK, Klicperovým divadlem, Městskou knihovnou a Studijní a vědeckou knihovnou Hradec Králové.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel vybírá a předkládá žákům vhodné texty, tím je motivuje k četbě a k následné analýze a společné diskuzi – kompetence k učení, sociální a personální, komunikativní.

Učitel zapojuje žáky do předmětových soutěží a olympiád, tím je motivuje k hlubšímu studiu jazyka – kompetence k učení, kompetence komunikativní.

Učitel zadává referáty, mluvní cvičení a slohové práce k aktuálnímu kulturnímu a společenskému dění, tím žáky vede, aby vyslovili otevřeně svůj názor, obhájili jej, podpořili logickými argumenty, aby spolupracovali s ostatními spolužáky při rozvoji diskuze a tolerovali vzájemně své názory – kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské.

Učitel organizuje pro žáky návštěvy filmových a divadelních představení, výstav, exkurze do nejrozličnějších kulturních institucí, rozvíjí tím jejich estetické cítění a vytváří prostor pro diskuzi, analýzu a formování závěrů – kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní, kompetence občanské.

Učitel organizuje práci žáků ve skupinách – kompetence sociální a personální, kompetence občanské.

Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví) – kompetence občanské, kompetence k učení.

Český jazyk a literatura – Vzdělávací obsah po ročnících

Tercie - 4

Předmět: Český jazyk a literatura

Učivo:

Výstupy:

Jazyk

Útvary českého jazyka

Žák pozná spisovné a nespisovné prostředky, opravuje nespisovné vyjádření v ústním i písemném projevu.

Jazyková kultura

Zná jazykové příručky, dokáže s nimi pracovat, seznámí se znaky podkrkonošského nářečí.

Uvědomuje si význam péče o jazyk

Čeština jako slovanský jazyk

Popíše vývoj českého jazyka, zařadí češtinu do systému slovanských jazyků.

Seznámí se se základními rozdíly mezi slovenštinou a češtinou.

Nauka o slovní zásobě a tvoření slov

Zná a prakticky využívá způsoby obohacování slovní zásoby.

Vyhledává v textu slova cizího původu.

Slova přejatá správně používá v písemném a mluveném projevu.

Správnost ověřuje v Pravidlech českého pravopisu.

Nahrazuje slova přejatá domácími slovy, používá slovník cizích slov.

Tvarosloví - opakování slovních druhů

Zná systém vzorů podstatných a přídavných jmen, zájmen, číslovek. Využívá je v písemných projevech, zdůvodní zařazení ke vzoru.

Skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních

Zařadí obecná a vlastní cizí jména k domácím vzorům, respektuje zvláštní skloňování některých přejatých výrazů,

jmen	chápe význam přejímání slov z cizích jazyků, uvede jazyky, které češtinu nejvíce ovlivnily a ovlivňují, přejatá slova správně užívá.
Zájmena týž, tentýž	Využívá vzor přídavných jmen k tvoření správných tvarů, uvědomuje si význam obou zájmen jako alternativy /knižní prostředek/.
Slovesné tvary, jejich využití	Rozlišení slovesné kategorie- rod činný a trpný, slovesa vidu dokonavého a nedokonavého, vytváří vidové dvojice, uvádí způsoby vyjádření budoucího času, vysvětlí pravidla shody přísudku s podmětem, prakticky užívá pravopis sloves v přítomném čase, správně tvoří tvary podmiňovacího způsobu.
Skladba - stavba věty jednoduché, větné grafy, druhy přívlastků, čárka ve větě jednoduché	Vytváří významově správné věty podle větných grafů. Rozlišuje přívlastek volný a těsný, přívlastek několikanásobný a postupně rozvíjející. Odůvodní interpunkci a doplňuje ji. Tvoří věty s přístavky, využívá znalosti z dějepisu, zeměpisu, přírodopisu, hudební výchovy...
Zápor	Správně formuluje věty, rozliší zápor slovní a větný
Významové poměry mezi několikanásobnými větnými členy, mezi souřadně spojenými větami vedlejšími, mezi hlavními větami	Určuje významové poměry, spojuje věty vhodnými spojovacími výrazy, vytváří souvislé texty. Rozlišuje věty hlavní a vedlejší. Určuje druhy vedlejších vět. Doplňuje čárky. Převádí větné členy na vedlejší věty a opačně – využívá ve slohových projevech. Znázorňuje graficky stavbu souvětí. Tvoří vlastní souvětí podle vzorců.
Souvětí souřadné a podřadné	
Stavba souvětí – grafické znázornění	
Sloh a komunikace	

Popis – charakteristika osoby	Vyhledává v literatuře příklady charakteristiky přímé a nepřímé. Charakterizuje postavu z vlastní četby, z filmu, z divadelní hry, uvede, čím ho hrdina zaujal, vypíše zajímavý citát. Napíše vlastní charakteristiku, některé svoje vlastnosti pojmenuje přímo, jiné vyjádří nepřímě, uvede své zájmy, záliby, dovednosti. Posuzuje slohovou úroveň prací svých spolužáků, navrhuje stylizační úpravy.
Líčení - subjektivně zabarvený popis	Ve vybraných textech vyhledává a rozlišuje jazykové prostředky subjektivně zabarveného, prostého a odborného popisu. Napíše subjektivně zabarvený popis s využitím některých básnických prostředků.
Umělecké prostředky a jejich využití (metafora, personifikace, přirovnání, básnické přívlastky)	
Výklad	Rozpozná slohový útvar, vysvětlí postup výkladu, jeho fáze. Připraví a přednese výklad na téma dle svého zájmu.
Výtah	Rozliší osnovu, výpisky a výtah. Pracuje s fakty, využívá různé zdroje k získávání informací. Zapiše údaje o citaci.
Úvaha	Žák uplatňuje a obhajuje svůj názor, osobní postoj. Zaznamenává i písemně myšlenky v logickém sledu. Vyvodí závěry ze zkušeností.

Literatura

Setkání se starší literaturou	Seznámí se s Biblí (Starý zákon, Nový zákon), náboženská literatura - pozná legendy, modlitby a písně. Pozná dramatické umění, rozlišuje žánry- činohru, tragédii, komedii. Vysvětlí pojmy – prolog, epilog, jednání, zná úlohu dramaturga, režiséra

	Seznámí se s renesancí – vysvětlí pojem, pozná představitele G. Boccaccia. Pozná Villonovu Baladu napsanou na základě kontrastu. Seznámí se s pojmem rytířská kultura.
Od romantismu k moderní literatuře	Vysvětlí pojem romantismus a charakterizuje hrdinu literárního romantismu na základě přečteného díla. Vysvětlí motiv jednání literárních postav. Rozumí termínům – verš, sloka, rým, rytmus a dokáže určit. Naučí se z paměti vybranou část Máchova Máje. Vysvětlí význam prací K. H. Borovského. Naučí se z paměti 2 epigramy. Vlastními slovy prezentuje dílo K. H. Borovského.
Psoty lopoty	Název vyjadřuje potíže, problémy, těžce zdolatelé překážky. Žák se vyjadřuje na základě přečteného textu k vzájemným vztahům dětí a dospělých. Seznámí se s filmovým scénářem.
Humor	Vysvětlí, proč je k životu humor důležitý. Zná jména některých humoristických spisovatelů. Co je příznačné pro všechny humoristické texty.
Chvála jazyka	Seznamuje se se zvukovou stránkou textu, grafickou formou, bohatostí slovní zásoby, mnohovýznamností slov. Upozorňuje, že jazykové mistrovství vyžaduje soustavné úsilí. Vede žáky k úctě k jazyku. Vytváří sbírku aforismů.
Science fiction	Charakterizuje odlišnost hrdinů v literatuře science-fiction od ostatních lidí.

Mezipředmětové vazby: Aj, Nj, Fj, Šj, Ze, Dě, Hv.

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

Kvarta - 4

Předmět: Český jazyk a literatura

Učivo:

Výstupy:

Jazyk

Jazyky slovanské. Obecné výklady o českém jazyce.

Žák je seznámen s členěním indoevropských jazyků a zejména jazyků slovanských.

Pozná dle ukázek příklady jednotlivých jazyků, chápe hlavní vývojové tendence českého jazyka v historických souvislostech, je schopen rozpoznat a určit hlavní útvary jazyka a nářečí.

Zvuková stránka jazyka

Žák správně a spisovně vyslovuje domácí a přejatá slova, využívá intonaci ke zdůraznění smyslu a typu věty, je seznámen s českým hláskovým systémem a hlavními výslovnostními změnami

Tvoření slov

Žák ovládá pravopis související se stavbou slova, je schopen určit slovo základové, rozebrat slovo na jednotlivé morfémy a určit je.

Význam slov

Žák chápe slovo ve vztahu k označované skutečnosti, využívá synonym a antonym při projevu mluveném a psaném.

Tvarosloví

Žák pozná všechny slovní druhy v textu, je seznámen s jejich mluvnickými kategoriemi a dovede je určit, píše pravopisně správně jakékoli texty a ovládá pravopisné jevy související se slovními druhy

Skladba

Žák pozná větu jednoduchou a souvětí, chápe vztahy mezi větnými členy, určí druhy vedlejších vět v souvětí

podřadném, určí poměry mezi větami hlavními v souvětí souřadném, tvoří složitá souvětí gramaticky i významově správně, využívá je v samostatných projevech mluvených i psaných.

Sloh

Vypravování

Žák využívá ve vypravování různých základních kompozičních postupů, vypravuje události podle zásad pro vypravování, využívá přímé řeči, bohatství slovní zásoby.

Popis a charakteristika

Žák navazuje na znalosti popisu z minulých ročníků, vytváří popisy osob, věcí, dějů nebo pracovních postupů.

Charakterizuje postavy literární nebo skutečné po vnitřní i vnější stránce.

K popisu využívá synonymních a antonymních výrazů tak, aby se přídavná jména nebo slovesa neopakovala.

Tiskopisy, životopis, výklad, výtah

Žák je seznámen s nejběžnějšími tiskopisy, jejich funkcemi a využitím, dokáže je vyplnit.

Podle vzoru vytvoří vlastní životopis.

Orientuje se a rozumí odbornému textu, je schopen rozeznat nejdůležitější informace a pořídit výtah z textu.

Je schopen srozumitelně informovat a názorně vysvětlit různé jevy a činnosti, podává poučení o jejich podstatě.

Úvaha

Žák navazuje na znalosti z předchozího ročníku, v psaném i mluveném projevu vyjadřuje svůj subjektivní názor na různá témata a problémy, vhodně využívá argumentů k přesvědčení o správnosti svých názorů a postojů

Proslov, diskuse

Žák mluví před třídou, správně artikuluje a využívá znalostí o zvukové stránce věty i přízvuku, vhodně svůj projev člení, mění tempo řeči.

Publicistické útvary

Vede i účastní se diskuse, respektuje názory ostatních účastníků diskuse, snaží se přesvědčit.

Žák je poučen o využití těchto útvarů, rozpozná je v denním tisku.

Seznámí se s jejich základními znaky a vybraný útvar vypracuje (inzerát, fejeton, reportáž...).

Literatura

Chvála vypravěčství

Žák pozná tvorbu českých autorů, jejich osobité a stylově nezaměnitelné prózy se znalostí lidské = psychologie a smyslem pro humor.

Vysvětlí podstatu románu a povídky.

Charakterizuje Werichův humor, jazykové hříčky v textech.

Vysvětlí pojem detektivní literatura.

Seznamuje se s dílem anarchistického buřiče Jaroslava Haška.

Naruby aneb Jak vychovávat vychovatele

Žák pozná rozpornost světa.

Seznámí se s fejetonem.

Vyhledá publicistické žánry blízké umělecké literatuře – sloupek, soudnička, reportáž.

Pozná tvorbu Michala Viewegha – současného českého autora.

Pokusí se napsat povídku s názvem Moje memoáry a mizérie ze žakovských let nebo úvahu- Jeví se vám svět někdy „naruby“?

Divadlo – písňové texty

Žák se seznamuje s tvorbou písničkářů (Kryl, Suchý...) ze zvukových nahrávek.

Poezie

Opakuje poznatky o divadle (kde se zrodilo...)

Poznává prolínání forem, angažovanost, humor v ukázkách.

Návštěva divadelního představení.

Jmenuje slavné české autory divadelních her 20. století.

Žák vyjmenuje významné české básníky 20. Století.

Vyhledává básnickovy myšlenky a názory v textech.

Navazuje na znalosti o teorii verše.

Poznává různé básnické vyjadřovací prostředky.

Naučí se z paměti vybrané verše.

Vize a fantazie

Žák se seznámí s historickými skutečnostmi, které ovlivňovaly období nástupu fašismu v Evropě, vyvozuje důvody různých literárních reakcí na okupaci a válku.

Orientuje se v literatuře tohoto období.

Diskutuje o problémech nastíněných v literárních textech.

Seznámí se s utopií, vědecko-fantastickou literaturou a důrazem na etickou angažovanost díla.

Orientuje se v díle K. Čapka.

Vyhledá jiné literární texty, které poukazují na lidskou lhostejnost a sobectví.

Osudy

Žák poznává nelehké životní osudy hrdinů související s 2. svět. válkou.

Seznámí se s tzv. dívčí literaturou.

Charakterizuje v hlavních bodech literaturu 20. století.

Vyhledá informace o „ztracené generaci“, hlavně o E. Hemingwayovi.

Vyjmenuje významné současné české i světové spisovatele.

Vysvětlí, kteří čeští autoři dosáhli mezinárodního věhlasu.

Vytvoří přehled významných autorů literatury pro děti a mládež.

Charakterizuje významnou literární postavu.

Zpracuje referát z vlastní četby (autoři 20. století).

Mezipředmětové vazby: Aj, Nj, Fj, Šj, Ze, Dč, Hv.

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, ME

Ročník	Téma	Výstup	Učivo	Poznámky
1.	Obecné poučení o jazyku	Žák: - vysvětlí pojem jazyk a řeč, - objasní vztah myšlení a jazyka - charakterizuje základní etapy vývoje literárního jazyk - objasní vztah češtiny a slovanských jazyků - objasní vztah myšlení a jazyka, - zná základní etapy vývoje literárního jazyka, -objasní vztah češtiny a slovanských jazyků	Jazyk a řeč Jazykové skupiny Vývoj českého jazyka	
	Zvuková stránka jazyka	Žák: - objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie a vysvětlí jejich praktické využití	Systém českých hlásek, zásady správné výslovnosti, prostředky souvislé řeči	

		-na samostatných projevech prokáže praktickou znalost zásad správné výslovnosti -vhodně využívá zvukové prostředky řeči		
	Grafická stránka jazyka	Žák: -prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu	Velká písmena, shoda podmětu s přísudkem, pravopis přídavných jmen	
	Nauka o slohu	Žák: -pochozí vztah stylistiky k ostatním lingvistickým vědám -objasní základní pojmy stylistiky - vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci (připravenost/nepřipravenost, psanost/mluvenost) -používá základní útvary stylu prostěsdělovacího	Styl – individuální, stylistika – nauka o slohu, slohotvorní činitelé – objektivní, subjektivní Prostředí a účastníci komunikace, jejich role, funkce komunikátů, komunikační strategie, monolog a dialog, Vztah otázka a odpověď Funkční styl prostěsdělovací a	ZsV- mezilidská komunikace a problémy v mezilidských vztazích

			jeho útvary (konverzace, dopisy, telefonické rozhovory, SMS, e- mailová komunikace)	
2.	Nauka o slovní zásobě a tvoření slov	Žák: -volí v písemném i mluveném projevu vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi - vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu -ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu, tvarosloví a slovotvorných principů českého jazyka -ovládá rozvrstvení slovní zásoby, používá vhodně jazykové prostředky spisovné a nespisovné -vysvětlí změny ve slovní zásobě, význam frazologických spojení, vztahy mezi slovy	Jednotky slovní zásoby (včetně frazologických); Významové vztahy mezi slovy; Rozšiřování slovní zásoby Způsoby tvoření slov Změny ve slovní zásoby Slovotvorný a morfematický rozbor slova Práce s různými typy slovníků	

		-umí najít ponaučení ve vhodných příručkách		
	Tvarosloví	Žák: -užívá českou normu skloňování jmen i časování sloves včetně hlavních výjimek -umí najít ponaučení ve vhodných příručkách -odliší spisovné a nespisovné tvary -orientuje se v celém tvaroslovném systému, zvládá třídění slov na slovní druhy podle tří hlavních kritérií, objasní mluvnické kategorie a chápe možnosti využití této možnosti při výuce cizích jazyků	Slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary	
	Grafická stránka jazyka	Žák: -prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu	Pravopis vyplývající ze stavby slova, pravopis vyplývající z tvarosloví, velká písmena, interpunkce	

	Publicistický styl	Žák: - vysvětlí vztahy mezi psanou a mluvenou publicistikou, zvláštnosti publicistických žánrů - vyhledá hlavní informace v textech psané publicistiky, rozezná společenskou a estetickou hodnotu publicistických textů - vyhodnotí kvalitu informací z různých zdrojů - zhodnotí vliv médií na vlastní jednání - napíše novinovou zprávu, fejeton, analytický článek, reportáž, kritiku – výběrově - efektivně a samostatně používá různé informační zdroje	Zpravodajské žánry, žánry psané a mluvené publicistiky Reklama – prostředky působení na adresáta, jazyková hra, humor, komika Slohová charakteristika výrazových prostředků – zvukových, grafických, lexikálních, morfologických, slohotvorných Komunikační strategie, funkce komunikátů (apel, přesvědčování, argumentace, kontakt...)	
3.	Skladba	Žák: - využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému	Základní principy větné stavby (větné členy a jejich vztahy); výpověď jako jednotka komunikace (druhy	

		dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího -používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti -uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	výpovědi podle záměru mluvčího, aktuální členění výpovědi) Souvětí Základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby Nepravidelnosti větné stavby; Narativní postupy – řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá, výstavba monologu, dialogu	
	Grafická stránka jazyka	Žák: - ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu – syntaktických principů českého jazyka	Interpunkce v celém rozsahu i s výjimkami a obtížnějšími případy	
	Odborný styl	Žák: -vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary; volí adekvátní komunikační strategie -posuzuje a interpretuje	Styl odborný v celém rozsahu s důrazem na slohové útvary úvaha, výklad Teoreticky odborné a prakticky odborné	

		komunikační účinky textu, - svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou textu - pořizuje z odborného textu výpisky, zpracovává osnovy, výtahy, anotace, shrnutí; -efektivně a samostatně používá různé informační zdroje – slovníky, encyklopedie, internet	komunikáty mluvené i psané; Stylizace příruček, návodů; Styl popularizačních textů; esejistický styl; práce s odborným textem Základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby – koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti); členění textu a jeho signály; odstavec a další jednotky, vzájemné vztahy textů Hraniční rysy textu – předmluva, doslov, ilustrace, obálka; autorský komentář, recenze	
	Základy rétoriky	Žák:	Prostředí a účastníci	

		-odlišuje různé vrstvy národního jazyka a vhodně jich využívá v souladu s komunikační strategií - v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky - volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera a přizpůsobuje se mu nebo s ním polemizuje - rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit - vhodně využívá jazykové prostředky i nonverbální prostředky a interpretuje je v řeči	komunikace, jejich role, funkce komunikátů (sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt...) Míra připravenosti, veřejnosti a oficiálnosti komunikace; Komunikační strategie – adresnost, ohled na partnera (volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních; vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa) Monolog a dialog - využití v textu, druhy literárního dialogu; vztah otázka a odpověď Funkční styly – druhy řečnických projevů, příprava a	ZsV – např. mezilidská komunikace a problémy v mezilidských vztazích

			realizace řečnického vystoupení	
4.	Historický vývoj češtiny Přehled vývoje naší jazykovědy	Žák: - na vybraných textech vyloží základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	Základní vývojové tendence českého jazyka Jazyková kultura; významné osobnosti české jazykovědy od středověku po současnost	D
	Administrativ ní styl	Žák: - v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi	Styl administrativní – úřední písemnosti, doklady, formuláře; jednání s institucemi	Zsv
	Umělecký styl	Žák: - v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi	Styl umělecké literatury Jazykové, kompoziční a tematické prostředky literárního	

			díla typy kompozice, motiv, téma Text a intertextovost – kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze), žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát)	
	Řečnický styl	Žák: - odlišuje různé vrstvy národního jazyka a vhodně jich využívá v souladu s komunikační strategií - v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky - volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera a přizpůsobuje se mu nebo s ním polemizuje	Samostatná řečnická vystoupení – připravená, nepřipravená	

		-rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit - vhodně využívá jazykové prostředky i nonverbální prostředky a interpretuje je v řeči.		

Ročník	Téma	Výstup	Učivo	Poznámky
1.	Základy literární vědy	Žák: -rozliší umělecký text od neuměleckého, -objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a -popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, -na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, -rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře, -rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, -dokáže získané dovednosti, vědomosti a schopnosti	A) Literární teorie, literární historie, literární kritika, poetika, interdisciplinárnost literární vědy, literatura a její funkce; B) Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla – tropy, figury, rytmus, rým a zvukové prostředky poezie, monolog a dialog, typy kompozice, motiv, téma C) Učivo z jazykové komunikace – přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč	

		uplatnit při rozboru přečtených děl různých autorů ze světové i české literatury (výběr děl je konkretizován pro školní rok.) – návěst začíná v 1. ročníku a prolíná všemi ročníky	Učivo ad B), C) se cyklicky připomíná ve všech ročnících při rozboru literárního textu	
	Starověká literatura Středověká literatura Baroko Klasicismus a osvícenství v české a světové literatuře	Žák: -charakterizuje základní období literárního vývoje ve světě i u nás -rozezná základní žánry a uvede jejich příklady - pochopí antický důraz na duševní i tělesný vývoj člověka - snaží se chápat duchovní hodnoty středověké společnosti na pozadí duchovních hodnot kultury dnešní -má základní přehled o vrstvách středověké společnosti	Periodizace literatury, vývoj kontextu světové a české literatury do počátku 19. století, tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností od antiky po počátek 19. století – je konkretizováno pro každý školní rok Vývoj literárních druhů a žánrů Text a intertextovost	D – kultura od antiky EV ZsV- antičtí filozofové, křesťanství Rétorika Výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu

		-vysvětlí odlišnosti v chápání literární tvorby ve starověku, středověku i novověku a dnes -umí v textu vyhledat základní rysy středověkých literárních děl -chápe příčinu vzniku a důsledky staroslověnské kultury -dokáže osvětlit vliv latiny na českou kulturu -má přehled o nejstarších českých literárních památkách -zná nejdůležitější díla evropské středověké literatury -zvyšuje svou čtenářskou gramotnost na základě vlastní četby vybraného díla středověké literatury -na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se		

		projevily v různých uměních -objasní vztahy současné literatury k literárním památkám minulosti na příkladech z vlastní četby		
2.	Preromantismus	Žák: -rozliší umělecký text od neuměleckého, -objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu -na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka - rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře -rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu – nácvik začíná v 1. ročníku a	Preromantismus, klasicismus, osvícenství. Významní představitelé světové literatury – encyklopedisté, Goethe Vývoj literárních druhů a žánrů	

		prolíná se všemi ročníky následujícími		
	Národní obrození	Žák: -vysvětlí specifčnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové, -objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby	Periodizace české literatury; Pojmy: RKZ, slovanská vzájemnost, balada, romance, ústní lidová slovesnost; Dobrovský, Jungmann	D – národní obrození
	Česká a světová literatura 19. století	Žák: -vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové a české literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení; - uvědomí si výlučnost romantických hrdinů a jejich stylu života	Pojmy: Romantismus a realismus, typizace; Hugo, Byron, Balzac, Dickens, prokletí básníci; Mácha, Erben, Tyl, Němcová, Havlíček, Neruda, Březina; Tematický a výrazový přínos	ZsV - filozofické směry konce 19. století, pozitivismus EV – umělecké směry ve výtvarném umění a hudbě Doporučené metody:

		-vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové, -objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby -na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projeví v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady; - samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl; -na konkrétních dílech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu, - rozliší a specifikuje jednotky	velkých autorských osobností - je konkretizováno pro každý školní rok; Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla Literární kritika – počátky v české literatuře 19. století	skupinová práce s informačními zdroji, návštěva divadelního představení a následný rozbor Výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu

		vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře, rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci na konkrétním textu		
3.	Světová a česká literatura na přelomu století	Žák: -rozliší umělecký text od neuměleckého, -objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a -popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu - uvědomí si nezdravý životní styl dekadentů a anarchistů - na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře	Periodizace literatury, vývoj kontextu světové a české literatury počátku 20. století, tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností - bude konkretizováno pro každý školní rok Vývoj literárních druhů a žánrů Čtenářské kompetence Symbolismus, impresionismus, dekadence	Výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu

		-rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu – nácvik začíná v 1. ročníku a prolíná všemi ročníky následujícími	Anarchističtí buřiči	
	Poezie, próza a drama ve světové literatuře do II. světové války	Žák: -vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů - uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení .. -na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projeví v různých uměních -rozezná základní žánry a uvede jejich příklady -samostatně interpretuje dramatické, filmové a	Futurismus, dadaismus, kubismus, kubofuturismus, surrealismus, expresionismus, počátky existencialismu; Autorské osobnosti – Apollinaire Realismus v literatuře 20. století; antiutopie; metoda proudu vědomí; absurdní drama Tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností - je konkretizováno pro	D – obraz světové války v umění ZsV- filozofické směry první poloviny 20. století

		televizní zpracování literárních děl	každý školní rok (Kafka, Joyce, Proust, Exupéry, Barbusse, Steinbeck, Hemingway, Bulgakov, Shaw, Brecht ...)	
	Česká poezie, próza a drama do II. světové války	Žák: - vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové - objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby; - na konkrétních dílech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vyprávěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře,	Periodizace české literatury Tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností - je konkretizováno pro každý školní rok; (Čapek, Vančura, Olbracht ...) Pojmy – metoda proudu vědomí, realismus ve 20. století, expresionismus, existencialismus, absurdní drama, epické	Doporučené metody: skupinová práce s informačními zdroji, návštěva divadelního představení a následný rozbor

		rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci na konkrétním textu	drama, legionářská literatura, obrana člověka, lidskosti a demokracie, ruralisté, psychologická próza, katolická próza, experimentální a lyrická próza, humoristická próza... Literární kritika – vrcholy v české literatuře počátku 20. století	
4.	Světová literatura v 2. polovině 20. století – poezie, próza, drama	Žák: -rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a -popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu -na konkrétních případech popíše specifické	Periodizace literatury, vývoj kontextu světové literatury 20. století, tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností - je konkretizováno pro každý školní rok	Výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu

		prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře -rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu – nácvik začíná v 1. ročníku a prolíná všemi ročníky následujícími -vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení -uvědomí si zhoubnost drog a nevázaného sexu (na příkladu generace hippies) -na základě vlastní četby doloží základní rysy	Vývoj literárních druhů a žánrů Pojmy – neorealismus, nový román, magický realismus, existencialismus, rozhněvaní mladí muži, absurdní drama, beatnická literatura, antiutopie, postmoderna, triviální a braková literatura Metody interpretace textu – interpretační postupy a konvence, význam a smysl, popis, analýza, výklad a vlastní interpretace textu, Text a intertextovost - kontext, vliv a způsoby	

		probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projeví v různých uměních, rozezná základní žánry a uvede jejich příklady -samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl -při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech; identifikuje využití jednoho textu v jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře, postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu -rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury	mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze), žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát), hraniční rysy textu (předmluva ...)	

		vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní -tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje, získané schopnosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl		
	Česká poezie, próza a drama po II. světové válce	vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny), objasní vztahy současné literatury k literárním dílům minulosti na příkladech z vlastní četby;	Pojmy – generace Května, schematismus 50. let, oficiální, ineditní a samizdatová literatura, experimentální poezie, underground, normalizace, malé divadelní scény, literatura faktu, postmoderna Tematický a výrazový přínos	Dě – II. světová válka v umění ZsV – filozofické směry druhé poloviny 20. století Doporučené metody: skupinová práce s informačními

			velkých autorských osobností - je konkretizováno pro každý školní rok Vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu	zdroji, návštěva divadelního představení a následný rozbor

CIZÍ JAZYKY ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět Anglický jazyk poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje jim budovat jazykovou gramotnost. Schopnost komunikovat v cizím jazyce přispívá ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Anglický jazyk je na gymnáziu povinný první živý jazyk pro všechny žáky.

Žáci poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje se vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Jsou vytvářeny podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Vzdělávání v anglickém jazyce je zaměřeno:

- na zvládnutí gramatiky a gramatických struktur,
- na rozvíjení všech jazykových dovedností: čtení, psaní, poslechu a mluvení,
- na užití jazyka v reálných situacích,
- na rozvoj práce s autentickými materiály, médií a internetem,
- na posilování komunikačních dovedností navazováním kontaktů s rodilými mluvčími (zahraniční jazykově poznávací zájezdy, partnerské školy v zahraničí, zapojování do tvorby projektů),
- na přípravu k mezinárodním jazykovým zkouškám úrovně B2 a vyšším (Cambridge Center FCE, CAE).

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje v rozsahu 3 hodiny týdně v tercii a v dalších ročnících 4 hodiny týdně. Výuka probíhá v celém ročníku ve stejné vyučovací hodině. Tím je možné žáky rozdělit do skupin se stejnou jazykovou úrovní. (Všichni nově přijatí vypracují diagnostický test (placement test), na jehož základě jsou do skupin zařazeni).

Výuku anglického jazyka na nižším gymnáziu rozšiřuje nepovinný předmět Konverzace v anglickém jazyce, a to v rozsahu 1 hodiny v každém ročníku. Výuku anglického jazyka na vyšším gymnáziu rozšiřuje v kvintě, v sextě a v oktávě předmět Konverzace v anglickém jazyce, a to v rozsahu 1 hodiny v každém ročníku a v septimě 1 hodina Critical Thinking. Zde jsou integrovány vzdělávací

oblasti, které se týkají hlavně komunikace, a v souvislosti s tím i některá průřezová témata, která jsou zpracovávána i formou projektů.

Anglický jazyk je úzce spjat s ostatními předměty; zejména s českým jazykem (literatura), společenskými vědami, dějepisem a zeměpisem (reálie), ekologií, výpočetní technikou (práce s PC a internetem), a ostatními jazyky (srovnávání jazykových struktur a slovní zásoby). Mezipředmětové vztahy jsou plně využívány.

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, jejich zastoupení je rovnoměrné.

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk sestává z rozvoje dvou nedělitelně propojených oblastí:

- jazyk – mluvnice, slovní zásoba, výslovnost,
- dovednosti – čtení, psaní, mluvení a poslech.

Výstupem tohoto propojení je úspěšné složení mezinárodních jazykových zkoušek, doložených mezinárodně platným certifikátem.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Anglický jazyk je tato:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6. dobíhající
hodinová dotace	3	4	4	4	4	4

Ve všech hodinách týdně se třída dělí na skupiny, rozdělení je provedeno zejména na začátku tercie a kvinty podle pokročilosti žáků.

Pro výuku jsou k dispozici jazykové učebny vybavené didaktickou technikou. Na předmět navazují hodiny: konverzace v angličtině, kritické myšlení (věda) v angličtině.

Předmět je povinným maturitním předmětem ve společné části maturitní zkoušky. Předmět je koncipován tak, aby žáka připravil na zvládnutí maturitní zkoušky: společná část (didaktický test, poslechový subtest) a profilová část (písemná práce a ústní zkouška). Proto je výuka v jednotlivých ročnících zaměřena na trénink jednotlivých jazykových dovedností a jejich postupné rozšiřování. Při stanovení jednotlivých výstupů jsme vycházeli z evropského referenčního rámce a jednotlivých deskriptorů pro příslušné úrovně – jak je stanoveno v RVP ZV a GV. Z rozhodnutí ředitele lze profilovou část nahradit výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky z tohoto cizího jazyka doložené jazykovým certifikátem.

Náplň učiva obsahuje tematické okruhy z historie, geografie, základů společenských věd, biologie, ekonomie, chemie, environmentalistiky a fyziky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Pomocí vstupního soustředění (NG i VG) učitelé poznávají a hodnotí jazykové možnosti žáků, současně dávají žákům dostatek příležitostí vzájemně se poznat. To je doplněno diagnostickým testem k rozřazení žáků do skupin – kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní.

Učitel sleduje celkový rozvoj žáka v jazyce komplexními testovými metodami (např. pomocí projektu Vektor), prostřednictvím psaní esejů i jiných slohových útvarů – kompetence k učení.

Učitel vede žáky k četbě beletrie v AJ (NG i VG), k diskusi o knize – kompetence k učení, kompetence komunikativní. Učitel tak rozvíjí u žáků potřebu četby přímo v anglickém jazyce. Anglicky psané časopisy Gate a Bridge jsou využívány jako doplňující studijní materiál.

Učitel zadává žákům samostatné tvořivé úkoly, od jednoduchých projektů (na NG) tak, jak jsou koncipovány přímo v jazykových učebnicích, po obsáhlé a psaní esejů a zpracovávání cizojazyčného resumé (na VG) – kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence k učení.

Učitel vede žáky k práci se slovníky, s internetem a médii (VG) – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.

Anglický jazyk - Tercie

Hlavní výstupy z RVP	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti: žák čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu žák rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnici a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky žák rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci žák odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu žák používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	žák čte nahlas a plynule texty v učebnici a texty, se kterými se seznámil při hodině, žák překládá texty z učebnice a texty odpovídající úrovni, vyhledává odpovědi na otázky, odděluje důležité informace od druhotných žák poslouchá nahrávky k textům z učebnice a plní jednoduché úkoly na základě i jiných poslechových cvičení, reaguje na mluvené slovo učitele, poslouchá písničky žák pozná v textu různé slovní druhy a odvodí možný význam slov s pomocí učitele žák využívá pro vyhledávání významu slova výkladový slovníček v učebnici	Minulý čas prostý počítatelná a nepočít. podstat. jména some, any, a lot of how much/how many have to/don't have to can/can't přítomný čas průběhový 3. stupeň přídavných jmen budoucnost pomocí "be going to" budoucnost - will/won't předpřítomný čas	ČJ-průběžně Zeměpis - průběžně OSV - komunikace Mediální výchova -kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Multikulturní výchova -vnímání odlišností a rozvíjení tolerance vůči jiným kulturám a tradicím Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - poznávání reálií anglicky mluvících zemí, Evropa a svět nás zajímá
Produktivní řečové dovednosti: žák sestaví	žák prezentuje svůj vlastní příběh		

jednoduché (ústní i písemné) sdělení souvisejících s probíranými tematickými okruhy žák vyžádá jednoduchou informaci žák písemně, gramaticky správně tvoř a obměňuje jednoduché věty a krátké texty žák stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	žák vyjádří svůj názor na zdravý životní styl, pojmenuje základní názvy jídel, dá jednoduchou radu, vyjmenuje základní druhy sportu, pohovoří o prázdninách, zeptá se na cestu ve městě, na tento dotaz zareaguje a podá požadovanou informaci vede jednoduchý telefonní rozhovor, pojmenuje základní části počítače, zjistí cenu a velikost oblečen při nakupování, vede na toto téma jednoduchý rozhovor žák popíše vybraný druh sportu, napíše pohlednici z prázdnin, sestaví menu, popíše osobu, napíše e-mail žák reprodukuje obsah článku v učebnici a		

	odpovídá na otázky k nim, vytváří jednoduché dialogy		

Anglický jazyk - Kvarta

Hlavní výstupy z RVP	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata, pozn.
Receptivní řečové dovednosti Žák - čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Žák -čte texty a dialogy z učebnice, popřípadě texty odpovídající úrovni z jiných vhodných materiálů	Gramatika: - předpřítomné časy -stupňování přídavných jmen - modální slovesa: must, mustn't, have to, don't have to, needn't, can, can't	Mezipředmětové vztahy: - český jazyk, zeměpis, výpočetní technika, dějepis
-rozumí obsahu jednotlivých textů a autentických materiálů s vizuální oporou, vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky	-rozumí textům, dialogům a popisům v učebnici včetně zadání v učebnici a pracovním sešitě - odpovídá na zadané otázky, umí oddělit důležité informace od druhotných -rozumí slovní zásobě a frázím probraných témat -rozumí požadovaným výrazům ve vhodně	-neurčitá zájmena: some, any, no, much, many, a lot of, a little, a few - budoucnost pomocí will, to be going to -časové výrazy -pořádek slov ve větě - minulý čas prostý a průběhový -	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - poznávání realit anglicky mluvících zemí Multikulturní výchova: - vnímání odlišností,

	zvolené písni a správně odpoví na zadané otázky či doplní vynechaná slova v textu písni	as...as, than - přídavná jména končící na – ing a -ed	rozvíjení tolerance vůči jiný tradicím a kulturám
-rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	- rozumí a správně reaguje na slovní i písemné pokyny učitele v anglickém jazyce přiměřené obtížnosti, odpovídá na zadané otázky -rozumí základním výrazům k ovládání výpočetní techniky	Slovní zásoba - slovesa „do, make, go, have“ a jejich vazby - frázová slovesa - ustálená spojení	Mediální výchova: - kritické čtení i tvorba vlastních mediálních sdělení - využívání materiálů volně dostupných na internetu
-odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	- určí základní slovní druh, jeho funkci ve větě a z kontextu vyvodí jeho možný význam	Výslovnost - větný přízvuk	
-používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	- používá vhodný výkladový slovník, je seznámen s významem jeho zkratk a symbolů, z definice hledaného výrazu odvodí jeho význam	-vzestupná intonace na konci věty -intonace v otázkách	-využívá veřejně dostupné překládové slovníky na internetu - používá volně dostupné výkladové slovníky na internetu či na CD-ROMu

Produktivní řečové dovednosti Žák -sestaví jednoduché sdělení (ústní i písemné) týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	Žák - napíše vyprávění v minulém čase, pohlednici, osobní dopis, e-mailovou zprávu, sestaví dotazník -vyjádří svůj názor k obsahu sdělení (souhlas, nesouhlas) -popíše osobní událost, sestaví reklamu na neobvyklý výrobek -vyjádří překvapení, příkaz, zákaz, možnost, poskytne radu, vyjádří blahopřání - shrne obsah textu, nahrávky či krátké konverzace vlastními slovy - popíše fotku či obrázek - představí sám sebe novým kamarádům - podá charakteristiku filmové postavy		
Interaktivní řečové dovednosti Žák -jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	Žák - vede jednoduchý dialog na každodenní téma - vede dialog se spolužákem o prodeji svého produktu - vyžádá si potřebné informace a napíše zprávu o svých zjištěních - zeptá se		

	spolužáka na jeho názor - dohaduje se o ceně výrobku - požádá o zopakování sdělení		

Anglický jazyk – čtyřleté gymnázium

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Cílem je nejen dosáhnout v souladu s požadavky RVP G úrovně B2 Společného evropského referenčního rámce jazykového vzdělávání, nýbrž dát i možnost schopným, zainteresovaným a nadaným žákům dosáhnout vyšší úrovně.

Žáci jsou připravováni na jazykovou úroveň Společného evropského referenčního rámce jazykového vzdělávání B2, což je úroveň vypisované profilové maturitní zkoušky. Nároky státní maturity jsou nižší, odpovídají úrovni B1.

Probíraný obsah odpovídá jednak požadavkům RVP G, jednak vychází z dlouholetých zkušeností výuky cizích jazyků ve škole. Konverzační a gramatická témata jednotlivých ročníků jsou pouze orientační. S ohledem na pokročilost a vyspělost žáků či aktuální události a materiály se jednotlivé okruhy flexibilně přesouvají.

Využíváme všech dostupných podnětů k organizaci komunikace žáků s rodilými mluvčími, případně jejich pobytu v cizojazyčném prostředí – poznávací zájezdy. K dalším aktivitám patří soutěž v anglickém jazyce, kterou organizuje MŠMT.

- Žáci jsou v prvním ročníku rozdělení podle vstupní úrovně do skupin.
- Učitelé nepostupují podle jednotné učebnice, ale volí si kombinaci výukových materiálů optimální pro danou skupinu tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.
- Výuka předmětu je realizována též během týdenního jazykového kurzu, který probíhá mimo školu ve druhém ročníku, a během školou organizovaných jazykových zájezdů a meziškolních výměn.
- V závěru studia studenti vykonávají mezinárodní jazykovou zkoušku Cambridge na úrovni B2 a C1.

Průřezová témata

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům Multikulturní výchovy, Osobnostní a sociální výchovy a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Učitelé ve výuce prezentují různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali.
- Žáci jsou vedeni k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívají učitelé srovnání s jinými jazyky, které žáci znají, i s mateřštinou.
- Žáci dostávají takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů.
- Součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Důvěru ve své jazykové schopnosti i návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou upravených i autentických textů.

Kompetence k řešení problémů

- Učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívají příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování.
- Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, či obsahují neúplné věty i odstavce, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi. Jsou vedeni k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu.
- Ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)
- Žáci jsou postupně vedeni k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou)
- V rámci konverzace na různá témata je po žácích vyžadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- Ke komunikaci s rodilými mluvčími a anglicky mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci výměn, poznávacích zájezdů i školou organizovaných zahraničních kurzů.
- V rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti.
- Při práci s jazykovým materiálem vedou učitelé žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjejí jejich interpretační schopnosti.

Kompetence sociální a personální

- Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat.
- Členění do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění i kurzy a výměny, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytují žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi.
- Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	B1		B2		C1
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
POSLECH	Z dobře srozumitelného projevu rodilého mluvčího pochopí hlavní myšlenky, identifikuje event. citové zabarvení promluvy. Takto rozumí i jednoduché konverzaci dvou mluvčích,	V jednoduchém a dobře srozumitelném projevu rozeznává ty detailnější informace, jejichž pochopení mu stačí slovní zásoba. Sleduje děj filmů s jednoduchými dialogy a nekomplikovanou zápletkou.	V dobře srozumitelném projevu se orientuje i při složitějším tématu. Tam, kde není omezen rozsahem své slovní zásoby nebo složitým či neznámým tématem rozumí i detailům.	Dobře rozumí autentickým projevům typu rozhlasových a televizních dokumentárních a zpravodajských pořadů i standardní živé řeči. Rozumí některým hraným filmům.	Rozumí delším promluvám i na abstraktní a složitá témata, pokud odpovídají stupni jeho odborných znalostí. V rozhlasu i TV/filmu rozumí velké části dialogů, které nejsou zabarvené dialektem

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
	kteří mluví zřetelně.				nebo velkým množstvím slangu.
ČTENÍ	V jednoduché m textu porozumí hlavním myšlenkám a s pomocí slovníku pracuje i s detaily.	Jednoduchému textu rozumí bez problémů, orientuje se v jeho struktuře a chápe jeho hlavní myšlenky. Najde požadované informace v takovém textu obsažené a rozliší informace	Orientuje se ve středně náročných textech, pochopí hlavní myšlenky a najde požadované informace.	Středně náročným všeobecným textům rozumí bez problémů, odborným se slovníkem. Krátkodobě si zapamatuje nejen hlavní myšlenky, ale i podstatné detaily.	Autentickým textům rozumí bez problémů, k detailnímu porozumění občas využije slovníku.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
		hlavní od vedlejších.			
	Rozlišuje různé techniky čtení a podle zadání je aplikuje.	Spontánně přizpůsobuje techniku čtení typu textu a účelu čtení.	S porozuměním přečte neupravenou povídku nebo delší autentický článek. Kombinuje informace z různých textů.	S porozuměním přečte neupravenou knihu středního rozsahu v angličtině. Vyhledá informace z různých textů na všeobecné téma a pracuje s nimi.	Z několika náročnějších textů všeobecného i odborného charakteru kompiluje podstatné informace vhodné k ústní prezentaci.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
MLUVENÍ A PSANÍ	U jednoduchých textů a vyslechnutých ústních projevů srozumitelně sdělí hlavní myšlenky.	Na všeobecné téma se vyjadřuje stručně a srozumitelně písemně i ústně. Jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související.	Zřetelně formuluje svůj názor. Volně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu. Podrobně popíše své	Svá sdělení vyjadřuje plynule, aniž by byl nucen obsahově redukovat to, co chce sdělit.	

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
			okolí, své zájmy a činnosti s nimi související. Vyjadřuje se srozumitelně a spontánně.		
	V komunikaci sdělí a pochopí základní informace	Při komunikaci zahájí, vede a ukončí rozhovor o jednoduchých tématech. Rozumí natolik, že adekvátně reaguje na partnera, ač si některá slova či	Zapojí se do diskuse i na obtížnější témata.	Vede diskusi prakticky o všech tématech, která je schopen rozebírat v mateřtině. Reaguje adekvátně i ve složitějších a	Diskutuje o odborných tématech v míře odpovídající jeho odborným znalostem.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	B1		B2		C1
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
		věty musí nechat vysvětlit či zopakovat.		méně obvyklých situacích. Mluví spontánně, plynule a bez výraznějších zaváhání.	
	Píše srozumitelné a logicky vystavěné jednoduché texty na běžná témata. Shrne a sdělí běžné,	Sestaví souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek nebo příběh. Vysvětlí své názory a stanoviska.	Píše formální i neformální texty na různá témata. Předává obsahově správně i složitě informace.	Logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů.	Píše texty na témata odborného charakteru.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
	obsahově jednoduché informace.			Sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko. Vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou	
			Přednese krátký souvislý	Ústně prezentuje výsledky své obsáhlejší	Ústně prezentuje výsledky své obsáhlejší

Cílové úrovně Společného evropského rámce	B1		B2		C1
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
			projev na zadané téma	práce s informacemi na všeobecné téma.	práce s informacemi na odborné téma.
JAZYKOVÉ PROSTR.	V jednodušších textech odhadne význam některých neznámých slov na základě kontextu nebo podobností s češtinou.	Všímá si souvislostí v rámci jazyka i mezi jazyky a snaží se jich využít pro porozumění.	Při setkání s neznámými slovy aplikuje veškeré své jazykové znalosti (příbuzná slova a slovotvorné vzorce, další cizí jazyky, slova cizího původu	Bez problémů odhaduje význam těch slov, které při rozsahu jeho slovní zásoby odhadnout lze.	Slovníku využívá jen pro málo frekvencovan á slova, jejichž význam nejde odvodit z kontextu, a na odborné termíny.

Cílové úrovně Společného evropského rámce	B1		B2		C1
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
			používaná v češtině atd.)		
	Dbá na správnou výslovnost jednotlivých slov a dodržování základních pravidel anglické fonetiky.	Všímá si rozdílů mezi formálním a neformálním jazykem a snaží se je respektovat ve svém projevu.	Jednoduché gramatické struktury používá bez chyb, náročnější s chybami. Bez problémů používá základní typy vedlejších vět. Volí vhodné výrazy i na úrovni náročnější	Gramaticky správně mluví i v delším projevu a ve složitějších situacích. Volí vhodnou slovní zásobu, používá idiomy a frázová slovesa. Pracuje se stylistickými posuny danými	Spontánně používá i složitější gramatické struktury, ve kterých se dopouští minima chyb. Bohatou slovní zásobu používá až na výjimky přesně a

Cílové úrovně Společného evropského rámce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
			slovní zásoby, ač se dopouští občasných nepřesností ve významu i výslovnosti.	použitím formálních nebo hovorových výrazů a frází.	foneticky správně.
	Využívá překladové i výkladové slovníky tištěné i multimediální i podle vlastních preferencí.		Používá výkladové a překladové slovníky středního rozsahu způsobem odpovídající m účelu.	Vybírá vhodné tištěné i multimediální zdroje jazykových informací, používá překladové i výkladové slovníky a referenční	

Cílové úrovně Společného evropského rámcce	<i>B1</i>		<i>B2</i>		<i>C1</i>
Základní úroveň	3. ročník	4. ročník			
Profilová úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Pokročilá úroveň	1. ročník	2. ročník	3. ročník		4. ročník
				příručky jak k samostudiu, tak k práci s texty.	

Učivo

Fonetika – samohlásky a dvojhlásky, přízvuk hlavní a vedlejší, fonetická transkripce, redukce, vázání, výslovnost znělých souhlásek na konci slov, otevřené a zavřené slabiky, stoupavá a klesavá intonace, hlavní fonetické rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou
Gramatika Slovesa Časový systém Prosté a průběhové časy Perfektivní časy Způsoby vyjadřování přítomnosti Způsoby vyjadřování minulosti Způsoby vyjadřování budoucnosti

Podmiňovací způsob
Podmiňovací způsob přítomný
Podmiňovací způsob minulý
Podmínkové věty, typy 0-3 a jejich kombinace ("mixed conditionals"), in case, věty časové, věty předmětné, inverze
Přací věty
Další konstrukce (as if, high time)
Modální slovesa
základní modální slovesa, záhodnostní modalita a opisy modálních sloves
praděpodobnostní modalita
další významy will/would/should
další modální slovesa a významově podobné konstrukce: dare, had better, would rather, to be to, to be supposed to, ought to
Nepřímá řeč
Základní pravidla
Nepřímá otázka
Podmínkové věty v nepřímé řeči
Trpný rod
to have something done
Gerundium a infinitiv
Základní pravidla
Minulý infinitiv
Účelové věty
Infinitivní konstrukce po seem a po pasivech typu "he is said"
infinitiv po too, enough
průběhový infinitiv
let
Konjunktiv
used to a would
Podstatná jména

Počítatelnost a číslo

Rod

Přivlastňovací pád

Členy

Základní pravidla

Členy u vlastních jmen

Členy v idiomech

Zájmena

Osobní, přivlastňovací, zvrtná, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá zájmena

much, many, little, few, no, none

all, every

who/what, which

both, (n)either

Zástupné one a všeobecný podmět

Přídavná jména a příslovce

Stupňování

Zvláštnosti a nepravidelnosti

Číslovky

Čtení čísel (letopočty, telefonní čísla, zlomky, matematické výrazy)

Určování času

Řadové číslovky

Syntax

Slovosled – pravidla (oznamovací věta, otázka, postavení krátkých příslovcí) a zvláštnosti (inverze, nepravidelnosti v neformální mluvené angličtině)

Tázací dovětky

Věty zvolací

Vyjadřování záporu

Vedlejší věty vztažné

Vedlejší věty přípustkové

Funkce: oslovení, představení, přivítání, rozloučení, omluva, prosba, odmítnutí, rada, stížnost, prezentace názoru, hypotéza, zmírnění a důraz, varování, nabídnutí pomoci, žádost, srovnávání, preference.	
Slovní zásoba Všeobecná i tematická slovní zásoba Kolokace Běžná frázová slovesa a idiomy	
Pravopis Základní pravidla Psaní velkých písmen Hranice slov Interpunkce	
Britská a americká angličtina Rozdíly v gramatice Rozdíly ve slovní zásobě Rozdíly ve výslovnosti	
Reálie Kultura v širokém slova smyslu (umění, zvyky, svátky atd.), sociální a politická situace, historie a geografie, věda a technika, sport, zdraví a zdravotnická zařízení, zdravý životní styl	
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Vzdělávání v Evropě a ve světě Podmínky a možnosti studia v zahraničí Významné zahraniční univerzity Stipendia na zahraničních univerzitách

	Srovnávací charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR a obdobných školách v zahraničí, profily absolventů a závěrečné zkoušky (maturita), kompatibilní prvky a rozdíly Multikulturní výchova Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí: Jak se mohu naučit využívat jazykové a kulturní plurality pro potřebnou diskusi jazykové a kulturní rozrůzněnosti Jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů Jak mluvit o jiných lidech jako o bytostech, které se odlišují rasovou či etnickou příslušností, zdravotním postižením, aniž by se znevažovala jejich rovnoprávnost Jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům.
	Osobnostní a sociální výchova.
	Sociální komunikace Přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace) Pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace) Tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace)

	Účelová efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových, resp. konfliktních situací)
	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury Shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Francouzský jazyk je vyučovací předmět, který škola nabízí jako jeden z jazyků v rámci oboru Další cizí jazyk. Nabízíme i nepovinný předmět Francouzský jazyk a Konverzaci ve francouzském jazyce s rodilým mluvčím.

Cílem předmětu je postupné osvojení si jazyka, které pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a které přispěje ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Předmět umožní žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance, poskytuje předpoklad pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa formou spolupráce školy na mezinárodních projektech.

Žáci mají možnost zdokonalit se ve francouzštině a seznámit se s životem, historií a kulturou Francie na poznávacích zájezdech organizovaných školou.

Požadavky na vzdělávání ve francouzském jazyce v ŠVP směřují k dosažení úrovně A1 – B1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Řada žáků končí studium na PSJG složením mezinárodních zkoušek DELF B2.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět francouzský jazyk je zařazen samostatně od tercie až po oktávy. Ve všech ročnících s tříhodinovou dotací týdně kromě kvint, kde se vyučuje francouzský jazyk 4x týdně.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Francouzský jazyk je tato:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
hodinová dotace	3	3	4	3	3	3

Výuka probíhá stejným systémem jako anglický jazyk s tím, že ve stejné vyučovací hodině se všichni žáci téhož ročníku učí druhý povinný jazyk. Jsou respektovány různé úrovně pokročilosti. (Začátečníci a mírně pokročilí pro ty, kteří s francouzštinou začali na základní

škole.) Výuka probíhá ve třídách vybavených audiovizuální technikou, v jazykových učebnách, v počítačových učebnách. Výuka směřuje k praktickým dovednostem. Náročnost a rozsah učiva použitého jako prostředku k dosažení cíle volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáků. Výuka dalšího cizího jazyka směřuje k zvládnutí gramatiky I k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku. Ve výuce francouzského jazyka se využívají prvky systému Evropské jazykové portfolio. Získávání praktických dovedností a hodnocení žáka je zaměřeno na 5 základních oblastí cizího jazyka: poslech, rozhovory, samostatný ústní projev, čtení, psaní.

Během studia je možné prohlubovat si učivo i ve volitelném předmětu v septimě, jeho dotace je 2 hodiny týdně. V oktávě je možno zvolit dvouhodinový seminář sloužící k prohloubení učiva a k přípravě na maturitní zkoušku.

Francouzský jazyk je úzce spjat s výukou mateřského cizího jazyka a dalších cizích jazyků, kterým se žáci učí. Při výuce se uplatňují mezipředmětové vztahy také s dějepisem, zeměpisem a společenskými vědami.

Průřezová témata tvoří povinnou součást vzdělávání. Promítají se nejen svým výchovným zaměřením, ale i obsahem do vzdělávacích oblastí a pomáhají doplňovat či propojovat to, co si žáci během studia osvojili. Pojetí a funkce průřezových témat příznivě ovlivňují i proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Pokud jde o výuku francouzštiny pro začátečníky, jedná se především o úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde nejdříve o probuzení zájmu o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou rovnocenné dovednostem vyjadřovat se písemně. Výklad gramatického systému je součástí výuky. Zaměříme se na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti. Využívá se nahrávek, doplňujících textů, do výuky jsou zařazovány vhodné hry, lze využít internetu, práce s časopisy a autentickými materiály.

U mírně pokročilých jde již více o osvojování jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, písemné vyjadřování a čtení nabývá postupně na významu. Stále více se pracuje s autentickými materiály různého druhu, tištěnými i audiovizuálními., více se do výuky zařazuje integrované

používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích, zejména evropských zemí. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Učitel podporuje další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s francouzsky hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty - zahraniční jazykově poznávací zájezdy, partnerské školy v zahraničí, účast v projektech apod., přípravou žáků pro jazykové soutěže, spoluprací s regionálními a národními frankofonními asociacemi. Může být motivací pro výběr volitelného předmětu Konverzace ve francouzském jazyce.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Francouzský jazyk je vyučovací předmět, který škola nabízí jako jeden z jazyků v rámci oboru Další cizí jazyk.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Cílem předmětu je postupné osvojení si jazyka, které pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a které přispěje ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Předmět umožní žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance, poskytuje předpoklad pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa formou spolupráce školy na mezinárodních projektech.

Žáci mají možnost zdokonalit se ve francouzštině a poznat život ve Francii jednak prostřednictvím poznávacích zájezdů ale také prostřednictvím studijních a výměnných pobytů v partnerské škole ve Francii.

Požadavky na vzdělávání ve francouzském jazyce v ŠVP směřují k dosažení úrovně A1 - B1, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, kterou lze charakterizovat následovně:

- Žák rozumí hlavním myšlenkám standardního autentického ústního i písemného projevu na známá témata, s nimiž se setkává ve škole, v práci a ve volném čase.

- Umí řešit většinu komunikačních situací, které mohou nastat při běžném užívání cizího jazyka doma i v cizině.
- Umí se jednoduchým způsobem vyjadřovat ústně i písemně v rozsahu témat, která jsou běžná v každodenním životě nebo jsou předmětem jeho osobního zájmu.
- Umí popsat události a své zkušenosti, představy a cíle, stručně a zdůvodnit své názory a plány.

Řada žáků končí studium na PSJG složením mezinárodních zkoušek DELF B2.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Časová dotace

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	3	3	4	3	3 2 volitelné	3 2 volitelné

Vyučovací předmět francouzský jazyk je zařazen samostatně do tercie ve výše uvedené hodinové dotaci týdně a s jeho výukou pokračuje do oktávy. Výuka probíhá stejným systémem jako anglický jazyk s tím, že ve stejné vyučovací hodině se všichni žáci téhož ročníku učí 2. povinný jazyk. Jsou respektovány různé úrovně pokročilosti (začátečníci a pokročilí pro žáky, kteří s francouzštinou začali na ZŠ). Výuka probíhá ve třídách vybavených audiovizuální technikou, v jednotlivých učebnách, v počítačových učebnách. Výuka směřuje k praktickým dovednostem. Náročnost a rozsah učiva použitého jako prostředek k dosažení cíle volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáků. Výuka dalšího cizího jazyka směřuje k zvládnutí gramatiky i k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku. Ve výuce francouzského jazyka se využívá prvky systému Evropské jazykové portfolio. Získávání praktických dovedností a hodnocení žáka je zaměřeno na 5 základních oblastí cizího jazyka: poslech, rozhovory, samostatný ústní projev, čtení, psaní. Znalosti a dovednosti žáků jsou ověřovány formou písemného testu, ústního projevu, ale také formou projektů.

Během studia je možné prohloubit si učivo i v nepovinném předmětu Konverzace ve francouzském jazyce; dotace je 2 hodiny týdně. Vyučuje rodilý mluvčí.

Mezipředmětové vazby

Francouzský jazyk je úzce spjat s výukou mateřského jazyka a dalších cizích jazyků, jimž se žáci učí. Při výuce se uplatňují mezipředmětové vztahy také s dějepisem, zeměpisem a společenskými vědami.

Průřezová témata

Průřezová témata tvoří povinnou součást vzdělávání. Promítají se nejen svým výchovným zaměřením, ale i obsahem do vzdělávacích oblastí a pomáhají doplňovat či propojovat, co si žáci během studia osvojili. Pojetí a funkce průřezových témat příznivě ovlivňují i proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Předmětem úzce prolínají všechna průřezová témata, nejvíce Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
 - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí;
 - umění komunikace;
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti.
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
 - systémové hledání souvislosti mezi jevy a procesy;
 - aktivní a efektivní spolupráce s jinými lidmi;
 - vytvoření vlastního názoru na základě osvojených informací;
 - získávání praktických dovedností pro osobní a pracovní život v otevřeném evropském prostoru.
- Multikulturní výchova (MV)
 - získat prostřednictvím vzdělávání v cizích jazycích a dalších předmětech vědomosti, praktické dovednosti a přehled o sociokulturním prostředí jiné jazykové oblasti.

Pokud jde o výuku francouzštiny pro začátečníky, jedná se o úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde nejdříve o probuzení zájmu o studium tohoto cizího jazyka a o vytvoření pozitivního vztahu k předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností.

Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou rovnocenné dovednostem vyjadřovat se písemně. Výklad gramatického systému součástí výuky. Zaměříme se na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti. Využívá se nahrávek, doplňujících textů, do výuky jsou zařazovány vhodné hry, lze využít internetu, práce s časopisy a autentickými materiály.

U mírně pokročilých jde již více o osvojování jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, písemné vyjadřování a čtení nabývá postupně na významu. Stále více se pracuje s autentickými materiály různého druhu, tištěnými i audiovizuálními, více se do výuky zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích, zejména evropských zemí. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Učitel podporuje další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s francouzsky hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty (zahraniční jazykově poznávací zájezdy, partnerské školy v zahraničí, účast v projektech apod.), přípravou žáků pro jazykové soutěže, spoluprací s regionálními a národními frankofonními asociacemi. Může být motivací pro výběr volitelného předmětu Konverzace ve francouzském jazyce.

Vzdělávací obsah

Řečové dovednosti

- Receptivní řečové dovednosti
- Očekávané výstupy

Žák

- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace;
- rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích;

- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma;
- identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace;
- vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi;
- odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů;
- využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média;
- čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce;
- postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře.

Produktivní řečové dovednosti

Žák

- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule;
- volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu;
- přednese souvislý projev na zadané téma;
- sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko;
- podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související;
- logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů;
- s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace;
- používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit;
- využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma.

Interaktivní řečové dovednosti

Žák

- vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou;

- adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů;
- reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích použitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů;
- komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích;
- při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů.

Jazykové prostředky a funkce

Učivo se vztahuje k oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často nebo jen ve specifických kruzích)

- fonetika – zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty, fonetická redukce, fonetické rysy
- pravopis – pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti
- gramatika – jmenné a verbální fráze, morfémy, prefixy, sufixy, další vyjádření minulosti, přítomnosti a budoucnosti, rozvité věty vedlejší, složitá souvětí, odvozování, transpozice, transformace, valence
- lexikologie – ustálené kolokace, ustálená větná spojení, přísloví, jednoduché idiomy, frázová slovesa, ustálené větné rámce, odborné výrazy a fráze na známá témata.

Komunikační situace, tematické okruhy a reálie

Komunikační funkce jazyka a typy textů

Vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často nebo jen ve specifických kruzích:

- postoje, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz
- emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach
- morální postoje a funkce – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení
- kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, úřední dopis, žádost, inzerát, strukturovaný životopis
- delší písemný projev – podrobný životopis, vypravování, úvaha, esej, podrobný popis, odborný popis
- čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné, faktografické, dokumentární, imaginativní i umělecké
- samostatný ústní projev – popis, shrnutí, srovnání, vyprávění, oznámení, prezentace, reprodukce textu
- interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor, náhodné situace v osobním i profesním životě, komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií
- informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná hlášení, telefon

Tematické okruhy a komunikační situace

Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, ale nekomplikované, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným i méně běžným, konkrétním i abstraktním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti.

- oblast veřejná – veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, úřední dopisy, hlavní politické strany a orgány, veřejná jednání, veřejné služby, pasy, oprávnění, vystoupení, soutěže

- oblast pracovní – státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, méně časté profese, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, obchodní dopis, reklamní materiály, návody, popis práce, bezpečnost práce
- oblast vzdělávací – primární, sekundární a terciární školství v ČR a v zemích studovaného jazyka, naučné společnosti a kluby, profesní instituce, povolání a tituly vzdělávacích institucí, žákské shromáždění, vybavení učeben, práce v učebnách, debaty a diskuse, anotace, výtahy
- oblast osobní – cizí domov, krajina, společenské vztahy, blízcí lidé, spolupracovníci, umělecké předměty, domácí potřeby, vybavení pro sport a zábavu, zdraví, nehody, životní styl, netradiční dovolená, netradiční koníčky, recepty, romány, časopisy
- oblast osobnostní – identita, způsob vnímání sebe sama, světonázor
- oblast společenská – příroda, životní prostředí, ekologie, globální problémy, věda a technika, pokrok

Reálie

- geografické, politické a ekonomické postavení ve světě
- stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury
- vztahy s Českou republikou
- literatura, významná díla a autoři
- věda, technika, sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy
- život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti

Vzdělávací obsah po ročnících

Tercie (začátečníci) – 3 hod. týdně (99 hodin)

Předmět: Francouzský jazyk

Literatura povinná: Connexions 1. - učebnice, Régine Mérieux, Yves Loiseau

Connexions 1. - pracovní sešit, Régine Mérieux, Yves Loiseau

Connexions 1. - studijní příručka

Francouzsko-český, česko-francouzský slovník

Úroveň A1

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo:	Výstupy:
Poslech s porozuměním	Rozumí známým slovům a zcela základním frázím týkajícím se jeho osoby, jeho rodiny a bezprostředního konkrétního okolí, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně.
Čtení	Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, například na vývěškách, plakátech nebo v katalozích.
Mluvení-ústní interakce	Umí se jednoduchým způsobem domluvit, je-li jeho partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď nebo ji přeformulovat a pomoci mu formulovat co se snaží říci. Umí klást jednoduché otázky a na podobné dotazy odpovídat pokud se týkají jeho základních potřeb nebo jde-li o věci, jež jsou mu důvěrně známé
Mluvení-samostatný projev	Umí jednoduchými větami a frázemi popsat místo, kde žije, a lidi, které zná
Písemný projev	Umí napsat stručný jednoduchý text na pohlednici, například pozdrav z dovolené Umí vyplnit formuláře obsahující osobní údaje, například své jméno, národnost a adresu při přihlašování v hotelu

Tématický okruh: Jazykové prostředky a funkce

Učivo

Výstupy

Fonetika

zvuky [a], [wa], [u], [i], [y], [s], [z]

Intonace tázací a rozkazovací

Rytmus

Vázání

Gramatika

Tu-vous (ty - vy)

Masculin/féminin (rod mužský / ženský)

členy určité: *le, la, les*

Osobní zájmena: *je, tu, il/elle, vous*

Otázka intonací

Quel, quelle, quels, quelles (který, která, které)

Slovesa: *být, mít, bydlet, jmenovat se, pracovat, učit se*

C'est/il est (To je, on je)

Privlastňovací zájmena

Dělivý člen (*faire du, de la*)

On/ Nous (zájmeno - my)

Zápor: *ne.....pas*

Časování sloves končících na -er

Blízká budoucnost

Členy určité a neurčité

Slovní zásoba

Výrazy času

Množné číslo podstatných jmen

Vazba tam je, tam jsou

Zájmena my, oni, ony)

Slovesa -moci, chtít, jít

Číslice)

Abeceda

Zkratky

Přídavná jména národností

Jazyk internetu

Sporty

Profese

Názvy měsíců

Výrazy se slovesem mít - mít hlad, žízeň, strach...)

Reálie

Zeměpis Francie

Komunikace

Seznámit se s někým

Pozdravit, omluvit se, hláskovat

Představit se, představit někoho

Požádat někoho, aby se představil

Vyjádřit svoje záliby, mluvit o sobě

Tematické okruhy

Vyjádřit vlastnictví

Požádat někoho o něco

Požádat slušnou formou

Představit se

Mluvit o koníčcích ve volném čase

Rodina

Moje škola

Moje město

Francie

Dům, bydlení

Oral

Pozdravy, omluvy

Tykání a vykání

Umět použít určitá gesta

Odříkat abecedu

Hláskovat několik slov

Umět se představit

Někoho představit a umět se představit

Rozumět rozhovoru

Rozumět osobě, která o sobě hovoří

Rozumět zprávě na telef. záznamníku

Písemný projev

Vyptat se někoho na záliby

Rozumět názorům

Povídat o různých svátcích

Rozumět elektronické korespondenci

Abeceda

Doplnit krátký dialog

Doplnit krátký mail

Představit známou osobnost

Vyplnit formulář

Vyplnit bankovní šek

Napsat příteli pohlednici

Uhodnout hádanky

Napsat rozhovot

Vyplnit pohlednici

Napsat příteli dopis

Rozumět a používat kalendář

Mezipředmětové vztahy: Zeměpis, Dějepis

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

Kvarta (začátečníci) – 3 hod. týdně (99 hodin)

Předmět: Francouzský jazyk

Literatura povinná: Connexions 1. - učebnice, Régine Mérieux, Yves Loiseau

Connexions 1. - pracovní sešit, Régine Mérieux, Yves Loiseau

Connexions 1. - studijní příručka

Francouzsko-český, česko-francouzský slovník

Úroveň A1

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo:	Výstupy:
Poslech s porozuměním	Rozumí známým slovům a zcela základním frázím týkajícím se jeho osoby, jeho rodiny a bezprostředního konkrétního okolí, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně.
Čtení	Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, například na vývěskách, plakátech nebo v katalogích.
Mluvení-ústní interakce	Umí se jednoduchým způsobem domluvit, je-li jeho partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď nebo ji přeformulovat a pomoci mu formulovat co se snaží říci. Umí klást jednoduché otázky a na podobné dotazy odpovídat pokud se týkají jeho základních potřeb nebo jde-li o věci, jež jsou mu důvěrně známé
Mluvení-samostatný projev	Umí jednoduchými větami a frázemi popsat místo, kde žije, a lidi, které zná
Písemný projev	Umí napsat stručný jednoduchý text na pohlednici, například pozdrav z dovolené Umí vyplnit formuláře obsahující osobní údaje, například své jméno, národnost a adresu při přihlašování v hotelu

Tématický okruh: Jazykové prostředky a funkce

Učivo

Výstupy

Fonetika

Zvuky [p], [b], [v]

Koncová písmena

La cédille

Aller ou allez?

Gramatika

Otázky s est-ce que

Myslím/Doufám

Zájmena po předložce

Slovesa: *přijít, umět, znát*

Zájmena se 4. pádem

Zápor: ne.....pas de

Dělivé členy

Výrazy množství

Zájmeno *en množství*

Co, kolik

Slovesa: *vzít, pít, platit*

Předložky místa

Rozkazovací způsob

Členy stažené: *au, du*

Slovesa: *libit se, dělat radost, nabídnout*

Slovní zásoba

Čas a datum

Dny v týdnu, měsíce

Jídlo

Město

Číslovky základní

Reálie

Kam vyrážejí Francouzi

Francouzské jídlo

V kavárně

Francouzi a hry

Komunikační dovednosti

Navrhnout/přijmout/odmítnout pozvání

Zeptat se na čas/udat časový údaj

Datum

Domluvit si schůzku

Vyjádřit názor

Zeptat se na cenu

Vyjádřit množství

Orientovat se v prostoru

Zeptat se na cestu, vysvětlit cestu

Tématické okruhy

Kuchyně, pokrmy

Ústní projev

Rozumět datu, časovým údajům

Domluvit si schůzku přes telefon

Moje koníčky

Pozvat někoho

Rozumět kladným či negativním názorům

Nakupovat v knihkupectví

Objednat si jídlo v restauraci

Umět si namalovat plánec na základě pokynů

Vysvětlit cestu

Písemný projev

Odmítnout pozvání

Číst diář

Vyplnit si diář

Přečíst si program kina

Rozumět statistice

Rozumět novinovému článku

Rozumět údajům množství

Napsat kritiku

Odpovědět na hádanky

Číst v mapě

Vepsat do mapy cestu

Rozumět článku o kulturních akcích

Mezipředmětové vztahy: Zeměpis, Dějepis

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

Kvinta (mírně pokročilí) - 4 hodiny týdně (132 hodin)

Předmět: Francouzský jazyk

Literatura povinná: Connexions 2 – učebnice, Regine Mérieux, Yves Loiseau

Connexions 2 – pracovní sešit

Connexions 2 – studijní příručka

Francouzsko-český, česko-francouzský slovník

Časopis l' Amitié

Úroveň A2

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo

Výstupy:

Poslech s porozuměním

Porozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se mu bezprostředně týkají (např. zcela základní informace o sobě, o rodině, o nakupování, o místě, kde žije, o tom co dělá, své zaměstnání). Dokáže pochopit smysl krátkých, jasných, jednoduchých zpráv a hlášení.

Čtení s porozuměním

Porozumí velmi krátkým jednoduchým textům. Dokáže vyhledat konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. V inzerátech, jídelních lístcích a jízdních řádech. Porozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům.

Ústní interakce

Dokáže si poradit v jednoduchých obvyklých situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o každodenních tématech a činnostech. Zvládne velmi krátkou

společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumí natolik, abych konverzaci sám/sama dokázal (a) udržet.

Samostatný ústní projev Dokáže použít řadu frází a vět, abych jednoduchým způsobem popsal (a) vlastní rodinu a další lidi, své životní podmínky, dosažené vzdělání a své současné nebo předchozí zaměstnání.

Písemný projev Dokáže napsat krátké jednoduché vzkazy a zprávy týkající se svých bezprostředních potřeb. Dokáže napsat velmi jednoduchý osobní dopis, například poděkování.

Tématický okruh: Jazykové prostředky a funkce

Učivo Výstupy

Fonetika Zvuky [i], [y], [u], [f], [v], [t], [d] a nosovky. Rozeznávání přítomného času, min. času složeného, imperfekta: je pense, j'ai pensé, je pensais. Navazování a vázání, intonace. Artikulace samohlásek, zejména nosových. Výslovnost

Gramatika Žák umí časovat a používat slovesa v présent, passé composé, imparfait, subjonctif, passé récent, plus-que-parfait.

Umí používat otázky s inverzí

S qui est-ce qui /que, qu'est-ce qui/que

Umí používat: Zápor ne pas, ne plus, ne jamais

Encore, toujours, déjà, ni...ni.

Jednoduchá shoda přičestí minulého se slovesem mít

Přechodník

Přivlastňovací zájmena

Rod a číslo přídavných jmen

Místo přídavných jmen před nebo po podstatným jménem

2. stupeň přídavných jmen.

3. stupeň přídavných jmen

Odvozování podstatných jmen z přídavných jmen a ze sloves, Rod podstatných jmen

Spojky pour, pour que, afin de, afin que

Aussi , non plus.

Přídavná jména même a tout.

Časové výrazy depuis, pendant, il y a, ça fait que , il y a que.

Nominalizace a přípony.

Zájmeno en

Výrazy časové posloupnosti: avant (que), après (que)

Vždy, často, nikdy....

Slovní zásoba

Předměty domácnosti, domácí práce

Ubytování

7 umění

Reklama.

Tématické okruhy

Denní režim, dopravní prostředky, oblečení, nákupy

Dům

Jídlo, Obchody, Muzea Paříže, Města Francie, Moje rodné město, Francouzští spisovatelé, Technický vývoj, Čtyři roční období, Sport, Diskriminace.

Komunikace

Komunikační situace

Žák umí:

Popsat denní režim, činnosti v minulosti

Podoby jazyka

Zeptat se někoho na názor

Umět ohodnotit, ocenit

Porovnávat

Vyjádřit nejistotu a uklidnit někoho

Vyjádřit radost/zlost

Ústní projev

Rozumět francouzské písni

Vyjádřit hudební vkus

Vyjádřit názor na umělecké dílo

Zeptat se někoho na názor, zda se něco líbí či nelíbí

Umět porovnávat

Porovnat dvě města na základě daných údajů

Vyjádřit se k textu z reklamy

Komentovat fotografie na téma Technický vývoj

Rozumět cestopisu

Písemný projev

Mluvit o různých formách diskriminace

Vyjádřit radost nebo zlost v situaci

Napsat příběh v přítomném čase nebo v minulém na základě komiksu

Napsat příběh v minulém čase

Umět převádět hovorové výrazy jazyka do spisovné francouzštiny

Rozumět textu o francouzském šansonu

Rozumět krátkému textu o umění

Rozumět krátkému oficiálnímu projevu (starosty Paříže)

Napsat krátký článek o umělecké události

Rozumět novinářským dokumentům

Rozumět elektronické korespondenci

Rozumět krátkému článku o reklamě, vyjádřit svůj názor

napsat krátký dialog na základě obrázků

Rozumět článku o technickém vývoji

Vyjádřit se k technickému vývoji

Rozumět literárnímu textu

Vyjádřit se jak často...

Porozumět koiksu o diskriminaci

Reálie

Zná základní informace o Francii, Paříži, o francouzských spisovatelích.

Mezipředmětové vazby: zeměpis, estetika, český jazyk

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

Sexta (mírně pokročilí) - 4 hod. týdně (132 hodin)

Předmět: Francouzský jazyk

Literatura povinná: Connexions 1. - učebnice, Régine Mérieux, Yves Loiseau

Connexions 1. - pracovní sešit, Régine Mérieux, Yves Loiseau

Connexions 1. - studijní příručka

Francouzsko-český, česko-francouzský slovník

Úroveň A1

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo	Výstupy
Poslech s porozuměním	Rozumí známým slovům a zcela základním frázím týkajícím se jeho osoby, jeho rodiny a bezprostředního konkrétního okolí, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně.
Čtení	Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, například na vývěškách, plakátech nebo v katalogích
Mluvení-ústní interakce	Umí se jednoduchým způsobem domluvit, je-li jeho partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď nebo ji přeformulovat a pomoci mu formulovat, co se snaží říci. Umí klást jednoduché otázky a na podobné dotazy odpovídat, pokud se týkají jeho základních potřeb nebo jde-li o věci, jež jsou mu důvěrně známé.
Mluvení-samostatný projev	Umí jednoduchými větami a frázemi popsat místo, kde žije, a lidi, které zná.

Písemný projev

Umí napsat stručný jednoduchý text na pohlednici, například pozdrav z dovolené Umí vyplnit formuláře obsahující osobní údaje, například své jméno, národnost a adresu při přihlašování v hotelu.

Tématický okruh: Jazykové prostředky a funkce

Učivo

Výstupy

Výslovnost

Výslovnost hlásky „e“ Zvuky [e], [oe], [a]

Přízvuky aigu, grave, circonflexe

Gramatika

Něco/nic

Někdo/nikdo

Je potřeba/muset

Vztažná zájmena-kdo, co, kde

Minulý čas složený

Zájmena se 3. pádem (jemu, jim)

Sloveso: *muset*

Člen u zemí

Předložky a názvy měst, zemí, kontinentů

Des /de před přídavnými jmény

Y- zájmeno

Ukazovací přídavná jména (ve frj)

Zájmena se 2 slovesy

Sloveso: *vidět*

Tvoření otázek pomocí inverze

Ne.....que (vazba *jenom*)

Zvratná zájmena

Proč/protože/aby

Sloveso: *odejít*

Shoda příděstí minulého

Výrazy času

Už ne, nikdy

Budoucí čas jednoduchý

Subjonctif přítomný

Slovní zásoba

Dům

Barvy

Rodina

Roční období

Části těla

Popis člověka

Pět smyslů

Reálie

Třídění odpadu a recyklace

Ústní projev

Píseň «Simone à la neige»

Francouzi a četba

Francophonie

Náš život za 50 let

Rozkázat/poradit

Zakázat/ vyjádřit povinnost

Popsat místo, polohu

Vyjádřit množství (*málo, tolik...*)

Vyjádřit příčinu

Popsat den

Popsat etapy činnosti

Francouzština hovorová / spisovná

Orientovat se v čase

Vyjádřit souhlas/nesouhlas

Porovnávat

Někoho charakterizovat

Mluvit o budoucnosti

Rozumět předpovědi počasí/informovat o počasí

Vyjádřit přání

Popsat někoho

Tématické okruhy

Ubytování, dům

Ma famille

Charakter člověka

Můj den, denní režim

Moje budoucnost, mé plány do budoucnosti

Francophonie

Četba, knihy

Ústní projev

Poznat někoho podle popisu

Rozumět a umět argumentovat opačnými názory

Vynádržit se na téma recyklace a třídění odpadků

Rozumět názorům druhých

Rozumět turistickému prospektu

Rozumět francouzské písni

Dopisovat si s přáteli o prázdninách

Rozumět povídky

Rozpoznat různé typy jazyka (hovorový/spisovný)

Dělat anketu o četbě

Rozhovor na telefonu

Rozpoznat souhlas/nesouhlas

Vyjádřit souhlas/nesouhlas

Písemný projev

Cněkoho charakterizovat

Ptát se na budoucnost

Rozumět zprávě o počasí

Vyjádřit se ohledně budoucnosti

Rozumět elektronické zprávě

Rozumět instrukcím

napsat doporučení příteli

Rozumět prospektu

Porozumět a vyluštit hádanky

Popsat místo

Sestavit příběh na základě daných informací

Porozumět komiksu

Popsat den

Napsat životopis

Etapy při psaní článku do novin

Rozumět průzkumu

Odpovědět a realizovat anketu

Rozumět úryvku francouzského románu

Napsat dopis a vyprávět v minulosti

Popsat počasí

Napsat příběh na základě daných údajů

Rozumět novinovému článku

Mezipředmětové vztahy: Zeměpis, Literatura, Ekologie

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

Sexta - 4 hodiny týdně (132 hodin) – mírně pokročilí

Předmět: Francouzský jazyk

Literatura povinná: Connexions 2 – Méthode de français (Regine Mérieux, Yves Loiseau)

Livre de l'élève – učebnice

Cahier d'exercices – pracovní sešit

Studijní příručka – Connexions 2

Časopis L'Amitié

Francouzsko-český, česko-francouzský slovník

Nepovinná literatura: Vocabulaire Progressif du Français

Úroveň A2

Tematický okruh

Jazykové prostředky a funkce

Výslovnost

Zvuky hlásek [f], [v], [s], [ch], [n], [gn], [z], [g], [k], [r], [l], [u],
[w].

Souzvukné výrazy

Gramatika a slovní zásoba Okruhy

Zájmena po sobě jdoucí (Pavel mi to dává)

Dopravní prostředky

Nemovitosti

Použití subjunctivu

Sloveso: chybět

Vztažné zájmeno *jehož*

Vazba *sloužit čemu*

Vazba *Využít čeho*

Trpný rod

Výrazy *protože, jelikož*

Výrazy následku *en conséquence..., alors...*

Podmiňovací čas přítomný

Opakování časů

Výrazy *Dans ce cas, au cas où, etc.*

Ukazovací zájmena *celui, celle, ça...*

Tázací zájmena *jaký, jaká*

Zdůraznění

Slovní zásoba související s módou

Tvoření příslovčí pomocí přípony -ent

Výrazy *už, před*

Výrazy *čím dál více, čím dál méně*

Slovní zásoba - Práce

Slovní zásoba - Telefon

Spojovací výrazy *en fait, en effet, de plus, par ailleurs...*

Výrazy *en raison de, avoir beau, au lieu de...*

Tématický okruh: Jazykové prostředky a funkce

Město, vesnice

Dopravní prostředky šetrné k prostředí

Ovoce, zelenina

Bydlení ve městě/ na vesnici

Profese, zaměstnání

Komunikační prostředky

Životní prostředí a znečištění

Veřejná doprava

Cestování

Zdraví a nemoci

Vzdělání

Móda, oblečení

Aktivní život, koníčky, záliby

Obchody, nakupování

Svátky (Vánoce)

Tématický okruh: Komunikační situace, tématické okruhy a reálie

Komunikační dovednosti

Vyjádření příčiny (2)

Vyjádření nespokojenosti

Pronajmout byt

Vyjádřit nutnost, zakázat

Intenzita ve vyjadřování

Vyjádření pocitů

Vyjádření následku

Vyčítat, obhájit se

Vyjádřit hypotézu

Vyjádřit smutek a zklamání

Obhájit se

Protestovat/stěžovat si

Vyjádřit opačný názor

Telefonovat

Vyjádřit překvapení

Vyjádřit názor

Organizovat dialog

Ústní projev

Porozumět projektu, vyjádřit cíle

Vyjádři nesouhlas

Vyjádřit se v oblasti ubytování

Rozumět zprávám na záznamníku

Zahrát scénu setkání na ulici

Vyjádřit pocity v dané situaci

Umět se obhájit/ něco vyčítat

Reagovat na novinový článek

Mluvit o snech druhých

Rozumět argumentům

Protestovat a stěžovat si v daných situacích

Hrát situaci V obchodě

Argumentovat s novinářem

Srovnat chronologii v povídce

Vyjádřit opak v daných situacích

Hrát rozhovor U telefonu

Vyjádřit překvapení

Vyjádřit se na téma Slevy

Písemný projev

Vyjádřit nespokojenost

Rozumět výměně názorů

Rozumt článku o nemovitostech

Porozumět požadavkům

Rozumět cedulím a nápisům ve městě

Rozumět informacím z internetu

Rozumět nařízením, umět napsat ceduli

Napsat krátký text v trpném rodě

Rozumět chatu na internetu

Rozumět *des si*

Rozumět výměně názorů

Rozumět článku o módě

Rozhovory v hovorovém jazyce

Rozumětelektronické korespondenci

Vyprávět vtipy, rozumět vtipům

Rozumět argumentaci

Řeč přímá/nepřímá

Reálie

Politika ve Francii

Systém vzdělání ve Francii

Bydlení ve Francii

Francouzi a volný čas

Sport ve Francii, Tisk ve Francii

Paříž, hlavní město módy

Muzea Paříže (Le Louvre, Le Musée d'Orsay)

Mezipředmětové vazby: Ekologie, Historie, Informatika, Estetika, ZSV.

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV, Výchova ke zdraví – Environnement et pollution

Septima - 4 hodiny týdně (132 hodin) – středně pokročilí

Předmět: Francouzský jazyk

Literatura doporučená: Connexions 3 – Méthode de Français (Régine Mérieux, Yves Loiseau)

Livre de l'élève – učebnice (unités 1-6)

Cahier d'exercices – pracovní sešit

Reálie frankofonních zemí – J.Čepčanová,

Studijní příručka – Connexions 3

Francouzsko-český, česko-francouzský slovník

Literatura doporučená: Vocabulaire Progressif du Français (niveau intermédiaire)

Úroveň - B1

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo:

Výstupy:

Poslech s porozuměním

Rozumí hlavním bodům jasného a spisovného projevu na běžná témata, se kterými se setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd.

Rozumí smyslu mnoha rozhlasových a televizních programů týkajících se současných událostí nebo témat souvisejících s oblastmi svého osobního či pracovního zájmu, pokud jsou vysloveny poměrně pomalu a zřetelně.

Čtení s porozuměním

Rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě nebo související s prací.

Rozumí popisům událostí, pocitů a přání v osobních dopisech.

Ústní interakce

Dokáže si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví.

Dokáže se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou ho známá, o něž se zajímá nebo která se týkají každodenního života (např. rodiny, koníčků, práce, cestování a aktuálních událostí).

Samostatný ústní projev

Dokáže jednoduchým způsobem spojovat fráze, abych popsal (a) události a své zážitky, sny, naděje a cíle.

Dokáže stručně odůvodnit a vysvětlit své názory a plány.

Dokáže vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy či filmu a popsat své reakce.

Písemný projev

Dokáže napsat jednoduché souvislé texty na témata, která dobře zná nebo která jeho zajímají.

Dokáže psát osobní dopisy popisující zážitky a dojmy.

Tématický okruh

Jazykové prostředky a funkce

Učivo

Výstupy

Fonetika

Oznamovací věta, otázka, zvolání

Hovorový jazyk

Němé e

Intonace při vyjádření pocitů

Intonace

Gramatika a slovní zásoba

Imperfektum, minulýčas složený, předminulý čas

Nuance u přídavných jmen

Popis osoby, místa

Přímá/nepřímá řeč

Časová souslednost

Hovorové výrazy

Použití subjunctivu

Indicatif a subjunctif

Minulý čas jednoduchý

Příčina a následek

Přítomné participium

Strach – slovní zásoba

Pravděpodobnost – Podmiňovací způsob

Hypotéza se *si*

Divadelní představení – slovní zásoba

Vazba Vous *n'avez qu'à*, *y a qu'à*, etc.

Výrazy s obrázky

Slovní zásoba Jak poradit

Charakter – slovní zásoba

Podmiňovací způsob minulý/přítomný

Časová souslednost se *si*

Pochybnost, pravděpodobnost, jistota

Gerundium

Slovní zásoba lítosti, výčitek

**Komunikace,
projev**

slovní

Vyprávět v minulém čase

Popsat osobu, místo

Říci, že si vzpomínáme, že zapomínáme

Dire qu'on sait / qu'on ne sait pas

Vyjádřit důvěru/nedůvěru

Převyprávět po někom

Vyjádřit zlobu, hněv

Ptát se, zda jsme šťastni/rozhněvaní

Vyjádřit radost/smutek

Vyjádřit strach, obavy

Vyjádřit příčinu a následek

Vyjádřit naději

Vyjádřit zklamání a nezájem

Nabídnout někomu společnou činnost

Odpovědět nejistě, váhavě

Vyjádřit podmínku, hypotézu

Ústní projev

Navrhovat / poradit

Litovat

Někomu něco vyčítat

Rozumět interview

Zjistit, zda lidé rozuměli či nikoli

Portrét

Popis místa

Zahrát situaci shledání

Popsat obraz

Porozumět dialogu v rodině

Zjistit zda rozhovory vyjadřují důvěru či nedůvěru

Hrát běžné scénky ze života

Popsat fotografii

Debatovat na nějaké společenské téma

Porozumět úryvku z filmu a domyslet další zápletku

Typy jazyka v rozhovoru

Zjistit, zda jsou lidé šťastní, smutní, vzteklí či lhostejní,

Vyprávět příběh na základě obrázků

Vyjádřit názor na některá tvrzení

Zahrát scénku plni vzteku

Ptát se na pocity – radost, zlost

Porozumět rozhovoru v radiu

Porozumět obsahu písně

Hrát scénky s různými pocity

Porozumět smyslu scénky

Tvořit minidialogy

Vyjádřit spontánně lhostejnost

Porozumět úryvku krátkého filmu

Dialogy o profesích

Nabídnout, odmítnout

Vyrazy lítosti a výčitky

Situace lítosti

Porozumět příběhu krátkého filmu

Reagovat na dané situace

Písemný projev

Napsat zápisky z cest

Porozumět literárnímu textu a ocenit poesii

Napsat svůj portrét

Popsat mísza a osoby

Porozimění krátkého informativního textu

Vzpomínka z cest- vyprávění

Napsat kamarádovi o výstavě

Porozumět literárnímu textu

Napsat dialogy na základě úryvku z románu

Rozumět novinářskému článku

Napsat článek do novin

Vybrat výrazy vzteku

Rozebrat vánoční povídku

Umět rozvinout příběh

Rozumět satirickému komiksu

Pochopit význam slov na základě definicí

Humor v komiksu

Internetové fórum na téma Strach

Écrire pokračování textu písně

Vyjádření naděje

Vyjádření zklamání v deníku

Minidialogy

Napsat dopis, kde odmítáme nabízené pracovní místo

Porozumět názorům internetového fóra

Porozumět reklamě, obrázku, sloganu a úmyslu...

Porozumět komiksu

Napsat mail vyjadřující pochyby, nejistotu

Vytvořit leták

Tématické okruhy

Rodina

Charakter a osobnost člověka

Vzhled člověka

Popis místa

Reklama

Přátelství a postoj vůči lidem

Turismus, prázdniny

Vztahy, pocity

Reálie

Prázdniny Francouzů

Francouzští malíři (Renoir, Pablo Picasso...)

Francouzská literatura

Francouzské kolonie

Kulturní stereotypy a klišé

Quebecká francouzština

Pohled na Francii očima satiry v komiksech

Důvody obav ve Francii a v zahraničí

Francouzi a ekonomie

Mezipředmětové vazby: Estetika, literatura Čj, historie, psychologie

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV, EV

Oktáva - 4 hodiny týdně (132 hodin) - pokročilí

Předmět: Francouzský jazyk

Literatura povinná: Connexions 3- Méthode de Francois (Régine Mérieux, Yves Loiseau)

Livre de l'élève – učebnice

Cahier d'exercices – pracovní sešit

Studijní příručka – Connexions 3

Reálie frankofonních zemí – J. Čapčanová

Francouzsko-český, česko-francouzský slovník

Literatura doporučená: Vocabulaire Progressif du Français (niveau intermédiaire)

Úroveň B1

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo:

Výstupy:

Fonetika

Přízvuky v regionech

Frankofonní přízvuky

Gramatika a slovní zásoba Slovní zásoba politiky a ekonomie

Odvozeniny od slovesa *prînést*

Výrazy následku, protikladu, shody

Přídavná jména a zájmena neurčitá

Obrázkové výrazy

Slovní zásoba psychologického portréту člověka

Zvratná zájmena v časech složených a jejich shoda

Výrazy *Qui que, quoi que, où que, quel que...*

Výrazy pro shrnutí

Vztažná zájmena složená

Slovní zásoba profesí

Budoucí čas antérieure

Infinitivní vazba

slovní zásoba smích/smutek

Komunikační dovednosti

Vedení rozhovoru

Vyjádřit opačný názor/stejný názor

Rozumět obrázkovým výrazům

Prezentovat projekt

Shrnout nejdůležitější

Životopis

Motivační dopis

Ujistit se že jsme dobře rozuměli/nerozuměli

Upřesňovat

Opisovat slovy zapomenuté výrazy

Ústní projev

Porozumět základní myšlenky socio-ekonomické debaty

Organizovat debatu

Disutovat na téma připravované služební cesty

Debatovat na téma Demografický vývoj

Rozumět rozhovoru

Označit výrazy nesouhlasu a usmíření

Umět vyjádřit opačný názor

Vyjádřit se na plakátek k filmu

Představit si scénář filmu na základě plakátu

Shrnutí nejdůležitějších událostí v radio vysílání

Umět přeformulovat informace

Pracovní pohovor

Porozumět vysílání radia

Porozumět komické skeči filmu

Porozumět textu písně

Hrát dialogy, ve kterých ujišťujeme, že jsme porozuměli

Mluvit o díle Guernica od Pabla Picassa

Práce s citáty

Písemný projev

Porozumět letáku

Porozumět různým částem textu

Sestavit text na základě časově neseřazených událostí

Porozumět kritice v televizi

Výrazy opačného názoru

Napsat kritiku filmu

Napsat shrnutí rozhovoru

Napsat krátký příběh se zvratnými slovesy

Napsat obsah filmu na základě plakátu a upoutávky

Rozumět článku revue

Rozpoznat různé části textu

Práce s klíčovými slovy

Představit si obsah odstavce na základě jeho hlavičky

Navrhnout název (hlavičku) odstavce

Věty vztažné

Porozumět a napsat životopis

Napsat motivační dopis

Práce s úryvkem knihy

Umět nahradit zapomenuté výrazy opisnými tvary a synonymy

Pochopit karikaturu

Porozumět kritice komiksu

Sestavit svoji interpretaci obrazu

Tematické okruhy

Evropská unie a Česká republika

Práce, profese

Služby

	Životopis	
	Škola	
	Lidské tělo	
	Peníze, banka	
	Zdraví	
	Zeměpis a příroda	
	Kultura	
	Společnost	
Reálie	Kultura ve světě	
	Evropa a svět	
	Evropská unie	
	Frankofonie (Švýcarsko)	
	Svět práce	
	Historie	
	Humor v různých zemích	
	Francouzské filmy	
	Písň J. Brela	

Mezipředmětové vazby: Zeměpis, ZS , Historie, Estetika

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV, EV, Výchova ke zdraví – La santé

Způsoby a kritéria hodnocení: Průběžné hodnocení žáka může být prováděno na základě písemného testu, písemné práce, samostatné práce, ústního zkoušení, aktivit, domácího úkolu,

referátu, projektu, soutěže, zkoušek. Kritériem úspěšnosti je jednak absolutní hodnota výkonu (počet získaných bodů, procento správných odpovědí, kvalita samostatné práce, apod.) a jednak pokrok, jaký žák učinil (kompetence).

NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět Německý jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy.

Pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v německy mluvících zemích i jejich kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci školy na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v německém jazyce vycházejí ze Společného evropského jazykového referenčního rámce. Výuka tohoto jazyka směřuje od nulové úrovně znalostí k dosažení úrovně B1 a ve skupinách pokročilých úrovně B2. V nižších třídách gymnázia pouze úrovně A2.

Vzdělávání v německém jazyce je zaměřeno na rozvíjení klíčových kompetencí:

- komunikativních kompetencí (lingvistických, sociolingvistických, pragmatických)
- všeobecných kompetencí (předpokládajících znalost sociálně kulturního prostředí a reálií německy mluvících zemí)

Konkrétně je zaměřeno:

- na chápání jazyka jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- na rozvíjení pozitivního vztahu k německému jazyku
- na vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- na zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k německému jazyku v rámci interkulturní komunikace
- na samostatné získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s německými jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

- na získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- na individuální prožívání slovesného uměleckého díla, na sdílení čtenářských zážitků a rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a na rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk se vyučuje v rozsahu 3 hodin týdně, v 1. ročníku vyššího gymnázia 4 hodiny týdně. Jako volitelný předmět je vyučován Seminář v německém jazyce (2 hodiny týdně ve 3. a 4. ročníku vyššího gymnázia) a Maturitní seminář z německého jazyka (2 hodiny týdně ve 4. ročníku vyššího gymnázia).

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Německý jazyk je tato:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6. dobíhající
hodinová dotace	3	3	4	3	3	4

Výuka předmětu Německý jazyk je realizována též během týdenního jazykového kurzu, který probíhá ve 3. ročníku vyššího gymnázia, a během školou organizovaných jazykově-poznávacích zájezdů.

Učitelé vyučují podle učebnic v kombinaci s dalšími výukovými materiály pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Výuka probíhá ve skupinách s menším počtem žáků a s odlišnou úrovní jazykových znalostí.

Předmět Německý jazyk je úzce spjat i s ostatními předměty; zejména se zeměpisem, dějepisem, literaturou, základy společenských věd, biologií, výtvarnou a hudební výchovou. Ve výuce jsou tyto mezipředmětové vztahy adekvátně využívány.

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, zejména Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk vychází z potřeby rozvíjení receptivních, produktivních a interaktivních dovedností.

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je samostatný volitelný předmět vyučovaný jako druhý cizí jazyk od tercie šestiletého a kvinty čtyřletého gymnázia spolu s francouzským, španělským a ruským jazykem. Je možno z něho skládat maturitní zkoušku.

Počet žáků ve skupině závisí na počtu přihlášených, předpoklad je, že by se měl pohybovat mezi 8 – 14 žáky. Místem výuky je běžná, počítačová nebo jazyková učebna.

Výuka předmětu je též realizována během týdenního jazykového kurzu, který probíhá v septimě a dále během školou organizovaných jazykově poznávacích zájezdů.

Cílem výuky je osvojení a postupné zvládnutí němčiny jako nástroje běžné komunikace. Při výuce žáci nabývají vědomostí jazykových a seznamují se s reáliemi studovaného jazyka, to znamená s dějinami, kulturou, ekonomickými a politickými poměry a každodenním způsobem života v německy mluvících zemích a žák je veden ke srovnávání se situací v Čechách.

Získané jazykové znalosti a komunikativní dovednosti pomáhají odbourávat jazykové bariéry, přispívají k účinnější komunikaci s občany sousedních států, umožňují poznávat odlišnosti ve způsobu života a odlišné kulturní tradice.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Pro utváření a rozvíjení kompetence k učení jsou využívány následující postupy:

- Nabízíme žákům různé metody a strategie pro efektivní studium osvojení slovní zásoby, gramatiky, reálií, praktických situací
- Konzultujeme a rozebíráme postup při domácí přípravě
- Vedeme žáky k práci se slovníkem, časopisy a samostatnému získávání informací v německém jazyce
- Vedeme žáky k samostatné tvořivé práci zadáváním úkolů a projektů
- Na konkrétních příkladech a situacích zdůrazňujeme praktické použití probírané látky v reálném životě

- Motivujeme žáky k složení mezinárodních jazykových zkoušek minimálně úrovně B1 a zdůrazňujeme důležitost těchto zkoušek pro další studium a budoucí volbu povolání

Kompetence k řešení problémů

Pro utváření a rozvíjení kompetence k řešení problémů jsou využívány následující postupy:

- Využíváme modelových problémových situací, které mohou nastat v německy mluvících zemích, a vedeme žáky k jejich uspokojivému řešení
- Vedeme žáky ke kreativě při řešení problémů a nabízíme více možností řešení a jejich variabilitu
- Zadáváme žákům samostatné úkoly, které řeší problém
- Na základě známého a osvojeného učiva vedeme žáky k samostatnému prohloubení látky v dané praktické situaci
- Vedeme žáky k schopnosti posouzení řešení problémů ostatními členy skupiny

Kompetence komunikativní

- Vytváříme podmínky pro diskusi v německém jazyce
- V rámci konverzace kultivujeme u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení
- Učíme žáky reprodukovat informace a vytvářet si na ně vlastní názor
- Učíme žáky schopnosti naslouchat názorům druhých a tolerovat jiné názory
- Vedeme žáky ke komunikaci ve dvojicích, ve skupinách a k práci s médii
- Snažíme se pozitivně motivovat v případě chyb a omylů při komunikaci tak, abychom zabránili komunikačním blokům a obavám z řečnického výstupu
- Zadáváme krátké písemné útvary různých forem

Kompetence sociální a personální

Pro utváření a rozvíjení kompetence sociální a personální využíváme následujících postupů:

- Vedeme žáky k vědomí zodpovědnosti za práci v týmu tím, že zadáváme práce, které ústí v kolektivní řešení a obhajobu nejlepších řešení formou naslouchání a věcné argumentace

- Podporujeme skupinovou a párovou práci, která vyžaduje rozdělení témat mezi členy týmu
- Vedeme žáky k diagnostikování svých znalostí

Kompetence občanské

- Přípravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- Vedeme žáky k ohleduplnému a nezištnému chování jednotlivce ve společnosti
- Demonstrujeme konkrétní případy - čtením materiálu o cizích kulturách a obyvatelích
- Obhajujeme vztah ke kulturnímu dědictví našeho národa a společenství národů německy mluvících oblastí
- Zadáváme řešení situací mezilidských vztahů na základě podnětů z učebnic a časopisů

Kompetence pracovní

- Zdůrazňujeme vztah mezi učením a praktickým využitím poznatků a dovedností v pracovním procesu
- Tvoříme pocit zodpovědnosti za vykonanou práci
- Vedeme žáky k plánování činnosti a sebekontroli vykonané práce
- Učíme respektovat pokyny učitele, plnit úkoly v daném pořadí a čase
- Osobním příkladem navozujeme pozitivní poměr k práci
- Vedeme žáky ke zvládnutí zátěžové situace vzniklé např. nakumulováním učiva a vytváříme model pro budoucí výkon povolání

Tercie

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Vyslovuje a čte foneticky správně texty složené ze známé slovní zásoby
- Rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně
- Pochopí obsah konverzace dvou osob s pomalou a zřetelnou výslovností

- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá informaci a odpověď na otázku
- Odhadne význam neznámých slov na základě kontextu a známé slovní zásoby
- Používá dvojjazyčný slovník

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Reprodukuje co nejvěrněji způsob německé výslovnosti a melodie
- Reaguje v běžných životních situacích
- Sestaví jednoduché písemné sdělení a odpověď na sdělení, doplní údaje do formulářů
- Reprodukuje ústně i písemně obsah slyšeného a psaného přiměřeně obtížného textu jednoduché konverzace
- Formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché téma
- Jednoduše promluví na dané téma s použitím přiměřené slovní zásoby
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, napsat krátký dopis
- Popíše, obraz, situaci

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Podstatná jména, člen určitý a neurčitý
- Zápor
- Slovesa pravidelná v přítomném čase, rozkazy pravidelných sloves
- Slovesa způsobová
- Pořádek slov ve větě hlavní a vedlejší
- Číslovky základní
- Přídavná jména v přísudku

- Rozdíl mezi vykáním a tykáním
- Předložky se 3. pádem, se 4. pádem
- Zájmena osobní, přivlastňovací, tázací

Slovní zásoba k tématickým okruhům, témata

- Lidé
- Rodina
- Jídlo, pití
- Škola, třída, školní řád, rozvrh hodin
- Německy mluvící země – úvod
- Časové údaje
- Návštěvy
- Pohádka v přítomném čase
- Prostorové vztahy

Komunikační situace

- Pozdravy, přivítání
- Poděkování, prosba o pomoc, radu, informaci
- Potvrzení a doplnění informace
- Popis obrázku
- Reprodukce jednoduchého textu
- Žádost o pomoc
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor
- Gratulace
- Omluva

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání (Rodina a já)
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v německy mluvící oblasti, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Objevujeme Evropu a svět

Mediální výchova

- Interpretace

Výchova ke zdraví

- Protidrogová prevence
- Zdravá životospráva
- Hygiena
- Správné držení těla

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Matematika

- Číslovky základní, jednoduché početní úkony

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce

Zeměpis

- Německo
- Česká republika

Výtvarná výchova

- Projekty
- Kresba podle německého diktátu

Hudební výchova

- Německé písně
- Němečtí skladatelé

Kvarta

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Rozliší ve výpovědi různé mluvčí
- Používá dvojjazyčný slovník, média, encyklopedie a informativní literaturu
- Používá abecední slovník učebnice
- Rozumí pokynům ve větách a reaguje na ně
- Umí naplánovat program doplnit potřebné údaje ve slyšeném textu
- Vyslovuje a čte foneticky správně texty složené ze známé i neznámé slovní zásoby
- Pochopí obsah konverzace dvou osob s pomalou a zřetelnou výslovností
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá informaci a odpověď na otázku
- Odhadne význam neznámých slov na základě kontextu a známé slovní zásoby
- Odliší dle slyšeného a čteného textu spisovnou němčinu, dialekt a švýcarskou němčinu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu
- Reaguje v běžných životních situacích
- Sestaví jednoduché písemné sdělení a odpověď na sdělení, doplní údaje do formulářů
- Reprodukuje ústně i písemně obsah slyšeného a psaného přiměřeně obtížného textu
- Obhájí svůj názor ústně i písemně na jednoduché téma
- Jednoduše diskutuje na dané téma s použitím přiměřené slovní zásoby
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, napsat krátký dopis nebo e-mail
- Popíše osobu, obraz, situaci
- Umí požádat o radu, pomoc, informaci, umí položit otázku, odlišuje tykání a vykání
- Zapojí se do konverzace dalších osob

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika

- Slovní a větný přízvuk
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka

Gramatické kategorie

- Podstatná jména, množné číslo podstatných jmen
- Zápor – už ne, už nikdo, už nikdy, už nic, už žádný ...
- Slovesa pravidelná a nepravidelná v přítomném a budoucím čase
- Rozkazy nepravidelných sloves
- Zvratná slovesa
- Předpony odlučitelné a neodlučitelné
- Pořádek slov ve větě hlavní a vedlejší
- Číslovky řadové
- Časové údaje
- Přídavná jména v přívlastku
- Rozdíl mezi vykáním a tykáním
- Předložky se 3 a 4. pádem
- Zájmena osobní, přivlastňovací, tázací
- Neurčitý podmět man a es
- Vazba es gibt
- Nepřímé otázky

Slovní zásoba k tématickým okruhům a konverzační témata

- Lidé
- Pozvání
- Restaurace
- Škola, učitelé, předměty
- Bydlení
- Domácí zvířata
- Město – vesnice – porovnání bydlení
- Bydlení v Německu, Rakousku, Švýcarsku

- Zdraví a nemoc
- Zdravá životospráva
- Lidské tělo
- Domácí lékárna
- Móda
- Německy mluvící země - turistika

Komunikační situace

- Pozvání, odmítnutí pozvání
- Poděkování, prosba o pomoc, radu, informaci
- Potvrzení a doplnění informace
- Popis obrázku
- Reprodukce textu
- Žádost o pomoc
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor
- Gratulace

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Mezilidské vztahy (Škola, třída)
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)
- Kooperace (práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Evropě, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy – moje parta, moji přátelé, moje rodina

- Kulturní diference

Mediální výchova

- Interpretace

Výchova ke zdraví

- Péče o tělo
- Prevence protidrogová
- Předcházení nemocem
- Hygiena
- Prevence kouření

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Objevujeme Evropu a svět
- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Matematika

- Číslovky základní, řadové, datum, početní úkony

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce

Zeměpis

- Německo
- Česká republika
- Světové strany

Biologie

- Zdraví a nemoc
- Části těla
- Domácí lékárna

Výtvarná výchova

- Projekty
- Popis obrazu

Hudební výchova

- Německé písně
- Němečtí skladatelé

Kvinta

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Čte plynule texty s přiměřenou slovní zásobou
- Rozumí textům v učebnici, časopise, pohádkám v přítomném čase za použití dvojjazyčného slovníku
- Odvozuje význam neznámých slov z kontextu
- Rozumí inzerátu a zkratkám v něm
- Přeloží jídelní lístek
- Rozumí krátkým výpovědím s přiměřenou slovní zásobou s výběrem odpovědi ano –ne
- Pochopí pokyn a reaguje na něj
- Doplní chybějící údaje v textu na základě poslechu
- Zaznamená diktát včetně čísel

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Reprodukuje ústně i písemně přečtený a slyšený text
- Reaguje v běžných životních situacích
- Objedná jídlo v restauraci
- Obhájí svůj názor ústně i písemně
- Diskutuje na dané téma s použitím přiměřené slovní zásoby
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, vyjádřit účast, popřát k různým příležitostem
- Popíše obrázkový příběh, situaci a zaujme stanovisko

- Umí požádat o radu, pomoc, informaci, umí položit otázku, odlišuje tykání a vykání
- Napíše jednoduchý dopis a e- mail k zadaným bodům obsahu
- Opraví chyby v jednoduchém textu

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Slovní a větný přízvuk
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka

Gramatické kategorie

- Zájmena welcher, was für ein
- Stupňování příd. jmen a příslovčí
- Nepřímé otázky
- Ukazovací zájmena
- Zájmena neurčitá a záporná
- Skloňování přídavných jmen po zájmenech a číslovkách
- Skloňování vlastních jmen osobních a místních
- Zeměpisná přídavná jména
- Jména obyvatel
- Vazby sloves
- Zájmenná příslovce
- Préteritum a perfektum pravidelných, způsobových a pomocných sloves
- Zpodstatnělá přídavná jména
- Věta vztažné
- Souřadící spojky – 1. část
- Příčestí minulé pravidelných sloves v přívlastku
- Infinitiv závislý na podstatném a přídavném jménu

Slovní zásoba k tématickým okruhům a témata

- Oblečení

- Nákupy
- Služby
- Pošta, korespondence
- Advent, Vánoce, Velikonoce
- SRN, Berlín
- Německé osobnosti kultury a vědy
- Bach, Beethoven, Goethe, Schiller, Dürer
- Přehled německé literatury

Komunikační situace

- Gramaticky správné vyjadřování
- Vedení rozhovoru, udržování kontaktu
- Potvrzení a doplnění informace
- Porozumění projevům v normálním hovorovém tempu
- Reprodukce literárního textu
- Žádost o pomoc
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor
- Reklamace

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Mezilidské vztahy - služby, obchod
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)
- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Evropě, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy – moje parta, moji přátelé, moje rodina
- Kulturní diference

Mediální výchova

- Interpretace

Výchova ke zdraví

- Protidrogová prevence
- Zdravá životospráva
- Hygiena
- Prevence kouření

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Matematika

- Číslovky základní, řadové, datum, početní úkony

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce

Zeměpis

- Realie německy mluvících zemí
- Zeměpisné názvy

Estetická výchova

- Osobnosti německé kultury
- Malířství
- Německé písně a pohádky

Výtvarná výchova

- Projekty

- Popis obrazu

Sexta

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Čte plynule a bezchybně texty se známou slovní zásobou
- Rozumí textům v učebnici, časopise, pohádkám v přítomném čase i minulém čase
- Odvozuje význam neznámých slov z kontextu
- Shromáždí informace v textu
- Přeloží krátké literární texty
- Vystihne hlavní myšlenku v textu
- Doplní chybějící údaje v textu na základě poslechu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Reaguje v běžných životních situacích, navrhuje řešení situace
- Obhájí svůj názor ústně i písemně
- Diskutuje na dané téma, obhájí svůj názor
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, vyjádřit účast, popřát k různým příležitostem
- Popíše obrázkový příběh, situaci a zaujme stanovisko
- Umí požádat o radu, pomoc, informaci, umí položit otázku,
- Napíše osobní dopis a e- mail k zadaným bodům obsahu, odliší vykání a tykání
- Opraví chyby v textu
- Reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text a překládá je za použití slovníku

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Slovní a větný přízvuk
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka
- Rozdíly v rakouské němčině

Gramatické kategorie

- Préteritum a perfektum nepravidelných sloves
- Infinitiv závislý na slovesu
- Vazba dvou infinitivů
- Časové spojky als, wenn, bis, seitdem
- Ukazovací zájmeno derselbe
- Souřadící spojky - 2. část
- Směrová příslovce her – hin
- Préteritum a perfektum smíšených sloves
- Příčestí minulé nepravidelných sloves v přívlastku
- Vedlejší věty se spojkou aby
- Krácení vět předmětných
- Krácení vět účelových
- Použití členu určitého a neurčitého -shrnutí

Slovní zásoba k tématům a témata

- Kultura
- Film, divadlo, Národní divadlo
- Program dne
- Sport
- Olympijské hry
- Rakousko, Vídeň
- Osobnosti rakouské vědy, kultury, sportu
- W. A. Mozart
- Rakouská němčina
- Cestování, doprava
- Svátky a oslavy
- Volný čas, koníčky

Komunikační situace

- Bezchybné vyjadřování
- Vedení rozhovoru na základě obrázku nebo textu, udržování kontaktu s rodilým mluvčím
- Potvrzení a doplnění informace
- Porozumění projevům v hovorovém tempu
- Reprodukce literárního textu
- Poskytnutí pomoci, rady
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor, omluva, komentář
- Reklamace

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Mezilidské vztahy - služby, obchod
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)
- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Evropě, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy – moje parta, moji přátelé, moje rodina

Výchova ke zdraví

- Protidrogová výchova
- Boj proti kouření
- Životospráva
- Péče o tělo

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce

Zeměpis

- Reálie německy mluvících zemí
- Zeměpisné názvy

Estetická výchova

- Osobnosti rakouské hudby a kultury
- Malířství
- Německé písně a pohádky

Výtvarná výchova

- Projekty
- Popis obrazu

Tělesná výchova

- Olympijské hry

Dějepis

- Historie olympijských her
- Dějiny Rakouska

Septima

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Čte plynule a bezchybně texty publicistického a uměleckého stylu
- Rozumí textům v časopise, pochopí přání a pocity autora

- Rozpozná hlavní body v textu
- Shromáždí informace v textu
- Přeloží krátké literární texty
- Porozumí podrobnostem v návodech
- Doplní chybějící údaje v textu na základě poslechu
- Postihne detailní informace ve vyslechnutém textu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Poskytne podrobné informace
- Zodpoví řadu následujících otázek
- Porovná různé alternativy
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, vysvětlí problém
- Zdůvodní svůj názor na základě vhodných argumentů
- Zahájí, udržuje a ukončí rozhovor
- Napíše jazykově a formálně správně osobní i úřední dopis a e- mail k zadaným bodům obsahu
- Vyjadřuje se gramaticky správně
- Reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text a překládá je za použití slovníku
- Naplánuje akci, zdůvodní svá rozhodnutí, shrne obsah rozhovoru
- Porovná jednotlivé možnosti výběru a řešení situace

Učivo

Jazykové prostředky

- Lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie
- Použití gramatických prostředků
- Používání interpunkce
- Stavba věty a souvětí

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka
- Rozdíly ve švýcarské němčině

Gramatické kategorie

- Časové spojky bevor, ehe, als, wenn, bis, sobald, seitdem, während, sooft, nachdem kaum
- Trpný rod – průběhový, stavový
- Číslovky – shrnutí učiva o číslovkách
- Další druhy číslovek – násobné, zpodstatnělé, zlomky a jiné
- Infinitiv trpného rodu
- Příčestí přítomné
- Dvojicové spojky souřadící
- Stupňované tvary příslovčí bez srovnání
- Konjunktiv préterita, opis konjunktivu préterita
- Užití konjunktivu préterita ve větách hlavních a vedlejších
- Rozvitý přívlastek
- Určování rodu podstatných jmen podle přípon
- Plusquamperfektum
- Infinitivní vazby statt zu
- Předpony někdy odlučitelné, někdy neodlučitelné

Slovní zásoba k tématům a témata

- Česká republika
- Praha
- Hradec Králové
- Město, kde bydlím
- Východní Čechy
- Povolání
- Moje plány do budoucna
- Problémy mladých lidí
- Drogy
- Švýcarsko, švýcarská němčina
- Lichtenštejnsko
- Lucembursko

- Německé oslavy a svátky
- Pravidla chování na návštěvě
- Cestování po německy mluvících zemích

Komunikační situace

- Bezchybné vyjadřování
- Vedení rozhovoru na základě obrázku nebo textu, udržování kontaktu s rodilým mluvčím
- Potvrzení a doplnění podrobné informace
- Porozumění projevům v hovorovém tempu
- Reprodukce literárního textu
- Poskytnutí pomoci, rady, schopnost vést telefonický rozhovor
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor, omluva, komentář,
- Realizace ubytování, stravování, programu cesty, koupě
- Pohovor uchazeče o zaměstnání
- Jednání na úřadě

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Mezilidské vztahy - služby, obchod, oslavy
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)
- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Evropě, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Vztahy mezi lidmi

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření
- Hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce
- Výběr povolání
- Společenské chování
- Drogy

Zeměpis

- Česká republika
- Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Východní Čechy
- Zeměpisné názvy

Estetická výchova

- Osobnosti švýcarské kultury
- Malířství

Hudební výchova

- Německé písně

Výtvarná výchova

- Projekty
- Popis obrazu

Dějepis

- Historie a vývoj Švýcarska

Biologie

- Životní prostředí
- Drogy

Oktáva

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Čte plynule a bezchybně i obtížnější texty publicistického a uměleckého stylu
- Pochopí záměr mluvčích
- Porozumí podrobným a detailním informacím
- Vyhledá informace v textu
- Odhadne význam neznámých slov
- Doplní chybějící údaje v textu na základě poslechu
- Postihne detailní informace ve vyslechnutém textu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Vyjádří vlastní názor a je schopen argumentace
- Reaguje pohotově a jazykově správně na daný podnět, navrhne řešení situace a jeho zdůvodnění
- Zformuluje dotazy a reaguje na ně
- Shrne informace z více zdrojů
- Posoudí kriticky film, knihu, divadelní hru apod.
- Napíše souvislé, srozumitelné a podrobné texty, myšlenky správně propojí
- Napíše vyprávění, popis, zprávu, pojednání, referát, recenzi, životopis
- Vyjádří vztahy mezi věcmi, myšlenkami, událostmi
- Vysvětlí problémy a zváží možné příčiny nebo následky problémů

- Vyjadřuje se plynule, srozumitelně, gramaticky správně a výpověď tvoří jasný sled myšlenek
- Zdůvodní svůj názor na základě vhodných argumentů
- Zahájí, udržuje a ukončí rozhovor
- Napíše jazykově a formálně správně osobní i úřední dopis a e- mail k zadaným bodům obsahu
- Reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text a překládá je za použití slovníku
- Naplánuje akci, zdůvodní svá rozhodnutí, shrne obsah rozhovoru
- Porovná jednotlivé možnosti výběru a řešení situace

Učivo

Jazykové prostředky

- Lexikální prostředky včetně vybrané frazeologie
- Použití gramatických prostředků
- Používání interpunkce
- Stavba věty a souvětí, odstavce

Pravopis

- Ovládání gramatiky v relativně vysoké míře
- Schopnost psát bezchybně podle diktátu

Gramatické kategorie

- Konjunktiv plusquamperfekta
- Vyjádření výtky v minulosti pomocí konjunktivu plusquamperfekta
- Užití konjunktivu plusquamperfekta v hlavních a vedlejších větách
- Souvětí účinkové
- Souvětí srovnávací
- Minulý infinitiv
- Osobní vazby se slovesem scheinen
- Způsobové věty s ohne zu
- Předložky s 2. pádem, s 2. nebo 3. pádem
- Konjunktiv přítomného a budoucího času, konjunktiv perfekta
- Nepřímá řeč

Slovní zásoba k tematům a temata

- Životopis
- Školství – porovnání vzdělávacího systému v ČR a SRN
- Cizí jazyky v mém životě
- Počasí, roční období
- Příroda
- Ochrana životního prostředí
- Bydlení ve městě a na venkově
- Můj přítel – charakteristika
- Moje škola, třída
- Moje četba, literatura něm. mluvících zemí
- Knihovna
- Média
- Problémy světa

Komunikační situace

- Bezchybné vyjadřování v rovině osobní korespondence nebo po telefonu
- Vedení rozhovoru při pobytu v hostitelské rodině, setkání s přáteli
- Schopnost tlumočení běžné výpovědi pronášené v normální rychlosti
- Akceptování nebo odmítnutí řešení situace
- Porozumění projevům v hovorovém tempu
- Reprodukce literárního textu
- Poskytnutí pomoci, rady, schopnost vést telefonický rozhovor
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor, omluva, komentář
- Realizace ubytování, stravování, programu cesty, koupě,
- Pohovor uchazeče o zaměstnání, o studium, o stipendium, brigádu
- Jednání na úřadě, ve zdravotnickém zařízení, službách, ve veřejné dopravě
- Prezentace ve třídě

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání

- Mezilidské vztahy - služby, obchod, oslavy
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)
- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Evropě, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Vztahy mezi lidmi

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření
- Duševní a tělesná hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem
- Četba
- Knihovna

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce
- Problémy světa

Hudební výchova

- Německé písně

Výtvarná výchova

- Projekty
- Popis obrazu

Biologie

- Botanika, zoologie – příroda
- Ochrana životního prostředí

Fyzika

- Meteorologie
- Astronomie

Kvinta

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Vyslovuje a čte foneticky správně texty složené ze známé slovní zásoby
- Rozumí pokynům ve větách a reaguje na ně
- Pochopí obsah konverzace dvou osob s pomalou a zřetelnou výslovností
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá informaci a odpověď na otázku
- Odhadne význam neznámých slov na základě kontextu a známé slovní zásoby
- V jednoduchém textu vyhledá informaci
- Splní zadaný úkol po vyslechnutí krátkého textu
- Používá dvojjazyčný slovník, abecední slovník učebnice
- Odliší dle slyšeného a čteného textu spisovnou němčinu a dialekt
- Zaznamená diktát čísel v běžném hovorovém tempu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Reprodukuje co nejvěrněji způsob německé výslovnosti a melodie
- Reaguje v běžných životních situacích
- Sestaví jednoduché písemné sdělení a odpověď na sdělení, doplní údaje do formulářů

- Reprodukuje ústně i písemně obsah slyšeného a psaného přiměřeně obtížného textu jednoduché konverzace
- Formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché téma
- Tvoří a obměňuje jednoduché věty
- Jednoduše promluví na dané téma s použitím přiměřené slovní zásoby
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, napsat krátký dopis
- Popíše, obraz, situaci

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Skloňování podstatných jmen
- Člen určitý a neurčitý
- Časování pravidelných, nepravidelných, způsobových a pomocných sloves v přítomném čase
- Zápor
- Pořádek slov ve větě hlavní
- Vedlejší věty se spojkou dass
- Číslovky základní a řadové
- Rozkazovací způsob sloves pravidelných, nepravidelných
- Přídavná jména v přísudku a přívlastku
- Rozdíl mezi vykáním a tykáním
- Předložky se 3. pádem, se 4. pádem, se 3. nebo 4. pádem
- Zájmena osobní, přívlastňovací, tázací
- Množné číslo podstatných jmen
- Neurčitý podmět man, es

- Časové údaje
- Početní úkony
- Množství a hmotnost po číslovkách
- Předpony odlučitelné a neodlučitelné
- Vazba es gibt

Slovní zásoba k tématickým okruhům, témata

- Lidé
- Rodina
- Jídlo, pití, restaurace
- Škola
- Německy mluvící země – úvod
- Návštěvy
- Pohádka v přítomném čase
- Prostorové vztahy
- Bydlení
- Domácí zvířata
- Domy v německy mluvících zemích

Komunikační situace

- Pozdravy, přivítání
- Poděkování, prosba o pomoc, radu, informaci
- Potvrzení a doplnění informace
- Popis obrázku, zvířete, domu
- Reprodukce jednoduchého textu
- Žádost o pomoc
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor
- Gratulace
- Omluva

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání

- Sebepoznání (Rodina a já)
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v německy mluvící oblasti, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Interpretace
- Objevujeme Evropu a svět

Mediální výchova

- Interpretace

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření
- Hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Matematika

- Číslovky základní, jednoduché početní úkony

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce

Zeměpis

- Německo
- Česká republika

Výtvarná výchova

- Projekty
- Kresba podle německého diktátu

Hudební výchova

- Německé písně
- Němečtí skladatelé

Sexta

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Rozliší ve výpovědi různé mluvčí
- Shromáždí informace v textu
- Používá dvojjazyčný slovník, média, encyklopedie a informativní literaturu
- Rozumí pokynům ve větách a reaguje na ně
- Umí naplánovat program, doplnit potřebné údaje ve slyšeném textu
- Vyslovuje a čte foneticky správně texty složené ze známé i neznámé slovní zásoby
- Pochopí obsah konverzace dvou osob s pomalou a zřetelnou výslovností
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá informaci a odpověď na otázku
- Vyhledá příslušný nadpis, ilustraci, inzerát k přečtenému textu
- Odhadne význam neznámých slov na základě kontextu a známé slovní zásoby
- Odliší dle slyšeného a čteného textu spisovnou němčinu, dialekt a švýcarskou němčinu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu
- Reaguje na vzniklý problém nebo situaci a podá k nim vysvětlení

- Sestaví jednoduché písemné sdělení a odpověď na sdělení, doplní údaje do formulářů
- Reprodukuje ústně i písemně obsah slyšeného a psaného přiměřeně obtížného textu
- Obhájí svůj názor ústně i písemně na jednoduché téma
- Jednoduše diskutuje na dané téma s použitím přiměřené slovní zásoby
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, napsat krátký dopis nebo e-mail
- Popíše osobu, obraz, situaci
- Umí požádat o radu, pomoc, informaci, umí položit otázku, odlišuje tykání a vykání
- Zapojí se do konverzace dalších osob

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Slovní a větný přízvuk
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka
- Tvoření slov

Gramatické kategorie

- Sloveso werden
- Stupňování přídavných jmen a příslovčí
- Skloňování přídavných jmen po zájmenech a číslovkách
- Zápor – už ne, už nikdo, už nikdy, už nic, už žádný ...
- Slovesa pravidelná a nepravidelná v přítomném a budoucím čase
- Zvratná slovesa
- Pořádek slov ve větě vedlejší se spojkou weil, wenn
- Zájmena tázací a ukazovací
- Nepřímé otázky
- Skloňování místních a vlastních jmen
- Kontinenty, státy, jejich obyvatelé
- Vazby sloves
- Zájmenná příslovce

- Préteritum a perfektum pravidelných, pomocných a způsobových sloves, nepravidelných sloves - úvod
- Zpodstatnělá přídavná jména
- Věty vztažné
- Souřadící spojky und, aber, oder, sondern, denn
- Příčestí minulé v přívlastku
- Závislý infinitiv
- Časové věty s wenn, als, bis

Slovní zásoba k tématickým okruhům a konverzační témata

- Lidské tělo
- U lékaře
- Domácí lékárna
- Životospráva
- Móda, oblečení
- Nákupy, služby, pošta
- Advent, Vánoce, Velikonoce
- SRN, Berlín
- Německé osobnosti kultury a vědy
- Bach, Beethoven, Goethe, Schiller, Dürer
- Přehled německé literatury
- Kultura
- Režim dne, denní program

Komunikační situace

- Pozvání, odmítnutí pozvání, chování na návštěvě
- Kompliment, kritika, argumentace
- Samostatný ústní projev
- Rychlost promluvy je standardní, může obsahovat hovorové výrazy
- Poděkování, prosba o pomoc, radu, informaci
- Potvrzení a doplnění informace
- Popis obrázku

- Reprodukce textu
- Kulturní aktivity v místě bydliště
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor s aktuálními světovými událostmi
- Gratulace – formální i neformální

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Mezilidské vztahy (Škola, třída)
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)
- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Evropě, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy – moje parta, moji přátelé, moje rodina
- Kulturní diference

Mediální výchova

- Interpretace

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření
- Duševní a tělesná hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Objevujeme Evropu a svět

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Matematika

- Údaje o množství

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce
- Aktuální dění ve světě

Zeměpis

- Německo, Berlín
- Světové strany

Dějepis

- Historický vývoj Německa

Biologie

- Zdraví a nemoc
- Části těla
- Domácí lékárna
- Ekologie

Estetická výchova

- Móda, oblečení

Výtvarná výchova

- Projekty
- Popis obrazu
- Německé malířství

Hudební výchova

- Německé písně
- Němečtí skladatelé

Septima

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Čte plynule a bezchybně texty se známou slovní zásobou
- Pochopí hlavní myšlenky
- Rozumí textům v učebnici, časopise, pohádkám v přítomném čase i minulém čase
- Odvozuje význam neznámých slov z kontextu
- Porozumí podrobnostem v návodech
- Porozumí podrobným orientačním pokynům
- Rozumí nahrávkám zpráv, hlášení, vzkazu, diskuse, argumentace, přednášky
- Přeloží krátké literární texty
- Vystihne hlavní body slyšeného textu
- Doplní chybějící údaje v textu na základě poslechu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Vede rozhovor a souvisle hovoří na základě stimulů a udržuje kontakt s mluvčím
- Naplňuje akci – cestu, oslavu, program
- Obhájí svůj názor ústně i písemně
- Diskutuje na dané téma, obhájí svůj názor
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, vyjádřit účast, popřát k různým příležitostem
- Popíše obrázkový příběh, situaci a zaujme stanovisko
- Umí požádat o radu, pomoc, informaci, umí položit otázku,
- Napíše osobní dopis a e- mail k zadaným bodům obsahu, odliší vykání a tykání
- Opraví chyby v textu
- Doplní chybějící výrazy v neúplném textu bez použití slovníku
- Reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text a překládá je za použití slovníku

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Slovní a větný přízvuk

- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka
- Rozdíly v rakouské němčině

Gramatické kategorie

- Ukazovací zájmeno derselbe
- Minulý čas nepravidelných sloves – pokračování
- Souřadící spojky deshalb, darum, deswegen, daher
- Směrová příslovce her – hin
- Minulý čas smíšených sloves
- Příčestí minulé nepravidelných sloves
- Vynechávání členů
- Vedlejší věty se spojkou aby – předmětné, účelové
- Krácení vět předmětných
- Krácení vět účelových
- Použití členu určitého a neurčitého – shrnutí
- Trpný rod stavový, průběhový
- Číslovky násobné, zpodstatnělé a jiné
- Zlomky
- Infinitiv trpného rodu
- Dvojicové spojky souřadící
- Stupňované tvary příslovce nesloužících ke srovnání
- Konjunktiv préterita, jeho užití ve větách hlavních a vedlejších podmínkových
- Opis konjunktivu préterita
- Rozvitý přívlastek
- Určování rodu podstatných jmen podle přípon

Slovní zásoba k tématům a témata

- Sport
- Olympijské hry
- Rakousko, Vídeň

- Osobnosti rakouské vědy, kultury, sportu
- W. A. Mozart
- Rakouská němčina
- Cestování, doprava
- Svátky a oslavy
- Volný čas, koníčky
- Česká republika
- Praha
- Hradec Králové
- Město, kde bydlím
- Východní Čechy
- Povolání
- Moje plány do budoucna
- Problémy mladých lidí
- Drogy

Komunikační situace

- Bezchybné vyjadřování
- Vedení rozhovoru na základě obrázku nebo textu, udržování kontaktu s rodilým mluvčím
- Potvrzení a doplnění informace
- Porozumění projevům v hovorovém tempu
- Reprodukce literárního textu
- Poskytnutí pomoci, rady
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor, omluva, komentář
- Reklamace

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Mezilidské vztahy - služby, obchod
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)

- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Evropě, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy – moje parta, moji přátelé, moje rodina

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření
- Duševní a tělesná hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce
- Problémy mladých lidí
- Volba povolání

Zeměpis

- Realie německy mluvících zemí
- Česká republika
- Zeměpisné názvy

Biologie

- Drogy

Estetická výchova

- Osobnosti rakouské hudby a kultury
- Malířství
- Německé písně a pohádky

Výtvarná výchova

- Projekty
- Popis obrazu

Tělesná výchova

- Olympijské hry

Dějepis

- Historie olympijských her
- Dějiny Rakouska

Oktáva

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Čte plynule a bezchybně texty i s neznámou slovní zásobou
- Pochopí hlavní myšlenky
- Rozumí textům, odhadne význam neznámých výrazů
- Přeloží přečtený text, porozumí podrobnostem
- Porozumí podrobným orientačním pokynům
- Rozumí nahrávkám zpráv, hlášení, vzkazu, diskuse, argumentace, přednášky
- Vystihne hlavní body slyšeného textu, vyhledá informace
- Doplní chybějící údaje i v složitějším textu na základě poslechu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Zahájí, udržuje a ukončí rozhovor, napomáhá vývoji diskuse
- Klade doplňující otázky

- Zdůvodní svůj názor pomocí argumentů
- Naplánuje akci – cestu, oslavu, program,
- Vysvětlí problém a zváží možné příčiny nebo následky problémů
- Diskutuje na dané téma, obhájí svůj názor, souhlas, nesouhlas
- Umí se vyjádřit ústně i písemně ke vzniklé situaci, poradit, vyjádřit účast, popřát k různým příležitostem
- Popíše podrobně pracovní postup
- Umí požádat o radu, pomoc, informaci, umí položit otázku,
- Napíše osobní i úřední dopis a e- mail k zadaným bodům obsahu
- Opraví chyby v textu
- Doplní chybějící výrazy v neúplném textu bez použití slovníku
- Reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text a překládá je za použití slovníku

Učivo

Jazykové prostředky

- Hovorová němčina, dialekty
- Slovní a větný přízvuk
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka
- Rozdíly ve švýcarské němčině

Gramatické kategorie

- Spojky obwohl a trotzdem
- Vedlejší věty časové – shrnutí
- Plusquamperfektum
- Infinitivní vazby se statt zu
- Předpony někdy neodlučitelné
- Konjunktiv plusquamperfekta
- Užití konjunktivu plusquamperfekta ve větách hlavních a vedlejších
- Souvětí účinkové
- Souvětí srovnávací

- Infinitiv minulý
- Osobní vazba slovesa scheinen
- Způsobové věty s ohne zu
- Předložky s 2. pádem
- Podvojná spojka je – desto
- Konjunktiv přítomného, minulého a budoucího času
- Nepřímá řeč

Slovní zásoba k tématům a témata

- Německé oslavy a svátky
- Švýcarsko
- Lichtenštejnsko
- Lucembursko
- Pravidla chování na návštěvě
- Nákupy, reklama
- Cestování po německy mluvících zemích
- Životopis
- Školský systém v ČR a SRN
- Cizí jazyky v mém životě
- Počasí, příroda
- Roční období
- Ochrana životního prostředí
- Bydlení ve městě a na venkově
- Charakteristika
- Můj nejlepší přítel
- Moje třída
- Moje četba, knihovna
- Média
- Problémy světa

Komunikační situace

- Bezchybná komunikace v rovině formální i osobní
- Vedení rozhovoru na základě obrázku nebo textu, udržování kontaktu s rodilým mluvčím, při pobytu v hostitelské rodině
- Porozumění projevům v hovorovém tempu
- Reprodukce literárního textu
- Schopnost tlumočení běžné výpovědi pronášené v normální rychlosti
- Akceptování nebo odmítnutí řešení situace
- Poskytnutí pomoci, rady, schopnost vést telefonický rozhovor
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor, omluva, komentář
- Realizace ubytování, stravování, programu cesty, koupě apod.
- Pohovor uchazeče o zaměstnání, o studium, o stipendium, brigádu
- Jednání na úřadě, ve zdravotnickém zařízení, službách, ve veřejné dopravě
- Prezentace ve třídě
- Reklamace

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání pomocí četby
- Mezilidské vztahy - služby, obchod,
- Komunikace (Návštěva, lidé v německy mluvících zemích a jejich zvyky)
- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Evropě, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy – moje třída, škola, přátelé

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření
- Duševní a tělesná hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Literární žánry
- Životopis
- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem
- Vlastní četba
- Knihovna

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce
- Světové problémy
- Psychologie
- Ekonomie
- Společenské chování

Zeměpis

- Reálie německy mluvících zemí
- Německy mluvící země
- Zeměpisné názvy

Biologie

- Drogy
- Ekologie
- Fauna a flóra

Estetická výchova

- Osobnosti rakouské hudby a kultury

- Malířství
- Německé písně a pohádky

Výtvarná výchova

- Projekty

Dějepis

- Dějiny Evropy 20. století

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět Španělský jazyk umožňuje žákům osvojení znalostí a dovedností nezbytných pro aktivní komunikaci v jazyce v písemné i ústní podobě. V souladu s nároky Evropského jazykového portfolio (Společného evropského jazykového referenčního rámce) je důraz kladen především na komunikativní pohotovost a schopnost praktické aplikace dílčích dovedností a znalostí. V případě španělského jazyka je navíc velmi důležitý srovnávací aspekt evropské a latinskoamerické španělštiny včetně sociálně kulturních odlišností. V této souvislosti je pak logicky zdůrazněn význam španělštiny jako třetího nejrozšířenějšího světového jazyka s následnými motivačními faktory pro profesní uplatnění nejen v evropském ale i světovém kontextu i pro seznámení s kulturně historickou specifičností jihoamerického kontinentu.

Požadavky na vzdělání ve španělském jazyce odpovídají požadavkům Evropského jazykového portfolio na úrovni A2 – B1.

Výuka španělského jazyka je zaměřena na rozvíjení následujících klíčových kompetencí:

- komunikativní (lingvistické, kulturně lingvistické)
- pragmatické (gramaticko-lexikální, fonologické)
- sociálně kulturní (realie španělsky mluvících zemí)

V rámci těchto kompetencí je kladen důraz na následující faktory:

- Pojetí jazyka jako nezbytného integračního činitele
- Zdůraznění celosvětového významu španělštiny a vytváření osobního vztahu k lingvoreáliím španělsky mluvících zemí
- Chápání jazyka jako prostředku k získávání důležitých informací i pro uplatnění v rámci integračních tendencí Evropy a světa.
- Znalost základních pravidel běžné komunikace, zdvořilostních frází a jejich kulturně historického podtextu.
- Schopnost samostatného získávání informací z různých zdrojů (internet, texty publicistické, literární, didaktizované jazykové texty).

- Získávání automatizovaných komunikativních návyků umožňujících pohotové řešení neznámých situací v cizím jazyce.

Základní orientace v kulturně literární oblasti, schopnost jazykového a estetického pochopení uměleckého textu.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Španělský jazyk se vyučuje v rozsahu 3 hodiny týdně, s výjimkou 1.ročníku vyššího gymnázia (kvinta), kdy mají studenti týdně 4 hodiny.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Španělský jazyk je tato:

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	3	3	4	3	3	3

Žáci jsou rozděleni do menších skupin podle znalostní úrovně pokročilosti. Jako volitelný předmět je vyučován Seminář ve španělském jazyce v rozsahu 2 hodiny týdně ve 3. a 4. ročníku vyššího gymnázia (septima, oktáva) a Maturitní seminář ve španělském jazyce pro studenty, kteří se přihlásí k maturitní zkoušce ze španělského jazyka, v rozsahu 2 hodiny týdně v posledním ročníku studia (oktáva). Ve volitelných seminářích jsou prohlubovány a doplňovány znalosti z povinné výuky a procvičovány všechny řečové dovednosti, tj. poslech, porozumění čtenému textu, ústní a psaný projev.

Při výuce se v závislosti na jednotlivých tématech uplatňují mezipředmětové vztahy s ostatními předměty, zejména českým jazykem (obecné jazykové zákonitosti indoevropských jazyků, srovnávací plán česko-španělský), dějepisem, zeměpisem, základy společenských věd, výtvarnou a hudební výchovou. Zároveň jsou dílčí tematické okruhy konfrontovány s průřezovými tématy (především Osobnostní a sociální výchova, Výchova v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova).

Nedílnou součástí výuky je možnost porovnání znalostí na konverzačních soutěžích. Úspěchy získáváme pravidelně až do úrovně národních kol.

Tematicky zaměřené poznávací zájezdy do Španělska doplňují výuku a přibližují studentům kulturu, tradice, zvyklosti a životní styl španělsky mluvících zemí.

V rámci výuky španělštiny jsou rozvíjeny následující řečové dovednosti: poslech, rozhovor, ústní projev, čtení a psaní na úrovni

- receptivní (poslech, čtení)
- produktivní (samostatný ústní projev, psaní)
- interaktivní (rozhovor, výklad textu)

Vymezení učiva:

- orientace v běžných každodenních situacích, znalost aktuálních zdvořilostních frází.
- práce s jednoduchými dokumenty (napsání adresy, blahopřání, dopisu, mailu, omluvy, vyplnění formuláře)
- tematické okruhy dle úrovně A1-B2
- synonymické a homonymické řady, stylistické rozvrstvení jazyka
- základní gramatická charakteristika jazyka, slovosled, pravopisné normy
- fonetické normy včetně latinskoamerické varianty

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět „Španělský jazyk“ je samostatný povinný předmět a je možno z něho skládat maturitní zkoušku.

Obsahovou náplní je nácvik řečových dovedností pomocí jazykových prostředků. Je využívána slovní zásoba stanovených tematických okruhů a praktických komunikačních situací, které jsou adekvátní fyzickému a mentálnímu věku žáků, korespondují s jejich zájmy, nadáním a praktickým využitím v budoucnosti (budoucí povolání, studium v zahraničí, cestování atd.).

Cílem výuky je osvojení a postupné zvládnutí španělštiny jako nástroje běžné komunikace. Při výuce nejde jen o nabývání vědomostí jazykových, ale rovněž o seznámení s realitami studovaného jazyka, to znamená s dějinami, kulturou, ekonomickými a politickými poměry, či každodenním způsobem života ve španělsky mluvících zemích.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

vést studenty k zodpovědnosti za své vzdělávání

umožnit studentům osvojit si strategii učení

motivovat studenty pro celoživotní učení

- Učitel nabízí studentům různé metody a strategie pro efektivní studium slovní zásoby, gramatiky, reálií, praktických situací
- Učitel konzultuje a rozebírá přístup při domácí přípravě
- Učitel vede studenty k samostatné tvořivé práci a samostatnému zpracování informací zadáváním úkolů, jednoduchých projektů a doplňkových aktivit
- Učitel vede studenty k práci se slovníkem, časopisy
- Učitel zdůrazňuje na konkrétních případech a situacích praktické použití probírané látky v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

podněcovat studenty k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Učitel zadává samostatné úkoly, kde řeší problém
- Učitel vytváří podmínky pro řešení problémů v cizím jazyce
- Učitel využívá modelových situací, které mohou nastat v dané jazykové oblasti a vede studenty k jejich řešení
- Učitel se snaží předvést více variant řešení, aby poukázal nevariabilitu způsobu řešení

Kompetence komunikativní

vést studenty k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

- Učitel vytváří podmínky pro diskusi v cizím jazyce
- Učitel nechává studenty reprodukovat informace a vytvářet si na ně vlastní názor
- Učitel zadává takovou práci, jejímž výstupem je slovní (ústní) shrnutí nebo krátký písemný útvar
- Učitel se snaží zabránit komunikačním blokům a obavám a pozitivně motivuje i v případě chyb a omylů
- Učitel vede žáky k práci ve dvojicích, ve skupinách

Kompetence sociální a personální

rozvíjet u studentů schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

- Učitel zadává práce tak, aby vyústila v kolektivní řešení, porovnání a obhajobu nejlepších řešení
- Učitel zadává testy, kde studenti diagnostikují své znalosti
- Učitel podporuje skupinovou práci zadáváním takových problémů, které vyžadují rozdělení dílčích témat mezi členy pracovního týmu

Kompetence občanské

připravovat studenty k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti a uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti

vytvářet u studentů potřebu projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací

rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě

vést studenty k toleranci, pomoci druhým a ohleduplnosti k jiným lidem, jiným kulturám

učit žít studenty společně ostatními lidmi

učit studenty aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a odpovídat za ně

- Učitel vede studenty k četbě materiálů o cizích kulturách a obyvatelích
- Učitel zadává řešení situací v mezilidských vztazích na základě podnětů z učebnic

Kompetence pracovní

Vést k pozitivnímu vztahu k práci a k pocitu odpovědnosti

naučit používat vhodné pracovní postupy, pracovní pomůcky a materiály

naučit chránit své zdraví při práci

- Studenti se učí respektovat pokyny učitele, plnit úkoly v daném pořadí a čase
- Studenti jsou podněcováni k samostatné tvorbě úkolů pro spolužáky, což je motivuje ke zlepšení vlastních výkonů a znalostí
- Učitel zdůrazňuje vztah mezi učením a praktickým využitím v pracovně právním vztahu (překlady, tlumočení)
- Je zdůrazňována nutnost adaptace na měnící se podmínky s cílem obstát v reálném prostředí mimo školu

Španělský jazyk šestileté gymnázium

Tercie

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí jednoduchým pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích

Mluvení

- Reprodukuje co nejvěrněji způsob španělské výslovnosti a melodie
- Diskutuje v krátkých a jednoduchých větách s ostatními
- Zeptá se na informaci, kterou v dané situaci potřebuje, je schopen informaci podat
- Reprodukuje události, zážitky vlastní nebo někoho jiného
- Vyjádří jednoduše informace v rámci daného konverzačního okruhu

Čtení

- Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- Čte foneticky správně jednoduchý text
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých materiálů
- Umí používat slovník a gramatické přehledy

Psaní

- Osvojí si základní aspekty písemné podoby daného jazyka
- Napíše zprávu v takové formě, aby byla pro ostatní srozumitelná
- Dokáže vyplnit krátký a přehledný formulář
- Vyjádří informace v rámci daného konverzačního okruhu

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Podstatná jména, přídavná jména
- Zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací
- Vyjádření pádů, rodu, čísla
- Základní předložky
- Číslovky
- Věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě
- Rozdíl mezi vykáním a tykáním
- Časování pravidelných a nepravidelných sloves v přítomném čase
- Vyjádření časových úrovní a dějů

Slovní zásoba z tématických okruhů

- Osobní charakteristika
- Škola
- Prázdniny
- Popis místa
- Povolání
- Rodina

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce
- Pozvání
- Žádost a omluva

Kvarta

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí jednoduchým pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích

Mluvení

- Reprodukuje co nejvěrněji způsob španělské výslovnosti a melodie
- Diskutuje v jednoduchých větách s ostatními
- Zeptá se na informaci, kterou v dané situaci potřebuje, je schopen informaci podat
- Reprodukuje události, zážitky vlastní nebo někoho jiného
- Objasní své plány do budoucna
- Vyjádří informace v rámci daného konverzačního okruhu
- Mluví o události, která se stala v blízké minulosti
- Dokáže srovnávat
- Vypráví jednoduše základní data ze života nějaké osoby

Čtení

- Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- Čte foneticky správně jednoduchý text
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých materiálů
- Umí používat slovník a gramatické přehledy

Psaní

- Osvojí si základní aspekty písemné podoby daného jazyka
- Napíše zprávu v takové formě, aby byla pro ostatní srozumitelná
- Dokáže vyplnit krátký a přehledný formulář
- Vyjádří informace v rámci daného konverzačního okruhu
- Dokáže formulovat jednoduchý životopis

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti
- Rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou španělštinou

Pravopis

- Základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Přítomný čas nepravidelných sloves
- Zápor ve větě
- Neurčitá zájmena
- Zvratná slovesa
- Povinnost
- Opisný budoucí čas
- Rozkazovací způsob
- Préterito indefinido

Slovní zásoba z tématických okruhů

- Záliby, volný čas
- Režim dne
- Bydlení
- Město, popis cesty
- Jídlo
- Nakupování

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce
- Pozvání
- Žádost a omluva
- Telefonní rozhovor

Kvinta

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích
- Pochopí hlavní myšlenku

- Postihne hlavní body

Mluvení

- Poskytne nekomplikované informace
- Shrne informace
- Vyjádří myšlenky, pocity, sny
- Vyjádří jednoduše názor a jednoduše zdůvodní
- Vyjádří souhlas a nesouhlas
- Dokáže jednoduše argumentovat
- Srovnává různé alternativy
- Reprodukuje jednoduše přečtený text
- Vylíčí velmi stručně obsah knihy, filmu, článku
- Popíše událost, která se stala
- Doporučí
- Dá příkaz

Čtení

- Umí používat slovník a gramatické přehledy
- Pochopí hlavní myšlenku
- Rozpozná hlavní body
- Porozumí přáním a pocitům autora
- Porozumí jednoduchým návodům, pokynům
- Odhadne význam neznámých výrazů

Psaní

- Popíše stručně místo, cestu, osobu, zážitek, událost, zkušenost
- Popíše stručně pocity a reakce
- Vyjádří stručně názor, omluvu, lítost
- Vyjádří vlastní myšlenku
- Vysvětlí jednoduše problém
- Požádá o informaci
- Zodpoví jednoduché dotazy

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti
- Rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou španělštinou

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Srovnávání
- Preterito indefinido nepravidelných sloves
- Preterito imperfecto
- Užití minulých časů
- Rozdíly mezi slovesem ser a estar
- Předložky por, para
- Předmět přímý a nepřímý
- Gerundio

Slovní zásoba z tématických okruhů

- Hotel, rezervace, hotelové služby
- Nakupování
- Móda a oblečení
- Životní prostředí
- Život na farmě, zvířata
- Vynálezy, život dříve
- Životopis

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce

- Pozvání
- Žádost a omluva
- Telefonní rozhovor
- Pokyny a instrukce
- Doporučení

Sexta

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích
- Pochopí hlavní myšlenku
- Postihne hlavní body

Mluvení

- Poskytne nekomplikované informace
- Shrne informace
- Vyjádří myšlenky, pocity, sny
- Vyjádří jednoduše názor a jednoduše zdůvodní
- Vyjádří souhlas a nesouhlas
- Dokáže jednoduše argumentovat
- Srovnává různé alternativy
- Reprodukuje jednoduše přečtený text
- Vylíčí stručně obsah knihy, filmu, článku
- Popíše událost, která se stala
- Doporučí
- Dá příkaz

Čtení

- Umí používat slovník a gramatické přehledy
- Pochopí hlavní myšlenku
- Rozpozná hlavní body

- Porozumí přáním a pocitům autora
- Porozumí jednoduchým návodům, pokynům
- Odhadne význam neznámých výrazů

Psaní

- Popíše stručně místo, cestu, osobu, zážitek, událost, zkušenost
- Popíše stručně pocity a reakce
- Vyjádří stručně názor, omluvu, lítost
- Vyjádří vlastní myšlenku
- Vysvětlí jednoduše problém
- Požádá o informaci
- Zodpoví jednoduché dotazy

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti
- Rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou španělštinou

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Subjuntiv přítomný
- Záporný rozkazovací způsob
- Podmiňovací způsob
- Slovesa pocitová
- Ser, estar
- Indefinido, imperfecto
- Preterito perfecto

Slovní zásoba z tématických okruhů

- Oslavy, svátky

- Popis osob, vlastnosti, mezilidské vztahy
- Zdraví a nemoci
- Zdravý životní styl, péče o tělo
- Životní zážitky, zkušenosti
- Studium cizích jazyků

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce
- Pozvání
- Žádost a omluva
- Telefonní rozhovor
- Pokyny a instrukce
- Doporučení
- Stížnost a reklamace
- Přání a obava

Septima

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích
- Pochopí hlavní myšlenku
- Pochopí záměr/názor/postoj mluvčího
- Postihne podrobné informace
- Postihne hlavní body

Mluvení

- Poskytne nekomplikované informace
- Poskytne podrobné informace

- Shrne informace a argumenty z více zdrojů
- Naváže na doplňující otázky
- Vyjádří myšlenky, pocity, sny, přesvědčení, různou míru emocí
- Vyjádří názor a zdůvodní
- Vyjádří souhlas a nesouhlas
- Dokáže argumentovat
- Srovnává různé alternativy
- Reprodukuje přečtený text
- Vylíčí obsah knihy, filmu, článku
- Popíše událost, která se stala
- Doporučí
- Zformuluje hypotézu
- Dá příkaz

Čtení

- Umí používat slovník a gramatické přehledy
- Pochopí hlavní myšlenku
- Pochopí záměr, postoj, názor autora
- Rozpozná hlavní body
- Porozumí přáním a pocitům autora
- Vyhledá důležité podrobnosti
- Porozumí návodům, pokynům
- Odhadne význam neznámých výrazů

Psaní

- Popíše podrobně místo, cestu, osobu, zážitek, událost, zkušenost
- Popíše pocity a reakce
- Vyjádří názor, omluvu, lítost
- Popíše pracovní postup
- Vyjádří vlastní myšlenku
- Zformuluje žádost, nabídku, stížnost, reklamaci

- Vysvětlí a porovná výhody a nevýhody různých možností
- Vysvětlí běžné problémy a navrhne řešení
- Zdůrazní důležité myšlenky
- Vyjádří míru pocitu
- Posoudí film, knihu, hru

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti
- Rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou španělštinou

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Futuro imperfecto
- Podmínková souvětí
- Časová souslednost
- Časové věty
- Vztažné věty
- Subjuntiv (hypotéza)

Slovní zásoba z tématických okruhů

- Vzdělávání a školský systém, plány do budoucna
- Studentský život
- Sport
- Bydlení, domácí práce, nehody v domácnosti
- Státy světa, mezinárodní organizace
- Náboženství, problémy světa

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce
- Pozvání
- Žádost a omluva
- Telefonní rozhovor
- Pokyny a instrukce
- Doporučení
- Stížnost a reklamace
- Přání a obava
- Formální i neformální komunikace osobní, veřejná, vzdělávací i pracovní

Oktáva

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích
- Pochopí hlavní myšlenku
- Pochopí záměr/názor/postoj mluvčího
- Postihne podrobné informace
- Postihne hlavní body
- Rozumí podrobným orientačním pokynům

Mluvení

- Poskytne nekomplikované informace
- Poskytne podrobné informace
- Shrne informace a argumenty z více zdrojů
- Naváže na doplňující otázky
- Vyjádří myšlenky, pocity, sny, přesvědčení, různou míru emocí

- Vyjádří názor a zdůvodní
- Dokáže rozvést své myšlenky a podpoří je argumenty
- Vyjádří souhlas a nesouhlas
- Dokáže argumentovat
- Srovnává různé alternativy
- Reprodukuje přečtený text
- Vylíčí obsah knihy, filmu, článku
- Popíše událost, která se stala
- Doporučí
- Zformuluje hypotézu
- Dá příkaz
- Zváží možné příčiny nebo následky problémů

Čtení

- Umí používat slovník a gramatické přehledy
- Pochopí hlavní myšlenku
- Pochopí záměr, postoj, názor autora
- Rozpozná hlavní body
- Porozumí přáním a pocitům autora
- Vyhledá důležité podrobnosti
- Porozumí návodům, pokynům
- Porozumí podrobnostem v návodech
- Odhadne význam neznámých výrazů

Psaní

- Popíše podrobně místo, cestu, osobu, zážitek, událost, zkušenost
- Popíše pocity a reakce
- Vyjádří názor, omluvu, lítost
- Popíše pracovní postup
- Zformuluje dotazy a reaguje na ně
- Uvede potřebné detaily

- Vyjádří vlastní myšlenku
- Zformuluje žádost, nabídku, stížnost, reklamaci
- Vysvětlí a porovná výhody a nevýhody různých možností
- Vysvětlí běžné problémy a navrhne řešení
- Zdůrazní důležité myšlenky
- Vyjádří míru pocitu
- Posoudí kriticky film, knihu, hru

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti
- Rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou španělštinou

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Předminulý čas
- Trpný rod
- Ser, estar
- Shrnutí předložek
- Předložkové vazby
- Přehled minulých časů
- Přehled subjuntivů
- Souvětí podřadná
- Subjuntiv minulý
- Nepřímá řeč
- Složený infinitiv
- Složený budoucí čas

Slovní zásoba z tématických okruhů

- Doprava a cestovní ruch

- Mezinárodní obchod
- Média a veřejný život
- Osobní a společenský život (já a moje rodina, osobní vztahy a komunikace, domov a bydlení, volný čas a společenské aktivity, prázdniny a významné události)
- Svět kolem nás (město a region, lidé a společnost, příroda a životní prostředí, tradice a zvyky, život v jiných zemích, světové události)

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce
- Pozvání
- Žádost a omluva
- Telefonní rozhovor
- Pokyny a instrukce
- Doporučení
- Stížnost a reklamace
- Přání a obava
- Formální i neformální komunikace osobní, veřejná, vzdělávací i pracovní

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí (já a moje rodina)
- Mezilidské vztahy (já a moje třída, moje škola)
- Komunikace (lidé v Evropě)
- Poznávání lidí (moji kamarádi)
- Kooperace a kompetice (práce ve skupině)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a stát (lidé v Evropě a Americe)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět (Evropa, státy – Španělsko)
- Objevujeme svět (Amerika, španělsky mluvící státy)

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy (moje parta, moji přátelé, moje rodina)
- Multikulturalita

Mediální výchova

- Interpretace

Výchova ke zdraví

- Protidrogová prevence
- Zdravý životní styl
- Životospráva

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Srovnání gramatických struktur, pronikání anglického jazyka do španělštiny

Matematika

- Základní, řadové číslovky

Společenské vědy

- Řešení situace, spolupráce ve skupině

Zeměpis

- Španělsko
- Latinská Amerika
- Česká republika

Výtvarná výchova

- Projekty

Hudební výchova

- Písně ve španělském jazyce

Španělský jazyk čtyřleté gymnázium

Kvinta

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí jednoduchým pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích

Mluvení

- Reprodukuje co nejvěrněji způsob španělské výslovnosti a melodie
- Diskutuje v krátkých a jednoduchých větách s ostatními
- Zeptá se na informaci, kterou v dané situaci potřebuje, je schopen informaci podat
- Reprodukuje události, zážitky vlastní nebo někoho jiného
- Vyjádří informace v rámci daného konverzačního okruhu

Čtení

- Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- Čte foneticky správně jednoduchý text
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých materiálů
- Umí používat slovník a gramatické přehledy

Psaní

- Osvojí si základní aspekty písemné podoby daného jazyka
- Napíše zprávu v takové formě, aby byla pro ostatní srozumitelná
- Dokáže vyplnit krátký a přehledný formulář
- Vyjádří informace v rámci daného konverzačního okruhu

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Podstatná jména, přídavná jména
- Zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací
- Vyjádření pádů, rodu, čísla
- Základní předložky
- Číslovky
- Věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě
- Rozdíl mezi vykáním a tykáním
- Časování pravidelných a nepravidelných sloves v přítomném čase
- Vyjádření časových úrovní a dějů
- Opisný budoucí čas

Slovní zásoba z tématických okruhů

- Osobní charakteristika
- Škola
- Prázdniny
- Popis místa
- Povolání
- Rodina
- Záliby, volný čas

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce
- Pozvání
- Žádost a omluva

Sexta

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí jednoduchým pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích

Mluvení

- Reprodukuje co nejvěrněji způsob španělské výslovnosti a melodie
- Diskutuje v jednoduchých větách s ostatními
- Zeptá se na informaci, kterou v dané situaci potřebuje, je schopen informaci podat
- Reprodukuje události, zážitky vlastní nebo někoho jiného
- Objasní své plány do budoucna
- Vyjádří informace v rámci daného konverzačního okruhu
- Mluví o události, která se stala v minulosti
- Dokáže srovnávat
- Vypráví život nějaké osoby

Čtení

- Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- Čte foneticky správně jednoduchý text
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých materiálů
- Umí používat slovník a gramatické přehledy

Psaní

- Osvojí si základní aspekty písemné podoby daného jazyka
- Napíše zprávu v takové formě, aby byla pro ostatní srozumitelná
- Dokáže vyplnit krátký a přehledný formulář
- Vyjádří informace v rámci daného konverzačního okruhu
- Dokáže formulovat jednoduchý životopis

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce

- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti
- Rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou španělštinou

Pravopis

- Základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Přítomný čas nepravidelných sloves
- Zápor ve větě
- Neurčitá zájmena
- Zvratná slovesa
- Povinnost
- Opisný budoucí čas
- Rozkazovací způsob
- Préterito indefinido
- Srovnávání
- Předložky por, para

Slovní zásoba z tématických okruhů

- Záliby, volný čas
- Režim dne
- Bydlení
- Město, popis cesty
- Jídlo
- Nakupování
- Hotel, hotelové služby, rezervace
- Móda a oblečení

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce

- Pozvání
- Žádost a omluva
- Telefonní rozhovor

Septima

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích
- Pochopí hlavní myšlenku
- Postihne hlavní body

Mluvení

- Poskytne nekomplikované informace
- Shrne informace
- Vyjádří myšlenky, pocity, sny
- Vyjádří jednoduše názor a jednoduše zdůvodní
- Vyjádří souhlas a nesouhlas
- Dokáže jednoduše argumentovat
- Srovnává různé alternativy
- Reprodukuje jednoduše přečtený text
- Vylíčí stručně obsah knihy, filmu, článku
- Popíše událost, která se stala
- Doporučí
- Dá příkaz

Čtení

- Umí používat slovník a gramatické přehledy
- Pochopí hlavní myšlenku
- Rozpozná hlavní body
- Porozumí přáním a pocitům autora
- Porozumí jednoduchým návodům, pokynům

- Odhadne význam neznámých výrazů

Psaní

- Popíše stručně místo, cestu, osobu, zážitek, událost, zkušenost
- Popíše stručně pocity a reakce
- Vyjádří stručně názor, omluvu, lítost
- Vyjádří vlastní myšlenku
- Vysvětlí jednoduše problém
- Požádá o informaci
- Zodpoví jednoduché dotazy

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti
- Rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou španělštinou

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Gerundio
- Imperfecto
- Indefinido
- Subjuntivo
- Záporný rozkazovací způsob
- Podmiňovací způsob
- Slovesa pocitová
- Ser, estar
- Indefinido, imperfecto
- Preterito perfecto

Slovní zásoba z tematických okruhů

- Obchody
- Životní prostředí
- Vynálezy a život dříve
- Svátky, oslavy
- Popis osob, vlastnosti, mezilidské vztahy
- Zdraví a nemoci
- Zdravý životní styl, péče o tělo
- Životní zážitky, zkušenosti
- Studium cizích jazyků

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce
- Pozvání
- Žádost a omluva
- Telefonní rozhovor
- Pokyny a instrukce
- Doporučení
- Stížnost a reklamace
- Přání a obava

Oktáva

Školní výstup

Porozumění a poslech

- Rozumí pokynům a větám
- Reaguje v běžných situacích
- Pochopí hlavní myšlenku
- Pochopí záměr/názor/postoj mluvčího

- Postihne podrobné informace
- Postihne hlavní body

Mluvení

- Poskytne nekomplikované informace
- Poskytne podrobné informace
- Shrne informace a argumenty z více zdrojů
- Naváže na doplňující otázky
- Vyjádří myšlenky, pocity, sny, přesvědčení, různou míru emocí
- Vyjádří názor a zdůvodní
- Vyjádří souhlas a nesouhlas
- Dokáže argumentovat
- Srovnává různé alternativy
- Reprodukuje přečtený text
- Vylíčí obsah knihy, filmu, článku
- Popíše událost, která se stala
- Doporučí
- Zformuluje hypotézu
- Dá příkaz

Čtení

- Umí používat slovník a gramatické přehledy
- Pochopí hlavní myšlenku
- Pochopí záměr, postoj, názor autora
- Rozpozná hlavní body
- Porozumí přáním a pocitům autora
- Vyhledá důležité podrobnosti
- Porozumí návodům, pokynům
- Odhadne význam neznámých výrazů

Psaní

- Popíše podrobně místo, cestu, osobu, zážitek, událost, zkušenost

- Popíše pocity a reakce
- Vyjádří názor, omluvu, lítost
- Popíše pracovní postup
- Vyjádří vlastní myšlenku
- Zformuluje žádost, nabídku, stížnost, reklamaci
- Vysvětlí a porovná výhody a nevýhody různých možností
- Vysvětlí běžné problémy a navrhne řešení
- Zdůrazní důležité myšlenky
- Vyjádří míru pocitu
- Posoudí film, knihu, hru

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti
- Rozdíly mezi španělskou a latinskoamerickou španělštinou

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Gramatické kategorie

- Přímá a nepřímá řeč u pokynů a přání
- Sousednost časová
- Préterito imperfecto de subjuntivo
- Podmínkové věty
- Použití subjuntivu ve vedlejších větách
- Shrnutí minulých časů
- Podřadná souvětí

Slovní zásoba z tématických okruhů

- Vzdělávání a školský systém, plány do budoucna
- Studentský život
- Sport

- Bydlení, domácí práce, nehody v domácnosti
- Státy světa, mezinárodní organizace
- Náboženství, problémy světa

Komunikační situace

- Pozdrav, rozloučení
- Poděkování
- Potvrzení a oprava informace
- Popis a reprodukce
- Pozvání
- Žádost a omluva
- Telefonní rozhovor
- Pokyny a instrukce
- Doporučení
- Stížnost a reklamace
- Přání a obava
- Formální i neformální komunikace osobní, veřejná, vzdělávací i pracovní

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí (já a moje rodina)
- Mezilidské vztahy (já a moje třída, moje škola)
- Komunikace (lidé v Evropě)
- Poznávání lidí (moji kamarádi)
- Kooperace a kompetice (práce ve skupině)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a stát (lidé v Evropě a Americe)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět (Evropa, státy – Španělsko)

- Objevujeme svět (Amerika, španělsky mluvící státy)

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy (moje parta, moji přátelé, moje rodina)
- Multikulturalita

Mediální výchova

- Interpretace

Výchova ke zdraví

- Protidrogová prevence
- Zdravý životní styl
- Životospráva

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Srovnání gramatických struktur, pronikání anglického jazyka do španělštiny

Matematika

- Základní, řadové číslovky

Společenské vědy

- Řešení situace, spolupráce ve skupině

Zeměpis

- Španělsko
- Latinská Amerika
- Česká republika

Výtvarná výchova

- Projekty

Hudební výchova

- Písňe ve španělském jazyce

RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vzdělávací oblasti

Ruský jazyk je vyučovací předmět, který škola nabízí jako jeden z jazyků v rámci oboru Další cizí jazyk. Nabízíme i nepovinný předmět Ruský jazyk.

Cílem předmětu je postupné osvojení si jazyka, které pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a které přispěje ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Předmět umožní žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance, poskytuje předpoklad pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Výuka směřuje k ovládnutí jazyka a k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku. Je volitelným maturitním předmětem.

Požadavky na vzdělávání v ruském jazyce v ŠVP směřují k dosažení úrovně A1, A2 a v závěrečném ročníku B1 podle Evropského referenčního rámce pro jazyky.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Předmět Ruský jazyk se vyučuje od tercie a ve tříhodinové, později čtyřhodinové dotaci týdně se s jeho výukou pokračuje do oktávy. Na vyšším gymnáziu je jako vybraný druhý povinný cizí jazyk. Žáci si mohou výuku ruského jazyka také volit jako nepovinný jazyk v dvouhodinové dotaci týdně. Jsou respektovány různé úrovně pokročilosti; začátečníci a mírně pokročilí, kteří s výukou začali již na základní škole.

Výuka probíhá ve třídách vybavených audiovizuální technikou a směřuje zejména k praktickým dovednostem. Náročnost a rozsah učiva použitého jako prostředku k dosažení cíle volí vyučující se zřetelem na schopnosti a možnosti žáků. Získávání praktických dovedností a hodnocení žáka je zaměřeno na pět základních oblastí: poslech, rozhovory, ústní projev, čtení, psaní.

Průřezová témata tvoří povinnou součást vzdělávání. Promítají se nejen svým výchovným zaměřením, ale i obsahem do vzdělávací oblasti a pomáhají doplňovat či propojovat to, co si žáci během studia osvojili. Pojetí a funkce průřezových témat příznivě

ovlivňují i proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Zejména u začátečníků je důležité probudit zájem o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové stránky ruštiny a na nácvik grafické stránky azbuky. Zvládnutí vztahů mezi zvukovou a písemnou podobou jazyka umožňuje rozvíjet základy řečových dovedností; porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou rovnocenné dovednostem vyjadřovat se písemně.

Používají se nejrůznější nahrávky, programy na PC, Internet, časopisecké texty a autentické materiály.

Mezipředmětové vazby

Ruský jazyk je úzce spjat s výukou mateřského jazyka a dalších cizích jazyků, kterým se žáci učí. Ve výuce se uplatňují mezipředmětové vztahy s dějepisem, zeměpisem a společenskými vědami. Předmětem úzce prolínají všechna průřezová témata, nejvíce multikulturní výchova, osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Cílem předmětu je postupné osvojení si jazyka, které pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a které přispěje ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Výuka dalšího cizího jazyka směřuje na gymnázium k ovládnutí tohoto cizího jazyka a k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku. Ruský jazyk je volitelným maturitním předmětem.

Vzdělávání v Další cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 - B1 podle Evropského referenčního rámce pro jazyky, kterou lze charakterizovat následovně:

- Žák rozumí hlavním myšlenkám standardního autentického ústního i písemného projevu na známá témata, s nimiž se setkává ve škole, v práci a ve volném čase.
- Umí řešit většinu komunikačních situací, které mohou nastat při běžném užívání cizího jazyka doma i v cizině.
- Umí se jednoduchým způsobem vyjadřovat ústně i písemně v rozsahu témat, která jsou běžná v každodenním životě nebo jsou předmětem jeho osobního zájmu.

- Umí popsat události a své zkušenosti, představy a cíle, stručně a zdůvodnit své názory a plány.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Šestileté studium

ročník	1. (tercie)	2. (kvarta)	3. (kvinta)	4. (sexta)	5.(septima)	6.(oktáva)
počet hod.	3	3	4	3	3	3

Čtyřleté studium

ročník	první	druhý	třetí	čtvrtý
počet hodin	4	3	3	3

Výuka ruského jazyka probíhá ve třídách dělených na skupiny. Ty mohou být vytvořeny ze začátečníků, nebo mírně pokročilých, kteří s ruským jazykem začali na ZŠ. Výuka probíhá ve třídách vybavených audiovizuální technikou a v počítačových učebnách a je směřována k praktickým dovednostem. Náročnost a rozsah učiva použitého jako prostředku k dosažení cíle volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáků. Získávání praktických dovedností a hodnocení žáka je zaměřeno na 5 základních oblastí cizího jazyka: poslech, rozhovory, samostatný ústní projev, čtení, psaní. Znalosti a dovednosti žáků jsou ověřovány formou písemného testu, ústního projevu, ale také formou projektů.

Ve výuce se využívá nahrávek, básniček, písniček, programy na PC, lze využít připojení k internetu, práce s časopisy a autentickými materiály.

Mezipředmětové vazby

Ruský jazyk je úzce spjat s výukou mateřského jazyka a dalších cizích jazyků, jimž se žáci učí. Při výuce se uplatňují mezipředmětové vztahy také s dějepisem, zeměpisem a společenskými vědami.

Průřezová témata

Průřezová témata tvoří povinnou součást vzdělávání. Promítají se nejen svým výchovným zaměřením, ale i obsahem do vzdělávacích oblastí a pomáhají doplňovat či propojovat, co si žáci během studia osvojili. Pojetí a funkce průřezových témat příznivě ovlivňují i proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Předmětem úzce prolínají všechna průřezová témata, nejvíce Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**
 - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí;
 - umění komunikace;
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)**
 - systémové hledání souvislosti mezi jevy a procesy;
 - aktivní a efektivní spolupráce s jinými lidmi;
 - vytvoření vlastního názoru na základě osvojených informací;
 - získávání praktických dovedností pro osobní a pracovní život v otevřeném evropském prostoru.
- **Multikulturní výchova (MV)**
 - získat prostřednictvím vzdělávání v cizích jazycích a dalších předmětech vědomosti, praktické dovednosti a přehled o sociokulturním prostředí jiné jazykové oblasti.

Pokud jde o výuku ruštiny pro začátečníky, jedná se o úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde nejdříve o probuzení zájmu o studium tohoto cizího jazyka a o vytvoření pozitivního vztahu k předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou rovnocenné dovednostem vyjadřovat se písemně. Výklad gramatického systému součástí výuky. Zaměříme se na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti. Využívá se nahrávek, doplňujících textů, do výuky jsou zařazovány vhodné hry, lze využít internetu, práce s časopisy a autentickými materiály.

U mírně pokročilých jde již více o osvojování jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, písemné vyjadřování a čtení nabývá postupně na významu. Stále více se pracuje s autentickými materiály různého druhu, tištěnými i audiovizuálními, více se do výuky zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích, zejména evropských zemí. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Učitel podporuje další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s rusky hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty (zahraniční jazykové kurzy, účast v projektech apod.), přípravou žáků pro jazykové soutěže, spoluprací s Ruským centrem vědy a kultury v Praze.

Vzdělávací obsah

Řečové dovednosti

Receptivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy

Žák

- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace;
- rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích;
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma;
- identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace;
- vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi;
- odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů;

- využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média;
- čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce;
- postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře.

Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy

Žák

- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule;
- volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu;
- přednese souvislý projev na zadané téma;
- sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko;
- podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související;
- logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů;
- s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace;
- používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit;
- využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma.

Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy

Žák

- vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou;
- adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů;

- reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů;
- komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích;
- při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů.

Jazykové prostředky a funkce

Učivo se vztahuje k oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často nebo jen ve specifických kruzích)

- **fonetika** – zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty, fonetická redukce, fonetické rysy
- **pravopis** – pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti
- **gramatika** – jmenné a verbální fráze, morfémy, prefixy, sufixy, další vyjádření minulosti, přítomnosti a budoucnosti, rozvité věty vedlejší, složitá souvětí, odvozování, transpozice, transformace, valence
- **lexikologie** – ustálené kolokace, ustálená větná spojení, přísloví, jednoduché idiomy, frázová slovesa, ustálené větné rámce, odborné výrazy a fráze na známá témata

Komunikační situace, tématické okruhy a reálie

Komunikační funkce jazyka a typy textů

(vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často nebo jen ve specifických kruzích)

- **postoj, názor, stanovisko** – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz

- **emoce** – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach
- **morální postoje a funkce** – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení
- **kratší písemný projev** – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, úřední dopis, žádost, inzerát, strukturovaný životopis
- **delší písemný projev** – podrobný životopis, vypravování, úvaha, esej, podrobný popis, odborný popis
- **čtený či slyšený text** – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné, faktografické, dokumentární, imaginativní i umělecké
- **samostatný ústní projev** – popis, shrnutí, srovnání, vyprávění, oznámení, prezentace, reprodukce textu
- **interakce** – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor, náhodné situace v osobním i profesním životě, komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií
- **informace z médií** – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná hlášení, telefon

Tématické okruhy a komunikační situace

Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, ale nekomplikované, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným i méně běžným, konkrétním i abstraktním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti.

- **oblast veřejná** – veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, úřední dopisy, hlavní politické strany a orgány, veřejná jednání, veřejné služby, pasy, oprávnění, vystoupení, soutěže
- **oblast pracovní** – státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, méně časté profese, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, obchodní dopis, reklamní materiály, návody, popis práce, bezpečnost práce

- **oblast vzdělávací** – primární, sekundární a terciární školství v ČR a v zemích studovaného jazyka, naučné společnosti a kluby, profesní instituce, povolání a tituly vzdělávacích institucí, žákové shromáždění, vybavení učeben, práce v učebnách, debaty a diskuse, anotace, výtahy
- **oblast osobní** – cizí domov, krajina, společenské vztahy, blízcí lidé, spolupracovníci, umělecké předměty, domácí potřeby, vybavení pro sport a zábavu, zdraví, nehody, životní styl, netradiční dovolená, netradiční koníčky, recepty, romány, časopisy
- **oblast osobnostní** – identita, způsob vnímání sebe sama, světonázor
- **oblast společenská** – příroda, životní prostředí, ekologie, globální problémy, věda a technika, pokrok

Reálie

- geografické, politické a ekonomické postavení ve světě
- stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury
- vztahy s Českou republikou
- literatura, významná díla a autoři
- věda, technika, sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy
- život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti

Vzdělávací obsah po ročnících

1. ročník šestiletého studia (začátečníci) – 3 hodiny týdně (99 hodin)

Předmět: Ruský jazyk

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo

Výstupy

Fonetika

Zná abukvu. Rozlišuje přízvučné a nepřízvučné slabiky, pohyblivý přízvuk, intonace zvolací, oznamovací a tázací vět. Zná výslovnost nepřízvučných samohlásek (o, a), tvrdých a měkkých (л, т, д, б...) і (ж, ш, ц, ..)

Pravopis

Zvládá psaní azbuky. Užívá slovesa v osobních tvarech včetně záporu, větného i členského. Ví, v jakých tvarech je „Ъ“. Kromě jiného umí psát jména příslušníků národů, názvy jazyků a některých států Evropy.

Gramatika Zná ustálená větná spojení. Rozlišuje význam podobných výrazů v ruštině a češtině.

Tématický okruh: Komunikační situace, tématické okruhy a reálie

Učivo

Výstupy

Tématické okruhy

Vypráví o sobě, o své rodině, rodinných příslušnících a jejich profesích, o škole a zálibách.

Komunikační situace

Je schopen se seznámit, představit se, pozdravit, rozloučit se, telefonovat, domluvit setkání, pozvat na návštěvu, přijmout či odmítnout pozvání, koupit lístky do divadla.

Reálie

Má základní informace o ruských spisovatelích, např. o Puškinovi, Tolstém.

Seznámil se s některými národními jídly jako boršč, pirožky.

Mezipředmětové vazby: angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, dějepis.

Průřezová témata: OSV, VMEGS

2. ročník šestiletého studia (začátečníci) – 3 hodiny týdně (99 hodin)

Předmět: Ruský jazyk

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo:

Výstupy:

Poslech s porozuměním

Porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu i složitějšímu obsahu na známá témata jako škola, orientace ve městě, nakupování. Postihne jeho hlavní a některé doplňující informace. Rozlišuje v ústním sdělení jednotlivé mluvčí.

Čtení s porozuměním

Porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu, identifikuje jeho strukturu a rozliší hlavní a doplňující informace.

Ústní a písemný projev

Přednese souvislý projev o škole, školních předmětech, cestování, dopravních prostředcích, orientací ve městě, o pamětihodnostech. Reaguje a komunikuje spontánně a gramaticky převážně správně v běžných situacích, jako zápis do jazykových kurzů, studium a známky, možnosti cestování. Vyjádří svůj názor. Napíše dopis včetně adresy a odpověď na něj, vyplní jednoduchý formulář nebo dotazník. Píše podle diktátu.

Tématický okruh: Jazykové prostředky a funkce

Učivo

Výstupy

Fonetika

Správně vyslovuje měkké a tvrdé hlásky, je si jistější v intonaci zejména tázacích vět. Rozlišuje předložková spojení, pohyblivý přízvuk sloves v minulém čase, intonace souvětí.

Pravopis

Je seznámen s pravopisem slabik „ги, ки, хи“ a veden správnou výslovností rozlišuje „и“ a „ы“. Rozlišuje tvrdá a měkká zakončení podstatných a přídavných jmen (учитель, студент, новый, молодой, летний). Uvědomuje si pravopis minulého přičestí v porovnání s češtinou (мальчики / девушки приехали).

Gramatika

Umí vytvořit minulý čas. Je schopen používat tázací a ukazovací zájmena. Zná skloňování podstatných jmen

mužského, ženského a středního rodu v jednotném a množném čísle různých vzorů. Rozlišuje podstatná jména životná a neživotná v množném čísle, vkladné „o“ a „e“ u podstatných jmen. Orientuje se v užití dokonavého a nedokonavého vidu sloves. Umí časovat slovesa pohybu, vybraná produktivní a neproduktivní, sloveso „быть“, slovesa obsahující –„-оба-“ „-еба-“. Zná skloňování přídavných jmen podle vzoru „новый“. Je schopen vyjádřit letopočet a datum, hodinu.

Lexikologie

Osvojí si ustálená větná spojení, přísloví, jednoduché idiomy. Rozlišuje slovesné vazby odlišné od češtiny.

Tématický okruh: Komunikační situace, tématické okruhy a reálie

Učivo

Výstupy

Tématické okruhy

Vypráví o rodině, o cestování, o režimu dne a volném čase, sportovních a kulturních aktivitách, nakupování, o základních lidských vlastnostech, oblékání a módě, o státní i soukromé škole.

Komunikační situace

Je schopen popsat školu či cestu, v hrubých rysech osobu nebo událost, komunikovat při nakupování, cestování.

Reálie

Seznámí se základními zeměpisnými, kulturními, sportovními a dalšími údaji o Rusku. Podá informace o místě, kde bydlí.

Mezipředmětové vazby: angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, dějepis, základy společenských věd.

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

3. ročník šestiletého studia (mírně pokročilí) - 4 hodiny týdně (132 hodin)

Předmět: Ruský jazyk

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo:

Výstupy:

Poslech s porozuměním

Porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na téma, jehož slovní zásoba mu je alespoň částečně známa. Postihne jeho hlavní a doplňující informace. Rozlišuje jednotlivé mluvčí, různé názory a stanoviska.

Čtení s porozuměním

Porozumí tématu, základním informacím, hlavní myšlence, důležitým detailům textu. Postihne logickou strukturu sdělení a odhadne význam neznámých výrazů v kontextu.

Ústní a písemný projev

Přednese zprávu, sdělení, referát na zadané nebo zvolené téma. Vyjádří vlastní názor a myšlenky na osobní vlastnosti lidí, příčiny, zdůvodní vlastní stanovisko, nutnost, možnost, omluvu, politování.

Napiše osobní strukturovaný a oficiální dopis, odpověď na ně. Dokáže popsat osobu (vnější vzhled, základní charakterové vlastnosti), místo, činnost a situaci.

Tématický okruh: Jazykové prostředky a funkce

Učivo

Výstupy

Fonetika

Rozlišuje výslovnost redukovaných samohlásek (o, a, e), slovní přízvuk v osvojených slovesech a mluvnických tvarech. Zdokonaluje intonaci, sdělení, členění je na rytmické celky.

Pravopis

Ovládá pravopis zdvojených souhlásek v přejatých slovech. Seznamuje se s pravopisem předpon „паз-“ a „pac-“. Je informován o užití velkých písmen v názvech států, důležitých mezinárodních organizací a svátků.

Gramatika

Umí používat zpodstatnělá přídavná jména, skloňuje a stupňuje přídavná jména. Rozlišuje a užívá zájmena tázací, vztažná i neurčitá. Zná nesklonná podstatná jména, umí skloňovat jména a příjmení ruská i cizí. Používá číslovky 1000 – 1000 000, vyjádří datum a letopočty, hodiny.

Používá předložky pojící se s různými pády – odlišnými od češtiny, zná jejich vazby a významy (по, после, для, через, за, в – из, на – с).

Lexikologie

Orientuje se v ustálených větných spojeních, odborné terminologii. Používá slovní zásobu probíraných tématických celků.

Tématický okruh: Komunikační situace, tématické okruhy a reálie

Učivo

Výstupy

Tématické okruhy

Vyjádří se k tématu mezilidských a rodinných vztazů, případně k problémům. Projeví svůj vkus nebo estetické cítění v souvislosti s oblečením nebo při diskusi o literatuře či filmu. Podá informace turistického charakteru; o Moskvě, Sankt-Petěrburku, Praze, svém městě.

Komunikační situace

Rozumí informacím na nádraží. Zeptá se na cestu, poradí, jaký dopravní prostředek použít, jak se kam dostat včetně orientace v budově. V obchodě se zeptá na způsob placení, cenu, požádá o velikost, barvu... Vyjádří časové údaje.

Reálie

Podá základní historické, ekonomické, politické, zeměpisné informace o Rusku, Moskvě, Petrohradu, České republice, Praze, svém městě.

Mezipředmětové vazby: angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, dějepis, základy společenských věd, biologie, ekologie.

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV, EV, Výchova ke zdraví – vliv ekologie na zdraví

4. ročník šestiletého studia (mírně pokročilí) - 4 hodiny týdně (132 hodin)

Předmět: Ruský jazyk

Tématický okruh: Řečové dovednosti

Učivo:

Výstupy:

Poslech s porozuměním

Postihne logickou strukturu sdělení, odhadne významy neznámých výrazů, pochopí zápletku i sled událostí. Volně a srozumitelně reprodukuje vyslechnutý autentický text.

Čtení s porozuměním

Porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu složitějšího obsahu, odvodí význam neznámých slov a výrazů. Používá slovníky. Vlastními slovy a srozumitelně reprodukuje přečtený text.

Ústní a písemný projev

Vypráví děj v rámci vymezených témat, shrne hlavní myšlenku, zprostředkuje informaci v běžných komunikačních situacích, např. jak se připravuje školní akce. Napiše motivační dopis, životopis, poznámky k přečtenému nebo vyslechnutému textu, úvahu. Představí zajímavá místa a historické památky. Simuluje rozhovor v restauraci, pohovor týkající se zaměstnání, odpoví na nabídku povolání. Při písemném i ústním vyjadřování se nedopouští zásadnějších chyb.

Tématický okruh: Jazykové prostředky a funkce

Učivo

Výstupy

Fonetika

Intonačně odliší emocionální odstíny sdělení. Výslovnostně se stále zdokonaluje.

Pravopis

Správně používá slovesa včetně zvrtných. Prohlubuje své kompetence ve správném tvarosloví dalších slovních druhů a stavbě věty.

Gramatika

Rozlišuje přídavná jména slovesná, přičestí. Zná nepravidelné tvoření minulého času sloves, činný i trpný rod. Setkal se se jmennými tvary přídavného jména, vytvoří druhý a třetí stupeň, včetně nepravidelných. Orientuje se v užití neurčitých a záporných zájmen a příslovci (где-то, что-нибудь, ни к кому..). Vyjádří podobnost (похож на кого) a vzájemnost (помогать друг другу...). Rozlišuje

Lexikologie

spojky (потому что, так как, поэтому) a správně používá předložky (после, через, за, по, для...) a výrazy nevyhnutelnosti (надо, нужно, должен, мне пришлось....) Rozumí odborným výrazům a frázím. Osvojí si výrazivo spojené s tématem (portrét, charakterové vlastnosti, móda historické památky, pracovní záležitosti, dovolená, aktivní odpočinek...).

Tématický okruh: Komunikační situace, tématické okruhy a reálie

Učivo

Výstupy

Tématické okruhy

Je schopen vyprávět o běžných situacích i problémech soukromého i profesního života, o výhodách a problematice měst a venkova, o reklamě a službách, stravování, významu studia cizích jazyků, zaměstnání, problémech dnešní mládeže a společnosti jako nezaměstnnost, význam humanitární pomoci v souvislosti s přírodními katastrofami či válkami.

Komunikační situace

Objedná pokoj v hotelu, zamluví stůl v restauraci, objedná si jídlo a informuje se o specialitách místní kuchyně. Rozumí informacím na vývěškách. Je schopen komunikovat v rámci běžných životních situací, o počasí, různých ročních obdobích, o přírodě a přírodních katastrofách, event. sociálních problémech.

Reálie

Získává další poznatky o životě v Rusku a představí detailněji Českou republiku. Vypráví o aktuální problematice, o známých osobnostech v oblasti společenského života v obou zemích.

Mezipředmětové vazby: angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, základy společenských věd, biologie.

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV, EV

ČÍNSKÝ JAZYK

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět Čínský jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků.

Pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v Čínské společnosti i její kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci školy na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v čínském jazykového referenčního rámce směřuje od nulové úrovně znalostí k dosažení úrovně A2 - B1.

Vzdělávání v čínském jazyce je zaměřeno na rozvíjení klíčových kompetencí:

- komunikativních kompetencí (lingvistických, sociolingvistických, pragmatických)
- všeobecných kompetencí (předpokládajících znalost sociálně kulturního prostředí a reálií).

Konkrétně je zaměřeno:

- na chápání jazyka jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- na rozvíjení pozitivního vztahu k čínskému jazyku
- na vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- na zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k čínskému jazyku v rámci interkulturní komunikace
- na samostatné získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s čínskými jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- na získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

- na individuální prožívání slovesného uměleckého díla, na sdílení čtenářských zážitků a rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a na rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Čínský jazyk se vyučuje v rozsahu 3 hodin týdně na vyšším gymnáziu, v kvintě 4 hodiny týdně. Výuka předmětu Čínský jazyk je realizována též během týdenního jazykového kurzu, který probíhá v septimě, a během školou organizovaných výměnných zájezdů.

Učitelé vyučují podle učebnic v kombinaci s dalšími výukovými materiály pro danou skupinu optimálně tak, aby bylo co nejefektivněji dosaženo požadovaných výstupů.

Výuka probíhá ve skupinách s menším počtem žáků a s odlišnou úrovní jazykových znalostí.

Předmět Čínský jazyk je úzce spjat i s ostatními předměty; zejména se zeměpisem, dějepisem, literaturou, základy společenských věd, biologií, výtvarnou a hudební výchovou. Ve výuce jsou tyto mezipředmětové vztahy adekvátně využívány.

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, zejména Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Vzdělávací obsah předmětu Čínský jazyk vychází z potřeby rozvíjení receptivních, produktivních a interaktivních dovedností.

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Čínský jazyk je samostatný volitelný předmět vyučovaný jako druhý cizí jazyk od kvinty čtyřletého gymnázia spolu s německým, francouzským, španělským a ruským jazykem. Je možno z něho skládat maturitní zkoušku.

Počet žáků ve skupině závisí na počtu přihlášených, předpoklad je, že by se měl pohybovat mezi 6 – 14 žáky. Místem výuky je běžná, počítačová nebo jazyková učebna.

Výuka předmětu je též realizována během týdenního jazykového kurzu, který probíhá v septimě a dále během školou organizovaných jazykově poznávacích zájezdů.

Cílem výuky je osvojení a postupné zvládnutí čínštiny jako nástroje běžné komunikace. Při výuce žáci nabývají vědomostí jazykových a seznamují se s reáliemi studovaného jazyka, to znamená s dějinami, kulturou, ekonomickými a politickými poměry a každodenním způsobem života v čínsky mluvících zemích a žák je veden ke srovnávání se situací v Čechách.

Získané jazykové znalosti a komunikační dovednosti pomáhají odbourávat jazykové bariéry, přispívají k účinnější komunikaci s občany jiných států, umožňují poznávat odlišnosti ve způsobu života a odlišné kulturní tradice.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Pro utváření a rozvíjení kompetence k učení jsou využívány následující postupy:

- Nabízíme žákům různé metody a strategie pro efektivní studium osvojení slovní zásoby, gramatiky, reálií, praktických situací
- Konzultujeme a rozebíráme postup při domácí přípravě
- Vedeme žáky k práci se slovníkem, časopisy a samostatnému získávání informací v čínštině
- Vedeme žáky k samostatné tvořivé práci zadáváním úkolů a projektů
- Na konkrétních příkladech a situacích zdůrazňujeme praktické použití probírané látky v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Pro utváření a rozvíjení kompetence k řešení problémů jsou využívány následující postupy:

- Využíváme modelových problémových situací, které mohou nastat v čínsky mluvících zemích, a vedeme žáky k jejich uspokojivému řešení
- Vedeme žáky ke kreativě při řešení problémů a nabízíme více možností řešení a jejich variabilitu
- Zadáváme žákům samostatné úkoly, které řeší problém
- Na základě známého a osvojeného učiva vedeme žáky k samostatnému prohloubení látky v dané praktické situaci
- Vedeme žáky k schopnosti posouzení řešení problémů ostatními členy skupiny

Kompetence komunikativní

- Vytváříme podmínky pro diskusi v čínském jazyce
- V rámci konverzace kultivujeme u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení
- Učíme žáky reprodukovat informace a vytvářet si na ně vlastní názor
- Učíme žáky schopnosti naslouchat názorům druhých a tolerovat jiné názory
- Vedeme žáky ke komunikaci ve dvojicích, ve skupinách a k práci s médii
- Snažíme se pozitivně motivovat v případě chyb a omylů při komunikaci tak, abychom zabránili komunikačním blokům a obavám z řečnického výstupu
- Zadáváme krátké písemné útvary různých forem

Kompetence sociální a personální

Pro utváření a rozvíjení kompetence sociální a personální využíváme následujících postupů:

- Vedeme žáky k vědomí zodpovědnosti za práci v týmu tím, že zadáváme práce, které ústí v kolektivní řešení a obhajobu nejlepších řešení formou naslouchání a věcné argumentace
- Podporujeme skupinovou a párovou práci, která vyžaduje rozdělení témat mezi členy týmu
- Vedeme žáky k diagnostikování svých znalostí

Kompetence občanské

- Přípravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- Vedeme žáky k ohleduplnému a nezištnému chování jednotlivce ve společnosti
- Demonstrujeme konkrétní případy-čtením materiálu o cizích kulturách a obyvatelích
- Obhajujeme vztah ke kulturnímu dědictví našeho národa a společenství národů čínsky mluvících oblastí
- Zadáváme řešení situací mezilidských vztahů na základě podnětů z učebnic a časopisů

Kompetence pracovní

- Zdůrazňujeme vztah mezi učením a praktickým využitím poznatků a dovedností v pracovním procesu
- Tvoříme pocit zodpovědnosti za vykonanou práci
- Vedeme žáky k plánování činnosti a sebekontroly vykonané práce

- Učíme respektovat pokyny učitele, plnit úkoly v daném pořadí a čase
- Osobním příkladem navozujeme pozitivní poměr k práci
- Vedeme žáky ke zvládnutí zátěžové situace vzniklé např. nakumulováním učiva a vytváříme model pro budoucí výkon povolání

Kvinta – 1. ročník čtyřletého gymnázia

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Vyslovuje a čte foneticky správně texty složené ze známé slovní zásoby
- Rozumí pokynům ve větách a reaguje na ně
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá informaci a odpověď na otázku
- V jednoduchém textu vyhledá informaci
- Splní zadaný úkol po vyslechnutí krátkého textu
- Používá dvojjazyčný slovník, abecední slovník učebnice

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Naučí se vyslovovat běžná slova
- Reprodukuje co nejvěrněji způsob čínské výslovnosti a melodie
- Reaguje v běžných životních situacích
- Sestaví jednoduché písemné sdělení a odpověď na sdělení, doplní údaje do formulářů
- Reprodukuje ústně i písemně obsah slyšeného a psaného přiměřeně obtížného textu jednoduché konverzace
- Formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché téma
- Tvoří a obměňuje jednoduché věty
- Jednoduše promluví na dané téma s použitím přiměřené slovní zásoby
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, napsat krátký dopis
- Popíše, obraz, situaci

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Fonetická transkripce
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova

Slovní zásoba k tematickým okruhům, témata

- Lidé
- Rodina
- Jídlo, pití, restaurace
- Škola
- Reálie Číny
- Návštěvy
- Pohádka v přítomném čase
- Prostorové vztahy
- Bydlení
- Domácí zvířata
- Domy v čínsky mluvících zemích

Komunikační situace

- Pozdravy, přivítání
- Poděkování, prosba o pomoc, radu, informaci
- Potvrzení a doplnění informace
- Popis obrázku, zvířete, domu
- Reprodukce jednoduchého textu
- Žádost o pomoc
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor
- Gratulace
- Omluva

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání

- Sebepoznání (Rodina a já)
- Komunikace (Návštěva, lidé v Číně a jejich zvyky)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v čínsky mluvící oblasti, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v globálních souvislostech

- Evropa a Asie
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Interpretace
- Objevujeme svět

Mediální výchova

- Interpretace

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření
- Hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Matematika

- Číslovky základní, jednoduché početní úkony

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce

Zeměpis

- Čína
- Česká republika

Výtvarná výchova

- Projekty
- Kresba podle čínského diktátu

Hudební výchova

- Čínský tanec, čínské písně
- Čínští skladatelé

Sexta – 2. ročník čtyřletého gymnázia

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Rozliší ve výpovědi různé mluvčí
- Shromáždí informace v textu
- Používá dvojjazyčný slovník, média, encyklopedie a informativní literaturu
- Rozumí pokynům ve větách a reaguje na ně
- Umí naplánovat program, doplnit potřebné údaje ve slyšeném textu
- Vyslovuje a čte foneticky správně texty složené ze známé i neznámé slovní zásoby
- Pochopí obsah konverzace dvou osob s pomalou a zřetelnou výslovností
- Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá informaci a odpověď na otázku
- Vyhledá příslušný nadpis, ilustraci, inzerát k přečtenému textu
- Odhadne význam neznámých slov na základě kontextu a známé slovní zásoby

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu
- Reaguje na vzniklý problém nebo situaci a podá k nim vysvětlení
- Sestaví jednoduché písemné sdělení a odpověď na sdělení, doplní údaje do formulářů

- Reprodukuje ústně i písemně obsah slyšeného a psaného přiměřeně obtížného textu
- Jednoduše diskutuje na dané téma s použitím přiměřené slovní zásoby
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, napsat krátký dopis nebo e – mail
- Popíše osobu, obraz, situaci
- Umí požádat o radu, pomoc, informaci, umí položit otázku, odlišuje tykání a vykání
- Zapojí se do konverzace dalších osob

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Slovní a větný přízvuk
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Tvoření slov

Slovní zásoba k tematickým okruhům a konverzační témata

- Lidské tělo
- U lékaře
- Domácí lékárna
- Životospráva
- Móda, oblečení
- Nákupy, služby, pošta
- Advent, Vánoce, Velikonoce
- Čína
- Čínské osobnosti kultury a vědy
- Přehled čínské literatury
- Kultura
- Režim dne, denní program

Komunikační situace

- Pozvání, odmítnutí pozvání, chování na návštěvě
- Kompliment, kritika, argumentace
- Samostatný ústní projev

- Rychlost promluvy je standardní, může obsahovat hovorové výrazy
- Poděkování, prosba o pomoc, radu, informaci
- Potvrzení a doplnění informace
- Popis obrázku
- Reprodukce textu
- Kulturní aktivity v místě bydliště
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor s aktuálními světovými událostmi
- Gratulace – formální i neformální

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Mezilidské vztahy (Škola, třída)
- Komunikace (Návštěva, zvyky)
- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Asii, obyvatelstvo)

Výchova k myšlení v globálních souvislostech

- Evropa a Asie
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy – moje parta, moji přátelé, moje rodina
- Kulturní difference

Mediální výchova

- Interpretace

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření

- Duševní a tělesná hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Objevujeme svět
- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Matematika

- Údaje o množství

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce
- Aktuální dění ve světě

Zeměpis

- Čína
- Světové strany

Dějepis

- Historický vývoj Číny

Biologie

- Zdraví a nemoc
- Části těla
- Domácí lékárna
- Ekologie

Estetická výchova

- Móda, oblečení

Výtvarná výchova

- Projekty
- Popis obrazu
- Čínské malířství

Hudební výchova

- Čínské tance a písně
- Čínští skladatelé

Septima - 3. ročník čtyřletého gymnázia

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Čte plynule a bezchybně texty se známou slovní zásobou
- Pochopí hlavní myšlenky
- Rozumí textům v učebnici a časopise
- Odvozuje význam neznámých slov z kontextu
- Porozumí podrobnostem v návodech
- Porozumí podrobným orientačním pokynům
- Rozumí nahrávkám zpráv, hlášení, vzkazu, diskuse, argumentace, přednášky
- Přeloží krátké literární texty
- Vystihne hlavní body slyšeného textu
- Doplní chybějící údaje v textu na základě poslechu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Vede rozhovor a souvisle hovoří na základě stimulů a udržuje kontakt s mluvčím
- Naplňuje akci – cestu, oslavu, program
- Obhájí svůj názor ústně i písemně
- Diskutuje na dané téma, obhájí svůj názor
- Umí se vyjádřit ke vzniklé situaci, poradit, vyjádřit účast, popřát k různým příležitostem
- Popíše obrázkový příběh, situaci a zaujme stanovisko
- Umí požádat o radu, pomoc, informaci, umí položit otázku,
- Napíše osobní dopis a e-mail k zadaným bodům obsahu
- Opraví chyby v textu
- Doplní chybějící výrazy v neúplném textu bez použití slovníku
- Reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text a překládá je za použití slovníku

Učivo

Jazykové prostředky

- Fonetika
- Slovní a větný přízvuk
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka

Slovní zásoba k tématům a témata

- Sport
- Olympijské hry
- Čínské osobnosti
- Cestování, doprava
- Svátky a oslavy
- Volný čas, koníčky
- Česká republika
- Praha
- Hradec Králové
- Město, kde bydlím
- Povolání
- Moje plány do budoucna
- Problémy mladých lidí
- Drogy

Komunikační situace

- Bezchybné vyjadřování
- Vedení rozhovoru na základě obrázku nebo textu, udržování kontaktu s rodilým mluvčím
- Potvrzení a doplnění informace
- Porozumění projevům v hovorovém tempu
- Reprodukce literárního textu
- Poskytnutí pomoci, rady

- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor, omluva, komentář
- Reklamace

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Mezilidské vztahy-slужby, obchod
- Komunikace (Návštěva, zvyky)
- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé ve světě)

Výchova k myšlení v globálních souvislostech

- Evropa a Čína
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy – moje parta, moji přátelé, moje rodina

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření
- Duševní a tělesná hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny
- Srovnání gramatických struktur s angličtinou

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce
- Problémy mladých lidí
- Volba povolání

Zeměpis

- Reálie Číny
- Česká republika
- Zeměpisné názvy

Biologie

- Drogy

Estetická výchova

- Osobnosti čínské hudby a kultury
- Čínské malířství
- Čínské písně a pohádky

Výtvarná výchova

- Projekty
- Popis obrazu

Tělesná výchova

- Olympijské hry

Dějepis

- Historie olympijských her
- Dějiny Číny

Oktáva - 4. ročník čtyřletého gymnázia

Školní výstup

Nácvik receptivních řečových dovedností – poslech a čtení s porozuměním

Žák

- Čte plynule a bezchybně texty i s neznámou slovní zásobou
- Pochopí hlavní myšlenky
- Rozumí textům, odhadne význam neznámých výrazů
- Přeloží přečtený text, porozumí podrobnostem

- Porozumí podrobným orientačním pokynům
- Rozumí nahrávkám zpráv, hlášení, vzkazu, diskuse, argumentace, přednášky
- Vystihne hlavní body slyšeného textu, vyhledá informace
- Doplní chybějící údaje i v složitějším textu na základě poslechu

Nácvik produktivních řečových dovedností – ústní a písemný projev

Žák

- Zahájí, udržuje a ukončí rozhovor, napomáhá vývoji diskuse
- Klade doplňující otázky
- Zdůvodní svůj názor pomocí argumentů
- Naplánuje akci – cestu, oslavu, program,
- Vysvětlí problém a zváží možné příčiny nebo následky problémů
- Diskutuje na dané téma, obhájí svůj názor, souhlas, nesouhlas
- Umí se vyjádřit ústně i písemně ke vzniklé situaci, poradit, vyjádřit účast, popřát k různým příležitostem
- Popíše podrobně pracovní postup
- Umí požádat o radu, pomoc, informaci, umí položit otázku,
- Opraví chyby v textu
- Doplní chybějící výrazy v neúplném textu bez použití slovníku
- Reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text a překládá je za použití slovníku

Učivo

Jazykové prostředky

- Dialekty
- Slovní a větný přízvuk
- Zvuková podoba slova a její zvláštnosti

Pravopis

- Rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou jazyka
- Nepřímá řeč

Slovní zásoba k tématům a témata

- Oslavy a svátky
- Pravidla chování na návštěvě

- Nákupy, reklama
- Cestování
- Životopis
- Školský systém v ČR a Číně
- Cizí jazyky v mém životě
- Počasí, příroda
- Roční období
- Ochrana životního prostředí
- Bydlení ve městě a na venkově
- Charakteristika
- Můj nejlepší přítel
- Moje třída
- Moje četba, knihovna
- Média
- Problémy světa

Komunikační situace

- Bezchybná komunikace v rovině formální i osobní
- Vedení rozhovoru na základě obrázku nebo textu, udržování kontaktu s rodilým mluvčím, při pobytu v hostitelské rodině
- Porozumění projevům v hovorovém tempu
- Reprodukce literárního textu
- Schopnost tlumočení běžné výpovědi pronášené v normální rychlosti
- Akceptování nebo odmítnutí řešení situace
- Poskytnutí pomoci, rady, schopnost vést telefonický rozhovor
- Souhlas, nesouhlas, vlastní názor, omluva, komentář
- Realizace ubytování, stravování, programu cesty, koupě apod.
- Pohovor uchazeče o zaměstnání, o studium, o stipendium, brigádu
- Jednání na úřadě, ve zdravotnickém zařízení, službách, ve veřejné dopravě
- Prezentace ve třídě

- Reklamace

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání pomocí četby
- Mezilidské vztahy- služby, obchod,
- Komunikace (Návštěva, lidé v Číně a jejich zvyky)
- Kooperace (Práce ve skupině, prezentace témat)
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova občana, občanská společnost a stát

- Občanská společnost a stát (Lidé v Asii, obyvatelstvo Číny)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a Asie
- Ekologie

Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy – moje třída, škola, přátelé

Výchova ke zdraví

- Zdravá životospráva
- Protidrogová prevence
- Boj proti kouření
- Duševní a tělesná hygiena

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- Literární žánry
- Životopis
- Srovnání gramatických a syntaktických struktur s mateřským jazykem
- Vlastní četba
- Knihovna

Anglický jazyk

- Slova přejatá z angličtiny

Společenské vědy

- Řešení situací, problémy ve skupině a dvojicích, spolupráce
- Světové problémy
- Psychologie
- Ekonomie
- Společenské chování

Zeměpis

- Realie čínsky mluvících zemí
- Zeměpisné názvy

Biologie

- Drogy
- Ekologie
- Fauna a flóra

Estetická výchova

- Osobnosti čínské hudby a kultury
- Malířství
- Čínské písně a pohádky

Výtvarná výchova

- Projekty

Dějepis

- Dějiny Číny 20. století

ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předměty Občanská výchova a Základy společenských věd poskytují žákům vědomosti a dovednosti, které jim umožní orientovat se ve společnosti. Umožní žákům pochopit jejich místo v rodině a společnosti, vede je k pochopení vlastního jednání i jednání druhých. Občanská výchova pomůže žákovi získat základní občanskou gramotnost. Ta mu umožní orientaci ve společenském vývoji, dá mu schopnost pochopit jevy a procesy, které se v občanské společnosti a ve světě odehrávají a kterých se žák přímo či nepřímo účastní. Žák se naučí respektovat pravidla společenského soužití. Předmět Základy společenských věd dále rozvíjí vědomosti a dovednosti získané v předmětu Občanská výchova a dále připravuje žáky na vlastní profesionální uplatnění ve společenskovědních oborech a jejich další studium příslušně specializovaných programů nástavbového a vysokoškolského studia.

Žáci se učí řešit problémy, vyplývající ze života v moderní společnosti a dovede být zodpovědný za vlastní názory, postoje a jednání. Občanská výchova ukáže žákům cestu k pochopení a toleranci odlišného názoru, životního postoje či odlišné kultury. Pomůže jim zároveň ocenit jedinečnost každého člověka. Také mu ozřejmí negativní průvodní jevy současné společnosti a ukáže žákovi možnost jejich řešení či způsob obrany. Předmět umožní žákům pochopit základní ekonomické vztahy ve společnosti a připraví ho na zvládnutí elementárních problémů, které z nich vyplývají. Občanská výchova pomůže žákovi vytvořit právní vědomí a motivuje ho k aktivní účasti na životě občanské společnosti.

Vzdělávání v obou navazujících společenskovědních předmětech je zaměřeno na:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost regionu a státu
- pochopení principů občanské společnosti
- získávání orientace v aktuálním dění v České republice, EU a ve světě
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti
- poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických i kulturních změn ve společnosti

- poznání a pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost a základy jejích politických institucí
- vytvoření občanského a právního vědomí v souvislosti s lidskými právy, povinnostmi a jejich respektováním
- vytváření respektu k jiným etnickým, náboženským i názorovým subkulturám
- přípravu žáka na život v současném světě s důrazem na život v Evropě
- aktivní využívání cizích jazyků a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracování informací
- orientaci v ekonomické a finanční oblasti
- orientaci v právu

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova se vyučuje v prvních dvou ročnících víceletého gymnázia v rozsahu jedné hodiny týdně v tercii i kvartě. Předmět Základy společenských věd ve čtyřech navazujících ročnících víceletého i čtyřletého studia v rozsahu 1-2 hodiny týdně. Ve třídách s humanitním zaměřením je výuka rozšířena o 1 vyučovací hodinu týdně a o nabídku volitelných seminářů.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Občanská výchova a Základy společenských věd je tato:

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	1	1	1	1	1 Hum 3	0 Hum 2

Rozšiřující učivo je zařazeno také do Společenskovedního semináře jako nepovinného předmětu.

Společenskovední předměty jsou úzce spjaty s ostatními předměty; zejména s dějepisem, výpočetní technikou, zeměpisem a biologií. Výuka občanské výchovy a základů společenských věd je typická výraznými mezipředmětovými vztahy.

Předmětem prolínají všechna průřezová témata.

Vzdělávací obsah předmětů občanská výchova a základy společenských věd je rozdělen na pět tématických okruhů:

- Člověk ve společnosti
- Člověk jako jedinec
- Stát a hospodářství
- Stát a právo
- Mezinárodní vztahy, integrace a globalizace

Ročník:		Předmět: Občanská výchova		
2.	Očekávaný výstup RVP:	Výstup ŠVP:	Učivo:	Poznámky, mezipředmětové vztahy
	Žák: 1. Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	- Pozná symboly našeho státu - Zná jejich význam - Objasní způsoby jejich používání	- státní symboly a jejich používání - státní svátky - památná místa na našem území	D, HV
	2. Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	- vlastenectví x nacionalismus - naše vlast - významné osobnosti	D
	3. Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- Rozpozná manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt - Uplatňuje dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - Porozumí pojmům hromadné	- práce s informacemi - prostředky masové komunikace - média - masmédia	IVT, ČJ

		sdělovací a komunikační prostředky, masmédia Seznámí se s různorodostí a účelem hromadných sdělovacích prostředků		
	4. Objasní potřebu efektivního hospodaření	- Chápe majetkové vztahy - Objasní různé způsoby vlastnictví - Porozumí základním pravidlům hospodaření - Dodržuje pravidla ochrany vlastnictví		
	5. Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí	- Objasní potřebu tolerance ve společnosti - Respektuje kulturní zvláštnosti	- demokracie, svoboda, pravidla chování - morálka a mravnost	NV

	6. Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti a rozpoznává netolerantní, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí	- pravidla chování - zásady lidského soužití	
1.	1. Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování osobních cílů	- podobnost a odlišnost lidí - rozdílnost v myšlení a jednání	
	2. Posoudí vliv osobnostních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Objasní význam vůle, při dosahování cílů a překonávání překážek	- charakter - pěstování vůle - prožívání, chování a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti	NV

	3. Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	• Rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe a u druhých lidí • Používá metody hodnocení a sebehodnocení a posuzování druhých lidí	- osobní rozvoj sebepoznávání, sebevýchova	
	4. Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	• Pěstuje zdravou sebedůvěru • Usměňuje a kultivuje vlastní charakterové a volní vlastnosti	- životní cíle a plány, životní perspektiva - pozitivní přístup k životu	NV
	5. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	• Korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích • Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky	- vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace, problémy lidské nesnášenlivosti - vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství...	7. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi

		• Pěstuje dobré mezilidské vztahy v širším společenství		řeší nenásilným způsobem

Předmět: ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

Organizace studia

I. Klíčové kompetence

I.1 Kompetence k učení

Žák:

- Organizuje a řídí vlastní učení, a to při samostatné i skupinové práci, plánuje, organizuje, řídí a hodnotí vlastní pracovní činnost;
- Kriticky přistupuje k různým zdrojům informací, získané informace hodnotí z hlediska jejich věrohodnosti, zpracovává je a využívá při svém studiu a praxi;
- Doplnuje si vědomosti a rozvíjí a prohlubuje dovednosti v procesu vzdělávání, propojuje je s již nabytými, systematizuje je a vědomě využívá pro svůj další rozvoj a uplatnění ve společnosti;

I.2 Kompetence k řešení problémů

Žák:

- využívá své individuální schopnosti a získané vědomosti a dovednosti při samostatném řešení problémů, orientuje se v nově vzniklých situacích a pružně na ně reaguje;
- ověřuje a kriticky interpretuje získané informace, pro své tvrzení najde důkazy a formuluje podložené závěry, ověřuje prakticky správnost metod zjišťování pravdivosti různých druhů informací užívaných při řešení problémů;
- je otevřený k poznávání nových a originálních postupů a řešení problémů, nachází různé alternativy řešení, navrhuje varianty řešení problémů a zvažuje jejich přednosti, rizika a možné negativní důsledky.

I.3 Kompetence komunikativní

Žák:

- efektivně a tvořivě využívá dostupných prostředků komunikace; pružně reaguje na rozvoj informačních a komunikačních technologií a využívá je při komunikaci s okolním světem;

- prakticky používá komunikativní dovednosti v dalším studiu i ve svém osobním, profesním a občanském životě;
- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje;
- používá s porozuměním matematická a grafická vyjádření informací různého typu;
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně a přiměřeně ke komunikačnímu záměru a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných;
- adekvátně vystupuje na veřejnosti, přiměřeně sebevědomě se prezentuje v mluveném projevu.

I.4 Kompetence sociální a personální

Žák:

- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky;
- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje;
- při práci v týmu uplatňuje své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti; spolupracuje při dosahování společně stanovených cílů;

I.5 Kompetence občanské

Žák:

- zodpovědně a tvořivě přistupuje k plnění svých povinností a úkolů;
- je tolerantní, vstřícný, otevřený, ale i kritický k názorům druhých, chápe jejich potřeby a postoje, respektuje různorodost hodnot člověka;
- hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování;
- zaujímá odpovědné postoje k otázkám sociálním, kulturním, ekologickým a ekonomickým;
- rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe a jiné.

II. Vzdělávací obor občanský a společenskovědní základ

Vzdělávací oblast Člověk a společnost využívá společenskovědní poznatky získané v předchozím vzdělávání, rozvíjí je, učí žáky s nimi pracovat a zpracovávat je v širším myšlenkovém systému. Její součástí jsou i zcela nové obsahové prvky, jejichž pochopení je

podmíněné rozvinutější myšlenkovou činností a praktickou zkušeností žáka gymnázia. Žáci se učí kriticky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení problémů každodenní praxe a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjeny jsou důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Posiluje respekt k základním principům demokracie a evropanství a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti.

Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvorům lidského ducha minulých generací i současnosti.

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a mají přímou vazbu zejména ke společenskovědní části vzdělávacího oboru **Geografie a Historie, Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie**.

II.1 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření realistického pohledu na skutečnost a orientaci ve společenských jevech a procesech tvořících rámec každodenního života,
- chápání současnosti v kontextu minulosti a budoucnosti, vnímání společenské skutečnosti v minulosti jako souhrnu příkladů modelových společenských situací a vzorů lidského chování a jednání v nejrůznějších situacích,
- chápání vývoje společnosti jako proměny sociálních projevů života v čase, posuzování společenských jevů v synchronních i chronologických souvislostech provázaných příčinnými, následnými, důsledkovými a jinými vazbami,
- rozvíjení prostorové představivosti o historických a soudobých jevech, vnímání významu zeměpisných podmínek pro variabilitu a mnohotvárnost společenských jevů a procesů,
- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou; pochopení civilizačního přínosu různých kultur v závislosti na širších společenských podmínkách; uplatňování tolerantních postojů vůči minoritním skupinám ve společnosti, odhalování rasistických, xenofobních a extremistických názorů a postojů v mezilidském styku,

- zvládání základů společenskovední analýzy a historické kritiky, rozlišování mezi reálnými a fiktivními ději, chápání proměnlivosti interpretace jevů a idejí v závislosti na vývoji jedince a společnosti,
- rozvíjení pozitivního hodnotového systému opřené o historickou i současnou zkušenost lidstva; chápání nesprávnosti mechanického přenosu současných etických představ do reality minulosti,
- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí; respektování různých systémů hodnot a motivací druhých lidí; odhalování předsudků v posuzování různých lidí, událostí či sociálních jevů a procesů; rozpoznávání negativních stereotypů v nahlížení na roli muže a ženy ve společnosti,
- upevňování pocitu odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství, rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi a ochoty podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu; uplatňování partnerských přístupů při spolupráci,
- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci, rozvíjení schopnosti diskutovat o veřejných záležitostech, rozpoznávat manipulativní strategie, zaujímat vlastní stanoviska a kritické postoje ke společenským a společenskovedním záležitostem, věcně (nepředpojatě) argumentovat, využívat historické argumentace na podporu pozitivních občanských postojů,
- rozvíjení a kultivaci vědomí osobní, lokální, národní, evropské i globální identity.

II.2 Vzdělávací obsah

Obsah vzdělávací oblasti je uzpůsoben studijnímu zaměření, které žáci volí od druhého ročníku vyššího gymnázia (včetně)

studijní zaměření HUMANITNÍ

studijní zaměření PŘÍRODOVĚDNÉ a INFORMATICKÉ (viz. bod IV. Organizace studia)

II.2.1.1 Člověk jako jedinec – psychologie a emoční inteligence

Očekávané výstupy

Žák

- objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka,
- porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví,
- vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho
- vnímání a poznávání ovlivňovat,
- porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení,
- využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace, výběru partnera,
- uplatňuje vhodné způsoby vyrovnávání se s frustrací a stresem.

Učivo

- podstata lidské psychiky – vědomí; psychické jevy, procesy, stavy a vlastnosti,
- osobnost člověka – charakteristika osobnosti, její typologie; vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života; význam celoživotního učení a sebevýchovy,
- psychologie v každodenním životě – rozhodování o životních otázkách; zásady duševní hygieny, náročné životní situace, psychologické poradenství.

téma	žák – výstup	učivo	mezipředmětové vztahy
Psychologie	chápe zásady duševní hygieny, nebojí se využívat psychologické poradenství	Praktická a vědecká psychologie Hlubinná psychologie Psychologické disciplíny	OSV Zdraví
Učení	umí aplikovat teoretické poznatky do praxe – umí se učit,	Jak se učit? Výsledky lidského učení Druhy učení	Zdraví Všechny vyučované předměty Výchova k práci

	rozlišuje základní druhy učení		
Osobnost	umí charakterizovat osobnost a rozlišuje její typologii, chápe obsah základních pojmů disciplíny, analyzuje svoje předpoklady pro výkon jednotlivých druhů povolání	Ontogeneze Typy osobnosti	Výchova k práci
Motivace	chápe důležitost motivace, rozlišuje její typy	Motivace vědomá a nevědomá	Všechny vyučované předměty
Emoční inteligence	snaží se aplikovat teoretické poznatky	Osobnosti v dějinách Asertivní chování, stres, Tolerance, Závislosti, Fobie, Alexitymie	Zdraví Dějepis
Psychické jevy	rozlišuje a rozumí jednotlivým termínům	vnímání, paměť, myšlení, socializace	Zdraví

II.2.2 Občan ve státě - politologie

Očekávané výstupy

Žák

- rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády),
- vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje,
- objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR,
- vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě,
- objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií,
- rozlišuje složky politického spektra ČR, porovnává přístupy vybraných politických stran k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů,
- uvede příklady, jak může občan ovlivňovat politické dění v obci a ve státě, vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb a rozliší jejich funkce,
- obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování,
- objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy,
- uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují, rozlišuje základní a prováděcí právní předpisy
- rozlišuje funkce a úkoly advokátů, notářů a soustavy soudů, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet,
- rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení,
- rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postižitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti,
- ve svém jednání respektuje platné právní normy týkající se ochrany práv k duševnímu vlastnictví,
- objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy,
- rozlišuje funkce orgánů EU, uvede příklady jejich činnosti a porovná úkoly orgánů EU (zejména EK a EP) a orgánů státní moci ČR,
- posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů,

- uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství,
- zhodnotí význam zapojení ČR do činnosti mezinárodních organizací a společenství,
- posoudí nejčastější příčiny a možné důsledky dlouhodobé izolace některých států od ostatních zemí,
- posoudí výhody mezinárodní bezpečnostní spolupráce a uvede její příklady, zhodnotí nejčastější formy mezinárodního urovnávání sporů a konfliktů mezi státy.

Učivo

- **stát** – znaky a funkce, formy státu, právní stát; Ústava ČR – přehled základních ustanovení,
- **demokracie** – principy a podoby, občanská společnost; politické subjekty, politický život ve státě; volby, volební systémy,
- **lidská práva** – zakotvení lidských práv v dokumentech; porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana,
- **právo v každodenním životě** – smysl a účel práva; právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům; právní řád ČR – jeho uspořádání, druhy právních norem,
- **systém práva** – občanské, rodinné, pracovní a trestní právo – přehled základních ustanovení; ostatní právní odvětví – obsah a účel; práva k duševnímu vlastnictví a jejich ochrana,
- **orgány právní ochrany** – funkce a úkoly, právnické profese; účel a průběh občanského soudního řízení; orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly,
- **evropská integrace** – podstata a význam; Evropská unie – význam; podmínky členství v EU, orgány EU; jednotná evropská měna, její účel a výhody,
- **mezinárodní spolupráce** – důvody, význam a výhody; významné mezinárodní organizace a společenství – RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti.

II.2.3. Člověk ve společnosti - sociologie

Očekávané výstupy

Žák

- uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích a využívá jich při dosahování svých záměrů a cílů,
- předchází konfliktům s jinými lidmi a případné konflikty účinně řeší,
- respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky,
- objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích,
- posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní,

- objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost,
- posoudí klady a zápory globalizace a její možné dopady na život lidí,
- uvede příklady globálních problémů současnosti, vytvoří si na ně vlastní názor, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky.

Učivo

- **společenská podstata člověka** – význam začlenění jedince do sociálních vazeb, proces socializace; mezilidská komunikace, problémy v mezilidských vztazích,
- **sociální struktura společnosti** – sociální útvary, společenské instituce; sociální nerovnost, sociální mobilita; jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování),
- **sociální fenomény a procesy** – rodina, práce, kultura, masmédia, životní prostředí; sociální deviace, sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita, extremismus),
- **proces globalizace** – projevy, klady, zápory a dopady globalizace; globální problémy.

II.2.4 Úvod do filozofie a filozofické antropologie - filosofie

Očekávané výstupy

Žák

- objasní podstatu filozofického tázání, porovná odlišnost východisek filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka,
- rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení,
- vyloží a na příkladech doloží, jak a proč se proměňovalo chápání základních filozofických otázek v průběhu dějinného vývoje a jaké výzvy přináší jejich výklad pro současnost,
- uvede obecnou filozofickou charakteristiku člověka a porovná ji s přístupy psychologie a sociologie a jiných věd o člověku,
- posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, odůvodní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů, kategorií a norem,
- rozlišuje a porovnává významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení.

Učivo

- **podstata filozofie** – podněty pro filozofické tázání, vztah filozofie k mýtu, náboženství, vědě a umění; základní filozofické otázky, klíčové etapy a směry filozofického myšlení,
- **filozofický problém člověka** – tělesnost, niternost, vztaženost ke světu a druhým lidem, bytí v činnosti, dějinnost; hodnoty lidské praxe, smysl lidského života,
- **vývoj teorie poznání** – dialektika, racionalismus, empirismus, transcendentální reflexe, intuitivismus,
- **etická dimenze lidského bytí** – podstata morálky a mravnosti; etické normy, mravní odpovědnost, mravní apriori, úloha svědomí; etika každodenního života,
- **víra v lidském životě** – podoby víry, znaky náboženské víry; náboženské systémy, církve; sekty.

III. Vzdělávací obor ekonomika, práce, právo

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je nepostradatelnou součástí systému všeobecného vzdělávání žáka a jeho přípravy na další vzdělávání a vstup do profesních vztahů. Gymnaziální vzdělávání v oblasti světa práce má žáka uvést do plnohodnotného profesního i ekonomického občanského života. I když nemůže nahradit vlastní profesní zkušenosti, snaží se žáka teoreticky i prakticky připravit na situace, s nimiž se v profesním životě zcela běžně setká. Ve svém budoucím profesním životě se žák neobejde bez základních znalostí tržní ekonomiky, světa financí, hospodářských struktur státu i Evropské unie a vlivem globalizace světového trhu i bez znalostí světové ekonomiky. Potřebuje znát nejen své pracovní povinnosti, ale i svá práva. Učí se hodnotit své pracovní schopnosti a vybírat a budovat svou profesní kariéru s ohledem na konkurenci a požadavky evropského trhu práce.

Stále se vyvíjející legislativa a vztahy na ekonomickém trhu i na trhu práce od něj vyžadují, aby dokázal teoretické znalosti vždy aplikovat na aktuální situaci v ekonomice, aby nepodléhal povrchnímu úsudku, ale byl schopen aktuální situaci správně analyzovat a reagovat na ni. Proto klade tato vzdělávací oblast velký důraz na praktickou aplikaci získaných dovedností, jež žák získá řešením modelových situací a prací s autentickými materiály, se kterými se běžně setká v médiích. To předpokládá dovednost používat moderní informační technologie, bez nichž se v

současném světě práce neobejde. Protože je v této oblasti kontakt s realitou velmi významný, mohou být součástí vzdělávání ve světě práce i besedy s přizvanými odborníky.

Vzdělávání v oblasti Člověk a svět práce klade velký důraz na mezipředmětové vztahy a využívá dosavadní získané vědomosti a dovednosti žáků z jiných oblastí. Z toho důvodu klade značné nároky na žákovu schopnost syntézy a aplikace získaných poznatků, a proto se s touto vzdělávací oblastí žák setkává až ve vyšších ročnících gymnázia (viz rámcový učební plán).

III.1 Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení mikroekonomických i makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání,
- zodpovědnému využití možností sociálního státu,
- zodpovědnému zacházení s finančními prostředky prostřednictvím forem bezpečného investování,
- schopnosti analyzovat působení médií v ekonomickém světě a využít aktuálních mediálních informací při analýze české i mezinárodní ekonomiky,
- pochopení a kritické analýze přínosů a rizik globalizace ekonomiky,
- uplatnění profesních předpokladů zodpovědným výběrem povolání,
- rozpoznávání aktuálních požadavků mezinárodního trhu práce a ke schopnosti na ně pružně reagovat,
- efektivnímu předcházení negativnímu dopadu nezaměstnanosti a využití moderních informačních technologií a nabídek státních i nestátních institucí k hledání zaměstnání, rekvalifikaci, vytváření profesní kariéry a celoživotnímu vzdělávání,
- vytváření předpokladů pro kvalitní profesní a zaměstnanecké vztahy,
- dovednosti vhodně se prezentovat na veřejnosti, prezentovat výsledky své práce a svou práci adekvátně hodnotit,
- volbě pracovního režimu zohledňujícího lidské zdraví, mezilidské vztahy a ochranu životního prostředí.

III.2 Vzdělávací obsah

Pro všechna studijní zaměření je zachován stejný obsah, liší se pouze zařazení do různých studijních ročníků:

studijní zaměření HUMANITNÍ: oktáva = čtvrtý ročník vyššího gymnázia (VG)

studijní zaměření PŘÍRODOVĚDNÉ A INFORMATICKÉ: septima = třetí ročník VG

III.2.1 Trh práce, pracovněprávní vztahy, tržní ekonomika, finance

Očekávané výstupy

Žák

- posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním,
- uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď,
- uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti,
- objasní funkci odborů,
- vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky,
- rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější,
- posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním,
- analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu,
- objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státní ekonomiky,
- rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje,
- na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů,
- objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií,

- objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank,
- uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti bezpečných forem investic do cenných papírů,
- využívá moderní formy bankovních služeb včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku,
- zvolí optimální způsob financování svých osobních potřeb (spoření, úvěr, splátky, leasing).

Učivo

- **profesní volba** – práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka), přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie), pracovní úspěšnost a kariérní růst,
- **mezinárodní trh práce** – nabídka a poptávka po pracovních místech, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání,
- **osobní management** – plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workoholismus,
- **pracovní právo** – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory,
- **základní ekonomické pojmy** – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky,
- **ekonomické subjekty** – právní formy podnikání (živnost, typy společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání,
- **marketing** – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury,
- **fiskální politika** – státní rozpočet, daňová soustava,
- **monetární politika ČNB** – inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP,
- **sociální politika** – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti,

- **peníze** – funkce peněz, formy platebního styku, cenné papíry, akcie, burza,
- **bankovní soustava** – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, bankovní produkty, typy spoření, úvěr, moderní formy bankovníctví, leasing, pojištění.
- **hospodaření** – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- **banky a jejich služby** – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků

IV. Organizace studia

Výše uvedené základní požadavky vymezené obsahem vzdělání i nároky na žáka jsou zde uvedeny v rozsahu určeném pro žáky humanitního, přírodovědného a informatického studijního zaměření.

Hodinová dotace se podle zaměření liší:

HUMANITNÍ zaměření

Kvinta:	33 hodin (1 hodina 1x týdně) - psychologie
Sexta:	33 hodin (1 hodina 1x týdně) - politologie
Septima:	66 hodin (1 hodina 2x týdně) – sociologie/filosofie
Oktáva:	66 hodin (1 hodina 2x týdně) - ekonomie

Pro žáky humanitního zaměření je nabídka dále rozšířena o obsah seminářů s využitím doplňkové hodinové dotace podle následujícího programu:

Kvinta:	Rétorika a komunikace , 8 vyučovacích hodin (intenzivní kurz)
Sexta:	Kritické myšlení a argumentace , 8 vyučovacích hodin (intenzivní týdenní kurz)
Septima:	Finanční gramotnost , 12 vyučovacích hodin (intenzivní mimořádný kurz)
	Právo a mezinárodní vztahy , 33 vyučovacích hodin (pravidelný seminář)
Oktáva:	Příprava na VŠ studium společenských věd , 30 hodin (pravidelný seminář)

PŘÍRODOVĚDNÉ/INFORMATICKÉ zaměření

Kvinta:	33 hodin (1 hodina 1x týdně) - psychologie
Sexta:	33 hodin (1 hodina 1x týdně) – politologie/sociologie
Septima:	66 hodin (1 hodina 2x týdně) – ekonomie

DĚJEPIS

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předchozích generací a mají význam i pro orientaci v současném světě a společenském životě. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa a regionu v kontextu s evropským vývojem, na dějiny kultury, vědy a techniky.

Učivo by mělo u žáků vést k hlubšímu poznání jednotlivých dějinných období, k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí i celého světa, ve vztahu k vývoji lidské společnosti.

Žák by si měl osvojit práci s jednoduššími i složitějšími dokumenty a využívat je jako zdroj informací. Měl by se naučit orientovat se v historických faktech a „číst“ v mapách, grafech a diagramech. Žáci jsou vedeni k poznání, že dějepis není jen uzavřenou minulostí ani souhrnem faktů a definitivních závěrů, ale komplexem otázek, kterými se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a možné budoucnosti.

Výuka dějepisu směřuje k:

- vytvoření představy historického času,
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa,
- k získávání orientace v aktuálním dění v České republice, EU a ve světě,
- hledání paralel a souvislostí mezi současnými a minulými událostmi,
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase,
- poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických i kulturních změn v národních i světových dějinách a jejich důsledků pro současnost i budoucnost,
- poznání a pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost a základy jejích politických institucí,
- vytvoření občanského a právního vědomí v souvislosti s lidskými právy, povinnostmi a jejich respektováním,

- získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem a vztahům,
- vytvoření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, k úctě k vlastnímu národu a k jiným etnikům,
- pochopení prvořadé potřeby života v míru,
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (pocit sounáležitosti),
- přípravě žáka na život v současném světě,
- aktivnímu využívání cizích jazyků a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracování informací,
- k výchově ke zdraví a prevenci před nebezpečnými nemocemi.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje v rozsahu 2 hodin týdně ve všech ročnících nižšího gymnázia a v prvním a druhém ročníku vyššího gymnázia ve třídách přírodovědných a informatických. Ve třídách humanitních se vyučuje ve všech ročnících vyššího gymnázia. Třídy se na výuku nedělí. Při výuce je běžně využívána audiovizuální technika (interaktivní tabule či televize s videem, zpětný projektor, dataprojektor).

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, důraz je kladen na Výchovu demokratického občana a Výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Vzdělávací obsah předmětu Dějepis je rozdělen na 8 tematických okruhů:

- Člověk v dějinách,
- Počátky lidské společnosti,
- Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury,
- Křesťanství a středověká Evropa,
- Objevy a dobývání. Počátky nové doby,
- Modernizace společnosti,
- Moderní doba,
- Rozdělený a integrující se svět.

Výuku dějepisu rozšiřuje a prohlubuje předmět Dějepisný seminář v humanitně zaměřené třídě a dobrovolný Klub mladých historiků pro všechny zájemce.

Znalosti dějepisu žáci uplatňují účastí v různých soutěžích – velmi pěkné umístění žáků nižšího gymnázia v Dějepisné olympiádě (celostátní kolo). Velmi často si žáci volí témata z historie ke zpracování projektů v Tvořivé klávesnici.

1. Dějepis – nižší stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět dějepis je vyučován v obou ročnících nižšího gymnázia dvě hodiny týdně. Výuka předmětu probíhá v nedělené třídě. Výběr učiva dějepisu a jeho rozdělení do tematických celků vychází z chronologického dělení dějin. Výběr učiva je proveden tak, aby si žáci vytvořili celistvý a objektivní pohled na historii v časových a prostorových souvislostech. Vyučovací hodiny lze doplňovat různými exkurzemi do muzeí, archívů, aktuálními výstavami, poznáváním historických památek vlastního regionu.

Dějepis a jeho výuka umožňuje, aby žáci poznali hlavní období vývoje lidstva i vlastního národa, zprostředkovává poznání významných historických událostí a osobností dějin, které měli vliv na život předchozích generací. Prostřednictvím dějin se mohou orientovat a pochopit současný společenský a politický život.

Při studiu dějepisu mohou žáci poznat, jak se měnil život lidí v nejdůležitějších etapách vývoje lidstva, objektivně a spolehlivě posoudit vývoj národních dějin a smysl událostí, které ovlivňovaly společenský vývoj. Žáci by měli porozumět souvislostem národních i světových dějin, naučit se správně chronologicky zařazovat události, umět vysvětlit příčiny a důsledky dějinných událostí.

Žáci se učí zacházet s historickým odkazem svého vlastního národa, zároveň se učí respektovat etnické, náboženské i kulturní odlišnosti jiných národů v současném multikulturním světě. Žáci jsou vedeni k ochraně historických a kulturních památek.

Mezipředmětové vztahy

Mezipředmětově je dějepis spojen s občanskou výchovou, zeměpisem, českým jazykem, estetickou výchovou hudební i výtvarnou, reáliemi ve výuce cizích jazyků.

Výchovné a vzdělávací strategie

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře,
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase,
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku,
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost,
- rozlišování mýtů a skutečnosti,
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společností.

Formou diskuse a dialogu se mají žáci učit hodnotit události, obhajovat svůj názor a stanovisko, naučit se respektovat názor druhého žáka.

V hodinách dějepisu budou využívány různé formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy: výklad, práce s učebnicí, práce s historickými mapami, studium odborné literatury, četba historické beletrie, sledování historických filmů, návštěva historických expozic a výstav, muzeí, kulturních památek.

Průřezová témata

Průřezové téma	tercie	kvarta
Výchova demokratického občana	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	Výchova demokratického občana – Prohlášení nezávislosti v USA	

	Výchova demokratického občana – ideály francouzské revoluce	
	Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané	
Osobnostní a sociální výchova		Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – zdravý životní styl mezilidské vztahy

Základní kompetence

Kompetence k učení

- chápat probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu,
- vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií.

Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejružnější společenské problémy v jejich vývoji,
- při řešení problémů objevovat paralely s historií,
- svá řešení posuzovat z nejružnějších společenských aspektů.

Kompetence komunikativní

- souvisle a výstižně formulovat své názory,
- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím.

Kompetence sociální a personální

- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce,
- naučit se diskutovat.

Kompetence k řešení problémů

- poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit,
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot,
- nacházet nenásilné řešení konfliktů.

Kompetence pracovní

- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj,
- rozvíjet své myšlení a nacházet nová řešení.

Předpoklady žáka, než se dostane do předmětu:

- žák dokáže periodizovat dějiny
- žák umí pracovat s časovou osou, určovat podle roků století
- **žák ovládá základní učivo k dějinám:**
 - pravěku (periodizace),
 - starověku (staroorientální a klasické státy – vyjmenovat + kde),
 - středověku (raně středověké státy – jejich dynastie a další vývoj; české dějiny – Přemyslovci, Lucemburkové, husitské hnutí, Jagellonci, stavební slohy – románský sloh, gotika, renesance) (6 hodin opakování).

Školní vzdělávací program – dějepis: Tercie

Časová dotace: 2 hod týdně

Obsah: dějiny novověku

Učivo	Očekávané výstupy žáka	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Nástup Habsburků na český trůn	- popíše habsburskou politiku	
Třicetiletá válka	- vysvětlí příčiny třicetileté války, objasní „českou otázku“ v tomto konfliktu	

Historie a státní zřízení ve Francii, Anglii, Rusku, Německu, Prusku	- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <i>Občanská výchova – forma vlády</i>
Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální problémy 18. a 19. století	- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní i hygienické změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	<i>Chemie, fyzika, biologie – vynálezci, objevitelé, moderní věda, výchova ke zdraví</i>
Barokní kultura	- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	<i>Výtvarná výchova – baroko</i> <i>Hudební výchova – barokní hudba</i>
Osvícenství	- vysvětlí osvícenství a jeho přínos ke vzniku občanské společnosti	
Historie a státní zřízení v habsburské monarchii v 17.-18. st.	- objasní problémy mnohonárodnostní habsburské monarchie a vysvětlí přínos osvícenských reforem Marie Terezie a Josefa II.	
Mimoevropský svět v 17. a 18. století	- na příkladech vysvětlí evropský kolonialismus a rozvoj světového obchodu	<i>Zeměpis – orientace v mapě</i>
Vznik USA	- vysvětlí příčinu boje anglických osad za nezávislost	Výchova demokratického občana – Prohlášení nezávislosti v USA

		<i>Anglický jazyk – americká ústava</i>
Velká francouzská revoluce, napoleonské války a změna společenské struktury společnosti	- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	Výchova demokratického občana – ideály francouzské revoluce
Klasicismus, romantismus	- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	<i>Výtvarná výchova – klasicismus, romantismus Hudební výchova – klasicistní a romantičtí skladatelé</i>
České národní obrození	- na příkladech uvede počátky formování novodobého českého národa, zdůrazní jazykové požadavky	<i>Český jazyk – významní obrozenci</i>
Revoluční rok 1848 v Evropě a u nás, národní probuzení	- objasní příčiny revolučních hnutí, porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	
Vývoj ve Francii, sjednocení Itálie a Německa	- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané
Rusko v 19. století	- posoudí hlavní problémy carského Ruska v 19. století	
Občanská válka v USA	- umí charakterizovat vzestup budoucí velmoci	<i>Anglický jazyk – američtí prezidenti</i>
Vznik Rakouska-	- na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy, vysvětlí: konzervatismus, liberalismus,	Výchova demokratického

Uherska, vznik hnutí, spolků a nových politických stran	demokratismus a socialismus, občanská práva, Sokol a jeho základní myšlenky	občana – občan, občanská společnost a stát, výchova ke zdraví
Změny ve společnosti v 19. století	- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi	

Školní vzdělávací program – dějepis: Kvarta

Časová dotace: 2 hod týdně

Obsah: dějiny moderní doby

Učivo	Očekávané výstupy žáka	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Přelom 19. a 20. století	- na příkladech vysvětlí příčiny vedoucí k 1. světové válce	
První světová válka	- popíše průběh první světové války, na příkladech demonstuje zneužití techniky a bojových plynů v 1. světové válce a politické, sociální a kulturní důsledky,	<i>Zeměpis – práce s mapou</i> <i>Český jazyk – válečná literatura</i> <i>Výchova ke zdraví</i>
Vznik ČSR	- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	
Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech 20. století	- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus), příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět;	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

	- rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	
Druhá světová válka	- popíše nejdůležitější události z druhé světové války, vysvětlí slovo holocaust, na příkladech demonstruje zneužití techniky v 2. světové válce a důsledky (např. vynález jaderné bomby a jeho následky na zdraví lidí)	<i>Český jazyk – válečná literatura</i> <i>Výchova ke zdraví</i>
Rozdělení světa po 2. světové válce - bipolarita, studená válka	- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků; - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické, hospodářské a vojenské spolupráce - zdůrazní civilizační nemoci, jejich vývoj a boj proti nim	Výchova ke zdraví, biologie
Vnitřní situace v zemích východního a západního bloku	- dokáže na příkladech porovnat rozdílný vývoj ve východním a západním bloku	
Československo od únorového převratu do roku 1989, vznik ČR	- dokáže na příkladech zachytit nejdůležitější momenty československých dějin vedoucí k nástupu a poté pádu komunismu	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy
Rozpad koloniálního systému	- posoudí postavení rozvojových zemí, prokáže základní orientaci v problémech současného světa (např. boj proti nemocem)	Výchova ke zdraví

2. Dějepis – vyšší stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis je vyučován ve všech ročnících vyššího gymnázia v humanitním zaměření a ve dvou ročnících přírodovědného a inženýrského zaměření. Výběr učiva dějepisu a jeho rozdělení do tematických celků vychází z chronologického dělení dějin. V prvním ročníku vyššího gymnázia je na počátku zařazeno prohloubené opakování moderních

dějiny s důrazem na české dějiny. Výběr učiva je proveden tak, aby si žáci vytvořili celistvý a objektivní pohled na historii v časových a prostorových souvislostech. Předmět je vyučován dvě hodiny týdně. Výuka probíhá v nedělených třídách. Humanitní větev má ve třetím a čtvrtém ročníku vyššího gymnázia rozšířenou výuku dějepisu. V těchto hodinách se prohlubuje učivo, žáci pracují samostatně s různými typy historických pramenů a prezentují svou práci. V rozšířených hodinách je zařazena také prohloubená výuka dějin kultury, obsahem je vedle dějin výtvarného umění též dějiny hudby, divadla, filmu, fotografie a životního stylu. Výuka dějin kultury se výrazně zaměřuje na souvislosti kulturních a obecných dějin.

Dějepis a jeho výuka umožňuje, aby žáci poznali hlavní období vývoje lidstva i vlastního národa, zprostředkovává poznání významných historických událostí a osobností dějin, které měli vliv na život předchozích generací. Znalosti z historie mají význam pro orientaci v současném společenském a politickém životě.

Při studiu dějepisu mohou žáci poznat, jak se postupně měnil způsob života lidí v nejdůležitějších etapách vývoje lidstva, chápat smysl událostí, činy osobností, které se podílely na společenském vývoji, spolehlivě posoudit vývoj národních dějin. Žáci by měli chápat souvislosti mezi společenským děním a životem v regionech, chápat souvislosti národních a světových dějin, naučit se správně chronologicky zařazovat události, umět vysvětlit příčiny a důsledky dějinných událostí.

Žáci se učí zacházet s historickým a kulturním odkazem svého vlastního národa. Učí se respektovat etnické, náboženské a kulturní odlišnosti jiných národů a jejich přínos pro současný multikulturní svět. Žáci jsou vedeni k ochraně historických kulturních památek, získávají respekt k duchovním i materiálním výtvarům minulosti.

Mezipředmětové vztahy

Mezipředmětově je dějepis spojen se společenskými vědami, zeměpisem, českým jazykem, estetickou výchovou hudební i výtvarnou, biologií, chemií, reáliemi ve výuce cizích jazyků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výběr učiva má žákům vytvářet celistvý a objektivní pohled na historii v časových a prostorových souvislostech. Důraz je kladen na hlubší poznání národních dějin v souvislosti

s evropským a světovým vývojem. Na základě historických dokumentů se snaží žáci poznat kulturní dějiny, dějiny náboženství a umění.

Žáci využívají vlastní samostatné práce i znalosti získané v jiných předmětech a zapojují tyto poznatky do výuky dějepisu.

Žáci poznávají svůj region a jeho historii.

Formou diskuse a dialogu se učí hodnotit události, obhajovat svůj názor a stanovisko, učí se respektovat i případně odlišné názory svých spolužáků.

V hodinách dějepisu jsou využívány různé formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy: výklad, práce s učebnicí, práce s historickými mapami, studium odborné literatury, četba historické beletrie, sledování historických dokumentárních i hraných filmů, návštěva historických expozic a výstav, muzeí, kulturních památek. V hodinách se využívají multimediální učební pomůcky.

Průřezová témata

Průřezové téma	první ročník / kvinta	druhý ročník / sexta	třetí ročník / septima humanitní	čtvrtý ročník / oktáva humanitní
Osobnostní a sociální výchova	Aténská demokracie	Vliv renesance a humanismu na vytváření všestranně vzdělaného člověka		Totalita, demokracie
	Římský svobodný občan			
Výchova k myšlení v evropských souvislostech	Významné osobnosti starověku a jejich vliv na evropský vývoj			
Multikulturní výchova		Významné evropské památky	Osvícenství a jeho vliv na vývoj	Národnostní problémy v ČR

			myšlení a tolerance	
		Osvícenství a jeho vliv na vývoj myšlení a tolerance Poznávání nových civilizací, rozpory v soužití mezi národy	Poznávání nových civilizací, rozpory v soužití mezi národy	
Environmentální výchova		Kladné i záporné důsledky průmyslové revoluce	Kladné i záporné důsledky průmyslové revoluce	
Mediální výchova				Mediální obraz světa
				Přínos válečných zpravodajů
Výchova demokratického občana			Prohlášení nezávislosti v USA Deklarace práv člověka a občana	

Základní kompetence

Kompetence k učení

- chápat probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu,
- vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií.

Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji,
- při řešení problémů objevovat paralely s historií,
- svá řešení posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů.

Kompetence komunikativní

- souvisle a výstižně formulovat své názory,
- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím.

Kompetence sociální a personální

- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce,
- naučit se diskutovat.

Kompetence občanské

- poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit,
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot,
- nacházet nenásilné řešení konfliktů.

Kompetence pracovní

- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj,
- rozvíjet své myšlení a nacházet nová řešení.

Dějepis - Kvinta

Časová dotace: 2 hod týdně

Obsah: dějiny pravěku, starověku a středověku

Učivo	Očekávané výstupy žáka	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Úvod do studia dějepisů, periodizace Historické prameny Pomocné vědy historické	- orientuje se v historickém čase; zná hlavní období historie - pozná hlavní úkoly archivů, muzeí, galerií, knihoven; vysvětlí cíl a způsob poznávání historie; rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace - charakterizuje vybrané PVH	
Nejnovější dějiny	- student zná hlavní mezníky českých a světových dějin 20. století v návaznosti na poznatky základní školy či nižšího gymnázia - dá do souvislosti hlavní události moderních dějin domácích i světových - dá do souvislosti politické dějiny a dějiny každodennosti na příkladech ze života předchozích generací	Základy společenských věd (stát a právo, demokracie, lidská a občanská práva, pluralita, tolerance) Český jazyk a literatura (literární díla s tématem nejnovějších dějin)
Pravěk	- porovná jednotlivé vývojové stupně člověka - zná hlavní etapy v pravěku v souvislosti s přírodně-geografickými podmínkami - charakterizuje způsob obživy v jednotlivých etapách pravěku, uspořádání společenských vztahů, duchovní život a umělecké projevy	Biologie, ekologie: vývoj klimatu, vývoj člověka, vztah člověka a prostředí Estetická výchova: pravěké umění

	- vysvětlí souvislosti vedoucí ke změnám uspořádání lidské společnosti - porovná různé pravěké kultury v Evropě	v jeskyních, umělecké předměty Základy společenských věd (jedinec a společnost, rodina)
Starověké orientální civilizace	- vysvětlí podmínky pro vznik civilizací a států, charakterizuje orientální, pozná vliv přírodních poměrů na vývoj starověkých států; objasní přínos starověkých států pro rozvoj světové civilizace - vyhledá na mapě jednotlivé státní útvary; zhodnotí nejvýznamnější mezníky vývoje	Společenské vědy: (stát a právo, politologie, filozofie, světová náboženství) Estetická výchova: umění starověkých civilizací Matematika a přírodní vědy (dějiny vědy a techniky) Český jazyk a literatura (významná literární díla)
Antické státy, starověké Řecko a Řím	- charakterizuje antickou civilizaci v porovnání se starověkými orientálními civilizacemi - charakterizuje principy státních forem, uspořádání společnosti, vlastnictví a občanství v antických státech - vymezí hlavní etapy starověkých řeckých a římských dějin - zná hlavní události antických dějin a důležité osobnosti starověké řecké politiky, filozofie, vědy a kultury - zhodnotí význam antické civilizace a kultury pro další vývoj lidské společnosti - vysvětlí význam antické kultury jako zdroje evropské civilizace	Základy společenských věd (filozofie, politologie, právo, jedinec a společnost, rodina) Estetická výchova. (antické umění) Český jazyk a literatura (významná literární díla)

Raný středověk	- umí časově vymezit a charakterizovat jednotlivé etapy středověku; vysvětlí pojem: feudum (léno); zhodnotí odkaz antiky pro další vývoj evropské civilizace - vysvětlí uspořádání středověké společnosti, vysvětlí vztah jedince a společnosti - vysvětlí význam křesťanství jako zdroje evropské civilizace - vysvětlí vztahy mezi hlavními monoteistickými náboženstvími a mezi hlavními proudy v křesťanství - charakterizuje hlavní civilizační okruhy, popíše vznik a vývoj nejvýznamnějších raně středověkých států - uvede hlavní státní útvary na našem území, zařadí do evropských souvislostí - popíše hlavní události raných českých dějin, vysvětlí souvislosti, které měly vliv na další vývoj českého státu a mezinárodní vztahy	Základy společenských věd (filozofie, náboženství, politologie, právo) Estetická výchova. (raně středověké umění) Český jazyk a literatura (významná literární díla)
Vrcholný středověk	- vysvětlí hlavní hospodářské a společensko-kulturní změny ve vrcholném středověku, charakterizuje život ve středověku v různých společenských vrstvách - popíše hlavní události středověkých dějin ve významných evropských státech, vysvětlí vzájemné vztahy v souvislosti s dalším vývojem - vysvětlí postavení českého státu ve střeoevropském prostoru, uvede hlavní události, zná hlavní osobnosti politiky a kultury - zhodnotí etapu přemyslovských a lucemburských králů, vysvětlí význam pro další vývoj českého státu, jeho obyvatel a kultury	politologie, právo, jedinec Základy společenských věd (filozofie, náboženství, a společnost, rodina) Estetická výchova. (středověké umění) Český jazyk a literatura (významná literární díla)
Pozdní středověk	- vysvětlí příčiny a projevy pozdně středověké krize církve a společnosti, dá do souvislosti s husitským hnutím	Základy společenských věd (filozofie, politologie, právo,

	- popíše hlavní události pozdních středověkých dějin ve významných evropských státech, vysvětlí vzájemné vztahy v souvislosti s dalším vývojem - zná hlavní události a osobnosti doby husitské, poděbradské a jagelonské - vysvětlí příčiny husitského hnutí, charakterizuje jeho cíle, proudy, zhodnotí pozitiva a negativa této epochy, vysvětlí jeho souvislosti pro další vývoj českých zemí	jedinec a společnost, rodina) Estetická výchova. (středověké umění a ohlasy středověku v umění 19. a 20. století) Český jazyk a literatura (významná literární díla)

Dějepis: Sexta (Třídy přírodovědné a informatické)

Časová dotace: 2 hod týdně

Obsah: dějiny novověku a nejnovějších dějin

Učivo	Očekávané výstupy žáka	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Raný novověk Zámořské objevy	- vymezí časově, uvede hlavní historické mezníky - vysvětlí příčiny a podmínky, objasní hlavní objevné cesty a pochopí jejich důsledky	
Humanismus a renesance	Vysvětlí nové chápání světa, společnosti a člověka, vysvětlí souvislosti v kultuře, vzdělání, vztahu jedince a společnosti	Základy společenských věd (filozofie, politologie, právo) Estetická výchova. (renesanční umění) Český jazyk a literatura (významná literární díla) Matematika a přírodní vědy (dějiny vědy a techniky)
Reformace a katolická protireformace	vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve, včetně reakce církve na tyto požadavky, uvede souvislosti s husitským hnutím, dá do souvislosti	Základy společenských věd (filozofie, náboženství)

	s mezinárodními vztahy evropských zemí, zná hlavní křesťanské směry a církve a rozdíly mezi nimi	
Evropské a české země v raném novověku	- zná hlavní události a osobnosti raně novověkých evropských zemí - chápe souvislosti mezinárodních vztahů, vysvětlí hlavní rozdíly v politických a náboženských poměrech jednotlivých zemí, charakterizuje typy novověkých států - zná hlavní události a osobnosti raně novověkých českých dějin - vysvětlí geopolitické, hospodářské, společensko-kulturní změny v důsledku třicetileté války, vysvětlí změny v českých zemích	
Svět v době osvícenství	- vysvětlí význam osvícenství a jeho přínos ke vzniku občanské společnosti - charakterizuje osvícenské teorie o uspořádání státu a vztahu jedince a společnosti - uvede hlavní události světových dějin v souvislosti s dalším dějinným vývojem charakterizuje osvícenský absolutismus za Marie Terezie a Josefa II., vysvětlí, jak se dotkly reformy osvícenského absolutismu českého státu a jak se odrazily ve společnosti, jak umožnily formování moderního státu a národa - zhodnotí význam průmyslové revoluce pro hospodářské a společenské změny i každodenní život	Základy společenských věd (filozofie, náboženství, politologie, právo) Estetická výchova. (umění 17. a 18. století) Český jazyk a literatura (významná literární díla) Matematika a přírodní vědy (dějiny vědy a techniky)
Velká francouzská revoluce a napoleonské války	- analyzuje situaci ve Francii, popíše průběh revoluce, vysvětlí hlavní změny a myšlenkové proudy, posoudí význam a vliv francouzské revoluce a napoleonských válek na evropské i světové dění, porovná ji s dalšími revolucemi	Základy společenských věd (filozofie, náboženství, politologie, právo)
Dlouhé 19. století	- vysvětlí pojem dlouhého století	Základy společenských věd (filozofie,

	- vysvětlí hlavní problémy 19. století – budování občanské společnosti, boj národnostní a sociální - vysvětlí emancipační hnutí národů na příkladech - vysvětlí hlavní proudy v dělnické a sociálním hnutí, - vysvětlí způsoby řešení sociální otázky, najde souvislosti s vývojem ve 20. století - popíše mezinárodní vztahy a konflikty, změny v geopolitickém uspořádání - uvede hlavní události světových dějin	náboženství, politologie, právo) Estetická výchova. (umění 19. století) Český jazyk a literatura (významná literární díla) Matematika a přírodní vědy (dějiny vědy a techniky)
1. světová válka	- vysvětlí mezinárodní vztahy v předvečer první světové války - chápe příčiny i důsledky 1. světové války; objasní vztah mezi stupněm rozvoje vědy a techniky a ničivou silou války (např. zneužití otravných plynů); vysvětlí vliv války na vojáky na frontách a na civilisty v zázemí	Český jazyk – válečná literatura Zeměpis – práce s mapou, bojiště
Vznik ČSR a vývoj za 1. republiky	- charakterizuje první československý odboj, vysvětlí jeho význam pro vznik samostatného Československa, objasní demokratický charakter a politickou kulturu první Československé republiky; posoudí národnostní problémy ČSR - posoudí politiku západních demokracií a politiku nacistického Německa; zhodnotí důsledky rozhodnutí konference v Mnichově	Český jazyk – meziválečná literatura
Meziválečná Evropa, vznik fašismu	- charakterizuje vývoj v jednotlivých státech; zhodnotí zrod masové kultury, rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus), příčiny jejich nastolení - popíše projevy světové hospodářské krize; posoudí hospodářské, sociální a politické důsledky krize	

2. světová válka	- objasní příčiny druhé světové války, charakterizuje válečné cíle válečnických stran; popíše průběh války v jejích klíčových událostech na evropských i mimoevropských bojištích; vysvětlí válečné zločiny a holocaust, zneužití vědy a techniky (např. použití atomové bomby a její následky)	Český jazyk – válečná literatura Zeměpis – práce s mapou, bojiště
Protektorát Čechy a Morava, odboj	- popíše vznik Protektorátu a poměry v něm, Uvede hlavní skupiny a proudy v zahraničním a domácím odboji	
Poválečný vývoj světa	- charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa; objasní nejvýznamnější konflikty, nastíní problémy současného světa	Základy společenských věd (filozofie, náboženství, politologie, právo) Estetická výchova. (umění 20. století) Český jazyk a literatura (významná literární díla) Matematika a přírodní vědy (dějiny vědy a techniky)
Poválečný vývoj Československa	- charakterizuje poválečný vývoj v ČSR, jeho postavení v rámci komunistického bloku; vymezí hlavní přelomové okamžiky v československých poválečných dějinách vedoucí k pádu komunistické moci; objasní integraci ČR do evropských struktur	Základy společenských věd (filozofie, náboženství, politologie, právo)

Dějepis: Sexta třídy humanitní

Časová dotace: 2 hod týdně

Obsah: dějiny středověku (prohloubené opakování z kvinty) a raného novověku

Učivo	Očekávané výstupy žáka	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Život ve středověku	- charakterizuje zemědělství, lékařství; popíše uspořádání společnosti (lenní systém, učení o trojím lidu); vysvětlí význam měst a život v nich, vyjmenuje druhy měst a jejich privilegia; načrtne podobu města (jeho části, stavby); zhodnotí postavení ženy v tehdejší společnosti	Společenské vědy: partnerské vztahy, rodina, výchova ke zdraví
Gotika	- objasní dobu a místo vzniku; vyjmenuje základní znaky gotických staveb a jejich typy včetně konkrétních příkladů; vysvětlí pojmy: pieta, madona, princip vertikality, pseudogotika	Multikulturní výchova – významné evropské památky Estetická výchova: gotická architektura, sochařství, malířství a užité umění
Křížové výpravy	- vysvětlí příčiny; popíše průběh a zhodnotí výsledky výprav; objasní pojmy: krak, kruciáta, odpustky; na mapě ukáže křížácké státy; pohovoří o významných účastnících výprav	Zeměpis: práce s mapou
Církev ve 13. století	- charakterizuje pozici církve ve společnosti, její vliv; vysvětlí způsoby, kterými lidé usilovali o reformu církve (vznik mnišských řádů a sekt); objasní působení inkvizice	
Anglie a Francie před Stoletou válkou	- porovná vývoj v obou zemích (politické uspořádání, mezinárodní pozice, cíle politiky); charakterizuje vládu a přínos vybraných panovníků (Vilém I. Dobyvatel, Jan Bezzemek, Filip IV. Sličný); chápe význam a obsah dokumentu Magna Charta Libertatum	Společenské vědy: vznik parlamentarismu
Stoletá válka	- vysvětlí příčiny války a průběh v jednotlivých fázích; zhodnotí důsledky; pohovoří o osobnosti Jany z Arku	

Vznik Španělska a Portugalska	- objasní pojmy: reconquista, portolan, katoličtí králové; charakterizuje společnost (vrstvy a jejich povinnosti, menšiny-Židé a Arabové); na mapě ukáže křesťanské domény na Pyrenejském poloostrově okolo roku 1000	Španělský jazyk: názvy společenských vrstev
SŘŘ v období partikularismu	- vysvětlí geopolitický význam oblasti; objasní pojmy: SŘŘ, partikularismus, kurfiřt, papežský stát; charakterizuje jednotlivé oblasti Apeninského poloostrova; vyjmenuje důležité městské státy na severu Itálie a konkretizuje jejich význam	
Vláda Posledních Přemyslovců	- charakterizuje obecné tendence vývoje naší země ve 13. století (včetně začlenění do celoevropského kontextu); objasní pojmy: vnitřní a vnější kolonizace, Zlatá bula sicilská, brakteát, groš, primogenitura, kolace, lokátor; zhodnotí přínos jednotlivých panovníků; uvede písemné prameny k tomuto období; pohovoří o rytířské kultuře; ukáže na mapě rozsah území za P.O.II.	
Lucemburkové	- objasní nástup Lucemburků na český trůn; porovná osobnost a způsob vlády Jana, Karla a Václava; charakterizuje nejvýznamnější památky či artefakty; vyhledá na mapě územní zisky; vysvětlí pojmy: Inaugurační diplom, Zlatá bula, Maiestas Carolina, Vita Caroli, Česká koruna, Kutnohorský dekret	Český jazyk: ukázky z Vita Caroli
Husitství	- objasní příčiny krize a stagnace společnosti ve 2. polovině 14. století; pohovoří o významných osobnostech, které církev kritizovaly; zhodnotí působení a význam Jana Husa; charakterizuje průběh husitských válek; podle obrázků vyjmenuje husitské zbraně; konkretizuje výsledky válek; zná osobnost Zikmunda Lucemburského a Ladislava Pohrobka	Český jazyk: ukázky z díla M.J. Husa

Vláda Jiřího z Poděbrad	- vysvětlí okolnosti nástupu Jiřího na český trůn (volba); zhodnotí jeho politické cíle a diplomatické schopnosti; charakterizuje pojmy: dvojí lid, klatba, landfrýd, interregnum	Společenské vědy: dějiny evropské integrace
Jagellonci	- charakterizuje přerozdělení politické moci a stavovskou monarchii; zná nejdůležitější úřady v zemi; objasní pojmy: vladislavská gotika, personální unie, defenestrace, pogrom; porovná vliv a zájmy šlechty a měst	
Rusko ve 14. a 15. století	- popíše geopolitické souvislosti, vliv Mongolů v oblasti; charakterizuje vládu Ivana IV. Hrozného	
Zámořské objevy	- objasní hlavní objevné cesty a pochopí jejich důsledky	Zeměpis – práce s mapou
Mimoevropské civilizace	- charakterizuje mimoevropské civilizace, popíše rozdíly od civilizace evropské, vysvětlí problémy soužití různých národů	Multikulturní výchova – poznávání nových civilizací, rozpory v soužití mezi národy
Humanismus a renesance	- vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka	Osobnostní a sociální výchova – vliv renesance a humanismu na vytváření všestranně vzdělaného člověka Výtvarná výchova – renesanční umění
Reformace a katolická protireformace	- vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve, včetně reakce církve na tyto požadavky	
Absolutismus ve Španělsku	- na příkladech vysvětlí absolutní vládu	
Nizozemská revoluce	- vysvětlí příčiny nizozemské revoluce	

Anglie za Tudorovců a Stuartovců	- vysvětlí hospodářské, náboženské a politické změny v Anglii; objasní společenskou krizi za vlády Stuartovců	
Habsburská monarchie v 16. a 17. století	- charakterizuje habsburskou monarchii v 16. a 17. století, vnitřní a zahraniční politiku, směřování státu k absolutismu	
Třicetiletá válka	- pochopí narušení náboženské jednoty Evropy; dokáže posoudit důsledky třicetileté války	
Barokní kultura	- charakterizuje barokní kulturu	Výtvarná výchova – barokní umění
Osvícenství	- vysvětlí význam osvícení a jeho přínos ke vzniku občanské společnosti	Multikulturní výchova – osvícenství a jeho vliv na vývoj myšlení a tolerance
Absolutismus ve Francii	- na příkladech konkretizuje absolutistickou vládu, zhodnotí důsledky takovéto vlády pro další dějiny Francie	
Rusko	- zhodnotí význam reforem Petra Velikého a Kateřiny Veliké	
Prusko	- charakterizuje pruský militarismus	
Dělení Polska	- vysvětlí vývoj Polska a jeho dělení mezi velmocemi	
Rakouské země v období osvícenského absolutismu (18. století)	- charakterizuje osvícenský absolutismus za Marie Terezie a Josefa II., vysvětlí, jak se dotkly reformy osvícenského absolutismu českého státu a jak se odrazily ve společnosti	
Válka za nezávislost, vznik USA	- popíše proces vzniku USA, charakterizuje Prohlášení nezávislosti a americkou ústavu	Výchova demokratického občana – Prohlášení nezávislosti v USA

Průmyslová revoluce	- zhodnotí význam industrializace a vědeckých a technických inovací (např. zdokonalení hygieny a boj s nemocemi)	Environmentální výchova – kladné a záporné, výchova ke zdraví, důsledky průmyslové revoluce

Dějepis - Septima (humanitní větev)

Časová dotace: 2 hod týdně

Obsah: dějiny novověku

Učivo	Očekávané výstupy žáka	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Velká francouzská revoluce	- analyzuje situaci ve Francii v předvečer revoluce, popíše průběh revoluce, posoudí význam a vliv francouzské revoluce na evropské dění, porovná ji s dalšími revolucemi	
Napoleonské války	- objasní charakter napoleonské vlády a příčiny Napoleonovy porážky	
Revoluční hnutí 1. poloviny 19. století	- vysvětlí emancipační hnutí národů	
Klasicismus, romantismus	- charakterizuje klasicistní a romantickou dobu	Výtvarná výchova – umění klasicismu a romantismu
Habsburská monarchie v 1. polovině 19. století	- objasní éru Metternichova absolutismu; vysvětlí politiku Svaté aliance	Multikulturní výchova – rozpory v soužití národů
České národní obrození	- popíše proces konstituování novodobého českého národa	Český jazyk – národní buditelé
Revoluce 1848	- objasní revoluce z roku 1848 v jednotlivých státech, jako nástroj politické přeměny společnosti; na konkrétních	

	příkladech demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení	
Sjednocení Itálie a Německa	- popíše vznik národního státu v Itálii; vysvětlí způsob a důvod sjednocení Německa a jeho důsledky	
Francie mezi republikou a císařstvím	- charakterizuje postavení tohoto státu v Evropě a jeho vnitřní problémy	
Viktoriánská Anglie	- charakterizuje postavení Velké Británie a zdůvodní její výsadní postavení; vysvětlí moderní kolonialismus	
Habsburská monarchie v 2. polovině 19. století	- posoudí důsledky rakousko-uherského vyrovnání; vysvětlí postavení českých zemí v Rakousku-Uhersku; objasní česko-německé vztahy v 19. století	
Občanská válka v USA	- charakterizuje politický, ekonomický a sociální vývoj v USA v 19. století, včetně rasové problematiky indiánského a černošského etnika a přistěhovalectví z Evropy	Anglický jazyk – američtí prezidenti
Rusko za posledních Romanovců	- popíše politické, ekonomické a sociální poměry; vysvětlí revoluční pokusy o provedení změn v Rusku	

Dějepis - Oktáva (humanitní větev)

Časová dotace: 2 hod týdně

Obsah: moderní dějiny

Učivo	Očekávané výstupy žáka	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Proměny společnosti na	- vysvětlí moderní kolonialismus (expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě) a jeho důsledky;	Výchova ke zdraví

přelomu 19. a 20. století	charakterizuje životní styl v Evropě na přelomu století (např. lepší hygiena, růst počtu obyvatel atd.)	
Mocenské bloky a konflikty před 1. světovou válkou	- vysvětlí mezinárodní vztahy v předvečer první světové války	
1. světová válka	- chápe příčiny i důsledky 1. světové války; objasní vztah mezi stupněm rozvoje vědy a techniky a ničivou silou války; vysvětlí vliv války na vojáky na frontách a na civilisty v zázemí	Zeměpis – práce s mapou, bojiště
Revoluce v Rusku	- popíše situaci v Rusku a ruské revoluce, nastolení bolševické moci; zhodnotí význam ruských revolucí	
Češi a Slováci v 1. světové válce	- charakterizuje první československý odboj, vysvětlí jeho význam pro vznik samostatného Československa	Český jazyk – válečná literatura
Vznik ČSR	- chápe souvislosti vzniku ČSR	
Poválečné uspořádání světa, mírové konference	- vysvětlí versailleský systém včetně jeho selhání v meziválečném období	
Mezinárodní vztahy v Evropě ve 20. letech 20. století	- charakterizuje vývoj v jednotlivých státech; zhodnotí zrod masové kultury	Mediální výchova – vznik mediálního obzoru světa (žurnalistika, film)
ČSR – 1. republika	- objasní demokratický charakter a politickou kulturu první Československé republiky; kriticky posoudí národnostní problémy ČSR	Český jazyk – meziválečná literatura
Národně osvobozené hnutí po 1. světové válce	- vysvětlí příčinu národně osvobozené hnutí	

Světová hospodářská krize	- popíše projevy světové hospodářské krize; posoudí hospodářské, sociální a politické důsledky krize	
Evropa ve 30. letech 20. století, nástup fašismu	- dokáže odlišit demokratické státy a státy s totalitárními a autoritativními režimy, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus), příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	Společenské vědy – formy vlády
ČSR – cesta k Mnichovu, 2. republika	- posoudí politiku západních demokracií, úsilí o kolektivní bezpečnost, politiku nacistického Německa; zhodnotí důsledky rozhodnutí konference v Mnichově; srovná první a druhou republiku	Multikulturní výchova – národnostní problémy v ČSR (Němci, čechoslovakismus)
2. světová válka	- objasní příčiny druhé světové války, charakterizuje válečné cíle osy Berlín – Řím – Tokio a protihitlerovské koalice; popíše průběh války v jejích klíčových událostech na evropských i mimoevropských bojištích; vysvětlí válečné zločiny a holocaust, zneužití vědy a techniky (např. atomová bomba)	Mediální výchova – přínos válečných zpravodajů Zeměpis – práce s mapou, bojiště Výchova ke zdraví
Protektorát Čechy a Morava, odboj	- popíše vznik Protektorátu a jeho vztah k Třetí říši	
Poválečný vývoj světa – studená válka	- charakterizuje vznik a vývoj bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení (na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické spolupráce), vysvětlí	

	vzájemné vztahy mezi USA a SSSR, popíše nejvýznamnější konflikty	
Dekolonizace – tzv. třetí svět	- popíše proces dekolonizace; charakterizovat hnutí nezúčastněných, boj s nemocemi	Zeměpis – třetí svět Výchova ke zdraví Globální problémy lidstva
Poválečná ohniska konfliktů – Vietnam, Írán, Kuba, suezská krize, Afghánistán	- vysvětlí příčiny jednotlivých konfliktních oblastí	
Poválečný vývoj Československa (1945-1993)	- charakterizuje poválečný vývoj v ČSR, jeho postavení v rámci komunistického bloku; vymezí hlavní přelomové okamžiky v československých poválečných dějinách vedoucí k pádu komunistické moci; objasní integraci ČR do evropských struktur	Osobnostní a sociální výchova – totalita, demokracie
Rozpad sovětského bloku	- vysvětlí příčiny a posoudí důsledky zhroucení komunistických režimů v Evropě i způsob provedení politické výměny	

DĚJEPISNÝ SEMINÁŘ - DĚJINY KULTURY

3. ročník – vyšší gymnázium (humanitní větev)

Dějepisný seminář věnovaný dějinám kultury je součástí rozšířené výuky dějepisu ve třetím ročníku vyššího gymnázia ve třídách humanitního zaměření. Obsahem je vedle dějin výtvarného umění též dějiny hudby, divadla, filmu, fotografie a životního stylu. Výuka dějiny kultury se výrazně zaměřuje na souvislosti kulturních a obecných dějin.

téma hodiny	očekávané výstupy, mezipředmětové vztahy
Počátky divadla	Vysvětlení vzniku divadla z vyprávění a rituálu
Antické divadlo	Teorie dramatu, řecké drama a občanská společnost, vliv antického divadla na další vývoj divadla
Středověké divadlo	Divadlo náboženské a divadlo světské
Hudba antiky a středověku	Počátky hudby a hudební teorie, hudba církevní a světská, počátky vícehlasu, literární souvislosti
Renesance - úvod	rozvoj přírodních věd a humanitních věd, důvěra v rozum, změna náhledu na svět, dějepisné souvislosti (raně novověká Itálie, reformace a protireformace, zámořské objevy, rozvoj knihtisku a vzdělanosti)
Renesance – výtvarné umění a architektura	perspektiva, olejomalba, pozorování přírody, renesanční kánon, renesanční architektura, náboženské a světské náměty v renesanci, obliba portrétů
Renesance - divadlo	Humanistické, školské a dvorské divadlo, vývoj divadelního prostoru, vývoj společenského postavení divadla, alžbětinské divadlo v Anglii, klasicistní divadlo ve Francii, commedia dell arte v Itálii
Renesance - hudba	Renesanční polyfonie, renesanční hudba v Evropě a v českých zemích
Baroko	Víra a rozum v barokním umění, racionální a smyslová tvorba, citový projev – společensko-historická situace (třicetiletá válka, rekatolizace, absolutismus), architektura, výtvarné umění, divadlo, hudba, životní styl

Rokoko, Klasicismus, Empír	Společenské změny – francouzská revoluce, Evropa za vlády Napoleona, užité umění, malířství a sochařství, hudba
Romantismus, Realismus	Ponapoleonská Evropa, průmyslová revoluce, romantismus jako reakce na společenský vývoj, architektura (historismus), výtvarné umění, literatura, hudba, divadlo
Impresionismus	Čerpání poznatků z pozorování přírody, barevná paleta, způsob malby, změna rukopisu. Témata, hlavní představitelé francouzského impresionismu, čeští impresionisté
Postimpresionismus	Změna ve výtvarném vyjadřování, návrat ke starým mistrům, ke kompozici, změna barevnosti palety, změna témat, hlavní představitelé uměleckého směru, vliv na další moderní umělecké směry
Secese	Životní styl, architektura, malířství, sochařství, užité umění
Fauvismus, Futurismus, Expresionismus, Metafyzická malba	Vliv společenských změn a vědy před 1. sv. válkou, výtvarné umění, architektura, hudba, film, tvůrci zahraniční i čeští
Kubismus, Orfismus, Abstrakce	Změna pohledu na realitu, výtvarné umění, architektura, užité umění, tvůrci zahraniční i čeští
Dada Surrealismus	Protest proti válce, náhoda, vliv psychoanalýzy Výtvarné umění, film a literatura, vztah umělců a politiky, tvůrci zahraniční i čeští
Hudba 20. století	Moderní vážná hudba, populární hudba
Dějiny kinematografie - počátky	Film jako nové médium, film a moderní umělecké směry (surrealismus, fauvismus), počátky národních kinematografií, film a politická propaganda
Dějiny kinematografie – světová kinematografie po 2. sv. válce	Významné světové kinematografie, tvůrci a filmy
Dějiny kinematografie – československá a česká kinematografie	Vývoj kinematografie v Československu a České republice, významní tvůrci, filmy a ocenění, vztah kinematografie a politického vývoje v Československu
Dějiny fotografie	Fotografie jako nové médium, vztah malířství a fotografie, fotografie ateliérová, reklamní, akt, portrét, fotografie

	dokumentární a sociální, vztah fotografie a politiky, významní tvůrci zahraniční a domácí
Dějiny módy a životního stylu	Souvislost mezi politickými, náboženskými, kulturními změnami ve společnosti a vývojem oblékání, bydlení a životního stylu
Divadlo 20. století	Reforma divadla na počátku 20. století (Stanislavskij, Brecht, aj.), prolínání oficiálního divadla s jinými divadelními kulturami
Mimoevropské divadelní kultury	Divadlo v Indii, Číně a Japonsku, jejich vliv na moderní divadlo
Dějiny českého divadla	České divadlo od středověku, vliv divadla na formování moderního národa a kultury, významné scény a tvůrci
Architektura 20. století	Secese, moderní architektura, Adolf Loos, Bauhaus, Le Corbusier Česká meziválečná a poválečná architektura (kubismus, funkcionalismus, secese, brusele, brutalismus) Významní světoví architekti Tendence v současné architektuře (postmoderna, organická architektura, high-tech)
Umění po 2. světové válce ve světě	Politické a společenské změny po 2. světové válce, směry a významní tvůrci (abstraktní expresionismus, akční malba, op-art, kinetismus, nová figurace, art brut, pop art, street art, land art, akční umění, performace a happening, postmoderna, hyperrealismus, aj.)
Umění po 2. světové válce v českých zemích	Politické a společenské změny v Československu po 2. světové válce, souvislosti s politickým vývojem, souvislosti literární, směry a významní tvůrci

ZEMĚPIS

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávání v zeměpise je zaměřeno na:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod,
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací,
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí,
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka,
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování,
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem,
- využití didaktické techniky (interaktivní tabule, video, televize, zpětný projektor),
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu),
- projekty – Tvořivá klávesnice, závěrečné projekty v kvartě a maturitní projekty v oktávě,
- soutěže – v tercii a kvartě účast na Zeměpisné olympiádě, Zeměpisný maraton.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis se vyučuje v rozsahu 2 hodiny týdně.

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	2	2	2	2	3 2 volitelné	3 2 volitelné

Přírodovědná třída a třída zaměřená na informatiku mají v septimě 2 vyučovací hodiny týdně, výuka je zaměřena na globální problémy lidstva a pomáhá tak integrovat výuku Zeměpisu a Základů společenských věd. V oktávě se v těchto třídách předmět nevyučuje. Výuku Zeměpisu posiluje volitelný předmět Historicko-geografický seminář (2 hodiny týdně v humanitních třídách v septimě a v oktávě), zaměřený na rozšiřující učivo.

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, ...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, ...
- biologie: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, ...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...
- informatika: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování,
- dějepis: kultura národů, historie států aj.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie,
- rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje,
- ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí,
- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu,
- objevování Evropy, světa,
- kulturní difference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity.

Obsahové vymezení:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie,

- Přírodní obraz Země,
- Regiony světa,
- Společenské a hospodářské prostředí,
- Životní prostředí,
- Česká republika,
- Geografie Východočeského kraje.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP ZV, ze vzdělávacího oboru Zeměpis. Dále tento předmět zařazuje vybrané tematické okruhy průřezových témat Osobní a sociální výchova (OSV), Výchova demokratického občana (VDO), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS), Multi-kulturní výchova (MkV), Environmentální výchova (EmV), Mediální výchova (MV).

Průřezová témata

1. Osobní a sociální výchova – vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Ve spolupráci s oblastí Umění a kultura rozvíjí estetiku chování a mezilidských vztahů jako prostředku komunikace a osvojování si světa.

- 1.1. vede k porozumění sobě samému a druhým,
- 1.2. napomáhá k zvládnutí vlastního chování (ovládnutí afektu, zvládnutí kritiky,...),
- 1.3. přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni (vzájemná spolupráce),
- 1.4. rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti (diskuse o tématu, akceptování jiného názoru,...),
- 1.5. utváří a rozvíjí základní dovednosti o spolupráci (skupinové práce, soutěže družstev,...),
- 1.6. umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací

(např. konfliktů),

1.7. formuje studijní dovednosti,

1.8. podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny, prevence stresových situací a ochrana zdraví.

2. Výchova demokratického občana – Žáci jsou motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových. Je nutné, aby si žáci uvědomili, že překročení hranice k anarchii je neustálým nebezpečím. Tyto zkušenosti pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a k vlasti. Posiluje národní hrdost a pocit národní sounáležitosti.

2.1. vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod (srovnání s ostatními státy světa),

2.2. vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti,

2.3. umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků,

2.4. rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti,

2.5. prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (schopnost pozitivní kritiky, sebekritiky a sebehodnocení),

2.6. vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Prohlubuje porozumění klíčovému historickému a politickému událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Uplatňuje se zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech.

Rozvíjí též vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání.

- 3.1. rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy,
- 3.2. prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech,
- 3.3. prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv,
- 3.4. rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech,
- 3.5. rozlišuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru,
- 3.6. prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity Evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu,
- 3.7. vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie, seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jedince i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání,
- 3.8. vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory,
- 3.9. rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.

4. Multikulturní výchova – umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami a porozumění odlišným kulturám. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Vzdělávacího oboru Zeměpis se především toto průřezové téma úzce dotýká. Tato vazba je

dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

- 4.1. poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti,
- 4.2. rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých,
- 4.3. učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých,
- 4.4. učí přijmout druhé jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazená jiné,
- 4.5. rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin,
- 4.6. rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie,
- 4.7. učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- 4.8. poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie:
kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost netolerance aj.

5. Environmentální výchova – Poskytuje ucelený elementární pohled na okolní přírodu a prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimo produkční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Znalosti ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují aktivně využívat výpočetní techniku při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost.

- 5.1. rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a dopadům lidských činností na prostředí,
- 5.2. vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování, vychovává k zodpovědnému přístupu ke zdraví a k ochraně zdraví,
- 5.3. přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa,
- 5.4. umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí,
- 5.5. poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí,
- 5.6. ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích a nežádoucích,
- 5.7. napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni,
- 5.8. seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti,
- 5.9. učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů,
- 5.10. učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.

6. Mediální výchova – má vybavit žáky základní úrovni mediální gramotnosti. To zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií, jednak získání dovedností podporujících poučné, aktivní a nezávislé zapojení jedince do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posouzení jejich věrohodnosti a vyhodnocení komunikačního záměru. Důležitá je též schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro získání informací, ke vzdělávání, ale i pro naplnění volného času.

- 6.1. přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace,
- 6.2. umožňuje rozvíjet schopnosti analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického
odstupu od nich

- 6.3. učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času,
- 6.4. umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů,
- 6.5. vede k osvojení si základních principů vzniků významných mediálních obsahů,
- 6.6. umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec,
- 6.7. vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu,
- 6.8. vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci,
- 6.9. rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu,
- 6.10. přispívá k využití vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu,
- 6.11. přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.

Při výuce se používají výkladové hodiny s využitím didaktické a IT techniky, samostudium, skupinová práce, referáty, diskuse, exkurze, přednášky a prezentace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- Podává žákům výklad zeměpisné látky a vede žáky k zápisu konkrétních zeměpisných informací,
- ke konci hodiny ověřuje získané poznatky žáků,
- nabízí žákům širší informace na základě geografických materiálů (mapy, tabulky, grafy, statistiky, obrázky, filmy, prezentace,...),
- podporuje schopnost pracovat s odborným textem a porozumět mu
- vede žáky k využívání učebních pomůcek (atlas, mapy, glóbus, ale i výpočetní techniku) pro získávání a ověřování informací,
- zadává žákům témata ke zpracování nebo úkoly v podobě zajímavostí nebo aktualit,
- v rámci celé výuky nabízí žákům odbornou i populárně naučnou literaturu,
- motivuje k přípravě a předvedení prezentací.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá žákům problémová témata v rámci konkrétního učiva, žáci jsou vedeni k diskusím, k řešení některých zeměpisných otázek, k vytváření alternativ řešení,
- v rámci exkurzí, výletů a praktických cvičení jsou žáci vedeni k užívání teoretických poznatků v praxi, jejich poznatky jsou konfrontovány se skutečností a upevňování.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- pracuje se žáky ve skupinách, kde společně komunikují a spolupracují při řešení úkolů,
- zadává vytváření projektů, kdy žák uplatňuje své vědomosti a schopnosti,
- hodnotí žákův projev a vystupování v rámci zkoušení, diskusí nebo příspěvků v podobě referátů, zajímavostí nebo aktualit, a také při práci s mapou a odbornou literaturou,
- vede žáky k reálnému sebehodnocení, ke schopnosti přijmout hodnocení od spolužáků,
- k schopnosti přijmout kritiku,
- učí žáky vystupovat před kolektivem lidí, uplatňovat a obhajovat vlastní názory.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadáváním problémových úkolů nebo projektů učí žáky samostatnosti i spolupráci při jejich řešení, vede k diskusi, a tím učí žáky komunikaci, vystupování, řešení problémových situací, výběru a třídění poznatků,
- v rámci soutěží vede žáky ke schopnosti organizovat a vést kolektiv,
- podporuje iniciativu vypracovávat pro spolužáky křížovky a další prověřovací práce pro spolužáky.

Kompetence občanské

Učitel:

- organizuje exkurze a přednášky,
- organizuje veřejné prezentace pro rodiče i spolužáky.

Kompetence pracovní

Učitel:

- podporuje žáky v dovednosti využívat zeměpisné pomůcky (glóbus, mapy, atlasy,...) a odbornou literaturu (encyklopedie, statistické ročenka,...), i výpočetní techniku,
- kladně hodnotí systematickou, pečlivou práci a aktivitu žáků v hodině i domácí přípravu žáků na hodinu zeměpisu,
- důsledným přístupem, jasnými požadavky a systematickou kontrolou jejich plnění vede žáky k zodpovědnosti a vytváří v nich pracovní i studijní návyky.

Hodinová dotace:

Týdenní dotace na nižším gymnáziu činí 2 vyučovací hodiny týdně.

Týdenní dotace na vyšším gymnáziu činí u humanitní větve 2 vyučovací hodiny týdně a u přírodovědné a informatické větve 2 vyučovací hodiny týdně od kvinty do septimy.

Očekávané výstupy (žáci dle svých schopností)	Učivo	Průřezová témata a Mezipředmětové Vztahy
určí polohu a rozlohu světadílů posoudí povrch, podnebí a vegetaci rozliší obyvatelstvo a lokalizuje významná města Evropy pomocí mapy stanoví místa těžby,	Evropa zeměpisná tvář našeho světadílu přírodní poměry – povrch, vodstvo, podnebí a vegetační pásy lidé a města v Evropě nerostné suroviny, průmyslové a zemědělské oblasti Evropy	Bi – ochrana přírody a ŽP D – tvz.starý kontinent, historický základ států Em.v. – 5.1 – typy přírodních krajin a jejich využití člověkem, ochrana životního prostředí, 5.2 – ochrana zdraví Mul.v. – 4.1 – kulturní diferenciacie v Evropě (rasy, jazyky, národnosti, menšiny)

průmyslové a zemědělské oblasti, posoudí druhy a využití dopravních cest a určí turistické oblasti Evropy určí mezinárodní evropské organizace stručně zhodnotí především ekonomickou situaci určitých oblastí a států v Evropě určí geografickou polohu ČR určí postavení naší země v Evropě popíše povrch, vznik a vývoj reliéfu a horopisné celky charakterizuje podnebí států analyzuje povrchové a podpovrchové vodstvo, půdy, rostlinstvo, živočišstvo na území ČR uvede způsob ochrany přírody u nás	doprava a cestovní ruch v Evropě územní rozdíly a ekonomická spolupráce, Evropská unie regionální geografie Evropy (J, Z, S, Str., JV, V) Česká republika Česká republika na mapě Evropy přírodní podmínky povrch a geomorfologické členění podnebí vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo ochrana přírody a životní prostředí obyvatelstvo a sídla	VMEGS – 3.2,3.3 – evropská civilizace, integrace, spolupráce zemí, Evropská unie D – vznik států VDO – 2.2,2.4 – státní zřízení, formy vlády VMEGS – 3.4 – kultura 3.8 – osobnosti jednotlivých států Hv – hymny států In – prezentace jedn. států (OS.v. – 1.2,1.3,1.4 – hodnocení ..) M.v. – 6.1,6.2,6.3,6.9 Ov – přírodní a kulturní bohatství VMEGS – 3.1,3.2 – poloha ČR na mapě Evropy Bi – geologická stavba, ochrana přírody, chráněná území ČR Env.v. – 5.3,5.4,5.7- stav životního prostředí, způsoby ochrany, vliv hospodářství na životní prostředí (těžba, prům.závody, doprava)

a zhodnotí životní prostředí v ČR zhodnotí obyvatelstvo, stanoví hustotu osídlení, národnostní, rasové a náboženské složení obyvatel pomocí daných ukazatelů vyjádří ekonomickou úroveň státu a určí strukturu hospodářství popíše a lokalizuje průmyslová odvětví určí podmínky pro zemědělství, stanoví zemědělské oblasti a zem. produkci popíše využití dopravy v ČR zhodnotí služby, cestovní ruch, zahraniční obchod a spolupráci s ČR ČR v rámci EU	hospodářství průmysl zemědělství doprava a spoje služby, rekreace, cestovní ruch, zahraniční obchod	5.4 – ochrana zdraví ve znečištěných oblastech ČJ – nářečí Multi.v. – 4.1 – 4.8 – národnostní menšiny, rasismus, xenofobie, D – vznik měst, vývoj urbanizace, historie průmyslové výroby, historie místního regionu Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie v ČR i v krajích Fy – typy elektráren VDO – 2.6 VMEGS – 3.1,3.3 – postavení hospodářství v rámci EU a světa, spolupráce v rámci EU
klasifikuje přírodní, společenské a hospodářské podmínky krajů ČR podle mapy lokalizuje místní region a popíše jeho využití z hlediska přírodního i hospodářského	kraje České republiky místní region Afrika	OSV – 1.2,1.3,1.4 – hodnocení sebehodnocení, kritika, vlastní názor 1.8 – duševní hygiena, prevence stresových situací Ré – nahrávání prezentací, vyjadřování,

pomocí mapy světa určí polohu Afriky a souvislost s danými oceány a světadíly analyzuje povrch a vodstvo Afriky na základě podnebných pásů popíše podnebí, určí a zdůvodní místa s maximální a minimální teplotou a množstvím srážek stanoví přírodní celky a popíše typickou flóru a faunu geonomů provede regionalizaci Afriky z hlediska přírodních i společenských poměrů porovná a vyhodnotí dané regiony z hlediska přírodních podmínek, nerostných surovin, obyvatel, náboženství, ekonomické vyspělosti a orientace některých států zdůvodní problémy rozvojové Afriky pomocí mapy určí polohu, popíše povrch a stanoví podnebné pásy v Austrálii a	poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch, vodstvo podnebí rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje objevování a kolonizace, obyvatelstvo a oblasti Afriky severní arabská Afrika, tropická Afrika, jižní Afrika současné problémy Afriky Austrálie poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo objevení Austrálie a její obyvatelstvo	D – zámořské objevy, kolonialismus Em.v. – 5.7 – ohrožení ekosystémů a rovnováhy v přírodě, ochrana krajiny v Africe, 5.2 – nemoci a preventivní opatření, problémy ochrany zdraví v této oblasti VDO – 2.1 Multi.v. – 4.6, 4.8 ZSv – Ekonomie D – zámořské objevy

krajinné rozdíly jednotlivých oblastí probere osídlování Austrálie a zdůvodní rozdíly v hustotě osídlení určitých oblastí zhodnotí hospodářství Austrálie – nerostné suroviny, průmysl, zemědělství, obchod popíše rozdělení Oceánie a stručně analyzuje přírodní a hospodářské podmínky (podrobněji Nový Zéland) popíše přírodní podmínky těchto oblastí určí polohu Ameriky a její rozdělení, které charakterizuje hlavně z hlediska socioekonomického popíše povrch a podnebí Severní Ameriky posoudí obyvatelstvo, vyspělost a hospodářství Kanady a USA pomocí mapy popíše povrch a podnebí Střední Ameriky porovná dané regiony z hospodářského hlediska	Australský svaz, přírodní zdroje Austrálie Oceánie Amerika poloha a rozdělení Ameriky povrch, podnebí, vodstvo a přírodní podmínky Severní Ameriky Kanada, USA přírodní poměry Střední Ameriky Mexiko, Středoamerické státy povrch, podnebí, vodstvo a přírodní poměry Jižní Ameriky Karibské státy, Brazílie, Laplatské státy, Andské státy	Multi.v. – 4.5 – původ obyvatel Multi.v. – 4.5 – původ obyvatel Bi,Ch – guano – přírodní hnojivo D – zámořské objevy AJ - místopis Multi.v. – 4.5 – staré indiánské kultury Em.v. – 5.4 – problém kácení deštného pralesa a vymírání druhů VDO – 2.1

popíše povrch a podnebí Jižní Ameriky a zdůvodní podíl přírodních podmínek		
na vyspělosti jednotlivých regionů zhodnotí hospodářství regionů Jižní Ameriky určí polohu, rozlohu a povrch světadílu porovná regiony na základě podnebí a geonomů porovná skladbu obyvatelstva Asie v minulosti a dnes vymezí, analyzuje a porovná jednotlivé regiony Asie (JZ,J,JV,V) podle znaků přírodních i socioekonomických podrobněji popíše hospodářsky nejvýznamnější státy a skupiny států, zhodnotí jejich ekonomiku a úroveň vyspělosti	Karibské státy, Brazílie, Laplatské státy, Andské státy Asie povrch, podnebí, vodstvo a přírodní podmínky obyvatelstvo oblasti Asie jihozápadní, jižní, jihovýchodní a východní Asie	D – staroorientální státy Em.v. – 5.1,5.3 – geonomy, ekosystémy, přírodní zdroje, využití člověkem Multi.v. – 4.1,4.4 – kulturní diferenciacie Asie (národnosti, jazyky, rasy, náboženství, náboženské sekty) VDO – 2.1

charakterizuje pojem hydrosféra objasní a zdůvodní oběh vody v přírodě rozliší a lokalizuje oceány a pevninské vodstvo pracuje s porozuměním s pojmy oceány a moře, pohyby mořské vody, bezodtoké oblasti rozlišuje pojmy pramen, ústí, povodí, rozvodí, úmoří rozlišuje pojem pevninský a horský ledovec objasní vznik a složení půd rozliší půdní druhy a typy charakterizuje půdotvorné činitele	Hydrosféra oběh vody na Zemi oceány, vlastnosti a pohyby mořské vody povrchová voda podpovrchová voda ledovce Pedosféra vznik a složení půd půdní druhy a typy půdotvorní činitelé	Bi – vznik a význam hydrosféry pro Vznik a vývoj života Ch – chemické složení mořské vody Em.v. – 5.2 – ochrana vody v globálním měřítku, význam vody pro život, prevence zdravotních problémů a ochrana zdraví ve znečištěných oblastech Bi – pedologie Em.v.- 5.2 – ochrana půd, nebezpečí eroze

Zeměpis – sexta

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Evropa – fyzickogeografická sféra - poloha, rozloha, krajní body - členitost, ostrovy - poloostrovy - geologický vývoj - povrch - podnebí - vodstvo - půdy - fauna, flóra, národní parky - dílčí opakování	- zná přibližnou rozlohu - umí ji porovnat s ostatními kontinenty - umí ukázat a vyjmenovat nejbližší kontinenty včetně vzájemných hranic - popíše členitost - zná nejdůležitější ostrovy a poloostrovy-umí je ukázat na mapě a stručně je charakterizuje - popíše stručný geologický vývoj včetně přehledu jednotlivých vrásnění	Bi – ochrana přírody a ŽP D – starý kontinent, historický základ států Em.v. – typy přírodních krajin a jejich využití člověkem, ochrana životního prostředí Bi – fauna, flóra, národní parky, půdní druhy a typy
Evropa – socioekonomická sféra - obyvatelstvo, sídla - jazyk, náboženství, - etnické složení - ekonomické sektory - hospodářská struktura regionů - integrační seskupení - dílčí opakování	- umí navzájem porovnat jednotlivé části Evropy z hlediska povrchu - umí ukázat nejdůležitější pojmy z fyzickogeografické a socioekonomické sféry (viz seznam) - umí popsat klima, vodstvo, charakterizuje kvalitu půd, faunu, flóru a umí vybrat nejdůležitější národní parky	Mul.v. – kulturní diferenciaci v Evropě (rasy, jazyky, národnosti, menšiny)
Severní Evropa - Norsko, Švédsko, Finsko - Dánsko	- lokalizuje na mapách makroregiony Evropy,	VMEGS – evropská civilizace, integrace, spolupráce zemí, Evropská unie

- Island - dílčí opakování Západní Evropa - Velká Británie, Irská rep. - Francie, Monaco - Benelux - dílčí opakování Jižní Evropa - Španělsko, Portugalsko, Andorra, Gibraltar - Malta - Řecko - dílčí opakování Alpské státy - Švýcarsko, Lichtenštejnsko - Rakousko - Slovinsko - dílčí opakování JV Evropa - Rumunsko, Bulharsko - Chorvatsko - Bosna a Hercegovina - Srbsko, Černá Hora - Makedonie - Albánie, Kosovo - dílčí opakování	vymezí jejich hranice zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná - umí v každém státě vybrat nějaké turisticky zajímavé místo a stručně dokáže o něm něco říci	D – vznik států VDO – státní zřízení, formy vlády VMEGS – kultura – osobnosti jednotlivých států Hv – hymny států In – prezentace jedn. států (OS.v. – hodnocení ..) Ov – přírodní a kulturní bohatství

Východní Evropa - Litva, Lotyšsko, Estonsko - Bělorusko - Moldavsko - Ukrajina - Rusko - dílčí opakování - souhrnné opakování celé Evropy ČR – fyzickogeografická sféra - poloha, rozloha, krajní body - geologický vývoj - povrch - podnebí - vodstvo - půdy - fauna, flóra, národní parky - dílčí opakování ČR – socioekonomická sféra - historický vývoj - integrační uskupení - obyvatelstvo, sídla - zemědělství - nerostné suroviny - průmysl - doprava	- zná přibližnou rozlohu - umí ji porovnat s ostatními sousedními státy - popíše stručný geologický vývoj včetně přehledu jednotlivých vrásnění - umí ukázat nejdůležitější pojmy z fyzickogeografické sféry (viz seznam) - umí popsat klima, vodstvo, charakterizuje kvalitu půd, faunu, flóru a umí porovnat všechny naše národní parky podle různých kritérií - umí popsat historický vývoj z pohledu rozlohy, integrací, ekonomiky, obyvatelstva - umí porovnat jednotlivé ekonomické sektory z	VMEGS – poloha ČR na mapě Evropy Bi – geologická stavba, ochrana přírody, chráněná území ČR, fauna, flóra, půdní druhy a typy Env.v. – stav životního prostředí, způsoby ochrany, vliv hospodářství na životní prostředí těžba, prům. závody, doprava ČJ – nářečí Multi.v. – národnostní menšiny, rasismus, xenofobie,

- služby a cestovní ruch - dílčí opakování Krajské uspořádání ČR - Praha a Středočeský kraj - Jihočeský kraj - Plzeňský a Karlovarský kraj - Ústecký a Liberecký kraj - Královehradecký a Pardubický kraj - Vysočina a Jihomoravský kraj - Zlínský a Olomoucký kraj - Moravskoslezský kraj - dílčí opakování - souhrnné opakování ČR - souhrnné ročníkové opakování	pohledu tvorby HDP a zaměstnanosti - dokáže vybrat turisticky nejzajímavější místa naší země (např. památky UNESCO) či regionu a dokáže svůj názor obhájit - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi - vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky - lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika	D – vznik měst, vývoj urbanizace, historie průmyslové výroby, historie místního regionu Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie v ČR i v krajích Fy – typy elektráren VDO VMEGS – postavení hospodářství v rámci EU a světa, spolupráce v rámci EU In – prezentace jedn. krajů (OS.v. – hodnocení ..)

Seznamy pojmů na orientaci na mapě (klíčová slova)

Evropa – humanitní větev

Krajní body (mysy):

Nordkinn, Roca, Marroqui

Ostrovy:

Nová Země, země Františka Josefa, Kolgujev, Vajgač, Medvědí, Jan Mayen, Lofoty, Vesterály, Velká Británie, Irsko, Island, Faerské, Shetlendy, Orkneje, Hebridy, Man, Fríské, Fyn, Rujána, Usedom, Sjaeland, Bornholm, Gotland, Óland, Alandy, Azory, Hiiumaa, Saaremaa, Normandské, Baleárské (Mallorca, Menorca, Ibiza, Fórmentera), Elba, Korsika, Malta, , Gozo, Kréta, Madeira, Sardinie, Sicílie, Pantelleria, Dalmatské (Krk, Cres, Rab, Pag, Korčula, Brač, Hvar), Jónské (Kerkyra=Korfu, Zakynthos, Kefallenia, Leukas), Severní Sporady (Skopelos, Skyros), Jižní Sporady (Rhodos, Sámos, Kós), Lesbos, Chios, Liparské, Capri, Kanárské, Kyklady (Andros, Naxos, Thira=Santorini), Euboia

Poloostrovy:

Skandinávský, Jutský, Pyrenejský, Balkánský, Apeninský, Bretaň, Normandie, Kola, Kalabrie, Apulie, Gargano, Peloponés, Istrie, Kanin, Cornwallský, Krym, Chalkidiki

Pohoří:

Alpy, Karpaty, Pyreneje, Skandinávské, Kantaberské, Iberské, Kastilské, Sierra Morena, Sierra Nevada, Serra da Estréla, Ardeny, Skotská vysočina, Francouzské středohoří, Schwarzwald, Vogézy, Apeniny, Středoněmecká vysočina, Švábský Jura, Dolomity, Švýcarský Jura, Kambrické pohoří, Mátra, Javorníky, Bílé Karpaty, Malá a Velká Fatra, Slovenské Rudohoří, Vysoké a Nízké Tatry, Vysoké a Nízké Taury, Dinárské hory, Pindos, Rodopy, Rila, Pirin, Stará Planina (=Balkánské), Ural, Krymské hory, Středoruská vrchovina, Povolžská vrchovina, Valdajská vrchovina, Cevenny

Vrcholy:

Mulhacén, Pico de Aneto, Pico de Teide, Mont Blanc, Gran Sasso, Ben Nevis, Gerlachovský štít, Rysy, Monte Rosa, Galdhopiggen, Grossglockner, Narodnaja, Olymp, Musala, Durmitor, Zugspitze

Sopky:

Etna, Stromboli, Vulcano, Thira, Surtsey, Aksja, Hekla, Vesuv

Nížiny:

Východoevropská rovina, Baltská, Pádská, Francouzská, Rumunská (=Valašská), Hornothrácká, Dneperská, Černomořská, Severoněmecká, Podunajská, Východoslovenská, Velká a Malá uherská nížina, Kubáňská, Kaspická, Slavonie, Pobaltská, Velkopolská, Slezská

Jezerní plošiny:

Finská, Meklenburská, Mazurská, Pomořanská

Jezera:

Ladožské, Oněžské, Imandra, Inari, Vättern, Vännern, Balaton, Skadarské, Ochridské, Prespanské, Neziderské, Štrbské, Garda, Bodamské, Ženevské, Maggiore, Como, Ijsselmeer, Lough Neagh, Loch Ness, Lomond, Neuchatelské, Mjøsa, Čudské, Saimaa, Mälaren, Oulu

Moře:

Barentsovo, Bílé, Norské, Baltské, Severní, Irské, Keltské, Středozevní, Ligurské, Tyrhénské, Karské, Jaderské, Jónské, Krétské, Egejské, Marmarské, Černé, Azovské, Thrácké, Pečorské

Řeky:

Volha, Dunaj, Ural, Emba, Ebro, Tajo, Guadalquivir, Seina, Loira, Garonna, Temže, Šelda, Maas, Rýn, Tibera, Pád, Severn, Mohan, Odra, Wisla, Tisa, Sáva, Dráva, Inn, Vesera, Labe, Marica, Dněpr, Dněstr, Prut, Oka, Kama, Glomma, Severní a Západní Dvina, Pečora, Don, Hron, Váh, Něva

Fjordy:

Vestfjorden, Oslofjord, Hardangerfjord, Sognefjord

Zálivy:

Pečorský, Česský, Dvinský, Mezeňský, Oněžský, Kandalakšský, Botnický, Finský, Rižský, Gdaňská, Kurská, Pomořanská, Seinská zátoka, Štětinský, Lübecký, Kielský, Bristolský, St. Malo, Biskajský, Helgolandský, Cádizský, Valencijský, Lví, Janovský, Neapolský, Tarentský, Benátský, Tertsý, boka Kotorská, Soluňský

Průplavy:

Kaledonský, Severomořsko-baltský, Korintský, Volžsko-baltský, Bělomořsko-baltský

Ledovce:

Vatnajökull, Jostedalsbre, Aletschký

Průlivy:

Karská vrata, Skagerrak, Kattegat, Velký a Malý Belt, Øresund, Svatojiřský, Severní, Calaiská (=Doverská) úžina, Gibraltarský, Bonifácký, Messinský, Piombinský, Sicílský (=Tuniský), Otranský, Maltský, Kerčský, Bospor, Dardanely

Národní parky:

Lüneburské vřesoviště, Vysoké Taury, Gran Paradiso, Sarek, Pečoro-Ilyčskij, Hardangervidda, Bělověžský, Vysoké Tatry, Nízké Tatry, Šumavský, Českosaské Švýcarsko, Plitvická jezera

Státy a hlavní města:

všechny státní útvary a jejich hlavní města

Další významná města:

Porto, Barcelona, Valencia, Granada, Málaga, Zaragoza, Cádiz, Sevilla, San Sebastián, La Coruña, Bilbao, Le Havre, Marseille, Lyon, Strasbourg, Bordeaux, Nantes, Toulouse, Nice, Ženeva, Lausanne, Curych, Basilej, Milano, Torino, Florencie, Palermo, Benátky, Terst, Janov, Neapol, Cork, Belfast, Glasgow, Edinburgh, Liverpool, Manchester, Birmingham, Cardiff, Leeds, Sheffield, Bruggy, Gent, Antverpy, Liége (=Lutyč), Haag, Rotterdam, Eindhoven, Utrecht, Odense, Århus, Hamburg, Mnichov, Norimberk, Stuttgart, Rostock, Bonn, Hannover, Frankfurt nad Mohanem, Drážďany, Lipsko, Kolín nad Rýnem, Essen, Linec, Graz, Klagenfurt, Salzburg, Innsbruck, Gdaňsk, Gdynia, Lodž, Krakow, Štětín, Wrocław, Poznaň, Košice, Nitra, Žilina, Bánská Bystrica, Prešov, Trnava, Trenčín, Miskolc, Győr, Debrecen, Szeged, Pécs, Rijeka, Pula, Zadar, Split, Dubrovník, Novi Sad, Niš, Kragujevac, Osijek, Priština, Mostar, Banja Luka, Maribor, Koper, Durrës (=Drač), Pireus, Soluň, Patras, Varna, Burgas, Plovdiv, Ruse, Brašov, Craiova, Ploiesti, Temešvár, Konstanca, Iasy, Sibiu, Istanbul, Lvov, Charkov, Dněpropetrovsk, Sevastopol, Oděsa, Doněck, Záporoží, Gomel, Volgograd, Nižnij Novgorod, Sankt-Peterburg, Samara, Kazaň, Archangelsk, Kaliningrad, Iraklion, Astrachaň, Jalta, Kaunas, Klajpeda, Daugavpils, Tartu, Tampere, Turku, Oulu, Göteborg, Uppsala, Malmö, Trondheim, Bergen, Stavanger, Narvik

Evropa – přírodovědecká a informatická větev

Krajní body (mysy):

Nordkinn, Roca, Marroqui

Ostrovy:

Nová Země, země Františka Josefa, Lofoty, Vesterály, Velká Británie, Irsko, Island, Faerské, Shetlendy, Orkneje, Hebridy, Fríské, Rujána, Sjælland, Gotland, Öland, Alandy, Azory, Hiiumaa, Saaremaa, Normandské, Baleárské (Mallorca, Menorca, Ibiza), Elba, Korsika, Malta, Kréta, Madeira, Sardinie, Sicílie, Dalmatské (Krk, Brač, Hvar), Jónské (Kerkyra=Korfu, Zakynthos, Kefallenia), Severní Sporady, Jižní Sporady (Rhodos), Lesbos, Liparské, Capri, Kanárské, Kyklady (Thira=Santorini)

Poloostrovy:

Skandinávský, Jutský, Pyrenejský, Balkánský, Apeninský, Bretaň, Normandie, Kola, Kalabrie, Peloponés, Istrie, Kanin, Cornwallský, Krym, Chalkidiki

Pohoří:

Alpy, Karpaty, Pyreneje, Skandinávské, Kantaberské, Sierra Nevada, Ardeny, Skotská vysočina, Francouzské středohoří, Schwarzwald, Apeniny, Středoněmecká vysočina, Dolomity, Švýcarský Jura, Mátra, Malá a Velká Fatra, Slovenské Rudohoří, Vysoké a Nízké Tatry, Vysoké a Nízké Taury, Dinárské hory, Pindos, Rodopy, Rila, Stará Planina (=Balkánské), Ural, Krymské hory, Středoruská vrchovina, Povolžská vrchovina, Valdajská vrchovina,

Vrcholy:

Mulhacén, Pico de Aneto, Pico de Teide, Mont Blanc, Ben Nevis, Gerlachovský štít, Monte Rosa, Galdhopiggen, Grossglockner, Narodnaja, Olymp, Musala, Zugspitze

Sopky:

Etna, Stromboli, Thira, Hekla, Vesuv

Nížiny:

Východoevropská rovina, Baltská, Pádská, Francouzská, Rumunská (=Valašská), Dněperská, Černomořská, Severoněmecká, Podunajská, Východoslovenská, Velká a Malá uherská nížina, Kubáňská, Kaspická, Pobaltská

Jezerní plošiny:

Finská, Meklenburská, Mazurská, Pomořanská

Jezera:

Ladožské, Oněžské, Imandra, Inari, Vättern, Vännern, Balaton, Skadarské, Ochridské, Prespanské, Neziderské, Štrbské, Garda, Bodamské, Ženevské, Maggiore, Como, Ijsselmeer, Lough Neagh, Loch Ness, Lomond, Mjøsa, Čudské, Saimaa

Moře:

Barentsovo, Bílé, Norské, Baltské, Severní, Irské, Keltské, Středozevní, Ligurské, Tyrhénské, Karské, Jaderské, Jónské, Krétské, Egejské, Marmarské, Černé, Azovské

Řeky:

Volha, Dunaj, Ural, Emba, Ebro, Tajo, Seina, Loira, Garonna, Temže, Šelda, Maas, Rýn, Tibera, Pád, Mohan, Odra, Wisla, Tisa, Sáva, Dráva, Inn, Vesera, Labe, Dněpr, Dněstr, Prut, Oka, Kama, Glomma, Severní a Západní Dvina, Pečora, Don, Váh, Něva

Fjordy:

Vestfjorden, Sognefjord

Zálivy:

Botnický, Finský, Rižský, Gdaňská, Kurská, Pomořanská, Seinská zátoka, Štětínský, Lübecký, Kielský, Bristolský, St. Malo, Biskajský, Cádizský, Valencijský, Lví, Janovský, Neapolský, Tarentský, Benátský, Tertský, boka Kotorská, Soluňský

Průplavy:

Kaledonský, Severomořsko-baltský, Korintský

Ledovce:

Vatnajökull, Jostedalubre, Aletschký

Průlivy:

Karská vrata, Skagerrak, Kattegat, Øresund, Svatojiřský, Severní, Calaiská (=Doverská) úžina, Gibralterský, Bonifácký, Messinský, Piombinský, Sicílský (=Tuniský), Otrantský, Kerčský, Bospor, Dardanely

Národní parky:

Lüneburské vřesoviště, Vysoké Taury, Gran Paradiso, Sarek, Pečoro-Ilyčskij, Hardangervidda, Bělověžský, Vysoké Tatry, Nízké Tatry, Šumavský, Českosaské Švýcarsko, Plitvická jezera

Státy a hlavní města:

všechny státní útvary a jejich hlavní města

Další významná města:

Porto, Barcelona, Valencia, Granada, Málaga, Zaragoza, Cádiz, Sevilla, Le Havre, Marseille, Lyon, Strasbourg, Bordeaux, Nice, Ženeva, Lausanne, Curych, Basilej, Milano, Torino, Florencie, Palermo, Benátky, Terst, Janov, Neapol, Belfast, Glasgow, Edinburgh, Liverpool, Manchester, Birmingham, Cardiff, Bruggy, Antverpy, Liége (=Lutych), Haag, Rotterdam, Eindhoven, Utrecht, Odense, Hamburg, Mnichov, Norimberk, Stuttgart, Rostock, Bonn, Hannover, Frankfurt nad Mohanem, Drážďany, Lipsko, Kolín nad Rýnem, Linz, Graz, Klagenfurt, Salzburg, Innsbruck, Gdaňsk, Gdynia, Lodž, Krakow, Štětín, Wrocław, Poznaň, Košice, Nitra, Žilina, Bánská Bystrica, Prešov, Trnava, Trenčín, Miskolc, Győr, Debrecen, Szeged, Rijeka, Pula, Zadar, Split, Dubrovník, Novi Sad, Niš, Priština, Mostar, Banja Luka, Maribor, Koper, Durrës (=Drač), Soluň, Varna, Burgas, Plovdiv, Ruse, Brašov, Craiova, Temešvár, Konstanca, Istanbul, Lvov, Charkov, Dněpropetrovsk, Sevastopol, Oděsa, Doněck, Gomel, Volgograd, Nižnij Novgorod, Sankt-Peterburg, Samara, Kazaň, Archangelsk, Kaliningrad, Iraklion, Astrachaň, Jalta, Kaunas, Tampere, Turku, Göteborg, Uppsala, Malmö, Trondheim, Bergen, Stavanger, Narvik

Česká republika – humanitní větev

Povrch – geomorfologické jednotky:

Provincie: Česká vysočina (český masív)

I. šumavská subprovincie: IA oblast českoleská: IA-1 Český les (Čerchov)

IA-2 Podčeskoleská pahorkatina

IA-3 Všerubská vrchovina

IB oblast šumavská: IB-1 Šumava (Plechý)

IB-2 Šumavské podhůří (Libín)

IB-3 Novohradské hory (Kamenec)

IB-4 Novohradské podhůří

II. českomoravská subprovincie: IIA oblast Středočeské pahorkatiny:

IIA-1 Benešovská pahorkatina

IIA-2 Vlašimská pahorkatina (Velký Blaník)

IIA-3 Tábořská pahorkatina

IIA-4 Blatenská pahorkatina (Drkolná)

IIB oblast jihočeských pánví:

IIB-1 Českobudějovická pánev

IIB-2 Třeboňská pánev

IIC oblast Českomoravské vrchoviny:

IIC-1 Křemešnická vrchovina (Křemešník)

IIC-2 Hornosázavská pahorkatina (Roudnice)

IIC-3 Železné hory (Pešava)

IIC-4 Hornosvratecká vrchovina (Devět skal)
(Žďárské vrchy)

IIC-5 Křižanovská vrchovina

IIC-6 Javořícká vrchovina (=Jihlavské vrchy) – (Javořice)

IIC-7 Jevišovická pahorkatina

IID oblast Brněnské vrchoviny

IID-1 Boskovická brázda

IID-2 Bobravská vrchovina

IID-3 Dražanská vrchovina (Skalky)

III. krušnohorská subprovincie: IIIA oblast krušnohorské hornatiny

IIIA-1 Smrčiny (Háj)

IIIA-2 Krušné hory (Klínovec)

IIIA-3 Děčínská vrchovina (Děčínský Sněžník)

IIIB oblast podkrušnohorská

IIIB-1 Chebská pánev

IIIB-2 Sokolovská pánev

IIIB-3 Mostecká pánev

IIIB-4 Doupovské hory (Hradiště)

IIIB-5 České středohoří (Milešovka)

IIIC oblast Karlovarské vrchoviny

IIIC-1 Slavkovský les (Lesný)

IIIC-2 Tepelská vrchovina

IV. krkonošsko-jesenická subprovincie: IVA oblast krkonošská

IVA-1 Šluknovská pahorkatina

IVA-2 Lužické hory (Luž)

IVA-3 Ještědsko-kozákovský hřbet (Ještěd)

IVA-4 Žitavská pánev

IVA-5 Frýdlantská pahorkatina

IVA-6 Jizerské hory (Smrk)

IVA-7 Krkonoše (Sněžka)

IVA-8 Krkonošské podhůří (Hejlov)

IVB oblast orlická

IVB-1 Broumovská vrchovina (Královecký Špičák)
(Ruprechtický Špičák)

IVB-2 Orlické hory (Velká Deštná)

IVB-3 Podorlická pahorkatina

IVC oblast jesenická

IVC-1 Zábřežská vrchovina (Lázek)

IVC-2 Mohelnická brázda

IVC-3 Hanušovická vrchovina (Jeřáb)

IVC-4 Králický Sněžník

IVC-5 Rychlebské hory (Smrk)

IVC-6 Zlatohorská vrchovina (Příčný vrch)

IVC-7 Hrubý Jeseník (Praděd)

IVC-8 Nízký Jeseník (Slunečná)

IVD oblast krkonošsko-jesenického podhůří

IVD-1 Vidnavská nížina

IVD-2 Žulovská pahorkatina (Boží hora)

V. poberounská subprovincie: VA oblast brdská

VA-1 Džbán

VA-2 Pražská plošina (Kopanina)

VA-3 Křivoklátská vrchovina

VA-4 Hořovická pahorkatina

VA-5 Brdská vrchovina (Tok)

VB oblast Plzeňské pahorkatiny

VB-1 Rakovnická pahorkatina

VB-2 Plaská pahorkatina

VB-3 Švihovská vrchovina (Koráb)

VI. suprovincie české tabule: VIA oblast severočeské tabule

VIA-1 Ralská pahorkatina (Ralsko)

VIA-2 Jičínská pahorkatina

VIB oblast středočeské tabule

VIB-1 Dolnooharská tabule (Říp)

VIB-2 Jizerská tabule

VIB-3 Středolabská tabule

VIC oblast východočeské tabule

VIC-1 Východolabská tabule

VIC-2 Orlická tabule

VIC-3 Svitavská pahorkatina (Baldský vrch)

Provincie: Středoevropská nížina

VII. suprovincie středopolské nížiny: VIIA oblast slezské nížiny

VIIA-1 Opavská pahorkatina

Provincie: Západní Karpaty

VIII. suprovincie vněkarpatských sníženin: VIIIA-1 Dyjsko-svratecký úval

VIIIA-2 Vyškovská brána

VIIIA-3 Hornomoravský úval

VIIIA-4 Moravská brána

VIIIB-1 Ostravská pánev

IX. suprovincie vnějších západních Karpat: IXA oblast jihomoravských Karpat

IXA-1 Mikulovská vrchovina (=Pálava) – (Děvín)

IXB oblast středomoravských Karpat

IXB-1 Ždánický les

IXB-2 Litenčická pahorkatina

IXB-3 Chříby (Brdo)

IXB-4 Kyjovská pahorkatina

IXC oblast moravsko-slovenských Karpat

IXC-1 Vizovická vrchovina (Klášťov)

IXC-2 Bílé Karpaty (Velká Javořina)
IXC-3 Javorníky (Velký Javorník)
IXD oblast podbeskydského podhůří
IXD-1 Podbeskydská pahorkatina
IXE oblast západních Beskyd
IXE-1 Hostýnsko-vsetínská hornatina (Vysoká)
IXE-2 Rožnovská brázda
IXE-3 Moravskoslezské Beskydy (Lysá hora)
IXE-4 Jablunkovská brázda
IXE-5 Slezské Beskydy (Velká Čantoryje)
IXE-6 Jablunkovské mezihoří

Provincie: Západopanonská pánev

X. suprovincie Vídeňské pánve: XA oblast jihomoravské pánve

XA-1 Dolnomoravský úval

Řeky:

Teplá + Studená Vltava, Malše, Stropnice, Lužnice, Nežárka, Sázava, Vydra, Křemelná, Otava, Volyňka, Blanice, Rokytka, Mže, Úhlavka, Radbúza, Úhlava, Úslava, Berounka, Střela, Loděnice, Litavka, Labe, Úpa, Metuje, Tichá a Divoká Orlice, Chrudimka, Loučná, Bystřice, Cidlina, Doubrava, Výrovka, Mrlina, Jizera, Stěna, Ploučnice, Kamenice, Lužická Nisa, Ohře, Odava, Svatava, Teplá, Chomutovka, Blšanka, Bílina, Svitava, Svratka, Jihlava, Dyje, Jevišovka, Oslava, Litava, Kyjovka, Morava, Desná, Třebůvka, Haná, Rožnovská a Vsetínská Bečva, Velička, Olšava, Odra, Ostravice, Olše, Opava, Opavice, Moravice, Bělá, Osoblaha

Jezera:

Černé, Čertovo, Laka, Plešné, Prášilské, Kamencové, Velké Mechové jezírko, Mladotické

Rybníky:

Novozámecký, Máchovo jezero, Jinolické, Žehuňský, Bohdanečský, Velké Dářko, Jordán, Dvořiště, Horusický, Bezdrev, Svět, Rožumberk, Vajgar, Lednické (Nesyt)

Přehrady:

Fláje, Přísečnice, Bedřichov, Souš, Josefův Důl, Lipno I., II., Hněvkovice, Kořensko, Orlík, Kamýk, Slapy, Štěchovice, Vrané, Mšeno, Labská, Nechanice, Les Království, Rozkoš, Skalka, Jesenice,

Žlutice, Klíčava, Pastviny, Lučina, Podhora, Hostivař, Vrchlice, Seč, Slezská Harta, Kružberk, Hracholusky, Švihov (Želivka), Vír, Letovice, Plumlov, Žermanice, Těrlicko, Šance, Nýrsko, Dalešice, Brněnská, Římov, Vranov, Znojmo, Luhačovice, Mohelno, Nové Mlýny I. II., III.

Sídla:

Praha, Kladno, Beroun, Benešov, Příbram, Mělník, Mladá Boleslav, Kolín, Kutná Hora, Nymburk, Rakovník, Plzeň, Rokycany, Domažlice, Klatovy, Tachov, Mariánské Lázně, České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Pelhřimov, Tábor, Písek, Strakonice, Prachatice, Sokolov, Cheb, Louny, Žatec, Chomutov, Most, Teplice, Ústí nad Labem, Děčín, Litoměřice, Liberec, Jablonec nad Nisou, Náchod, Semily, Trutnov, Broumov, Hradec Králové, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Ústí nad Orlicí, Pardubice, Chrudim, Havlíčkův Brod, Jihlava, Žďár nad Sázavou, Svitavy, Třebíč, Znojmo, Blansko, Brno, Břeclav, Hodonín, Uherské Hradiště, Zlín, Kroměříž, Prostějov, Přerov, Olomouc, Vsetín, Valašské Meziříčí, Šumperk, Jeseník, Bruntál, Ostrava, Opava, Frýdek-Místek, Orlová, Bruntál, Třinec, Bohumín, Havířov, Karviná, Český Těšín, Nový Jičín

Česká republika – přírodovědná a infromatická větev

Povrch – geomorfologické jednotky:

Provincie: Česká vysočina (český masív)

I. šumavská subprovincie: IA oblast českoleská: IA-1 Český les (Čerchov)

IB oblast šumavská: IB-1 Šumava (Plechý)

IB-3 Novohradské hory

II. českomoravská subprovincie: IIA oblast Středočeské pahorkatiny

IIA-2 Vlašimská pahorkatina (Velký Blaník)

IIA-4 Blatenská pahorkatina (Drkolná)

IIB oblast jihočeských pánví:

IIB-1 Českobudějovická pánev

IIB-2 Třeboňská pánev

IIC oblast Českomoravské vrchoviny:

IIC-1 Křemešnická vrchovina

IIC-2 Hornosázavská pahorkatina

IIC-3 Železné hory

IIC-4 Hornosvratecká vrchovina (Devět skal)

(Žďárské vrchy)

IIC-6 Javořická vrchovina (=Jihlavské vrchy) – (Javořice)

IID oblast Brněnské vrchoviny

IID-1 Boskovická brázda

IID-3 Drahanská vrchovina

III. krušnohorská subprovincie: IIIA oblast krušnohorské hornatiny

IIIA-1 Smrčiny

IIIA-2 Krušné hory (Klínovec)

IIIB oblast podkrušnohorská

IIIB-1 Chebská pánev

IIIB-2 Sokolovská pánev

IIIB-3 Mostecká pánev

IIIB-4 Doupovské hory

IIIB-5 České středohoří (Milešovka)

IIIC oblast Karlovarské vrchoviny

IIIC-1 Slavkovský les

IV. krkonošsko-jesenická subprovincie: IVA oblast krkonošská

IVA-1 Šluknovská pahorkatina

IVA-2 Lužické hory

IVA-3 Ještědsko-kozákovský hřbet (Ještěd)

IVA-4 Žitavská pánev

IVA-5 Frýdlantská pahorkatina

IVA-6 Jizerské hory (Smrk)

IVA-7 Krkonoše (Sněžka)

IVA-8 Krkonošské podhůří

IVB oblast orlická

IVB-1 Broumovská vrchovina

IVB-2 Orlické hory (Velká Deštná)

IVB-3 Podorlická pahorkatina

IVC oblast jesenická

IVC-3 Hanušovická vrchovina (Jeřáb)

- IVC-4 Králícký Sněžník
- IVC-5 Rychlebské hory (Smrk)
- IVC-6 Zlatohorská vrchovina
- IVC-7 Hrubý Jeseník (Praděd)
- IVC-8 Nízký Jeseník
- IVD oblast krkonošsko-jesenického podhůří
- IVD-1 Vidnavská nížina
- IVD-2 Žulovská pahorkatina

V. poberounská subprovincie: VA oblast brdská

- VA-1 Džbán
- VA-2 Pražská plošina
- VA-3 Křivoklátská vrchovina
- VA-5 Brdská vrchovina (Tok)
- VB oblast Plzeňské pahorkatiny
- VB-3 Švihovská vrchovina (Koráb)

VI. suprovincie české tabule: VIA oblast severočeské tabule

- VIA-1 Ralská pahorkatina
- VIA-2 Jičínská pahorkatina
- VIB oblast středočeské tabule
- VIB-1 Dolnooharská tabule (Říp)
- VIB-2 Jizerská tabule
- VIB-3 Středolabská tabule
- VIC oblast východočeské tabule
- VIC-1 Východolabská tabule
- VIC-2 Orlická tabule
- VIC-3 Svitavská pahorkatina

Provincie: Středoevropská nížina

VII. suprovincie středopolské nížiny: VIIA oblast slezské nížiny

- VIIA-1 Opavská pahorkatina

Provincie: Západní Karpaty

VIII. suprovincie vněkarpatských sníženin: VIIIA-1 Dyjsko-svratecký úval

VIIIA-2 Vyškovská brána

VIIIA-3 Hornomoravský úval

VIIIA-4 Moravská brána

VIIIB-1 Ostravská pánev

IX. suprovincie vnějších západních Karpat: IXA oblast jihomoravských Karpat

IXA-1 Mikulovská vrchovina (=Pálava) – (Děvín)

IXB oblast středomoravských Karpat

IXB-1 Ždánický les

IXB-3 Chříby (Brdo)

IXB-4 Kyjovská pahorkatina

IXC oblast moravsko-slovenských Karpat

IXC-1 Vizovická vrchovina

IXC-2 Bílé Karpaty (Velká Javořina)

IXC-3 Javorníky (Velký Javorník)

IXD oblast podbeskydského podhůří

IXD-1 Podbeskydská pahorkatina

IXE oblast západních Beskyd

IXE-1 Hostýnsko-vsetínská hornatina

IXE-3 Moravskoslezské Beskydy (Lysá hora)

IXE-5 Slezské Beskydy

Provincie: Západopanonská pánev

X. suprovincie Vídeňské pánve: XA oblast jihomoravské pánve

XA-1 Dolnomoravský úval

Řeky:

Vltava, Malše, Lužnice, Nežárka, Sázava, Vydra, Otava, Blanice, Rokytka, Mže, Radbúza, Úhlava, Úslava, Berounka, Střela, Loděnice, Labe, Úpa, Metuje, Tichá a Divoká Orlice, Chrudimka, Loučná, Bystřice, Cidlina, Doubrava, Mrlina, Jizera, Ploučnice, Kamenice, Lužická Nisa, Ohře, Teplá, Chomutovka, Bílina, Svitava, Svatka, Jihlava, Dyje, Jevišovka, Oslava, Morava, Desná, Haná, Bečva, Olšava, Odra, Ostravice, Olše, Opava, Moravice

Jezera:

Černé, Čertovo, Laka, Plešné, Prášílské, Kamencové, Velké Mechové jezírko, Mladotické

Rybníky:

Máchovo jezero, Jinolické, Žehuňský, Bohdanečský, Velké Dářko, Jordán, Dvořiště, Horusický, Bezdrev, Svět, Rožumberk, Vajgar, Lednické (Nesyt)

Přehrady:

Bedřichov, Souš, Lipno I.,II., Hněvkovice, Kořensko, Orlík, Kamýk, Slapy, Štěchovice, Vrané, Labská, Nechanice, Les Království, Rozkoš, Skalka, Jesenice, Žlutice, Pastviny, Hostivař, Seč, Slezská Harta, Kružberk, Hracholusky, Švihov (Želivka), Vír, Plumlov, Žermanice, Šance, Nýrsko, Dalešice, Brněnská, Římov, Vranov, Znojmo, Luhačovice, Mohelno, Nové Mlýny I.,II.,III.

Sídla:

Praha, Kladno, Beroun, Benešov, Příbram, Mělník, Mladá Boleslav, Kolín, Kutná Hora, Nymburk, Rakovník, Plzeň, Rokycany, Domažlice, Klatovy, Tachov, Mariánské Lázně, České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Pelhřimov, Tábor, Písek, Strakonice, Prachatice, Sokolov, Cheb, Louny, Žatec, Chomutov, Most, Teplice, Ústí nad Labem, Děčín, Litoměřice, Liberec, Jablonec nad Nisou, Náchod, Semily, Trutnov, Broumov, Hradec Králové, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Ústí nad Orlicí, Pardubice, Chrudim, Havlíčkův Brod, Jihlava, Žďár nad Sázavou, Svitavy, Třebíč, Znojmo, Blansko, Brno, Břeclav, Hodonín, Uherské Hradiště, Zlín, Kroměříž, Prostějov, Přerov, Olomouc, Vsetín, Šumperk, Jeseník, Bruntál, Ostrava, Opava, Frýdek-Místek, Bruntál, Havířov, Karviná, Český Těšín, Nový Jičín

Zeměpis – septima - humanitní větev

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Mezinárodní integrační uskupení - historické mezníky integrací - důvody vzniku - dělení podle funkce - nejznámější integrační seskupení - OSN - EU	- objasní důvody světové integrace, posoudí její význam pro vývoj světa - objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy - rozlišuje funkce orgánů EU, NATO, OSN a uvede příklady jejich	D – historický vývoj aliancí a integrací ZSV – světová ekonomika a mezinárodní vztahy

- NATO - Zaniklé integrace (SEATO, RVHP, Varšavská smlouva) - ostatní integrace - členské země, cíle, úkoly - dílčí opakování	činnosti - posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie, NATO a dalších organizací na každodenní život občanů, - uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR	
Amerika Fyzickogeografická sféra - poloha, rozloha, krajní body - geologický vývoj - povrch, půdy - podnebí (klimatické pásy, vzdušné proudy) - vodstvo (moře, řeky, jezera) - fauna, flóra, národní parky - dílčí opakování Socioekonomická sféra - obyvatelstvo, sídla a jejich rozmístění - jazyk - etnické, náboženské, rasové složení obyvatelstva	- zná přibližnou rozlohu - umí ji porovnat s ostatními kontinenty - umí ukázat a vyjmenovat nejbližší kontinenty včetně vzájemných hranic - popíše členitost - zná nejdůležitější ostrovy a poloostrovy-umí je ukázat na mapě a stručně je charakterizuje - popíše stručný geologický vývoj včetně přehledu jednotlivých vrásnění - umí navzájem porovnat jednotlivé části Ameriky z hlediska povrchu	D – zámořské objevy, kolonialismus Em.v. – ohrožení ekosystémů a rovnováhy v přírodě, ochrana krajiny v Americe Bi – fauna, flóra, národní parky, půdní druhy a typy VDO Multi.v. ZSv – Ekonomie Multi.v. – původ obyvatel

- demografická skladba obyvatelstva - ekonomická úroveň jednotlivých států - nerostné suroviny - zemědělství - průmysl - doprava a služby cestovního ruchu - dílčí opakování	- umí ukázat nejdůležitější pojmy z fyzickogeografické a socioekonomické sféry (viz seznam) - umí popsat klima, vodstvo, charakterizuje kvalitu půd, faunu, flóru a umí vybrat nejdůležitější národní parky	Bi,Ch – guano – přírodní hnojivo, kebračo (tanin) AJ – místopis Multi.v. – staré indiánské kultury Em.v. – problém kácení deštného pralesa a vymírání druhů
Státy Ameriky - Kanada - USA - Mexiko - „Banánové“ republiky - státy Karibské oblasti - státy Jižní Ameriky - dílčí opakování - souhrnné opakování Ameriky	- lokalizuje na mapách makroregiony Ameriky, vymezí jejich hranice - zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná	In – prezentace jedn. států (OS.v. – hodnocení ..)
Asie Fyzickogeografická sféra - poloha, rozloha, krajní body - geologický vývoj - povrch, půdy - podnebí (klimatické pásy, vzdušné proudy) - vodstvo (moře, řeky, jezera)	- zná přibližnou rozlohu - umí ji porovnat s ostatními kontinenty - umí ukázat a vyjmenovat nejbližší kontinenty včetně vzájemných hranic - popíše členitost - zná nejdůležitější ostrovy	D – historie objevování kontinentů, starověké říše Em.v. – problém kácení deštného pralesa a vymírání druhů Bi – fauna, flóra, národní parky, půdní druhy a typy

- fauna, flóra, národní parky - dílčí opakování Socioekonomická sféra - obyvatelstvo, sídla a jejich rozmístění - jazyk - etnické, náboženské a rasové složení obyvatel - demografická skladba obyvatelstva - ekonomická úroveň jednotlivých států - asijské tygři (draci) - nerostné suroviny - zemědělství - průmysl - doprava a služby cestovního ruchu - ohniska mezinárodního napětí - dílčí opakování Regiony Asie - Jihozápadní Asie - Jižní Asie - Jihovýchodní Asie - Západní Asie (Zakavkazsko) - Střední Asie - Východní Asie	- a poloostrovy-umí je ukázat na mapě a stručně je charakterizuje - popíše stručný geologický vývoj včetně přehledu jednotlivých vrásnění - umí navzájem porovnat jednotlivé části Asie z hlediska povrchu - umí ukázat nejdůležitější pojmy z fyzickogeografické a socioekonomické sféry (viz seznam) - umí popsat klima, vodstvo, charakterizuje kvalitu půd, faunu, flóru a umí vybrat nejdůležitější národní parky - lokalizuje na mapách makroregiony Asie, vymezí jejich hranice zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony	ZSV – světová ekonomika, asijská filozofie a náboženství ČJ – jazyky VDO Multi.v. In – prezentace jedn. států a asijských regionů (OS.v. – hodnocení ..)

- dílčí opakování - souhrnné opakování Asie - ročníkové opakování	vzájemně porovná	

Zeměpis – septima-přírodovědná a infromatická větev

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Mezinárodní integrační uskupení - OSN - EU - NATO - ostatní integrace - členské země, cíle, úkoly - dílčí opakování	- objasní důvody světové integrace, posoudí její význam pro vývoj světa - objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy - rozlišuje funkce orgánů EU, NATO, OSN a uvede příklady jejich činnosti - posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie, NATO a dalších organizací na každodenní život občanů, - uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR	D – historický vývoj aliancí a integrací ZSV – světová ekonomika a mezinárodní vztahy

Afrika pomocí mapy světa určí polohu Afriky a souvislost s danými oceány a světadíly analyzuje povrch a vodstvo Afriky na základě podnebných pásů popíše podnebí, určí a zdůvodní místa s maximální a minimální teplotou a množstvím srážek stanoví přírodní celky a popíše typickou flóru a faunu geonomů provede regionalizaci Afriky z hlediska přírodních i společenských poměrů porovná a vyhodnotí dané regiony z hlediska přírodních podmínek, nerostných surovin, obyvatel, náboženství, ekonomické vyspělosti a orientace některých států zdůvodní problémy rozvojové Afriky pomocí mapy určí polohu, popíše povrch a stanoví	poloha, rozloha, členitost pobřeží povrch, vodstvo podnebí rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje objevování a kolonizace, obyvatelstvo a oblasti Afriky severní arabská Afrika, tropická Afrika, jižní Afrika současné problémy Afriky Austrálie poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo objevení Austrálie a její obyvatelstvo	D – zámořské objevy, kolonialismus Em.v. – 5.7 – ohrožení ekosystémů a rovnováhy v přírodě, ochrana krajiny v Africe, 5.2 – nemoci a preventivní opatření, problémy ochrany zdraví v této oblasti VDO – 2.1 Multi.v. – 4.6,4.8 ZSv – Ekonomie

podnebné pásy v Austrálii a krajinné rozdíly jednotlivých oblastí probere osídlování Austrálie a zdůvodní rozdíly v hustotě osídlení určitých oblastí zhodnotí hospodářství Austrálie – nerostné suroviny, průmysl, zemědělství, obchod	Australský svaz, přírodní zdroje Austrálie	D – zámořské objevy Multi.v. – 4.5 – původ obyvatel
popíše rozdělení Oceánie a stručně analyzuje přírodní a hospodářské podmínky (podrobněji Nový Zéland) popíše přírodní podmínky těchto oblastí	Oceánie	Multi.v. – 4.5 – původ obyvatel Bi,Ch – guano – přírodní hnojivo
Polární oblasti - Antarktida, Arktida - vymezení, krajní body - poloha, rozloha, členitost - vzájemné shody a rozdíly - geologický vývoj, povrch - podnebí, vodstvo - fauna, flóra - obyvatelstvo, sídla - historie objevování těchto oblastí - věda, výzkum, možnosti využití	- dokáže vymezit tuto oblast - charakterizuje ji z pohledu přírodních a společenských podmínek - umí porovnat Arktidu s Antarktidou (shody a rozdíly) - zná stručnou historii objevování těchto končin	D - historie objevování Bi – fauna, flóra, klima VDO Em.v. – ohrožení ekosystémů a rovnováhy v přírodě, ochrana krajiny Antarktidy Multi.v.

- dílčí opakování Amerika Fyzickogeografická sféra - poloha, rozloha, krajní body - geologický vývoj - povrch, půdy - podnebí (klimatické pásy, vzdušné proudy) - vodstvo (moře, řeky, jezera) - fauna, flóra, národní parky - dílčí opakování Socioekonomická sféra - obyvatelstvo, sídla a jejich rozmístění - jazyk - etnické, náboženské, rasové složení obyvatelstva - demografická skladba obyvatelstva - ekonomická úroveň jednotlivých států - nerostné suroviny - zemědělství - průmysl - doprava a služby cestovního ruchu - dílčí opakování	- zná přibližnou rozlohu - umí ji porovnat s ostatními kontinenty - umí ukázat a vyjmenovat nejbližší kontinenty včetně vzájemných hranic - popíše členitost - zná nejdůležitější ostrovy a poloostrovy-umí je ukázat na mapě a stručně je charakterizuje - popíše stručný geologický vývoj včetně přehledu jednotlivých vrásnění - umí navzájem porovnat jednotlivé části Ameriky z hlediska povrchu - umí ukázat nejdůležitější pojmy z fyzickogeografické a socioekonomické sféry (viz seznam) - umí popsat klima, vodstvo, charakterizuje kvalitu půd, faunu, flóru a umí vybrat nejdůležitější národní parky	D – zámořské objevy, kolonialismus Em.v. – ohrožení ekosystémů a rovnováhy v přírodě, ochrana krajiny v Americe Bi – fauna, flóra, národní parky, půdní druhy a typy VDO Multi.v. ZSv – Ekonomie Multi.v. – původ obyvatel Bi,Ch – guano – přírodní hnojivo, kebračo (tanin) AJ – místopis Multi.v. – staré indiánské kultury Em.v. – problém kácení deštného pralesa a vymírání druhů

Státy Ameriky - Kanada - USA - Mexiko - „Banánové“ republiky - státy Karibské oblasti - státy Jižní Ameriky - dílčí opakování - souhrnné opakování Ameriky	- lokalizuje na mapách makroregiony Ameriky, vymezí jejich hranice - zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná	In – prezentace jedn. států (OS.v. – hodnocení ..)
Asie Fyzickogeografická sféra - poloha, rozloha, krajní body - geologický vývoj - povrch, půdy - podnebí (klimatické pásy, vzdušné proudy) - vodstvo (moře, řeky, jezera) - fauna, flóra, národní parky - dílčí opakování Socioekonomická sféra - obyvatelstvo, sídla a jejich rozmístění - jazyk - etnické, náboženské a rasové složení obyvatel - demografická skladba obyvatelstva	- zná přibližnou rozlohu - umí ji porovnat s ostatními kontinenty - umí ukázat a vyjmenovat nejbližší kontinenty včetně vzájemných hranic - popíše členitost - zná nejdůležitější ostrovy a poloostrovy-umí je ukázat na mapě a stručně je charakterizuje - popíše stručný geologický vývoj včetně přehledu jednotlivých vrásnění - umí navzájem porovnat jednotlivé části Asie z hlediska povrchu	D – historie objevování kontinentů, starověké říše Em.v. – problém kácení deštného pralesa a vymírání druhů Bi – fauna, flóra, národní parky, půdní druhy a typy ZSV – světová ekonomika, asijská filozofie a náboženství ČJ – jazyky VDO Multi.v.

- ekonomická úroveň jednotlivých států - asijské tygři (draci) - nerostné suroviny - zemědělství - průmysl - doprava a služby cestovního ruchu - ohniska mezinárodního napětí - dílčí opakování	- umí ukázat nejdůležitější pojmy z fyzickogeografické a socioekonomické sféry (viz seznam) - umí popsat klima, vodstvo, charakterizuje kvalitu půd, faunu, flóru a umí vybrat nejdůležitější národní parky	
Regiony Asie - Jihozápadní Asie - Jižní Asie - Jihovýchodní Asie - Západní Asie (Zakavkazsko) - Střední Asie - Východní Asie - dílčí opakování - souhrnné opakování Asie - ročníkové opakování	- lokalizuje na mapách makroregiony Asie, vymezí jejich hranice - zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony - vzájemně porovná	In – prezentace jedn. států a asijských regionů (OS.v. – hodnocení ..)

Seznamy pojmů na orientaci na mapě (klíčová slova)

Severní Amerika – humanitní větev

Krajní body (mysy):

Murchison, prince Waleského, Morrisse Jesupa, Charlesův, Punta Mariato, Nordost Rundingen

Poloostrovy:

Florida, Seward, Kalifornie, Aljaška, Nové Skotsko, Labrador, Ungava, Labrador, Boothia, Yucatán

Ostrovy:

Grónsko, Velké + Malé Antily, Kuba, Jamajka, Hispaniola (Haiti), Portoriko, Bahamy, Baffinův, Anticosti, Newfoundland, Southampton, Ellesmerův, o. královny Alžběty, Viktoriin, Banksův, o. sv. Vavřince+Matouše, Aleuty, Nunivak, Kodiak, Alexandrov, o. královny Charlotty, Vancouver, Bermudy

Pohoří:

Appalače, Laurentinská vysočina, Skalnaté hory, Brooksovo pohoří, Mackenzieovo pohoří, Skalnaté hory, Kordillery, Sierra Maestra, Sierra Madre Oriental, Sierra Madre Occidental, Sierra Madre, Sierra Madre del Sur, Aljašské hory

Vrcholy:

Mt. Mitchell, Mt. Elbert, Mt. Robson, Mt. Logan, Mt. Mac Kinley, Mt. Whitney, Pico Duarte

Sopky:

Mt. St. Helena, Mt. Rainier, Lassen Peak, Citlaltépetl, Popocatépetl, Tajumulco, Chirripó

Nížiny:

Arktická, Mississippská, Pobřežní, Atlantská

Pouště:

Mohavská, Nevadská, Gilská, Sonorská, Llano-Estacado

Šíje:

Panamská, Tehuantepecká

Moře:

Karibské, Sargasové, Baffinovo, Čukotské, Beaufortovo, Labradorské, Beringovo

Zálivy:

Hudsonův, Campechský, Honduraský, Moskytů, Panamský, Kalifornský, Aljašský, Bristolský, Foxův, sv. Vavřince, Mexický, Fundy, Ungava, Jamesova zátoka, Chesapeakeská zátoka, Boothijský, Amundsenův

Průlivy:

Jamajský, Vientos, Floridský, Bahamský, Yucatánský, Cabotův, Davisův, Hudsonův, Melvillův, Beringův, Viktoriin

Oceánské příkopy:

Aleutský, Portorický, Kajmanský

Řeky:

Mississippi, Missouri, sv. Vavřince, Arkansas, Ohio, Tennessee, Albany, Severn, Churchill, Nelson, Fraser, Yukon, Columbie, Colorado, Rio Grande (Bravo del Norte), Snake, Usumacinta, Niagara, Balsas, Rio Grande de Santiago, Red, Ottawa, Potomac, Sacramento, Mackenzie

Jezera:

Hořejší, Huronské, Erijské, Michiganské, Ontario, Velké Medvědí, Sobí, Velké Otročí, Manitoba, Winnipežské, Velké Solné, Okeechobee, Nettiing, Chapala, Nicaragua, Managua, Athabaska

Národní parky:

Yellowstonský, Jasper Banff, Wood Buffalo, Everglades, Yosemite

Průplav:

Panamský

Ledovce:

Grónský, Malaspina

Státy:

všechny státy Severní a Střední Ameriky

Hlavní města:

všechna hlavní města Severní a Střední Ameriky

Další významná sídla:

Edmonton, Calgary, Winnipeg, Vancouver, Toronto, Montreal, Nuuk, Buffalo, New York, San Francisco, Los Angeles, Seattle, San Diego, Denver, Dallas, Houston, New Orleans, Miami, Chicago, Detroit, Pittsburgh, Philadelphia, St. Louis, Guadalajara, Monterey, Acapulco, Puebla, Tampico, Belize, Santiago-de Cuba, Guantánamo, Québec, Boston, Baltimore, Cleveland, Milwaukee, Duluth, Memphis, Atlanta, New Orleans, El Paso, Salt Lake-City, Colón, León

Severní Amerika – přírodovědecká a infromatická větev

Krajní body (mysy):

Murchison, prince Waleského

Poloostrovy:

Florida, Kalifornie, Aljaška, Nové Skotsko, Labrador, Ungava, Boothia, Yucatán

Ostrovy:

Grónsko, Velké + Malé Antily, Kuba, Jamajka, Hispaniola (Haiti), Portoriko, Bahamy, Baffinův, Newfoundland, Ellesmerův, o., Viktoriin, Aleuty, Alexandrovy, o. královny Charlotty, Vancouver, Bermudy

Pohoří:

Appalače, Laurentinská vysočina, Skalnaté hory, Brooksovo pohoří, Mackenzieovo pohoří, Kordillery, Sierra Maestra, Sierra Madre Oriental, Sierra Madre Occidental, Aljašské hory

Vrcholy:

Mt. Mitchell, Mt. Elbert, Mt. Logan, Mt. Mac Kinley, Mt. Whitney, Pico Duarte

Sopky:

Mt. St. Helena, Lassen Peak, Citlaltépetl, Popocatépetl, Tajumulco,

Nížiny:

Arktická, Mississippská, Pobřežní, Atlantská

Pouště:

Mohavská, Nevadská, Gilská, Llano-Estacado

Šíje:

Panamská, Tehuantepecká

Moře:

Karibské, Sargasové, Baffinovo, Čukotské, Beaufortovo, Labradorské, Beringovo

Zálivy:

Hudsonův, Campechský, Panamský, Kalifornský, Aljašský, sv. Vavřince, Mexický, Fundy, Jamesova zátoka

Průlivy:

Jamajský, Vientos, Floridský, Bahamský, Yucatánský, Cabotův, Davisův, Hudsonův, Beringův

Oceánské příkopy:

Portorický

Řeky:

Mississippi, Missouri, sv. Vavřince, Ohio, Fraser, Yukon, Columbie, Colorado, Rio Grande (Bravo del Norte), Usumacinta, Niagara, Ottawa, Potomac, Sacramento, Mackenzie

Jezera:

Hořejší, Huronské, Erijské, Michiganské, Ontario, Velké Medvědí, Velké Otročí, Velké Solné, Okeechobee, Nicaragua

Národní parky:

Yellowstonský, Wood Buffalo, Everglades, Yosemite

Průplav:

Panamský

Ledovce:

Grónský, Malaspina

Státy:

všechny státy Severní a Střední Ameriky

Hlavní města:

všechna hlavní města Severní a Střední Ameriky

Další významná sídla:

Edmonton, Calgary, Vancouver, Toronto, Montreal, Nuuk, Buffalo, New York, San Francisco, Los Angeles, Seattle, Denver, Dallas, Houston, New Orleans, Miami, Chicago, Detroit, Pittsburgh, Philadelphia, St. Louis, Guadalajara, Monterey, Acapulco, Belize, Santiago-de Cuba, Québec, Boston, Atlanta, New Orleans, Salt Lake

Asie – humanitní větev

Ostrov:

Severní země (Komsomolec, Bolševik), Novosibiřské (De Longovy, Anjouovy, Ljachovské), Wrangelův, Komandorské, Kurily (Iturup), Sachalin, Japonské (Honšú, Hokkaidó, Šikoku, Kjúšú), Nansei = Rjúkjú (Okinawa), Čedžudo, Taiwan, Filipíny (Luzon, Mindanao), Hainan, Velké Sundy (Sumatra, Jáva, Celebes, Borneo = Kalimantan), Malé Sundy (Bali, Flores, Timor, Lombok, Sumba, Sumbawa, Roti), Moluky (Seram, Halmahera), Andamany, Nikobary, Cejlon, Maledivy, Lakadivy, Sokotra, Kypr, Bahrajn

Poloostrov:

Tajmyr, Jamal, Čukotka, Kamčatka, Korejský, Arabský, Přední a Zadní Indie, Malajský, Malá Asie, Buzači, Liaodong, Shandong, Sinaj, Mangyšlak

Krajní body (mysy):

Děžněvův, Baba, Buru, Čeljuskin, Artičeskij

Pouště:

Syrská, Nafúd, Dahná, Rub al-Chálí, Velká solná, Karakum, Kyzylkum, Lút, Thár, Gobi, Taklamakan, Negevská

Nížiny:

Kaspická, Mezopotámská, Turanská, Indoganžská, Velká čínská, Severosibiřská, Západosibiřská rovina

Pánve:

Sichuanská, Tarimská, Džungarská

Pohoří:

Taurus, Pontské, Velký a Malý Kavkaz, Arménská vysočina, Zagros, Elborz, Íránská vysočina, Kohrúdské hory, Sulajmanské pohoří, Hindúkuš, Pamír, Karákorám, Himálaj, Kunlun Shan, Ťan-Šan, Ural, Západní a Východní Ghát, Jihočínská a Severočínská hornatina, Středosibiřská vysočina, Kolymské, Korjacké, Čerského, Verchojanské, Velký Chingan, Džugdžur, Sichote-Aliň, Altaj, Sajany, Jablonový a Stanový hřbet, Čukotské, Bajkalské, Středokamčatské, Jenisejské

Plošiny:

Tibetská, Málva, Dekánská, Aldanská, Vitimská, Kazašská

Prolákliny:

Mrtvé moře, Turfanská, Karagije

Sopky:

Krakatoa, Ključevskaja, Fudžisan, Apo

Vrcholy:

Elbrus, Garmo, Tirič Mir, K-2, Mt. Everest, Annapurna, Nangaparvat, Muztag, Pik Pobedy, Pobeda, Belucha, Velký Ararat, Demávend

Moře

Karské, Laptěvů, Východosibiřské, Čukotské, Beringovo, Ochotské, Japonské, Žluté, Východočínské, Jihočínské, Jávské, Floreské, Bandské, Celebeské, Timorské, Suluské, Andamanské, Arabské, Rudé, Středozevní, Marmarské, Černé, Azovské, Levanské

Zálivy:

Bajdaracký, Obský, Jenisejský, Anadyrský, Šelichovův, Petra Velikého, Východokorejský, Západokorejský, Tonkinský, Thajský, Bengálský, Ománský, Perský, Adenský, Kara-Bogaz-Gol, Antalyjský, Akabský

Průplavy:

Karakumský, Suezský

Průlivy:

Vilkického, Dm. Laptěva, Longův, Beringův, 1. kurilský, Tatarský, Korejský, Luzonský, Makasarský, Malacký, Taiwanský, Palkův, Hormuzský, Báb-al-Mandab, Bospor, Dardanely, Kerčský

Ledovce:

Fedčenkův, Baltoro

Řeky:

Ob, Irtyš, Jenisej, Angara, Lena, Jana, Indigirka, Kolyma, Šinano, Amudarja, Syrdarja, Tarim, Amur, Ussuri, Kizilirmak, Eufrat, Tigris, Jordán, Kura, Chuang-He, Chang-Jiang, Kapuas, Mekong, Menam, Salwin, Iravadi, Ganga, Brahmaputra, Indus, Krišna, Gódávarí, Emba, Narmada

Jezera:

Kaspické moře, Aralské, Bajkal, Issyk-Kul, Van, Tuz, Urmíjské, Tajmyr, Čany, Lobnor, Kukunor, Tonlesap, Biwa, Chanka, Mrtvé moře, Dongting, Uvs-Núr, Sevan, Balchaš

Delta:

Šatt-al-Arab

Oceánské příkopy:

Kurilský, Filipínský, Rjúkjúský, Japonský, Sundský

Státy: všechny státy Asie + jejich hlavní města

Další města:

Omsk, Novosibirsk, Vladivostok, Jakutsk, Krasnojarsk, Istanbul, Antalya, Izmir, Batumi, Tel Aviv, Mekka, Džida, Haifa, Buchará, Samarkand, Karáčí, Kirkúk, Mausil, Basra, Abádán, Mína-al-Ahmádí, Kandahár, Mumbaí (Bombaj), Kalkata, Madrás, Alma-Ata, Bandung, Ho Chi Minh, Lhasa, Pusan, Shanghai, Wuhan, Lanzhou, Guangzhou (Kanton), Sapporo, Ósaka, Kóbe, Jokohama, Hirošima, Nagasaki, Kjóto, Mašhad, Isfahán, Tabríz, Irkutsk, Kitakjúšú, Nagoja, Karaganda, Macao, Hongkong, Medan, Nanjing, Ahmadábád, Láhaur, Adan

Asie – přírodovědná a infromatická větev

Ostrov:

Severní země, Novosibiřské o., Wrangelův, Kurily (Iturup), Sachalin, Japonské (Honšú, Hokkaidó, Šikoku, Kjúšú), Nansei = Rjúkjú (Okinawa), Čedžudo, Taiwan, Filipíny (Luzon, Mindanao), Hainan, Velké Sundy (Sumatra, Jáva, Celebes, Borneo = Kalimantan), Malé Sundy (Bali, Flores, Timor, Lombok), Moluky, Andamany, Nikobary, Cejlon, Maledivy, Sokotra, Kypr, Bahrajn

Poloostrov:

Tajmyr, Jamal, Čukotka, Kamčatka, Korejský, Arabský, Přední a Zadní Indie, Malajský, Malá Asie, Sinaj

Krajní body (mysy):

Děžněvův, Baba, Buru, Čeljuskin, Artičeskij

Pouště:

Syrská, Nafúd, Dahná, Rub al-Chálí, Velká solná, Karakum, Kyzylkum, Lút, Thár, Gobi, Taklamakan

Nížiny:

Kaspická, Mezopotámská, Turanská, Indoganžská, Velká čínská, Severosibiřská, Západosibiřská rovina

Pánve:

Sichuanská, Tarimská, Džungarská

Pohoří:

Taurus, Pontské, Velký a Malý Kavkaz, Arménská vysočina, Zagros, Elborz, Íránská vysočina, Hindúkuš, Pamír, Karákorám, Himálaj, Kunlun Shan, Ťan-Šan, Ural, Západní a Východní Ghát, Jihočínská a Severočínská hornatina, Středosibiřská vysočina, Kolymské, Čerského, Verchojanské, Velký Chingan, Altaj, Sajany

Plošiny:

Tibetská, Dekánská, Kazašská

Prolákliny:

Mrtvé moře, Turfanská

Sopky:

Krakatoa, Ključevskaja, Fudžisan, Apo

Vrcholy:

Elbrus, Kongur, Tirič Mir, K-2, Mt. Everest, Annapurna, Nangaparvat, Muztag, Pik Pobedy, Pobeda, Belucha, Velký Ararat, Demávend

Moře

Karské, Laptěvů, Východosibiřské, Čukotské, Beringovo, Ochotské, Japonské, Žluté, Východočínské, Jihočínské, Jávské, Floreské, Timorské, Andamanské, Arabské, Rudé, Středozemní, Marmarské, Černé, Azovské

Zálivy:

Bajdaracký, Obský, Jenisejský, Šelichovův, Tonkinský, Thajský, Bengálský, Ománský, Perský, Adenský, Kara-Bogaz-Gol

Průplavy:

Karakumský, Suezský

Průlivy:

Dm. Laptěva, Beringův, 1. kurilský, Tatarský, Korejský, Makasarský, Malacký, Taiwanský, Palkův, Hormuzský, Báb-al-Mandab, Bospor, Dardanely, Kerčský

Ledovce:

Fedčenkův

Řeky:

Ob, Irtyš, Jenisej, Angara, Lena, Kolyma, Šinano, Amudarja, Syrdarja, Tarim, Amur, Eufrat, Tigris, Jordán, Kura, Chuang-He, Chang-Jiang, Kapuas, Mekong, Menam, Salwin, Iravadi, Ganga, Brahmaputra, Indus, Krišna, Gódávarí, Emba

Jezera:

Kaspické moře, Aralské, Bajkal, Issyk-Kul, Van, Tuz, Urmíjské, Tajmyr, Lobnor, Kukunor, Tonlesap, Chanka, Mrtvé moře, Sevan, Balchaš

Delta:

Šatt-al-Arab

Oceánské příkopy:

Kurilský, Filipínský, Rjúkjúský, Japonský, Sundský

Státy: všechny státy Asie + jejich hlavní města

Další města:

Omsk, Novosibirsk, Vladivostok, Istanbul, Antalya, Izmir, Tel Aviv, Mekka, Džida, Buchara, Samarkand, Karáčí, Kirkúk, Mausil, Basra, Abádán, Mína-al-Ahmádí, Kandahár, Mumbaí (Bombaj), Kalkata, Madrás, Alma-Ata, Bandung, Ho Chi Minh, Lhasa, Pusan, Shanghai, Wuhan, Guangzhou (Kanton), Sapporo, Ósaka, Kóbe, Jokohama, Hirošima, Nagasaki, Kjóto, Mašhad, Isfahán, Karaganda, Macao, Hongkong, Adan

Zeměpis – oktáva

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
Austrálie a Oceánie Fyzickogeografická sféra - poloha, rozloha, krajní body - geologický vývoj - povrch, půdy - podnebí (klimatické pásy, vzdušné proudy) - vodstvo (moře, řeky, jezera) - fauna, flóra, národní parky - dílčí opakování Socioekonomická sféra - historie osídlování kontinentu - členství v mezinárodních integracích - obyvatelstvo, sídla a jejich rozmístění - jazyk - etnické, náboženské, rasové složení obyvatelstva - demografická skladba	- zná přibližnou rozlohu - umí ji porovnat s ostatními kontinenty - umí ukázat a vyjmenovat nejbližší kontinenty včetně vzájemných hranic - popíše členitost - zná nejdůležitější ostrovy a poloostrovy-umí je ukázat na mapě a stručně je charakterizuje - popíše stručný geologický vývoj včetně přehledu jednotlivých vrásnění - umí navzájem porovnat jednotlivé části Austrálie z hlediska povrchu - umí ukázat nejdůležitější pojmy z fyzickogeografické a socioekonomické sféry (viz seznam) - umí popsat klima, vodstvo,	D – zámořské objevy, kolonialismus Em.v. – ohrožení ekosystémů a rovnováhy v přírodě, ochrana krajiny v Americe Bi – fauna, flóra, národní parky, půdní druhy a typy In – prezentace jedn. států (OS.v. – hodnocení ..) VDO Multi.v.

obyvatelstva - ekonomická úroveň jednotlivých států Austrálie - nerostné suroviny - zemědělství - průmysl - doprava a služby cestovního ruchu - mezinárodní obchod - dílčí opakování Oceánie - vymezení, poloha, rozloha, krajní body - rozdělení Oceánie - přírodní poměry - obyvatelstvo - ekonomická úroveň - ekonomické sektory - Melánésie + Papua - Nová Guinea - Mikronésie - Polynésie + Nový Zéland - dílčí opakování - souhrnné opakování Austrálie a Oceánie Globální problémy lidstva - zásahy člověka do přírody - perspektivní řešení	charakterizuje kvalitu půd, faunu, flóru a umí vybrat nejdůležitější národní parky - umí vybrat nějaké turisticky zajímavé místo a stručně dokáže o něm něco říci - posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti,	D – zámořské objevy, kolonialismus Em.v. – ohrožení ekosystémů a rovnováhy v přírodě, ochrana krajiny v Americe Bi – fauna, flóra, národní parky, půdní druhy a typy In – prezentace jedn. států (OS.v. – hodnocení ..) In – prezentace palčivých problémů a možnosti řešení (OS.v. – hodnocení ..)

- dílčí opakování	analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky	
Afrika	- zná přibližnou rozlohu	D – zámořské objevy, kolonialismus
Fyzickogeografická sféra	- umí ji porovnat s ostatními kontinenty	Em.v. – ohrožení ekosystémů a rovnováhy v přírodě, ochrana krajiny v Americe
- vymezení kontinentu, krajní body	- umí ukázat a vyjmenovat nejbližší kontinenty včetně vzájemných hranic	Bi – fauna, flóra, národní parky, půdní druhy a typy
- poloha, rozloha, členitost	- popíše členitost	ZSV – světová ekonomika
- ostrovy, poloostrovy	- zná nejdůležitější ostrovy a poloostrovy-umí je ukázat na mapě a stručně je charakterizuje	
- geologický vývoj	- popíše stručný geologický vývoj včetně přehledu jednotlivých vrásnění	
- povrch, půdy	- umí navzájem porovnat jednotlivé části Afriky z hlediska povrchu	
- podnebí (klimatické pásy, vzdušné proudy)	- umí ukázat nejdůležitější pojmy z fyzickogeografické a socioekonomické sféry (viz seznam)	
- vodstvo (moře, řeky, jezera)	- umí popsat klima, vodstvo, charakterizuje kvalitu půd, faunu, flóru a umí vybrat nejdůležitější národní parky	
- fauna, flóra, národní parky	- umí v každém regionu	
- dílčí opakování		
Socioekonomická sféra		
- historie kolonizace kontinentu		
- africká integrační uskupení		
- obyvatelstvo, sídla a jejich rozmístění		
- jazyk		
- etnické, náboženské, rasové složení obyvatelstva		
- demografická skladba obyvatelstva		
- ekonomická úroveň		

jednotlivých států Afriky - nerostné suroviny - zemědělství - průmysl - doprava a služby cestovního ruchu - mezinárodní obchod - ohniska mezinárodního napětí - dílčí opakování	Afriky vybrat nějaké turisticky zajímavé místo a stručně dokáže o něm něco říci - dokáže vysvětlit i řadu lokálních konfliktů	In – prezentace jednotlivých regionů Afriky (OS.v. – hodnocení ..)
Africké regiony - severní Afriky - západní Afrika - centrální (střední) Afrika - východní Afrika - jižní Afrika - dílčí opakování - souhrnné opakování Afriky	- lokalizuje na mapách makroregiony Afriky, vymezí jejich hranice - zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná	
Polární oblasti - Antarktida, Arktida - vymezení, krajní body - poloha, rozloha, členitost - vzájemné shody a rozdíly - geologický vývoj, povrch - podnebí, vodstvo - fauna, flóra - obyvatelstvo, sídla - historie objevování těchto	- dokáže vymežit tuto oblast - charakterizuje ji z pohledu přírodních a společenských podmínek - umí porovnat Arktidu s Antarktidou (shody a rozdíly) - zná stručnou historii objevování těchto končin	D - historie objevování Bi – fauna, flóra, klima VDO Em.v. – ohrožení ekosystémů a rovnováhy v přírodě, ochrana krajiny Antarktidy Multi.v.

oblastí - věda, výzkum, možnosti využití - dílčí opakování		
Socioekonomická geografie Geografie obyvatelstva - rasové a národnostní složení - náboženské poměry - ohniska mezinárodního napětí, budoucí perspektiva - rozmístění obyvatelstva - sídelní a periferní oblasti - demografie a perspektivní vývoj populace - dílčí opakování	- zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva - analyzuje hlavní rasová, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem	In – prezentace jednotlivých ras, náboženství, etnik (OS.v. – hodnocení ..) Bi – zvláštnosti ras ZSV – světová náboženství M a statistika– natalita, mortalita, vývoj populace
Geografie průmyslu - rozdělení průmyslu + jeho obory - rozmístění a význam průmyslu - průmyslová skladba států, kontinentů - pozitivní a negativní dopady výroby na život obyvatel - dílčí opakování	- na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa - identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení - zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém určitými složkami, strukturou a funkcemi a	ZSV – světová ekonomika Em.v. – ochrana proti neg. důsledkům průmyslové výroby D – průmyslová revoluce
Geografie dopravy	strukturou a funkcemi a	D- historie dopravy

402

Poloostrovy:

Yorský, Arhemska země

Ostrovy:

Tasmánie, Nový Zéland (Severní a Jižní ostrov), Nová Guinea (Papua-Nová Guinea), Melanésie, Mikronésie, Polynésie, Nová Kaledonie, Vánoční o., Kokosové, Melvillův, Wesselovy, Norfolk, Klokani, Dirka Hartoga, Velká útesová bariéra, Macquarieovy, Campbellův o., Stewartův o., Tříkrálové, Bounty, Protinožců, Kermadekovy, Francouzská Polynésie (Společenské-Tahiti, Mururoa, Tuamotu, Markézy, Tubuai), Cookovy, Havajské, Line (Kiritimati=Vánoční o.), Kiribati (Phoenixské), Fidži, Tonga, Samoa, Americká Samoa, Tuvalu (=Lagunové), Nauru, Gilbertovy, Marshallovy, Karolíny, Mariany, Vanutu, Loyauté, Vanuatu (=Nové Hebridy), Šalomounovy (Guadalcanal), Tombara (=Nové Irsko), Birara (=Nová Británie), Bougainville, Louisiady, Chathamské, Velká útesová bariéra, Bismarckovo souostroví

Krajní body:

Příkrý, Jihovýchodní, Yorský, Byronův, Severozápadní, Jihozápadní, Severní

Moře:

Arafurské, Timorské, Korálové, Tasmanovo

Zálivy:

Carpentarský, Velký australský, Spencerův, Žraločí zátoka, Svatovincenský

Řeky:

Murray, Darling, Flinders, Waikato, Fly, Lachtan, Murrumbidgee, Sepik, Murchison, Ashburton, Gascoyne

Jezera:

Torrensovo, Amadeus, Eyreovo, Gairdnerovo, Taupo, Manapouri, Fromeovo

Pohoří:

Velké předělové, Australské Alpy, Mac Donnellovo, Musgraveovo, Jižní Alpy, Centrální, Maoke, Modré hory

Vrcholy:

Mt. Cook, Mt. Kosciusko, Puncak Jaya, Mt. Ossa

Sopky:

Ruapehu, Mauna Kea, Mauna Loa

Pouště:

Velká písečná, Gibbonova, Velká Viktoriina, Simpsonova, Tanami

Nížiny:

Velká artéská pánev, Nullarborská rovina

Vodopád:

Sutherland

Průlivy:

Cookův, Foveauxův, Bassův, Torresův

Administrativní rozdělení Austrálie:

Západní, Jižní, Queensland, Nový Jižní Wales, Victoria, Tasmánie, Severní teritorium, Teritorium hlavního města

Hlavní města:

Canberra, Wellington, Port Moresby, Suva, Yaren

Další významná města:

Honolulu, Perth, Darwin, Brisbane, Melbourne, Sydney, Adelaide, Christchurch, Dunedin, Auckland, Hobart, Kargoorlie, Broken Hill, Rotorua

Poznámka:

- informatici, přírodovědci, humanitní skupina - nematuranti → pouze podtržené pojmy
- humanitní skupina (maturanti) → všechny pojmy

Afrika

Krajní body (mysy):

Bílý, Střelkový, Hafún, Dobré naděje, Zelený

Ostrovy:

Madagaskar, Maskarény (Mauricius, Réunion), Komory, Svatá Helena, Kapverdské (Zeleného mysu), Kanárské (Tenerife, Hierro, Gran Canaria, Fuerteventura, Lanzarote, La Palma, Gomera), Djerba, Dahlacké, Pemba, Mafia, Zanzibar, Princův, Svatý Tomáš, Pagalu (Annobón), Bioko (Fernando Póo), Madeira, Sokotra, Ascension, Seychely

Poloostrovy:

Somálský, Barka

Pohoří:

Atlas, Ahaggar, Tassili, Tibesti, Dárfúr, Etiopská vysočina, Východoafrická vysočina, Vysoký

Veld, Dračí hory, Adamauské, Súdanská vysočina, Velký Karroo,

Vrcholy:

Džabal Tubkal, Ras Dašan, Kilimandžáro (Uhuru)

Sopky:

Ruwenzori (masív), Kamerunská hora, Kibo, Mawenzi, Shira (Kilimandžáro)

Pouště:

Sahara, Kalahari, Namib, Libyjská, Nubijská, Arabská, Ténéré, Hamáda al-Hamrá

Prolákliny:

Assalská, Danakilská, Kattára

Pánve:

Konžská, Makarikari, Etoša, Okavango, Čadská

Náhorní plošiny:

Luanda-Katanga, Jos, Bié, Kordofán, Azande

Moře:

Rudé, Středozemní

Zálivy:

Velká a Malá Syrta, Adenský, Guinejský

Průlivy:

Gibraltarský, Sicilský (Tuniský), Báb al-Mandab, Mosambický

Průplav:

Suezský

Řeky:

Nil (Modrý, Bílý), Kongo (Zair), Niger, Volta, Orange, Limpopo, Šari, Atbara, Zambezi, Vaal, Benue, Kasai, Ubangi, Senegal, Lualaba, Kagera, Kafue

Vodopády:

Tugela, Stanleyovy, Viktoriiny, Murchisonovy (Kagarega)

Jezera:

Viktoriino (Ukerewe), Tanganika, Malawi (Nša), Čadské, Mweru, Rudolfovo (Turkana), Leopoldovo (Mai-Ndombe), Abaja, Edvardovo (Rutanzige), Albertovo, Kiwu, Bangweulu, Tana, Kyoga

Šotty:

Melghír, al-Džaríd

Přehrady:

Asuán (Násirova), Kainji, Volta, Kariba

Národní parky:

Serengeti, Tsavo, Kafue, Etoša, Kruegerův, Virunga

Státy:

všechny státy

Hlavní města:

všechna kromě státních útvarů početně menších než 3 miliony (5 milionů) obyvatel

Další významná města:

Kapské Město, Johannesburg, Durban, Kimberley, Mombasa, Bonny, Lagos, Ummdurmán, Alexandrie, Gíza, Asuán, Casablanca, Tanger, Marrákeš, Fás (Féz), Agádir, Timbuktu, Port Elizabeth, Port Harcourt

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

MATEMATIKA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací cíle předmětu Matematika vycházejí ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace stanovené RVP.

Důraz je kladen na správné pochopení matematických pojmů, na zvládnutí matematických dovedností, geometrickou představivost, schopnost tvořivě pracovat s informacemi, dovednost formulovat a argumentovat, a konečně aplikovat získané znalosti v ostatních vědeckých disciplínách i v běžném životě.

Předmět Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje jim tak získávat matematickou gramotnost. Schopnost abstraktního myšlení, umění logického a kritického usuzování, nalezení optimálního řešení jsou nezbytné pro všechny činnosti reálného života.

Žáci se učí řešit problémové úlohy z běžného života, spolupracovat při jejich řešení, vyslovovat hypotézy na základě zkušeností, pokusu či vlastní invence. Jsou schopni provést rozbor problému, plán jeho řešení, zvolit postup k jeho vyřešení a výsledky vyhodnotit.

Vzdělávání v matematice je zaměřeno:

- na užití matematiky v reálných situacích,
- na osvojení pojmů, matematických postupů,
- na rozvoj abstraktního a exaktního myšlení,
- na logické a kritické usuzování.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje v rozsahu 4 hodin týdně na nižším gymnáziu. Na vyšším gymnáziu potom v rozsahu 5 hodin týdně napříč všemi třemi zaměřeními.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Matematika je tato:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.
hodinová dotace	4	4	5	5	5	5

Od třetího ročníku vyššího gymnázia na povinnou výuku matematiky navazuje Matematický seminář (2 hodiny týdně), který dává prostor pro nadstandardní učivo, nové metody, úlohy s netypickým zadáním. Jeho obsah se aktuálně obměňuje dle požadavků a zaměření žáků. Předmět Matematika je úzce spjat s ostatními předměty; zejména s fyzikou, výpočetní technikou, chemií, zeměpisem a biologií. Ve výuce matematiky jsou využívány mezipředmětové vztahy.

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, nejvíce je zastoupena Osobnostní a sociální výchova, kde je kladen důraz na formování volných a charakterových rysů žáků - důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost a tvořivost.

Vzdělávací obsah předmětu Matematika je rozdělen **na nižším gymnáziu na čtyři tematické okruhy:**

- Číslo a proměnná,
- Závislosti, vztahy a práce s daty,
- Geometrie v rovině a v prostoru,
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy,

Na vyšším gymnáziu je výuka zaměřena na 14 tematických okruhů:

- Číselné obory,
- Základní poznatky z matematiky,
- Elementární teorie čísel,
- Algebraické výrazy,
- Rovnice, nerovnice a jejich soustavy,
- Planimetrie,
- Goniometrie,
- Stereometrie,
- Vektorová algebra,
- Analytická geometrie lineárních a kvadratických útvarů,
- Komplexní čísla, kombinatorika,
- Pravděpodobnost a statistika,
- Posloupnosti, limita posloupnosti, nekonečná řada,

- Diferenciální a integrální počet.

Matematika - (6 leté a 4 leté studium)

Časová dotace

Ročník	Přírodovědné zaměření	Informatické zaměření	Humanitní zaměření
1. FG (bez zaměření)	4	4	4
2. FG (bez zaměření)	4	4	4
3. F 1. A (bez zaměření)	5	5	5
4. FG 2. A	5	5	5
5. F 3. A	5	5	5
6. F 4. A	5	5	5

Charakteristika předmětu

Vzdělávací cíle předmětu Matematika vycházejí ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace stanovené RVP.

Důraz je kladen na správné pochopení matematických pojmů, na zvládnutí matematických dovedností, geometrickou představivost, schopnost abstrakce a logického myšlení. Výuka matematiky rovněž zahrnuje schopnost tvořivě pracovat s informacemi, dovednost formulovat a argumentovat a aplikovat získané znalosti v ostatních vědeckých disciplínách i v běžném životě.

Výuka matematiky na gymnáziu zahrnuje tematické celky:

1. Číselné obory
2. Základní poznatky z matematiky

3. Elementární teorie čísel
4. Algebraické výrazy
5. Rovnice, nerovnice a jejich soustavy
6. Planimetrie
7. Funkce
8. Goniometrie
9. Stereometrie
10. Vektorová algebra
11. Analytická geometrie lineárních útvarů
12. Analytická geometrie kvadratických útvarů
13. Komplexní čísla
14. Kombinatorika
15. Pravděpodobnost a statistika
16. Posloupnosti
17. Limita posloupnosti, nekonečná řada
18. Diferenciální počet
19. Integrální počet

Cíle předmětu

Osvojení základních matematických pojmů, rozvoj aktivního a tvořivého porozumění kvantitativních nebo prostorových vztahů. Matematika vede žáky k poznání skutečnosti, že k řešení úloh lze zvolit různé postupy. Rozvíjí u žáků důvěru ve vlastní schopnosti, vede je k sebekontrolě, systematickosti, vytrvalosti a přesnosti. Formuje osobnost žáka. Klade důraz na porozumění a osvojení si některých algoritmů, terminologie, symboliky a způsobů jejich využití.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka probíhá převážně frontálně, může být doplněna samostatnou a skupinovou prací při dělených hodinách. Při výuce některých tematických celků učitelé využívají audiovizuální techniku a matematický software.

V hodinách matematiky učitelé směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Žák si osvojuje matematické pojmy, symboly a odbornou terminologii,
- Aktivně řeší matematické úkoly a problémy,
- Vyhledává a třídí informace, uvádí do souvislosti nově nabyté poznatky s praxí.

Kompetence k řešení problému

- Žák navrhuje postupy a řešení, diskutuje o nich,
- Vnímá a rozpozná problém a hledá nejvhodnější způsob k řešení,
- Učitel vede žáky k využívání náčrtů a schémat, odvozuje některé vzorce a podporuje jejich odvozování i během řešení úloh.

Kompetence komunikativní

- Žák si osvojuje odbornou terminologii,
- Vyjadřuje se věcně a srozumitelně, komentuje svůj postup řešení u tabule,
- Využívá internet a další technologie.

Kompetence sociální

- Žák posiluje své sebevědomí,
- Žák respektuje pravidla práce v týmu,
- Učitel oceňuje žáky, kteří se dovedou zeptat na nejasnost a problém.

Kompetence občanské

- Učitel podporuje zodpovědný vztah k plnění povinností a ke studiu,
- Učitel vede žáky k toleranci a kritickému hodnocení názorů svých i jiných žáků.

Kompetence pracovní

- Žák je schopen pracovní koncentrace,
- Dokáže zhodnotit výsledky své práce, hledá vlastní řešení nebo pracuje podle předem stanoveného postupu,
- Učitel vede žáky k využívání jejich znalostí získaných v matematice při přípravě na další vzdělání a profesní zaměření.

Nižší gymnázium:

Tercie

Téma	Školní výstup - žák	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Druhá mocnina a odmocnina	-určuje 2. mocninu i odmocninu pomocí tabulek a kalkulatoru -uplatňuje pravidlo přednosti početních operací -zná základní vlastnosti	-určování 2. mocniny a odmocniny -rozklad čísel v desítkové soustavě -druhá mocnina a odmocnina přirozených i desetinných čísel	-široké použití v praxi v technických disciplínách, fyzice, chemii
Pythagorova věta	-vlastnosti pravoúhlého trojúhelníka -poznat, zda je trojúhelník pravoúhlý	-definice Pythagorovy věty -výpočet přepony -výpočet odvěsen	-použití např. z praxe -užití ve stereometrii (úhlopříčka krychle, kvádrů)
Mocniny s přirozeným mocnitelem	-umí zapsat velké číslo v rozkladu -umí přechít velké číslo zapsané mocninami -uplatňuje pravidlo přednosti početních operací	-zápis v desítkové soustavě -zápis pomocí mocnin deseti -číselné výrazy s mocninami -hodnota číselného výrazu	-velká čísla v technické praxi -užití ve fyzice, chemii, biologii

		-početní výkony s mocninami	
Výrazy	-zná definici výrazu -zná názvy výrazů -zná vzorce $(A+B).(A+B)$ $(A+B).(A-B)$ $(A-B).(A-B)$	-výrazy s proměnnou -hodnota výrazu s proměnnou -zápis slovního textu pomocí výrazu -početní operace s výrazy	-užití vzorců -zábavné počítání
Lineární rovnice	-rozlišuje rovnost, rovnice, nerovnost, nerovnice -dovede řešit slovní úlohy pomocí rovnic	-ekvivalentní úpravy rovnic -řešení rovnic s 1 neznámou -výpočet neznámé ze vzorce -slovní úlohy řešené pomocí rovnic	-využití ve fyzice, chemii - úlohy ze života
Kruh, kružnice	-zná definici kruhu, kružnice -umí vypočítat délku kružnice a obsah kruhu -Ludolfovo číslo	-vzájemná poloha kruhu, kružnice a bodu -vzájemná poloha přímký a kružnice -vzájemná poloha kružnic -obvody a obsahy obrazců	-důraz na kvalitu rýsování -příklady ze života -dějepis (význační matematici)
Válec	-umí vypočítat objem a povrch válce	- popis válce -objem a povrch - konstrukce sítě	-válec kolem nás

Konstrukční úlohy	-umí zápisy konstrukcí -zná Thaletovu větu a dovede ji použít	-jednoduché konstrukce -zápisy konstrukcí -množiny bodů dané vlastnosti -Thaletova věta Užití vět sss,sus,usu	-výcvik rýsování -dějepis (význační matematici)
Základy statistiky	-umí číst v diagramech -umí dělat jednoduchá statistická šetření	-diagramy -základní pojmy	-statistické údaje z praktického života

Kvarta

Téma	Školní výstup-žák	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Lomený výraz	-zná krácení, rozšiřování - zná řešit jednoduché i složitější úlohy	-úpravy lomených výrazů -def. obor výrazu -početní operace s výrazy -úprava složených lomených výrazů	-výcvik log. myšlení (uplatnění všeho, co se naučil)
Podobnost	-zná práci s mapou -užití podobnosti při řešení úloh z praxe	-věty o podobnosti trojúhelníků -podobné rovinné útvary -dělení úseček v daném poměru	-zeměpis (mapy, plány) -užití podobnosti v tech. Praxi

		-užití podobnosti -plány, mapy	
Řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli	-řešení slovních úloh	-slovní úlohy řešené lineárními rovnicemi -určování podmínek smyslu lomeného výrazu -výpočet neznámé ze vzorce	-mezipř. vztahy s fyzikou, chemií (vzorce)
Nerovnice	-od nerovnosti k nerovnici	-užití ekvivalentních úprav -řešení nerovnic	
Soustava lin. rovnic s 2 neznámými	-počet řešení -metoda dosazovací a sčítací	-soustavy rovnic -řešení slovních úloh o pohybu o společné práci na směsi	-řešení úloh z praxe
Goniometrické funkce	Gon. funkce a pravoúhlý trojúhelník -užití na úlohách z praxe	- odvození gon. fcí sin, cos, tg, cotg -grafy funkcí -užití funkcí při řešení úloh z praxe	-řešení úloh z praktického života
Jehlan, kužel, koule	-výpočty objemů a povrchů -užití při řešení slovních úloh z praktického života	-objem -povrch -sít' "-komolý jehlan a kužel Tělesa kolem nás	-řešení úloh ze života

Základy finanční matematiky	-rozumět úrokování	-úrokový účet -jednoduché úrokování -úvěry, půjčky -valuty, devizy	-základy finanční inteligence

Vyšší gymnázium

1. ročník vyššího gymnázia

Téma	Školní výstup – žák	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1. Číselné obory	- zná označení číselných oborů (přirozených čísel, celých čísel, racionálních a reálných čísel) - umí zařadit dané číslo do číselného oboru, - zná základní vlastnosti početních operací (komutativnost, asociativnost a distributivnost) a umí jich využívat. - v oboru racionálních čísel ovládá všechny	Typy číselných oborů a jejich značení Obor přirozených čísel Obor celých čísel Obor racionálních čísel Obor reálných čísel Absolutní hodnota reálného čísla Mocniny a odmocniny Zápis racionálních čísel v desítkové soustavě	Budoucí široké užití v technických disciplínách, ve fyzice, chemii (definice jednotek, veličin a počítání s nimi) Biologie- genetika

	způsoby zápisu a základní početní operace s nimi (hlavně se zlomky), - umí převést zlomek na desetinné číslo a naopak. - umí pracovat se zápisem racionálních čísel v desítkové soustavě, včetně zaokrouhlování. - v oboru čísel reálných umí zobrazit čísla na číselné ose, - ovládá pojem druhá a třetí odmocnina, umí ji vypočítat - chápe pojem absolutní hodnota reálného čísla, umí ji určit a graficky vyjádřit na číselné ose, aplikuje její geometrický význam. - chápe pojem mocnina s celočíselným, racionálním exponentem,		

	- ovládá pravidla pro počítání s mocninami a odmocninami a využívá je při úpravách výrazů, - umí převést odmocninu na mocninu s racionálním exponentem. - odhaduje výsledky numerických počtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor		
2. Základní poznatky z matematiky			
2.1 Základní množinové pojmy, Vennovy diagramy, intervaly	- ovládá zápisy množin výčtem prvků charakteristickou vlastností, intervalem, - umí zakreslit interval na číselné ose, operuje s intervaly	Zápis množin výčtem prvků a charakteristickou vlastností Množinové operace Vennovy diagramy Intervaly	Budoucí široké užití v technických disciplínách Řešení úloh z praxe Výchova ke zdraví – řešení příkladů z praxe se zdravotní tematikou

	- chápe a umí provádět množinové operace (rovnost, sjednocení, průnik, rozdíl, doplněk, inkluze)		
2.2 Výrok a jeho negace	- umí určit, zda daná věta je výrok, určí jeho pravdivostní hodnotu, zneguje jej - čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky - pracuje správně s výroky - chápe výroky obsahující slova aspoň, nejvýše, právě, každý, žádný a umí je negovat - umí správně používat obecný a existenční kvantifikátor, - ovládá negace výroků s kvantifikátory	Výroky a jejich negace Složené výroky jejich negace Kvantifikátory Logické spojky Věta obrácená a obměněná	Biologie- genetika

	- chápe význam logických spojek, správně je užívá - umí určovat pravdivostní hodnotu konjunkce, disjunkce, implikace, ekvivalence a umí je negovat. - u složených výroků umí rozhodnout, zda se jedná o logickou tautologii - umí k dané implikaci vyslovit její obměnu a větu obrácenou.		
2.3 Definice, věta a důkaz	- chápe rozdíl mezi definicí a větou, rozumí logické stavbě matematické věty - zná základní typy důkazů v matematice (důkaz přímý, nepřímý, sporem, matematickou indukcí). - vhodnými metodami provádí	Definice Věta Důkaz	

	důkazy matematických vět		
3. Elementární teorie čísel			Biologie- genetika
3.1 Dělitelnost	- umí rozlišovat pojem číslíce a číslo, - zvládne zkrácený a rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - umí vyjádřit dělitelnost čísla pomocí proměnné, - zná a umí používat pravidla pro dělitelnost 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, - umí rozlišit prvočíslo a číslo složené, provést rozklad na prvočinitele.	Znaky dělitelnosti Prvočíslo a číslo složené Prvočíselný rozklad	
3.2 Největší společný dělitel a nejmenší společný násobek	- umí určit D a n – využívat určení D a n při řešení slovních úloh.	Největší společný dělitel Nejmenší společný násobek	
4. Algebraické výrazy			Vyjádření neznámé ze vzorce- chemie, fyzika, biologie
4.1 Mnohočleny a operace s nimi	-efektivně upravuje výrazy s proměnnými	Výrazy	

	- umí určit členy mnohočlenu a jeho stupeň, - umí mnohočleny sčítat, odčítat, násobit, dělit, rozkládat mnohočleny na součin činitelů vytýkáním a užitím vzorců pro druhou a třetí mocninu dvojčlenu - zvládá rozklad kvadratického trojčlenu na součin.	Mnohočleny a operace s nimi Rozklady mnohočlenů Rozklad kvadratického trojčlenu	
4.2 Lomené výrazy	- umí provádět s racionálními lomenými výrazy všechny operace, - umí zapsat podmínky řešení.	Lomené výrazy a jejich úpravy Početní operace s lomenými výrazy	Výchova ke zdraví - možnost využití při výpočtech v jaderné chemii
4.3 Výrazy s mocninami a odmocninami	- ovládá úpravy výrazů s odmocninami a mocninami, usměrňování zlomků.	Úpravy výrazů s mocninami a odmocninami Usměrňování	

5. Rovnice, nerovnice a jejich soustavy			Řešení slovních úloh z praxe
5.1 Lineární rovnice a nerovnice	- umí využít ekvivalentní úpravy k řešení lineárních rovnic - umí správně postupovat při řešení rovnic s neznámou ve jmenovateli (podmínky řešení) - umí řešit lineární rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou.	Lineární rovnice Lineární rovnice s absolutní hodnotou	
5.2 Kvadratické rovnice a nerovnice, rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru	- umí řešit všechny typy kvadratických rovnic - zná vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice a umí je uplatnit, - umí vysvětlit vliv hodnoty diskriminantu na počet řešení. - umí řešit kvadratické rovnice s absolutní hodnotou	Kvadratické rovnice Kvadratické nerovnice Rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru Kvadratické rovnice a nerovnice absolutní hodnotou	

	využitím metody nulových bodů. - umí řešit pomocí ekvivalentních úprav lineární nerovnice, nerovnice v součinném a podílovém tvaru a nerovnice s neznámou ve jmenovateli - umí řešit kvadratické nerovnice včetně využití základních poznatků o grafu kvadratické funkce, - umí řešit nerovnice obsahující výrazy v absolutní hodnotě.		
5.3 Iracionální rovnice a nerovnice	- umí řešit iracionální rovnice, - ví kdy je zkouška nutnou součástí řešení. Při řešení některých rovnic umí využít substituci. - umí řešit jednoduché iracionální nerovnice.	Iracionální rovnice Iracionální nerovnice	

5.4 Rovnice s parametrem	- umí řešit lineární a kvadratické rovnice s parametrem – provést diskusi řešení. - seznámí se s řešením lineárních rovnic s parametrem a s absolutní hodnotou, s parametrem a odmocninou.	Lineární rovnice s parametrem Kvadratické rovnice s parametrem	
5.5 Soustavy rovnic a nerovnic	- ovládá dosazovací, sčítací a srovnávací metodu řešení soustav lineárních rovnic se 2 neznámými. - umí řešit soustavy lineárních rovnic se 3 neznámými převodem na trojúhelníkový tvar a maticí. - umí řešit soustavu lineární a kvadratické rovnice se 2 neznámými. - umí graficky znázornit řešení	Sčítací, dosazovací, srovnávací a grafická metoda řešení soustav rovnic Soustavy tří rovnic pro tři neznámé Soustavy rovnice lineární a kvadratické	

	lineární rovnice a lineární nerovnice se 2 neznámými, - umí graficky řešit soustavy 2 lineárních rovnic se dvěma neznámými, několika lineárních nerovnic se 2 neznámými. - umí řešit slovní úlohy vedoucí k řešení lineárních, kvadratických rovnic a soustav rovnic.		
6. Planimetrie			Řešení slovních úloh z praxe
6.1 Rovinné útvary, konstrukční úlohy, zobrazení v rovině	-správně používá geometrické pojmy - chápe pojmy- bod, přímka, polopřímka, rovina, polorovina, konvexní a nekonvexní úhel, - umí rozlišit vedlejší, vrcholové, přilehlé, souhlasné a střídavé úhly a jejich vlastnosti - zná všechny věty o shodnosti a	Pojmy – bod, přímka, rovina, polopřímka, polorovina, konvexní a nekonvexní úhel Shodnost a podobnost trojúhelníků Pythagorova věta Euklidovy věty Výpočty obvodů a obsahů těles Thaletova věta MVBDV Shodná zobrazení	Dějepis- Pythagoras, Thales Milétský Fyzika- nákresy fyzikálních úloh Biologie- nákresy schémat, neeukleidovské útvary

	podobnosti trojúhelníků a umí je využívat při řešení úloh - zná typy trojúhelníků a jejich vlastnosti, - ovládá Pythagorovu a Euklidovy věty při řešení i slovních úloh. - znát vlastnosti rovnoběžníku, lichoběžníku, čtverce, kosočtverce, obdélníku a využívat je při řešení úloh. - zná základní vzorce pro výpočet obsahu a obvodu čtverce, obdélníku, kosočtverce, rovnoběžníku, lichoběžníku a využívá je při řešení úloh. - chápe pojmy kružnice, kruh, kruhový oblouk, kruhová výseč.		

	- umí k danému oblouku určit úhel středový a obvodový, - zná vztah mezi nimi. - zná vzájemnou polohu dvou přímk, dvou kružnic, přímky a kružnice. - zná Thaletovu větu, - umí používat všechny vlastnosti MBDV při řešení různých typů zadání, v konstrukčních úlohách - umí využívat všech znalostí z předcházejícího učiva - zná rozdělení zobrazení a jejich vlastnosti umí využít při řešení konstrukčních úloh (osová, středová souměrnost, posunutí, otočení, stejnolehlost),		

	- umí skládat shodná zobrazení.		

2. Ročník vyššího gymnázia

Téma	Školní výstup – žák	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
7. Funkce			Řešení slovních úloh z praxe Budoucí široké užití v technických disciplínách Informatika- zobrazování průběhu funkcí v Excelu
7. 1 Funkce – základní vlastnosti	- rozumí definici funkce, umí z grafu určit, zda se jedná o funkci, popř. o funkci prostou - pro funkci určenou předpisem umí k danému x určit y a naopak - umí určit $D(f)$ a $H(f)$ - výpočtem i z grafu - seznámí se s základními	Definice funkce, graf funkce Definiční obor, obor hodnot Vlastnosti funkcí	Biologie- periodické funkce(EKG), Gaussova normála

	vlastnostmi funkcí (funkce monotónní, prostá, omezená, sudá a lichá, periodická, složená, maximum a minimum funkce, rovnost funkcí) a s pojmem funkce - umí formulovat a zdůvodnit z grafu libovolné funkce tyto její vlastnosti		
7.2 Lineární funkce	- umí pro funkci určenou předpisem k danému x určit y a naopak - umí určit $D(f)$ a $H(f)$ - umí načrtnout graf dané funkce a určit průsečíky grafu funkce s osami x a y - z daných bodů grafu umí určit předpis pro funkci - v lineární funkci zná význam konstant pro průběh funkce	Definiční obor a obor hodnot lineární funkce Graf lineární funkce Předpis lineární funkce Graf lineární funkce s absolutní hodnotou	

	- umí načrtnout graf lineární funkce, nepřímé úměrnosti a konstantní funkce - umí načrtnout graf lineární funkce s absolutními hodnotami		
7.3 Kvadratická funkce	- ke každému x umí určit příslušné y a naopak - umí určit průsečíky grafu funkce s osami x a y - zná metody k určení vrcholu souřadnic paraboly a umí načrtnout graf - z náčrtku grafu funkce umí určit $D(f)$ a $H(f)$ a popsat průběh - z předpisu kvadratické funkce zná význam konstant a, c - umí graficky znázornit řešení kvadratických	Graf kvadratické funkce Určení průsečíků grafu kvadratické funkce s osami, Definiční obor a obor hodnot kvadratické funkce	

	rovníc a nerovnic a využít grafu funkce při řešení kvadratických rovníc a nerovnic		
7.4 Mocninná funkce	- umí načrtnout graf pro různá a (mocninná funkce s přirozeným a celým mocnitelem) - popíše vlastnosti funkce, k danému x umí určit y - umí načrtnout grafy funkcí druhé a třetí odmocniny	Graf mocninné funkce Grafy funkcí druhé a třetí odmocniny Definiční obor a obor hodnot mocninné funkce	
7.4 Nepřímá úměra	- umí načrtnout graf a popsat jej	Nepřímá úměra a její graf	
7.5 Počítání s mocninami	- bezpečně ovládá pravidla pro počítání s mocninami (s reálným i racionálním exponentem) a odmocninami a umí je použít pro úpravy výrazů - zná definici n-té odmocniny	Pravidla pro počítání s mocninami Úpravy výrazů s mocninami a odmocninami	Budoucí široké užití v technických disciplínách

	- bezpečně ovládá pravidla pro počítání s mocninami (s reálným i racionálním exponentem) a odmocninami a umí je použít pro úpravy výrazů - zná definici n-té odmocniny		
7.6 Lineární lomená funkce	- umí určit $D(f)$, $H(f)$, k danému x určit y, - umí načrtnout graf	Graf lineární lomené funkce	
7.7 Inverzní funkce	- umí k dané funkci určit funkci inverzní, její $D(f)$, $H(f)$ - umí načrtnout její graf	Inverzní funkce k dané funkci	
7.8 Exponenciální funkce	- zná funkční předpis, graf, důležité body grafu, $D(f)$, $H(f)$ - umí odečítat hodnoty funkce z grafu - umí načrtnout graf	Graf exponenciální funkce	

7.9 Exponenciální rovnice a nerovnice	- umí řešit dané typy rovnic, - dokáže zvládnout jednoduché aplikace z jiných oborů - umí řešit jednoduché exponenciální nerovnice, - uvědomuje si rozdílnou úpravu nerovnosti při různém základu - přírodovědná větve - umí řešit i složitější exponenciální rovnice a nerovnice	Řešení exponenciálních rovnic a nerovnic	Atomová a jaderná fyzika
7.10 Logaritmická funkce	- zná funkční předpis, graf, důležité body grafu, $D(f)$, $H(f)$ - uvědomuje si vztah mezi logaritmickou a exponenciální funkcí - zná přirozený a dekadický logaritmus	Graf logaritmické funkce Přirozený a dekadický logaritmus	

7.11 Logaritmus	- zná definice logaritmu a jeho vlastnosti - zná pravidla pro počítání s logaritmy (věty o logaritmech) - aktivně ovládá výpočty na kalkulátoru - umí počítat s logaritmy o různých základech	Logaritmus – definice, vlastnosti Věty o logaritmech	Užití logaritmů k výpočtům pH v chemii
7.12 Logaritmické rovnice a nerovnice	- umí řešit dané typy rovnic, - dokáže zvládnout jednoduché aplikace z jiných oborů - umí řešit jednoduché logaritmické nerovnice, - uvědomuje si rozdílnou úpravu nerovnosti při různém základu - přírodovědná větev - umí řešit i složitější logaritmické rovnice a nerovnice	Řešení logaritmických rovnic a nerovnic	Atomová a jaderná fyzika

8. Goniometrie			
8.1 Goniometrické funkce	- zná vyjádření úhlu v obloukové a stupňové míře, - umí převody - umí vysvětlit pojem orientovaný úhel - v soustavě souřadnic na jednotkové kružnici umí znázornit body přiřazené daným reálným číslům - zná součtové vzorce, vzorce pro dvojnásobný a poloviční argument a umí je využívat při úpravách goniometrických výrazů - zná definice goniometrických funkcí (sinus, kosinus, tangens a kotangens) a jejich grafické znázornění, - umí načrtnout graf složené funkce typu	Orientovaný úhel Vyjádření úhlu v míře obloukové a stupňové Součtové vzorce Funkce sinus, cosinus, tangens a kotangens a jejich grafy Vlastnosti goniometrických funkcí	Skládání sil, moment síly, kmity a vlnění, elektromagnetické vlnění, optika ve fyzice

	$y = a \cdot \sin(bx + c) + d$ a totéž i pro funkce kosinus, tangens a kotangens - umí určit sudost a lichost, $D(f)$, $H(f)$		
8.2 Vztahy mezi goniometrickými funkcemi	- zná součtové vzorce, vzorce pro dvojnásobný a poloviční argument a umí je využívat při úpravách goniometrických výrazů - umí určit sudost a lichost, $D(f)$, $H(f)$ - ovládá základní vztahy mezi goniometrickými funkcemi, umí řešit goniometrické rovnice a nerovnice - umí upravit goniometrické výrazy	Součtové vzorce Vztahy mezi goniometrickými funkcemi Goniometrické rovnice a nerovnice Goniometrické výrazy	
8.3 Sinová a kosinová věta	- zná sinovou a kosinovou větu, umí je využívat při řešení obecného trojúhelníku,	Sinová a kosinová věta	

	-umí řešit aplikační úlohy		
9. Stereometrie			
9.1 Volné rovnoběžné promítání	- správně používá geometrické pojmy - umí užít rovnoběžné promítání u pravidelných těles (hranoly, jehlany) - chápe základní pojmy – bod, přímka, rovina - ovládá polohové vlastnosti bodů, přímek a rovin v prostoru - ovládá stereometrické věty o přímkách, rovinách a bodech - zná vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou a tří rovin - zná pojem rovnoběžnost přímek a rovin - umí vyznačit popř. vypočítat odchylky	Základní pojmy - bod, přímka a rovina Polohové vlastnosti bodů, přímek a rovin v prostoru Stereometrické věty o přímkách, rovinách a bodech Vzájemná polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou a tří rovin Rovnoběžnost přímek a rovin Vzdálenost bodu od přímky a od roviny Vzorce pro objem a povrch rotačního kužele, hranolu, jehlanu, komolého jehlanu, válce, komolého kužele, koule a její částí.	Řešení slovních úloh z praxe Molekulová fyzika Biologie- zrakové klamy

	- zná pojem vzdálenost bodu od přímky a od roviny, dvou útvarů, kolmost přímek a rovin - aktivně ovládá vzorce pro objem a povrch rotačního kužele, hranolu, jehlanu, komolého jehlanu, válce, komolého kužele, koule a jejích částí. - umí řešit aplikační úlohy		
9.2 Řezy těles	- umí využít poznatků pro konstrukci rovinných řezů jednoduchých těles (umí sestavit rovinné řezy hranolu a jehlanu), průsečíku přímky s rovinou a průsečnice dvou rovin	Rovinné řezy hranolu a jehlanu Průsečíky přímky s rovinou Průsečnice dvou rovin	Řešení slovních úloh z praxe

Téma	Školní výstup – žák	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
10. Vektorová algebra			
10.1 Vzdálenost dvou bodů, střed úsečky	- ovládá zavedení soustavy souřadnic na přímce, v rovině i v prostoru - v dané soustavě souřadnic umí znázornit body zadané souřadnicemi. - ovládá vzorce pro vzdálenost dvou bodů na přímce, v rovině a prostoru, - umí určit vzdálenost 2 bodů na přímce, v rovině a prostoru, - umí řešit slovní úlohy. - ovládá vzorce pro výpočet souřadnic středu úsečky na přímce, v rovině a prostoru,	Soustava souřadnic Vzdálenost dvou bodů Vzdálenost bodu od přímky Vzdálenost dvou přímek Střed úsečky	

	- umí určit střed úsečky na přímce, v rovině a prostoru, - umí řešit slovní úlohy.		
10.2 Vektory – souřadnice, operace s vektory, lineární kombinace vektorů, velikost vektoru, úhel dvou vektorů, skalární, vektorový a smíšený součin	- umí rozlišovat pojmy neorientovaná a orientovaná úsečka, - umí definovat vektor, jeho umístění, - umí určit jeho velikost. - umí určit souřadnice vektoru, zakreslit vektor v soustavě souřadnic, - umí řešit slovní. - umí řešit úlohy týkající se geometrického znázornění vektoru. - ovládá operace s vektory (sčítání, odčítání, násobení vektoru reálným číslem) graficky i početně.	Vektory – souřadnice, operace s vektory Lineární kombinace vektorů Velikost vektoru Úhel dvou vektorů Skalární, vektorový a smíšený součin	Fyzika- vektorové veličiny Biologie- srdeční činnost

	- umí definovat lineární kombinaci vektorů, lineární závislost a nezávislost vektorů, - umí řešit úlohy na určení lineární kombinace vektorů. - umí určit velikost vektoru na přímce, v rovině a prostoru, - umí řešit slovní úlohy. - umí určit skalární součin vektorů, - zná jeho geometrický význam, - umí určit úhel 2 vektorů, - umí řešit úlohy. - umí určit vektorový a smíšený součin vektorů, - zná jejich geometrický význam, - umí řešit úlohy.		

11. Analytická geometrie lineárních útvarů			
11.1 Přímka	- zná všechna vyjádření přímky a jejích částí v rovině i v prostoru (parametrické vyjádření, v rovině – obecnou rovnici, směrnicový a úsekový tvar). - umí určit vzájemnou polohu dvou přímek v rovině i v prostoru, určit úhel dvou přímek (odchylku), analyticky vyjádřit polopřímku a úsečku. - umí určit vzdálenost bodu od přímky v rovině a prostoru, využít všechny vztahy při řešení úloh.	Parametrická rovnice přímky Obecná rovnice přímky Směrnicový a úsekový tvar Vzájemnou polohu dvou přímek v rovině i v prostoru, Úhel dvou přímek (odchylka), Analytické vyjádření polopřímky a úsečky Vzdálenost bodu od přímky v rovině.	
11.2 Rovina	- umí popsat rovinu a její části, napsat obecnou a parametrickou	Obecná rovnice roviny Parametrická rovnice roviny	

	rovnici roviny, určit vzájemnou polohu dvou rovin, úhel dvou rovin, průsečnici dvou rovin, určit vzdálenost bodu od roviny, využít všechny vztahy při řešení úloh.	Úhel dvou rovin Průsečnice rovin Vzdálenost bodu od roviny.	
11.3 Přímka a rovina	- umí určit vzájemnou polohu přímky a roviny, vypočítat velikost úhlu přímky a roviny, využít všechny vztahy při řešení úloh.	Vzájemná poloha přímky a roviny Velikost úhlu přímky a roviny	
12. Analytická geometrie kvadratických útvarů			Fyzika- optika(čočky, zrcadla)
12.1 Kružnice, přímka a kružnice	- zná definici kružnice. - umí ji sestavit v dané rovině - z daných prvků umí určit obecnou i středovou rovnici kružnice.	Definice kružnice Obecná a středová rovnice kružnice Vzájemná poloha přímky a kružnice MVD analyticky	

	- z dané rovnice umí určit základní údaje o kuželosečce. - umí převést rovnici středovou na obecnou a naopak. - umí určit polohu bodu vzhledem ke kružnici, vyšetřit vzájemnou polohu přímky (polopřímky, úsečky) a kružnice, napsat rovnici tečny kružnice v daném bodě, v přírodovědné větvi i z bodu. - umí určit typ kuželosečky ze zadaného analytického vyjádření. - umí řešit slovní úlohy na analytické vyšetřování množin bodů dané vlastnosti - umí užít všech vztahů při řešení úloh.		

12.2 Kulová plocha	- zná definici kulové plochy, - umí napsat středovou a obecnou rovnici kulové plochy, vzájemně je převádět, - umí určit vzájemnou polohu přímky a kulové plochy, roviny a kulové plochy.	Středová a obecná rovnici kulové plochy. Vzájemná poloha přímky a kulové plochy, roviny a kulové plochy.	
12.3 Elipsa	- zná definici elipsy, - umí ji sestavit v dané rovině a zná jejich základní vlastnosti. - z daných prvků umí určit obecnou i středovou rovnici elipsy. - z dané rovnice umí určit základní údaje o elipse, převést rovnici středovou na obecnou a naopak. - umí určit polohu bodu vzhledem k dané kuželosečce. - umí vyšetřit vzájemnou polohu	Definice elipsy Obecná a středová rovnici elipsy Vzájemná poloha přímky (polopřímky, úsečky) a elipsy MVD analyticky	

	přímky (polopřímky, úsečky) a elipsy, napsat rovnici tečny elipsy v daném bodě, v přírodovědné větvi i z bodu. - umí určit typ kuželosečky ze zadaného analytického vyjádření. - umí řešit slovní úlohy na analytické vyšetřování množin bodů dané vlastnosti, užít všechny vztahy při řešení úloh.		
12.4 Hyperbola	- zná definici hyperboly - umí ji sestavit v dané rovině a znát její základní vlastnosti - z daných prvků umí určit obecnou i středovou rovnici hyperboly. - z dané rovnice umí určit základní údaje o hyperbole, převést rovnici středovou na	Definice hyperboly Obecná a středová rovnice hyperboly Vzájemná poloha přímky hyperboly MVD analyticky	

	obecnou a naopak, určit polohu bodu vzhledem hyperbole. - umí vyšetřit vzájemnou polohu přímky hyperboly, napsat rovnici tečny hyperboly v daném bodě, určit typ kuželosečky ze zadaného analytického vyjádření, řešit slovní úlohy na analytické vyšetřování množin bodů dané vlastnosti, užít všechny vztahy při řešení úloh.		
12.5 Parabola	- zná definici paraboly - umí ji sestavit v dané rovině a znát její základní vlastnosti - z daných prvků umí určit obecnou a vrcholovou rovnici paraboly. - z dané rovnice umí určit základní údaje o parabole, převést	Definice paraboly Obecná a vrcholová rovnice paraboly Vzájemná poloha přímky a paraboly MVD analyticky	

	rovnici vrcholovou na obecnou a naopak. - umí určit polohu bodu vzhledem k parabole, vyšetřit vzájemnou polohu přímky a paraboly, napsat rovnici tečny paraboly v daném bodě, v přírodovědné větvi i z bodu. - umí určit typ kuželosečky ze zadaného analytického vyjádření, řešit slovní úlohy na analytické vyšetřování množin bodů dané vlastnosti, užít všechny vztahy při řešení úloh.		
13. Komplexní čísla			Budoucí široké užití v technických disciplínách Fyzika- střídavý proud
13.1 Algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla	- chápe pojem komplexní číslo, obor komplexních čísel, argument, umí	Obor C Algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla	

	vysvětlit souvislost reálných a komplexních čísel - zná základní vlastnosti komplexních čísel. - umí sestavit komplexní číslo v Gaussově rovině, vysvětlí vzájemné přiřazení komplexních čísel a bodů Gaussovy roviny - ovládá sčítání, odčítání, násobení i dělení komplexních čísel v algebraickém tvaru. - umí určit absolutní hodnotu komplexního čísla, vysvětlit její geometrický význam - zná goniometrický tvar komplexního čísla. - umí převést komplexní číslo v algebraickém tvaru	Gaussova rovina Operace s komplexními čísly Rovnice řešené v oboru $\mathbb{C}$	

	na goniometrický a naopak. - umí násobit a dělit komplexní čísla v goniometrickém tvaru. - zná a umí aplikovat Moivreovu větu při řešení úloh, - umí určit komplexní n-tou odmocninu. - umí řešit lineární a kvadratické rovnice v oboru komplexních čísel		
13.2 Binomické rovnice	- umí řešit binomické rovnice	Binomické rovnice	
14. Kombinatorika			Budoucí široké užití v technických disciplínách Biologie- genetika, struktura makromolekul
14.1 Kombinatorika – základní kombinatorická pravidla	- zná základní kombinatorická pravidla a umí je využívat při řešení úloh	Kombinatorické pravidlo součtu a součinu	

14.2 Variace, permutace, kombinace	- chápe rozdíl mezi kombinací, variací a permutací s opakováním i bez opakování - zná vzorec pro výpočet variací a umí ho používat při řešení slovních úloh - zná vzorec pro výpočet permutací a umí ho používat při řešení slovních úloh - zná definici faktoriálu, - umí počítat s faktoriálem -umí upravovat výrazy s faktoriálem, umí řešit rovnice s faktoriály - zná vzorec pro výpočet kombinací a umí ho používat při řešení slovních úloh	Variance bez opakování Permutace bez opakování Faktoriál Kombinace bez opakování	
14.3 Variace, permutace a kombinace s opakováním	- znát vzorec pro výpočet variací s opakováním a umí	Variance s opakováním Permutace s opakováním	

	ho používat při řešení slovních úloh - zná vzorec pro výpočet permutací s opakováním a umí ho - zná vzorec pro výpočet kombinací s opakováním a umí ho ho používat při řešení slovních úloh	Kombinace s opakováním	
14.4 Binomická věta a Pascalův trojúhelník	- zná definici kombinačního čísla a jeho vlastnosti, umí ho vypočítat - zná binomickou větu a umí ji použít při řešení úloh - znát a umí používat Pascalův trojúhelník	Kombinační číslo Binomická věta Pascalův trojúhelník	
15. Pravděpodobnost a statistika			Mediální produkty a jejich význam-kritický přístup k průzkumům veřejného mínění... Fyzika, chemie-zpracování dat, protokoly z laboratorních prací, chyby měření

			Fyzika- statistická fyzika Tvořivá klávesnice-zpracování dat Biologie- genetika, statistické zpracování biologických dat
15.1 Náhodné pokusy a náhodný jev	- chápe pojmy: náhodný pokus, množina všech možných výsledků, - chápe jev jako podmnožinu výsledků náhodného děje - umí určit pravděpodobnost náhodného jevu	Náhodný pokus Náhodný jev Pravděpodobnost náhodného jevu	Výchova ke zdraví – výpočty příkladů na pravděpodobnost
15.2 Pravděpodobnosti a nezávislé jevy	- umí určit pravděpodobnost sjednocení dvou náhodných jevů a pravděpodobnost průniku - umí určit nezávislé jevy	Nezávislý jev Pravděpodobnost sjednocení Pravděpodobnost průniku	
15.3 Statistický soubor, jednotka, znak, rozdělení	- zná základní statistické pojmy:	Statistický soubor, jednotka, znak Rozdělení četností a	Výchova ke zdraví – zpracovávání statistických souborů

četností a jeho grafické znázornění	statistický soubor, jednotka, znak - zná pojmy absolutní a relativní četnost a umí pracovat s grafy rozdělení četností -Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat -provádí jednoduchá statistická šetření, zapisuje jejich výsledky formou tabulky, grafu -čte tabulky a interpretuje je v praxi - čte a sestavuje různé diagramy s údaji v procentech	jeho grafické znázornění Diagramy Tabulky	se zdravotní tematikou
15.4 Charakteristiky poloh a variability	- ovládá vzorce pro výpočet základních statistických charakteristik, z tabulky umí určit aritmetický, geometrický,	Aritmetický, geometrický, harmonický a vážený průměr Modus Medián Rozptyl	

	harmonický a vážený průměr, modus, medián, rozptyl, směrodatnou odchylku - umí řešit jednoduché úlohy a vyhodnotit výsledky reálných měření	Směrodatná odchylka	

4. ročník vyššího gymnázia

Téma	Školní výstup – žák	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
16. Posloupnosti			Finanční matematika Řešení úloh z praxe Fyzika- jaderná fyzika (poločasy rozpadu) Informatika- v rámci probírání Excelu
16.1 Posloupnosti – vlastnosti a určení	- ovládá pojem posloupnosti včetně symboliky, formuluje a zdůvodňuje vlastnosti zkoumaných posloupností	Posloupnost a její vlastnosti Graf posloupnosti Vzorec pro n- tý člen posloupnosti Rekurentní určení posloupnosti	

	- umí načrtnout graf posloupnosti - umí určit posloupnosti vzorcem pro n-tý člen, rekurentně a výčtem prvků, - ovládá součet prvních n-členů posloupnosti - zná základní vlastnosti posloupností (rostoucí, klesající, nerostoucí, neklesající, omezená) - umí provést jednoduchý důkaz matematickou indukcí		
16.2 Aritmetická a geometrická posloupnost, jejich užití	- zná vztahy pro aritmetickou a geometrickou posloupnost a umí je použít při řešení úloh - řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech	Aritmetická posloupnost Geometrická posloupnost Vzorec pro n- tý člen Součet prvních n- členů posloupnosti Složené úrokování	

	- interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje geometrickou posloupnost ve finanční matematice		
17. Limita posloupnosti, nekonečná řada			
17. 1 Limity posloupností	- vysvětlí pojem limity posloupnosti - aktivně ovládá věty o limitách posloupností - zná konvergentní a divergentní posloupnost, umí využít při řešení i slovních úloh - chápe pojem nevlastní limita	Definice limity posloupnosti Věty o limitách posloupnosti Konvergentní a divergentní posloupnost Nevlastní limita	
17.2 Nekonečná geometrická řada	- vysvětlí pojem nekonečná řada a součet nekonečné řady - na příkladech umí rozhodnout o konvergenci a	Nekonečná řada Konvergence a divergence nekonečné řady Součet nekonečné řady	

	divergenci nekonečné řady, určí její součet a umí využít při řešení i slovních úloh		
18. Diferenciální počet			Budoucí široké užití v technických disciplínách
18.1 Limita funkce	- zná základní elementární funkce a jejich předpisy - chápe pojem okolí bodu - zná definici spojitosti funkce v bodě, - umí použít věty o spojitosti součtu, rozdílu, součinu a podílu funkcí - umí při řešení úloh využít spojitosti elementárních funkcí v jejich definičním oboru - vysvětlí pojem limita funkce - znát definici limity funkce v bodě,	Okolí bodu Spojitost funkce Limita funkce Věty o limitách funkce	

	- umí aplikovat věty o limitách na konkrétní případy		
18.2 Derivace funkce	- chápe základní geometrickou a fyzikální interpretaci derivace - zná zpaměti derivace elementárních funkcí a vzorce pro derivace součtu, rozdílu, součinu a podílu dvou funkcí, umí je používat při výpočtech - zná definici derivace funkce v bodě - umí derivovat jednodušší složené funkce - umí určit 1. a 2. derivaci	Definice derivace funkce v bodě Derivace elementárních funkcí Derivace složené funkce	
18.3 Průběh funkce	- aplikuje znalosti limit a derivací funkcí při vyšetřování průběhu jednodušších	Průběh funkce	

	spojitých algebraických funkcí - umí určit interval monotónnosti a lokální extrémy funkce		
19. Integrální počet			Budoucí široké užití v technických disciplínách Řešení úloh z praxe
19.1 Primitivní funkce	- vysvětlí pojem primitivní funkce - zná a umí použít základní vzorce a pravidla pro výpočet primitivních funkcí	Primitivní funkce Pravidla pro výpočet primitivní funkce	
19.2 Integrály a integrační metody	- vysvětlí pojem určitý a neurčitý integrál - zná z paměti a umí aplikovat základní vzorce a pravidla (metoda per partes, substituce) pro výpočet neurčitých integrálů - ovládá jednoduché příklady výpočtu určitého integrálu	Určitý a neurčitý integrál Per partes Substituce Objem rotačních těles pomocí integrálů Výpočet obsahů pomocí určitého integrálu Fyzikální aplikace určitého integrálu	

	užitím primitivní funkce - umí vypočítat objem rotačních těles vytvořených rotací křivky $y = f(x)$ kolem osy x obsah pomocí určitého integrálu - zná fyzikální aplikace určitého integrálu		

Matematický seminář

4. ročník vyššího gymnázia

Téma	Školní výstup – žák	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Rozšiřující učivo kvinty + opakování	- získá komplexní přehled ve středoškolské matematice - aktivně propojuje jednotlivá témata při řešení složitějších úloh. - analyzuje zadaný příklad a vybere vhodný postup řešení	viz 1. až 4. ročník vyššího gymnázia	
Rozšiřující učivo sextý + opakování			
Rozšiřující učivo septimý + opakování			
Rozšiřující učivo oktávy + opakování			
Souhrnné opakování k maturitě			

FYZIKA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět Fyzika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje jim tak získávat abstraktní, logické a kritické myšlení, mít základní přehled o příčinách a důsledcích fyzikálních jevů kolem nás. Dalším úkolem je pomoci vytvářet vhodné modely pro vysvětlení a pochopení přírodních a technických jevů, měřicích přístrojů aj.

Žáci se naučí řešit problémové úlohy z běžného života, spolupracovat při jejich řešení, vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu. Jsou schopni provést rozbor problému, plán jeho řešení, zvolit postup k jeho vyřešení a výsledky vyhodnotit.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda směřuje k utváření a rozvíjení **klíčových kompetencí tím, že vede žáka:**

- ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi;
- ke způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- k posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- k zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- k porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního prostředí;
- k uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy;

- k utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Vzdělávání ve fyzice je zaměřeno především:

- na užití fyziky v reálných situacích
- na osvojení fyzikálních pojmů a zákonitostí a jejich užití
- na rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- na logické a kritické usuzování
- na vytváření jednoduchých modelů pro přírodovědní a technické situace
- na pochopení a používání mezipředmětových vztahů

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Fyzika se vyučuje v rozsahu 2 hodiny týdně v tercii až sextě. V septimě potom 3 hodiny týdně pro informatickou a humanitní větev. V oktávě 2 hodiny týdně pro přírodovědnou a informatickou větev. Humanitní větev ukončuje výuku fyziky v sextě. V přírodovědné a informatické větvi je výuka fyziky v septimě posílena o rozšiřující učivo formou hodinového semináře. Navíc v septimě blokově probíhají laboratorní cvičení. V oktávě mají studenti možnost zvolit si dvouhodinový fyzikální seminář.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Fyzika je tato:

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	2	2	2	2	3 2 volitelné	3 2 volitelné

Předmět fyzika je úzce spjat s ostatními předměty, zejména s matematikou, výpočetní technikou, chemií, zeměpisem a biologií. Ve výuce fyziky jsou mezipředmětové vztahy využívány zejména formou řešení konkrétních problémových situací. Předmět Fyzika integruje vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a svět práce

Z průřezových témat je do výuky fyziky zařazena zejména Environmentální výchova, která se realizuje v **následujících oblastech:**

- ukázky jednání z hlediska životního prostředí a udržitelného rozvoje, a to žádoucí i nežádoucí,
- hodnocení objektivnosti informací týkajících se ekologických problémů,
- komunikace o problémech životního prostředí.

Dále je často zastoupena Osobnostní a sociální výchova, ve které je kladen důraz na formování volných a charakterových rysů žáků - důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost a tvořivost. Také ostatní průřezová témata (Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova) nalezneme při výuce fyziky. Nesouvisejí ovšem tak bezprostředně s některým tématem, ale prolínají výukou všech tematických celků, zejména pak s úlohou vědeckých pracovníků ve vývoji společnosti nebo pozitivní (a někdy i negativní) vlivy vynálezů – např. první a druhá průmyslová revoluce.

Při výuce fyziky se využívá výpočetní technika – např. software Langmaster, Didakta, Crocolem pro objasnění některých fyzikálních pojmů, software Excel, Word a Mathematica + MathDesktop pro zápis a zpracování výsledků laboratorních prací, software ISES přímo pro fyzikální měření. Vysvětlování některých fyzikálních pojmů je doplněno ukázkami fyzikálních appletů a příslušnými internetovými stránkami s fyzikální tematikou.

Vzdělávací obsah předmětu Fyzika je rozdělen na sedm tematických okruhů:

- Látky a tělesa,
- Pohyb těles, síly,
- Mechanické vlastnosti tekutin,
- Energie,
- Zvukové děje,
- Elektromagnetické a světelné děje,
- Vesmír.

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
hodinová dotace- nižší gymnázium	2	2	-	-	-	-

hodinová dotace- humanitní větev	-	-	2	2	-	-
hodinová dotace- přírodovědná větev	-	-	2	2	3 + 1	2 + 2
hodinová dotace- informatická větev	-	-	2	2	3 + 1	2 + 2

Ve vyučování fyziky mají žáci získat představu o zákonitostech a podstatě přírodních jevů, o souvislostech s ostatními přírodovědnými obory a získat základy pro případné další studium přírodovědného zaměření.

Charakteristickým rysem předmětu jsou jeho významné souvislosti se všemi přírodovědnými předměty.

Žák je veden k tomu, aby zejména

- chápal, že přírodní jevy mají fyzikální příčiny,
- rozuměl různým typům fyzikálních dějů, uměl tyto znalosti aplikovat,
- využíval matematický aparát pro odvození jednoduchých fyzikálních vztahů,
- aplikoval své znalosti při provádění praktických měření.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky, aby kvalitně prezentovali své znalosti – kompetence komunikativní.
- Učitel dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady předlékařské pomoci v případě úrazu – kompetence občanské.
- Učitel vede žáky k tomu, aby řešili fyzikální úlohy jak samostatně, tak ve spolupráci ve skupině kompetence k řešení problémů.
- Učitel podněcuje a řídí diskuse nad řešeními, hledání řešení, vede žáky k prezentacím

vlastních postupů řešení – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské.

- Učitel zadává úkoly formou skupinová práce – kompetence sociální a personální, kompetence občanské.
- Žáci mohou zpracovat projekt s fyzikální tematikou – přírodovědných předmětů. Téma zpracují a vlastní výsledky prezentují a obhajují – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.
- V každém ročníku žák vypracuje minimálně 4 laboratorní práce na uvedený tématický celek.
- Učitel klade důraz na mezipředmětové vztahy – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.

Tercie

Učivo	Očekávané školní výstupy	Přesahy a vazby, poznámky
Práce a energie - mechanická práce - výkon - energie - zákon zachování energie - Perpetuum mobile - Účinnost - Páka, kladka, nakloněná rovina a šroub	- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosům při řešení konkrétních problémů a úloh	
Tepelné jevy - Teplo, vnitřní energie - Výměna tepla - Šíření tepla - Teplota - Teplotní roztažnost - Změny skupenství	- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	
Akustika - Kmitavé pohyby - Amplituda, frekvence - Hudební nástroje	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Hv – princip hudebních nástrojů Bi – lidské ucho Výchova ke zdraví – hygiena práce

- Struna
- Píšťala
- Šíření zvuku
- Vlnění a jeho rychlost
- Detekce zvuku
- Lidské ucho
- Záznam a reprodukce zvuku

Elektrický proud

- Elektrický náboj a jeho detekce
- Elektrický proud
- Elektrické obvody
- Měření v obvodech
- Účinky proudu
- Prvky obvodů
- Elektrický odpor
- Zapojení rezistorů
- Práce a výkon v obvodech
- Elektrická energie a její výroba

- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- počítá s elektrickým výkonem a energií
- naučí se měřit elektrický proud a napětí

Kvarta

Učivo	Očekávané školní výstupy	Přesahy a vazby, poznámky
Elektrodynamika • Působení magnetického pole na vodič • Vzájemné působení vodičů • Magnetická indukce • Elektromagnetická indukce • Generátory elektrického napětí • Vlastnosti střídavého proudu • Kondenzátor a cívka • Transformátory • Třífázové napětí • Elektromotory • Elektromagnetické kmity • Elektromagnetické vlny • Bezpečnost práce s elektrickými spotřebiči	• využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • vysvětlí způsoby výroby elektrické energie a jejich vliv na životní prostředí	Environmentální výchova okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí Z - energetické zásobování republiky

Elektrický proud v polovodičích

- Elektrony a díry
- Vliv příměsí v polovodiči
- PN přechod
- Diody a světlo
- Tranzistor jako zesilovač
- Integrované obvody
- Využití polovodičových součástek

- zapojí správně polovodičovou diodu

Atomy a záření

- Historie objevu atomu a jeho struktury
- Bohrov model atomu
- Záření z elektronového obalu
- Jádro atomu
- Jaderné síly
- Radioaktivita
- Využití radioaktivity
- Ochrana před zářením
- Jaderné reakce
- Řetězová reakce
- Jaderný reaktor

- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
- popíše základní děje v jádru atomu

Environmentální výchova okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Bi - ochrana před radioaktivním zářením

D - vývoj jaderných zbraní za a těsně po 2. světové válce

Výchova ke zdraví – ozáření člověka

- Jaderná elektrárna
- Termonukleární reakce

Astronomie

- Čím se zabývá astronomie
- Slunce
- Kamenné planety
- Plynné planety
- Malá tělesa
- Keplerovy zákony
- Vznik a vývoj hvězd
- Zánik hvězd

- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností
- objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Kvinta

Učivo	Očekávané školní výstupy	Přesahy a vazby, poznámky
Fyzikální veličiny a jejich jednotky - Fyzikální veličiny a jejich měření - Soustava fyzikálních veličin a jednotek - mezinárodní soustava jednotek SI, její struktura a účel - Absolutní a relativní odchylka měření - Skalární a vektorové veličiny a operace s nimi	- využívá s porozuměním základní veličiny a jednotky - rozliší základní a odvozené veličiny a jednotky, převádí jednotky - změří vhodnou metodou určené veličiny - zpracuje měření, stanoví správně výsledek měření - rozlišuje skalární a vektorové veličiny	- Výchova k myšlení - v evropských a globálních souvislostech okruh Žijeme v Evropě - M - převody jednotek, vektorová algebra
Mechanika hmotného bodu - Kinematika pohybu – vztažná soustava, poloha změna polohy hmotného bodu, rychlost, zrychlení - Dynamika pohybu – síla, setrvačná hmotnost, hybnost, změna hybnosti, Newtonovy pohybové zákony, inerciální a neinerciální soustava, druhy sil, tření	- využívá abstraktní představy hmotného bodu při řešení fyzikálních problémů - rozlišuje inerciální a neinerciální vztažné soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů - klasifikuje pohyby a využívá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů - určuje v konkrétní situaci působící síly a jejich výslednici - využívá Newtonovy zákony při popisu fyzikálních dějů, aplikuje zákony zachování	- M – výpočet neznámé ze vzorce, lineární a kvadratická funkce, řešení kvadratických rovnic, goniometrické funkce ostrého úhlu, oblouková míra - Tv – podmínky pro pohyb na nakloněné rovině (lyže, sánky),
Mechanická práce a mechanická energie	určuje dráhový účinek síly	

- Mechanická práce, výkon
- Mechanické energie a jejich vzájemné přeměny
- uvádí souvislost mechanické energie s prací
- aplikuje zákony zachování

Gravitační pole

- Keplerovy zákony
- Newtonův gravitační zákon
- Gravitační pole a jeho charakteristika
- Tíhové pole Země a pohyby v něm
- objasní silové působení gravitačního pole
- popíše ho příslušnými veličinami
- rozliší tíhovou a gravitační sílu
- objasní s pomocí Newtonova zákona pohyby v gravitačním poli

Z – Sluneční soustava, zeměpisná šířka a délka

Mechanika tuhého tělesa

- Tuhé těleso a jeho pohyby
- Moment síly, momentová věta
- Těžiště tělesa a rovnovážné polohy
- popisuje translační a rotační pohyb tuhého tělesa kinematicky i dynamicky
- určí v konkrétních situacích síly
- jejich výslednici, momenty sil a výsledný moment

Mechanika kapalin a plynů

- Shodné a rozdílné vlastnosti kapalina plynů
- tlak v kapalinách a plynech
- tlak v kapalinách vyvolaný vnější silou, Pascalův zákon
- Tlak vzduchu vyvolaný tíhovou silou
- Vztahová síla, Archimédův zákon
- Proudění kapalin a plynů, proudnice
- Rovnice kontinuity
- uvede a vysvětlí základní rozdíly mezi ideální a reálnou tekutinou
- používá vztahu pro výpočet tlaku a tlakové síly
- řeší úlohy užitím Pascalova a Archimédova zákona
- vysvětlí funkci hydraulického lisu a brzd
- aplikuje zákony zachování na proudění ideální kapaliny

- Bernoulliho rovnice
- Proudění reálné tekutiny, obtékání těles
- Základy fyziky letu, energie proudící vody

Sexta - humanitní

Učivo	Očekávané školní výstupy	Přesahy a vazby, poznámky
Základní poznatky molekulové fyziky a termodynamiky		Sv - filozofie – vývoj názorů na podstatu hmoty
- Kinetická teorie látek - Teplota a její měření - Struktura látek různých skupenství	- využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících - převádí teplotu z Celsiovy stupnice do Kelvinovy stupnice a naopak	
Vnitřní energie, práce a teplo		
- Vnitřní energie tělesa - Teplo, tepelná kapacita, měrná tepelná kapacita - Kalorimetrická rovnice bez změny skupenství - První termodynamický zákon	- zná složky vnitřní energie a uvede příklady její změny - sestaví kalorimetrickou rovnici a řeší úlohy na její použití - uvede příklady na vedení tepla, proudění tepla a na tepelné záření	
Struktura a vlastnosti plynných látek		
- Stavová rovnice pro ideální plyn - Děje v plynech - Tepelné motory	- používá stavovou rovnici při řešení úloh - popíše princip tepelných motorů	
Struktura a vlastnosti pevných látek		
Hookův zákon		

- Teplotní roztažnost a její význam
- rozlišuje krystalické a amorfny látky na základě znalosti jejich stavby
- řeší praktické problémy, objasní průběh pružné deformace pomocí Hookeova zákona
- užívá zákonitosti teplotní roztažnosti látek

Struktura a vlastnosti kapalin

- Povrchové napětí a povrchová vrstva
- Změna objemu s teplotou, anomálie vody
- vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin

Tv - fyzikální principy sáňkování, bruslení, lyžování
Z - atmosféra

Změny skupenství

- Tání, tuhnutí, vypařování, var, kapalnění, sublimace, desublimace
- Sytá pára, přehřátá pára, kritický stav látky, vodní pára v atmosféře, fázový diagram
- objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek
- předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu

Mechanické kmitání a vlnění

- Kinematika harmonického kmitání
- Dynamika harmonického kmitání
- Vznik a druhy vlnění a jejich charakteristika
- užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech kmitavých harmonických

Bi – lidské ucho, principy vnímání zvuku
Z – seizmické vlny, tsunami

Elektrický náboj a elektrické pole

M - vektorová algebra

- Elektrický náboj a jeho zachování
- Coulombův zákon
- Kapacita vodiče, kondenzátor

- objasní silové působení elektrostatického pole
- objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli

EV – ochrana ŽP před kouřovými plyny

Stacionární elektrické pole

- Proud jako veličina
- Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod
- Výkon stejnosměrného proudu
- Polovodiče
- Elektrolyty
- Plyny a vakuum

- rozlišuje vodič, izolant, polovodič, předvídá jeho chování v elektrickém poli
- objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči
- využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů
- vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech, vakuu a jejich aplikace
- objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích
- vysvětlí zkrat a funkci pojistek
- objasní vznik hradlové vrstvy
- vysvětlí praktické využití elektrolýzy
- nakreslí schéma zapojení diody

Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí

Stacionární magnetické pole

- Magnetická síla
- Magnetická indukce

- Chápe magnetické pole jako zprostředkovatele interakce

- Magnetické pole vodiče a cívky
- Magnetické vlastnosti látek
- Magnetické materiály v praxi
- uvádí základní vlastnosti magnetického pole a pomocí nich řeší úlohy
- vysvětlí funkci magnetických zařízení a magnetické vlastnosti materiálu

Střídavý proud

- Vznik střídavého proudu
- Generátory
- Třífázová soustava, využití
- Transformátor, přenos energie
- Přenos elektrické energie, elektrárny, spotřebitelská síť
- objasní vznik střídavého proudu, popíše jeho charakteristiky
- vysvětlí chování prvků v elektrickém obvodu
- popíše základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi

Člověk a životní prostředí – jak ovlivňuje člověk ŽP, jaké zdroje energie člověk využívá

Elektromagnetické kmitání a vlnění

- Elektromagnetický oscilátor
- Perioda a nucené kmitání elmg. oscilátoru
- Elmg. vlna, elmg. dipól, vlastnosti elmg. Vlnění
- popíše jevy v oscilačním obvodu LC
- vypočítá vlastní frekvenci
- chápe elmg. pole jako zprostředkovatele interakce

Optika

- Světlo jako elektromagnetické vlnění – základní pojmy
- Rychlost šíření světla v různých prostředích, index lomu
- analyzuje různé teorie podstaty světla
- předvídá na základě vlastností světla jeho chování v daném prostředí

Bi – fyziologie vidění a jeho poruch

Výchova ke zdraví – hygiena práce

- Rozklad světla na spektrum
- Interference
- Difrakce a polarizace světla
- Zrcadla, čočky a jejich vady
- Oko a optické přístroje
- využívá základy paprskové optiky k řešení praktických problémů
- nakreslí odražený a lomený paprsek
- vypočítá rychlost světla v optickém prostředí
- stanoví podmínky pro zesílení a zeslabení světla
- sestrojí obraz předmětu pomocí rovinného a kulového zrcadla a pomocí tenké čočky a uvede jeho vlastnosti
- řeší úlohy použitím zobrazovací rovnice pro kulové zrcadlo a pro tenkou čočku
- vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů

Speciální teorie relativity

- základní principy speciální teorie relativity
- dilatace času, kontrakce délek
- skládání rychlostí ve STR
- základní pojmy relativistické dynamiky
- vztah mezi energií a hmotností
- uvede příklady platnosti principu relativity
- vysvětlí pojem relativnost současnosti
- vysvětlí pojem dilatace času a kontrakce délek
- řeší úlohy na aplikaci vztahů pro hmotnost tělesa, hmotnostní úbytek, energii, změnu celkové energie a klidovou energii

Che – návaznost na zákon zachování hmotnosti a zákon zachování energie při chemických sějích

Úvod do fyziky mikrosvěta

Ch - spektrální analýza, periodická soustava, kvantová čísla,

- molekula, atom, nitro atomu
- Objev atomového jádra
- Složení atomového jádra
- Hmotnostní úbytek, vazebná energie
- Jaderné reakce a zákony zachování
- Radioaktivita přirozená a umělá
- Energetická bilance jaderných reakcí, reaktor, bomba

Astronomie

- Slunce
- Kamenné planety, plynné planety
- Keplerovy zákony
- Vznik, vývoj a zánik hvězd

- popíše a vysvětlí podstatu fotoefektu
- vymezí základní charakteristické vlastnosti fotonu
- vysvětlí duální podstatu částic
- popíše podstatu spektrální analýzy
- využívá zákony zachování (energie, hybnosti ...) u mikročástic
- vysvětlí zákonitosti jaderných přeměn
- rozliší přirozenou a umělou radioaktivitu
- vysvětlí principy využití jaderné energie
- navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností
- objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí

Výchova ke zdraví – ozáření a jeho vliv na zdraví

Z – stavba Sluneční soustavy

Sexta - přírodovědná, informatická

Učivo	Očekávané školní výstupy	Přesahy a vazby, poznámky
Základní poznatky molekulové fyziky a termodynamiky - Kinetická teorie látek - Teplota a její měření - Termodynamická teplota - Veličiny popisující soustavu částic z hlediska molekulové fyziky	- využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících - převádí teplotu z Celsiovy stupnice do Kelvinovy stupnice a naopak	Sv - filozofie – vývoj názorů na podstatu hmoty
Vnitřní energie, práce a teplo - Vnitřní energie tělesa a soustavy těles a její změna konáním práce a tepelnou výměnou - Teplo, tepelná kapacita, měrná tepelná kapacita - Kalorimetrická rovnice bez změny skupenství - První termodynamický zákon - Přenos vnitřní energie vedením, prouděním a tepelným zářením	- zná složky vnitřní energie a uvede příklady její změny - sestaví kalorimetrickou rovnici a řeší úlohy na její použití - uvede příklady na vedení tepla, proudění tepla a na tepelné záření	
Struktura a vlastnosti pevných a kapalných látek	- rozlišuje krystalické a amorfnní látky na základě znalosti jejich stavby - řeší praktické problémy, objasní průběh pružné deformace pomocí Hookeova zákona	

- Vnitřní energie plynné soustavy, střední kvadratická rychlost
- Teplota z hlediska molekulové fyziky
- Tlak z hlediska molekulové fyziky
- Stavová rovnice a tepelné děje
- Struktura a vlastnosti pevných látek
- Deformace pevného tělesa
- Normálové napětí, Hookeův zákon
- Teplotní délková a objemová roztažnost
- Povrchová vrstva kapaliny a její vlastnosti
- Jevy na rozhraní pevná-kapalná látka
- užívá zákonitosti teplotní roztažnosti látek
- vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin
- uplatňuje termodynamické zákony při řešení fyzikálních úloh
- vysvětlí stavové změny ideálního plynu užitím stavové rovnice
- formuluje zákon zachování energie pro tepelné děje

Změny skupenství

- Tání, tuhnutí, vypařování, var, kapalnění, sublimace, desublimace
- Sytá pára, přehřátá pára, kritický stav látky, vodní pára v atmosféře, fázový diagram
- objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek práce s grafy, Tv - fyzikální principy sáňkování, bruslení, lyžování Z atmosféra
- předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu

Mechanické kmitání a vlnění

- Kinematika harmonického kmitání
- Dynamika harmonického kmitání
- Energie harmonického kmitání
- Vznik a druhy vlnění a jejich charakteristika
- Chvění mechanických soustav
- užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech kmitavých harmonických zvuku
- objasní princip vzniku a šíření vln, odrazu a interference vlnění Z – seizmické vlny, tsunami
- řeší úlohy na Snellův zákon
- vysvětlí vznik ozvěny

Septima - přírodovědná, informatická

Učivo	Očekávané školní výstupy	Přesahy a vazby, poznámky
Elektrický náboj a elektrické pole - Elektrický náboj a jeho zachování - Coulombův zákon - Intenzita a potenciál elektrického pole - Elektrické napětí - Kapacita vodiče, kondenzátor	- objasní silové působení elektrostatického pole - dovede ho popsat příslušnými veličinami - objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli	M - vektorová algebra EV – ochrana ŽP před kouřovými plyny
Stacionární elektrické pole - Proud jako veličina - Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod - Elektrická energie - Výkon stejnosměrného proudu - Polovodiče - Elektrolyty - Plyny a vakuum	- rozlišuje vodič, izolant, polovodič, předvídá jeho chování v elektrickém poli - objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči - využívá Ohmuv zákon při řešení praktických problémů - vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech, vakuu a jejich aplikace - objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích - vysvětlí zkrat a funkci pojistek - objasní vznik hradlové vrstvy - vysvětlí praktické využití elektrolýzy - nakreslí schéma zapojení diody	Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí

Stacionární magnetické pole

- Magnetická síla
- Magnetická indukce
- Magnetické pole proudovodiče a cívky
- Částice s nábojem v magnetickém poli
- Magnetické vlastnosti látek
- Magnetické materiály v praxi

Nestacionární magnetické pole

- Elektromagnetická indukce
- Magnetický indukční tok
- Faradayův zákon
- Vlastní indukce
- Lenzův zákon
- Přechodný děj

Střídavý proud

- Vznik střídavého proudu
- Výkon střídavého proudu, efektivní hodnoty
- Obvody střídavého proudu
- Elektromagnetické kmity
- Generátory
- Třífázová soustava, využití

- Chápe magnetické pole jako zprostředkovatele interakce
- uvádí základní vlastnosti magnetického pole a pomocí nich řeší úlohy
- vysvětlí funkci magnetických zařízení a magnetické vlastnosti materiálu

- objasní základní vlastnosti nestacionárního magnetického pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona
- vysvětlí podstatu jevu elektromagnetické indukce

- objasní vznik střídavého proudu, popíše jeho charakteristiky
 - vysvětlí chování prvků v elektrickém obvodu
 - popíše základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi
- Člověk a životní prostředí – jak ovlivňuje člověk ŽP, jaké zdroje energie člověk využívá

- Transformátor, přenos energie
- Točivé elektromagnetické pole, elektromotory
- Přenos elektrické energie, elektrárny, spotřebitelská síť

Elektromagnetické kmitání a vlnění

- Elektromagnetický oscilátor
- Perioda a nucené kmitání elmg. oscilátoru
- Elmg. vlna, elmg. dipól, vlastnosti elmg. vlnění
- popisuje jevy v oscilačním obvodu LC
- vypočítá vlastní frekvenci
- chápe elmg. pole jako zprostředkovatele interakce

Paprsková optika

- Světlo jako elektromagnetické vlnění – základní pojmy
- Rychlost šíření světla v různých prostředích, index lomu
- Základní zákony
- Rozklad světla na spektrum
- Zrcadla, čočky a jejich vady
- Oko a optické přístroje
- předvídá na základě vlastností světla jeho chování v daném prostředí
- nakreslí odražený a lomený paprsek
- vypočítá rychlost světla v optickém prostředí
- sestrojí obraz předmětu pomocí rovinného a kulového zrcadla a pomocí tenké čočky a uvede jeho vlastnosti
- řeší úlohy použitím zobrazovací rovnice pro kulové zrcadlo a pro tenkou čočku
- vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů

Bi – fyziologie vidění a jeho poruch

Výchova ke zdraví – hygiena práce

Oktáva - přírodovědná, informatická

Učivo	Očekávané školní výstupy	Přesahy a vazby, poznámky
Vlnová optika - Světlo jako elektromagnetické vlnění – základní pojmy - Rozklad světla na spektrum - Interference - Difrakce a polarizace světla	stanoví podmínky pro zesílení a zeslabení světla	Bi – fyziologie vidění a jeho poruch Výchova ke zdraví – hygiena práce
Elektromagnetické spektrum - Elektromagnetické vlnění - Rentgenové záření	- klasifikuje elektromagnetické záření - využívá analogie elektromagnetického a mechanického vlnění - předvídá chování elektromagnetického vlnění na základě jeho charakteristik a uvede příklady využití vlnění v praxi	Bi – škodlivost všech druhů záření, využití rtg v praxi Výchova ke zdraví – hygiena práce
Speciální teorie relativity - základní principy speciální teorie relativity - dilatace času, kontrakce délek - skládání rychlostí ve STR - základní pojmy relativistické dynamiky - vztah mezi energií a hmotností	- uvede příklady platnosti principu relativity - vysvětlí pojem relativnost současnosti - vysvětlí pojem dilatace času a kontrakce délek - řeší úlohy na aplikaci vztahů pro hmotnost tělesa, hmotnostní úbytek, energii, změnu celkové energie a klidovou energii	Che – návaznost na zákon zachování hmotnosti a zákon zachování energie při chemických sějích

Úvod do fyziky mikrosvěta

- molekula, atom, nitro atomu
- Fotoelektrický jev
- Světelná kvanta vs. vlny
- Základní poznatky o atomu
- Objev atomového jádra
- Čárové spektrum, kvantování energie
- Kvantová čísla, periodická soustava
- Složení atomového jádra
- Hmotnostní úbytek, vazebná energie
- Jaderné reakce a zákony zachování
- Radioaktivita přirozená a umělá
- Energetická bilance jaderných reakcí, reaktor, bomba

Částicová fyzika

- Experimentální metody výzkumu částic
- Systém částic
- Interakce mezi částicemi

- popíše a vysvětlí podstatu fotoefektu
- vymezení základní charakteristické vlastnosti fotonu
- vysvětlí duální podstatu částic
- popíše podstatu spektrální analýzy
- využívá zákony zachování (energie, hybnosti ...) u mikročástic
- vysvětlí zákonitosti jaderných přeměn
- rozliší přirozenou a umělou radioaktivitu
- vysvětlí principy využití jaderné energie
- navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření
- uvede příklady základních částic a elementárních částic
- uvede konkrétní příklady uplatnění jednotlivých typů interakcí v různých systémech

Ch - spektrální analýza, periodická soustava, kvantová čísla,
Environmentální výchova okruh Člověk a životní prostředí
Výchova ke zdraví – ozáření a jeho vliv na zdraví

Astronomie

Z – stavba Sluneční soustavy

- Sluneční soustava
- Vznik, vývoj a zánik hvězd
- Úvod do kosmologie
- popíše Sluneční soustavu
- vysvětlí základní astronomické jevy – střídání dne a noci, ročních období apod.
- odliší hvězdy a planety - má elementární přehled o struktuře vesmíru, jeho vzniku a vývoji
- Sluneční soustava - Slunce - kamenné planety - plynné planety - další tělesa

Fyzikální seminář

Septima

Učivo	Očekávané školní výstupy	Přesahy a vazby, poznámky
Kinematika	• žák se orientuje v tématech kvinty a sexty	
Dynamika	• rozumí souvislostem mezi jednotlivými tématy	
Molekulová fyzika a termika		
Mechanické kmitání a vlnění	• řeší komplikovanější příklady	

Fyzikální seminář

Oktáva

Učivo	Očekávané školní výstupy	Přesahy a vazby, poznámky
Elektřina	• žák se orientuje v tématech septimy a oktávy	
Magnetismus		
Elektromagnetické kmitání a vlnění	• rozumí souvislostem mezi jednotlivými tématy	
Optika		
Speciální teorie relativity	• řeší komplikovanější příklady	
Fyzika mikrosvěta		
Astrofyzika		

FYZIKÁLNÍ SEMINÁŘ

Fyzikální seminář doplňuje základní výuku fyziky pro třídy s prohloubenou výukou přírodovědných a infromatických předmětů. Výuka je zařazena blokově v septimě (3. ročník čtyřletého a 5. ročník šestiletého studia).

Výuka probíhá na základě dohody vedení gymnázia a vedení Katedry fyziky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové ve fyzikálních laboratořích vysoké školy a je zaměřena na posílení experimentální části výuky elektřiny a magnetismu. Žáci se seznamují v základní práci s elektrickými měřicími přístroji a postupně zvládají základní měřicí metody pro měření napětí, proudu, elektrického odporu, a to v různých souvislostech. Část laboratorních cvičení je orientována i do laboratoře počítačem řízeného nebo alespoň vyhodnocovaného laboratorního experimentu. Tím poznávají žáci také moderní metody práce v laboratoři. Laboratorní cvičení vede pracovník vysoké školy jako externista gymnázia. Žáci jsou povinni z každé laboratorní práce si vést protokol, který je hodnocen.

CHEMIE

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět Chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Výuka chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích.

Žáci si vytvářejí potřeby objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů, získávají a upevňují si dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Předmětem prolínají průřezová témata, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Ve vyučování chemie mají žáci získat představu o molekulové stavbě látek a o základních chemických, fyzikálně – chemických a biochemických dějích. Důraz je kladen na souvislosti s ostatními přírodovědnými předměty a na zásadní vliv chemických dějů na životní prostředí.

Výuka je doplňována prezentacemi žáků, odbornými exkurzemi, besedami a přednáškami. Během studia se žáci každoročně mohou účastnit soutěže Chemická olympiáda.

Vzdělávání v chemii je zaměřeno:

- využívání matematického aparátu k základním chemickým výpočtům,
- na rozvíjení zájmu o obor,
- vytváření zpětné vazby, naslouchání/nenaslouchání komunikačního partnera (učitel, žák)
- na poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, manipulativního jednání, žák se učí jednat sám za sebe/za skupinu
- na rozvoj naslouchání, aktivního naslouchání

- na rozvoj rozpoznání
- na rozvoj odpovědných občanských postojů,
- na rozvoj abstraktního a exaktního myšlení,
- na získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovedností poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky,
- na logické a kritické usuzování,
- na řešení problémů, jak správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy,
- na porozumění základním typům chemických reakcí a jejich postavení v přírodě a v každodenním životě.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících gymnázia (pouze humanitní a informatická větev chemii nemá v septimě a oktávě) - v tercii až sextě po dvou hodinách týdně, u žáků s přírodovědným zaměřením pak v septimě tři hodiny týdně a v oktávě dvě hodiny týdně.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Chemie je tato:

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	2	2	2	2	3 2 volitelné	3 2 volitelné

V přírodovědných třídách je výuka v septimě rozšířena o 1 hodinu týdně v rámci Chemického semináře. Náplní semináře je procvičování výpočtových úloh, názvosloví, rozšiřující učivo, laboratorní práce nebo témata podle zájmu a potřeb studentů. Studenti, kteří mají větší zájem o chemii nebo z chemie maturují, si mohou v oktávě zvolit dvouhodinový Maturitní seminář z chemie jako přípravu k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Předmět Chemie integruje vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a svět práce.

Laboratorní práce, které jsou součástí vyučovacího předmětu Chemie, zasahují do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, žáci pracují v méně početných skupinách. Předmět

chemie je úzce spjat s ostatními předměty; zejména s biologií, zeměpisem, matematikou, fyzikou a anglickým jazykem.

Předmětem prolínají různá průřezová témata, nejvíce je zastoupena Environmentální výchova, dále Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, kde je kladen důraz na formování volných a charakterových rysů žáků - důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost a tvořivost.

Vzdělávací obsah předmětu Chemie je rozdělen na tematické okruhy:

- obecná chemie,
- anorganická chemie,
- organická chemie,
- základy biochemie,
- základy chemické analýzy,
- organická chemie v praxi,
- chemie a životní prostředí.

Chemie – tercie

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby a mezipředmětové vztahy
- uvede příklady chemického děje, a čím se zabývá chemie, - rozliší fyzikální tělesa a látky, - určí společné a rozdílné vlastnosti látek, - rozpozná u běžně známých jevů, kde dochází k přeměnám látek, - rozpozná skupenství látek a jejich změny,	Chemie jako přírodní věda. Látky a tělesa. Látky a jejich vlastnosti. Pravidla práce a bezpečnosti při školních pokusech. První pomoc při úrazech. Zásady chování při haváriích. Základní chemické pomůcky. Postup při vypracování laboratorního protokolu.	- fyzika (fyzikální tělesa) - dějepis (historie chemie) - fyzika (vlastnosti látek) - biologie (první pomoc, výchova ke zdraví)

-vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty, teploty tání, varu a orientuje se v hodnotách; dokáže vypočítat hustotu kapalin, - ovládá základní pravidla bezpečnosti práce s chemickými látkami - objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek - pozná základní druhy chemických pomůcek.		
- rozlišuje směsi (o známém složení) od čistých látek, -rozliší různorodé a stejnorodé směsi a uvede příklady z běžného života, - použije správně pojmy složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený a nenasycený roztok, -aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného povrchu rozpuštěné látky	Směsi různorodé a stejnorodé a jejich složky. Složení roztoků. Typy roztoků. Faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek. Řešení výpočtových úloh na výpočet hmotnostního zlomku. Koncentrace roztoku. Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace, chromatografie, extrakce).	- fyzika - matematika (výpočty)

na rychlost jejího rozpouštění, -vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky a připraví roztok o požadovaném složení), -vysvětlí principy a prakticky provede oddělování složek daných směsí (navrhne vhodný postup k oddělení složek směsi).		
- vyjmenuje druhy a význam vod podle užití a znečištění, - uvede hlavní znečišťovatele vody - zhodnotí význam vody pro život na Zemi, - uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi, - uvede principy výroby pitné vody ve vodárnách, - vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život na Zemi, - určí procentuální obsah hlavních složek vzduchu, - uvede hlavní znečišťovatele vzduchu	Voda a vzduch. Koloběh vody v přírodě. Druhy vody. Čistota vody. Atmosféra. Hydrosféra. Slaná voda. Samočisticí procesy. Chemické a biologické čištění vody. Vzduch – složení a vlastnosti. Čistota ovzduší a ozonová vrstva (vznik a důsledky). Kyslík. Hoření. Vodík.	- fyzika (voda a vzduch) - biologie - výchova ke zdraví - environmentální výchova

a vody v přírodě i v domácnosti, - navrhne, jak lze v nejbližším okolí omezit znečišťování vody a vzduchu, - vysvětlí vznik a význam inverze a smogu, - vysvětlí vznik a poškozování ozonové vrstvy a důsledky, - zná vlastnosti kyslíku, jeho výrobu, přípravu, použití a negativní vlivy, - umí popsat hoření, dokáže vyjmenovat příklady hořlavých a nehořlavých látek, umí vysvětlit teplotu vznícení, zná základní hasební prostředky a způsoby likvidace požáru, - zná vlastnosti, přípravu, výrobu vodíku a jeho důkaz, - umí vysvětlit pojmy: nukleonové číslo, izotop, nuklid.		
- uvede příklady dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic, - používá pojmy atom a molekula ve správných	Částicové složení látek – atomy, molekuly. Atomové jádro (protony, neutrony), elektrony,	- fyzika (atom a molekula)

souvislostech; ze vzorce dokáže rozlišit molekulu od atomu, určí počet atomů v molekule, - popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů, - vysvětlí vznik chemické vazby,	elektronový obal, valenční elektrony. Ionty. Chemická vazba.	
- používá značky a názvy základních chemických prvků, - vysvětlí, co udává protonové a nukleonové číslo, - vyhledá v tabulkách názvy prvků k danému protonovému číslu a správně ho zapíše, - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny, - používá pojmy chemická látka, prvek, sloučenina, vazba, - odvodí složení chemické látky ze vzorce sloučeniny, - sestaví model sloučeniny podle vzorce a naopak, - rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností	Chemické prvky a chemické sloučeniny. Chemické prvky, vybrané názvy a značky prvků. Protonové a nukleonové číslo. Periodická soustava chemických prvků, skupiny a periody. Vlastnosti chemických prvků. Periodický zákon. Mendělejev. Kovy a polokovy. Slitiny. Nekovy. Radioaktivita.	- biologie a ekologie - zeměpis - výchova ke zdraví - vztah člověka a prostředí

a praktického užití těchto látek, - rozliší periody a skupiny v PSP a vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi, orientuje se v PSP, - umí vysvětlit pojem radioaktivita, zná druhy radioaktivního záření a jejich účinky a využití při výrobě energie.		
- rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních případech, - provede jednoduché chemické reakce v laboratoři a uvede využití katalyzátorů a teploty v praxi.	Chemické reakce. Reaktanty a produkty. Chemický děj. Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí.	
- uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh, - zapíše jednoduchými chemickými rovnice vybrané chemické reakce a doplní stechiometrické koeficienty, - přečte zápis chemické rovnice s využitím názvů	Chemická rovnice. Zákon zachování hmotnosti. Látkové množství. Molární hmotnost. Jednoduché chemické rovnice a výpočty.	- fyzika (zákon zachování hmotnosti) - matematika (výpočty)

chemických látek a látkového množství, - používá veličinu látkové množství a jednotku mol, - umí najít v tabulkách relativní atomovou hmotnost prvku a vypočítat molární hmotnost sloučeniny, -vypočítá úlohy z chemických rovníc (hmotnost reaktantů nebo produktů).		
- určí oxidační číslo atomů prvku v oxidech a sulfidech, - zapíše z názvů vzorce oxidů a sulfidů a naopak, - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a sulfidů a posoudí jejich vliv na životní prostředí, - vysvětlí skleníkový efekt a jeho vliv na Zemi, - popíše první pomoc při otravě CO.	Oxidy a sulfidy. Oxidy a jejich názvosloví. Oxidační číslo. Názvoslovné koncovky. Oxid siřičitý, sírový, uhličitý, uhelnatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý, vápenatý, hlinitý, železitý. Skleníkový efekt. Sulfidy a jejich názvosloví. Sulfan, sulfid olovnatý a zinečnatý (sfalerit, galenit, pyrit).	- biologie - zeměpis - environmentální výchova
- určí oxidační číslo atomů v halogenidech, - napíše z názvu vzorce halogenidů a naopak,	Halogenidy. Fluoridy, chloridy, bromidy a jodidy. Názvosloví halogenidů. Srážecí reakce.	- biologie

- popíše vlastnosti a použití chloridu sodného.		
- popíše vlastnosti vybraných kyselin, bezpečné ředění koncentrovaných roztoků a první pomoc při poleptání, - zapíše z názvů kyselin vzorce a naopak, - vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady ochranných opatření, - posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí, - rozliší silné a slabé kyseliny, - dokáže odvodit vznik kyseliny či hydroxidu z daného oxidu, - popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné používání a první pomoc při poleptání, - zapíše z názvů hydroxidů vzorce a naopak,	Kyseliny, hydroxidy a soli. Princip výroby, vzorec, vlastnosti a použití daných kyselin (kyselina chlorovodíková, sírová, dusičná, uhličitá, fosforečná). Názvosloví kyselin. Kyselé deště. Silné a slabé kyseliny. Kyselinotvorné a zásadotvorné oxidy – vznik kyselin reakcemi. Hydroxidy – sodný, draselný, vápenatý, amoniak (vlastnosti a použití). Názvosloví hydroxidů. Silné a slabé zásady. pH, indikátory pH. Podstata neutralizace. Příprava solí. Názvy a vzorce solí známých kyselin. Vlastnosti a použití solí. Hydrogensoli. Hydráty solí.	- biologie - výchova ke zdraví - environmentální výchova

- posoudí vliv vybraných hydroxidů na životní prostředí, - vysvětlí princip vápenky a hašení vápna, - rozliší silné a slabé zásady, - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů a umí změřit pH, - provede neutralizaci zředěných roztoků kyselin a hydroxidů, - rozliší látky, které patří mezi soli, - připraví nebo teoreticky popíše přípravu solí, - zapíše z názvu soli vzorec a naopak (u základních solí), - uvede příklady uplatnění solí v praxi, - vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou, - posoudí vliv solí na životní prostředí.		

Chemie – kvarta

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby a mezipředmětové vztahy

- dokáže vysvětlit redoxní reakce na základě změny oxidačních čísel a výměny elektronů, - rozliší oxidaci od redukce, určí, které reakce jsou redoxní, - popíše princip výroby železa, chápe rozdíl mezi surovým železem a ocelí, uvede způsoby výroby oceli, - zná princip výroby hliníku, - vysvětlí význam a princip elektrolýzy, - uvede příklady využití elektrolýzy v praxi, - popíše složení, galvanického článku, uvede způsoby použití různých druhů galvanických článků v praxi, - vysvětlí pojem koroze, - uvede příklady činitelů, které ovlivňují rychlost koroze, - navrhne způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí.	Redoxní reakce. Oxidace a redukce. Redoxní vlastnosti kovů a nekovů. Beketova řada reaktivity kovů. Elektrochemické reakce. Výroba železa a oceli. Elektrolýza, průmyslové využití elektrolýzy. Galvanický článek a akumulátor. Koroze.	- fyzika

- uvede příklady některých reakcí, při kterých dochází k tepelným změnám, - rozliší exotermickou reakci od endotermické, uvede příklady, - uvede příklady fosilních paliv, popíše jejich vlastnosti, zhodnotí způsoby jejich využívání, - posoudí vliv spalování různých druhů paliv na životní prostředí, - vysvětlí způsob zpracování ropy.	Energie a chemická reakce. Teplo, termochemie. Exotermické a endotermická reakce. Fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn). Jaderná energie. Vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje energie.	- fyzika
- rozliší anorganické a organické sloučeniny, - rozpozná základní druhy chemických vzorců organických sloučenin, - uvede rozdíly ve stavbě uhlovodíkových řetězců, - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití, - vysvětlí způsob výroby pohonných hmot, - chápe pojem oktanové číslo, olovnatý a bezolovnatý benzín,	Uhlovodíky. Organické sloučeniny. Uhlovodíky. Druhy vzorců a řetězců organických sloučenin. Alkany, cykloalkany. Alkeny. Alkadieny. Alkyny. Areny. Uhlovodíky a automobilový průmysl (krakování petroleje).	- biologie a ekologie

- vysvětlí význam automobilového katalyzátoru pro čistotu ovzduší.		
- rozliší pojem uhlovodík a derivát uhlovodíku, - rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu derivátů, - podle vzorce pozná jednotlivé skupiny derivátů uhlovodíků, - uvede vlastnosti a použití těchto látek, - uvede výchozí látky a produkty esterifikace, - rozpozná esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí, - vysvětlí negativní vliv ethanolu na organismus.	Deriváty uhlovodíků. Halogenderiváty. Kyslíkaté deriváty (alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, aminokyseliny, estery). Esterifikace.	- biologie
- rozliší plasty od ostatních látek, - uvede příklady názvů nejdůležitějších plastů, výrobky z nich, jejich vlastnosti a použití, - rozliší způsob vzniku plastů polymerací a polykondenzací,	Plasty a syntetická vlákna. Makromolekula. Polymerace. Plasty vzniklé z jednoho druhu monomerů (polyethylen, polyvinylchlorid, polystyren, teflon, plexisklo, celuloid). Polykondenzace.	- environmentální výchova

- vysvětlí princip vzniku plastů vulkanizací, - uvede způsoby použití kaučuku, - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí, - vysvětlí význam třídění odpadu vzhledem k dalšímu zpracování plastů, - rozliší přírodní a syntetická vlákna, -uvede výhody a nevýhody jejich používání.	Plasty vzniklé z více druhů monomerů (fenoplasty, aminoplasty). Plasty vyrobené z přírodních materiálů. Vulkanizace, kaučuk. Syntetická vlákna (polyamidová, polyesterová).	
- rozliší jednotlivé skupiny sacharidů, - posoudí význam sacharidů pro člověka a pro průmysl, - vysvětlí vznik tuků a mýdla, - uvede různé možnosti využití tuků, - vysvětlí význam bílkovin pro živé organismy, - uvede příklady zdrojů cukrů, tuků a bílkovin pro člověka, - posoudí různé potraviny z hlediska zásad zdravé výživy, - vysvětlí význam biokatalyzátorů,	Významné látky v organismech Sacharidy. Tuky. Bílkoviny. Nukleové kyseliny. Biokatalyzátory (enzymy). Hormony. Vitamíny. Fotosyntéza a dýchání rostlin.	- biologie - ekologie

- vyjmenuje základní zástupce enzymů, hormonů a vitamínů, - uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi, - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a dýchání, - objasní pojem a význam DNA a RNA v živých organismech.		
- doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka, - uvede příklady surovin pro chemický průmysl, - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů, - zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí a navrhne, jak tomu zabránit, - uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší, - zachází bezpečně s běžnými mycími	Chemie ve společnosti. Chemická výroba a průmysl v ČR. Léčiva. Pesticidy. Detergenty. Drogy a otravné látky. Chemie a životní prostředí – principy znečištění a ochrany.	- biologie - environmentální výchova

a čisticími prostředky používanými v domácnosti,
- uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim,
- uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument
- rozliší základní skupiny léčiv a zná jejich použití,
- uvede rizika při používání pesticidů.

Chemie - kvinta

Téma:	Školní výstup – žák:	Učivo:	PT, TO, INT, PRO
1. Obecná chemie			
1.1 Úvod do studia chemie			
1.1.1 Chemie jako přírodní věda, vývoj a historie chemie	- umí vymezit předmět studia chemie - zná vývoj a historii chemie (základní období).	Historie chemie	INT : Člověk a svět práce INT: Člověk a zdraví PT: Osobnostní a sociální výchova TO: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
1.1.2 Základní pojmy chemie	- umí definovat pojmy hmota, látka, soustava látek, směs, pole, atom, protonové a nukleonové číslo, molekula, prvek, nuklid, izotop, sloučenina, - rozliší formy hmoty, - vysvětlí rozdíl mezi směsí a chemicky čistou látkou,	hmota, její formy, chemicky čistá látka (prvek, sloučenina), směs homogenní a heterogenní	Výchova ke zdraví

	- rozliší homogenní a heterogenní směs, - rozpozná v praxi, kdy se jedná o prvek, kdy o sloučeninu, kdy o směs a určí druh směsi, - navrhne způsob dělení složek směsi, - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl.		
1.1.3 Hmotnost atomů a molekul, látkové množství	- umí definovat pojmy: hmotnost, relativní atomová hmotnost, relativní molekulová hmotnost, molární hmotnost, látkové množství, - ovládá výpočty hmotnosti, molární hmotnosti, relativní	Avogadrova konstanta Látkové množství Počet částic Relativní atomová a relativní molekulová hmotnost Hmotnost atomu a molekuly Atomová hmotnostní konstanta	PT: Matematika (základní matematické výpočty) PT: Fyzika (základní jednotky SI, veličiny, převody jednotek)

	atomové a relativní molekulové hmotnosti, látkového množství.		
1.1.4 Základy názvosloví anorganických sloučenin	- umí charakterizovat a rozpoznat základní typy vzorců užívané v anorganické chemii, - umí určit stechiometrický a molekulový vzorec ze zadaného složení sloučeniny, - umí definovat a určit oxidační číslo, - zvládá názvosloví dvouprvkových (bezokyslíkatých kyselin, oxidů, halogenidů, sulfidů) a víceprvkových sloučenin (kyslíkaté kyseliny, hydroxidy, soli kyslíkatých kyselin, polykyseliny, hydrogensoli, hydráty solí, podvojně soli).	Druhy vzorců Značky a názvy s, p, d prvků oxidační číslo, pravidla pro určování oxidačního čísla a vztah oxidačního čísla k periodické tabulce názvosloví oxidů, kyselin, hydroxidů, solí bezokyslíkatých a kyslíkatých kyselin	PT: Environmentální výchova TO: Člověk a životní prostředí Výchova ke zdraví

1.2 Složení a struktura chemických látek			
1.2.1 Složení a struktura atomu, stavba atomového jádra	- zná vývoj představ o složení a struktuře atomu, model atomu (pudinkový, planetární, Bohrov, kvantově mechanický), - umí popsat strukturu atomového jádra, - vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými názory na stavbu atomu, - na základě periodické tabulky určí počet protonů, neutronů a počet elektronů pro daný atom určitého prvku, iontu.	Atom a jeho složení Historie vývoje stavby atomu Protonové, nukleonové a hmotnostní číslo	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech TO: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky PT: Environmentální výchova TO: Člověk a životní prostředí INT: Člověk a zdraví (Ochrana člověka za mimořádných událostí) Výchova ke zdraví
1.2.2 Stavba elektronového obalu	- zná všechna kvantová čísla, - umí vysvětlit jejich význam, - umí definovat pojem orbital, degenerovaný orbital, ovládá	El.obal a částice v el. Obalu Kvantový model, orbita Kvantová čísla Pravidla zaplňování orbitalů	PT: ZSV (atomisté)

	tvary a prostorovou orientaci orbitalů (s, p, d, f), - znát možnosti znázorňování orbitalů a pravidla pro zaplňování orbitalů, - umí aktivně používat pravidla pro zaplňování orbitalů, - umí zapsat elektronovou konfiguraci (i zkrácený zápis) libovolného prvku z periodické tabulky, libovolného kationtu a aniontu., - ovládat stavbu elektronového obalu, periodický zákon, jeho vztah k periodické tabulce prvků, - zná vztah mezi stavbou elektronového obalu a postavením prvku v periodické soustavě prvků,	Elektronová konfigurace Valenční elektrony	

	- zná pojem základní a excitovaný stav atomu, - definuje a používá pojmy základní a excitovaný stav, - zapisuje a znázorňuje orbitaly a elektrony pomocí symbolů a rámečků, - charakterizuje pojem valenční orbital, - určí počty valenčních elektronů u jednotlivých prvků pomocí periodické tabulky.		
1.2.3 Radioaktivita, jaderné reakce	- umí definovat radioaktivitu a charakterizovat základní druhy radioaktivního záření, - umí zapsat rovnici radioaktivní rozpadu, - umí doplnit zadanou rovnici rozpadu,	Přírodní a umělá radioaktivita Poločas rozpadu	PT: Fyzika (jaderná fyzika, záření, energie)

	- umí uvést příklady využití radioaktivity v praxi, - zná rozdíl mezi radioaktivitou a jadernou reakcí, - umí popsat řetězovou reakci a její praktické využití, - vysvětlí základní rozdíl mezi přirozenou a umělou radioaktivitou, - uvede představitele zabývající se radioaktivitou, - charakterizuje typy jaderných reakcí a zapíše rovnicemi v souladu se zákonem zachování hmotnosti, nukleonového a protonového čísla, - ze schématu rozpadu pozná jeho druh,		

	- vysvětlí pojem poločas rozpadu, - vysvětlí pozitivní a negativní vliv radioaktivity na život člověka, - zná zásady ochrany životního prostředí a zdraví člověka před škodlivými účinky radioaktivního záření, - zhodnotí a argumentuje pro pozitivní a negativní vliv jaderných elektráren na život člověka.		
1.2.4 Periodická soustava prvků	- zná zákonitosti ve struktuře a vlastnostech prvků a jejich sloučenin, ve skupinách a periodách, - uvědomuje si prognostický význam periodického zákona.	Periodická soustava prvků Periodický zákon	

1.2.5 Chemická vazba	- umí vysvětlit pojmy vazebná energie, disociační energie, - umí vysvětlit vznik a podstatu kovalentní a koordinačně kovalentní vazby, - umí zapsat rámečkový diagram kationtu amonného, kationtu oxoniového a vysvětlit typ vazeb, - umí zapsat rámečkový diagram zadané sloučeniny, - umí znázornit chemickou vazbu, - zná rozdělení vazeb dle násobnosti a rozmístění největší hustoty vazebného elektronového páru, - umí definovat pojem elektronegativita,	Chemická vazba a její vznik Vaznost, délka chemické vazby Vazebná a disociační energie Typy vazeb - kovalentní, koordinačně kovalentní, kovová, iontová polarita vazeb, vazba nepolární, polární, iontová slabé vazebné interakce	PT: Fyzika (elektrické vlastnosti, vazby)

	- zná dělení vazeb dle polarity vazby, - umí zakreslit prostorovou kovovou mřížku, uvést podstatu kovové vazby a základní vlastnosti kovů, - umí vysvětlit slabé vazebné interakce.		
1.2.6 Určování tvaru molekul, teorie hybridizace	- umí určovat tvary molekul, - zná teorii hybridizace, nejvýznamnější typy hybridizace, - umí řešit zadané úlohy hybridizace.	Hybridizace Tvar molekuly	
1.2.7 Krystaly a jejich struktura	- umí rozdělit krystaly dle povahy základní buňky, u každé skupiny uvést vlastnosti a konkrétní příklad.	Krystaly iontové, atomové, molekulové	PT: Mineralogie
1.3. Kvantitativní a kvalitativní stránka chemických reakcí			

1.3.1 Chemická reakce a chemické rovnice	- chápe vztah mezi chemickou reakcí a rovnicí, - zná typy chemických reakcí: dle vnějších změn při reakci, dle počtu fází v reakční směsi, dle tepelného zabarvení, dle přenášených částic.	Rozdělení reakcí dle různých hledisek	
1.3.2 Výpočty z chemických rovnic	- ovládá výpočty z chemických rovnic (hmotnost, látkové množství, objem, výtěžek).	Výpočty hmotnosti, látkového množství, výtěžku	
1.3.3 Vyčíslování chemických rovnic	- umí charakterizovat oxidaci a redukci, - ovládá vyčíslování redoxních rovnic.	Vyčíslování rovnic	
1.4 Roztoky	- zná druhy roztoků a složení roztoků, - umí vyjadřovat složení roztoků hmotnostním zlomkem,	Pojem roztok Druhy roztoků podle různých hledisek Rozpustnost látek	PT: Environmentální výchova TO: Člověk a životní prostředí INT: Člověk a zdraví

	objemovým zlomkem, molární koncentrací, - umí řešit slovní úlohy na tuto tematiku.	vyjadřování složení roztoků (hmotnostní zlomek, objemový zlomek, molární koncentrace) mísení roztoků	
1.5 Acidobazické reakce			
1.5.1 Teorie kyselin a zásad	- zná základní teorie kyselin a zásad (Arrheniova, Bronstedova, Lewisova), - umí uvést konkrétní příklady kyselin a zásad dle uvedených teorií, - umí vysvětlit pojem acidobazická reakce, konjugovaný pár.	Arrheniova, Lewisova, Bronstedova teorie kyselin a zásad Protolytické (acidobazické) reakce Amfoterní látky	
1.5.2 Autoprotolýza vody a pH	- umí zapsat rovnici autoprotolýzy vody, odvodit iontový součin vody,	Autoprotolýza vody Iontový součin vody pH Acidobazické indikátory	PT: Matematika (logaritmy)

	- zná definici pH, rozdělení roztoků na kyselé, zásadité a neutrální, vztah k pH, - umí řešit nejjednodušší výpočty pH, - zná pojem acidobazický indikátor a konkrétní příklad.		
1.5.3 Síla kyselin a zásad	- umí určit sílu kyslíkatých kyselin na základě porovnání počtu atomů O a H, - umí porovnat sílu bezkyslíkatých kyselin, - umí určit sytnost kyselin a zásad.	Síly kyselin Disociační konstanta acidity a bazicity	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: odpovědnost při práci s kyselinami a hydroxidy, znalost poskytnutí první pomoci
1.5.4 Neutralizace, hydrolýza solí	- zná podstatu a umí zapsat rovnici neutralizace a hydrolýzy solí.	Neutralizace Hydrolýza solí	

Téma:	Školní výstup – žák :	Učivo:	PT, TO, INT, PRO
2. Anorganická chemie			
2.1 Nepřechodné prvky			
2.1.1 p-prvky	- zná jejich zařazení v PSP, klasifikaci p-prvků, umí napsat jejich elektronovou konfiguraci, - $p^1 - p^6$ prvky: zná fyzikální, chemické vlastnosti, surovinové zdroje, přípravu, výrobu, - umí napsat rovnice základních reakcí, - umí uvést nejdůležitější sloučeniny, jejich fyzikální, chemické vlastnosti a význam, - voda – zná vlastnosti vodíku a peroxidu vodíku, - umí popsat strukturu vody a její vlastnosti,	Výskyt, vlastnosti, výroba, použití p-prvků, sloučeniny a jejich vlastnosti a význam v praxi	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech TO: Globální problémy, jejich příčiny a souvislosti PT: Mediální výchova TO: Účinky mediální produkce a vliv médií Výchova ke zdraví

	- umí vysvětlit přechodnou a trvalou tvrdost vody a způsoby odstranění a význam tohoto jevu pro praxi, - uvědomuje si význam vody pro život a výrobu, ochrana vod, - využívá znalostí kvantitativní a kvalitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii.		
2.1.2 s-prvky	- $s^1 - s^2$ prvky: H, Na, K, Mg, Ca - zná fyzikální, chemické vlastnosti, surovinové zdroje, nejdůležitější sloučeniny a praktické využití jejich vlastností v různých odvětvích lidské činnosti.	Výskyt, vlastnosti, výroba, použití s-prvků, sloučeniny a jejich vlastnosti a význam v praxi	
2.2 Přechodné a vnitřně přechodné prvky			

2.2.1 d-prvky a f-prvky	- umí obecně charakterizovat tyto prvky, - zná fyzikální, chemické vlastnosti, základní reakce a nejdůležitější sloučeniny d-prvků a f-prvků, - umí uvést příklady praktického využití některých z nich, - umí popsat výrobu železa.	d-prvky, f-prvky - výskyt, vlastnosti, výroba, použití, sloučeniny a jejich vlastnosti a význam v praxi	Výchova ke zdraví
3. Organická chemie			
3.1 Úvod do studia organické chemie	- zná historii, předmět studia a význam organické chemie, základní vlastnosti organických látek, - zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin,	Základy organické chemie - předmět studia, význam, složení organických látek, atom uhlíku a jeho vazebné možnosti, vzorce a modely molekul organických sloučenin, třídění, struktura a reakce organických látek, surovinové zdroje chemického	PT: Environmentální výchova TO: Člověk a životní prostředí PT: Osobnostní a sociální výchova TO: Morálka všedního dne TO: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

	- umí vyjmenovat a vysvětlit podstatu vazeb v molekulách organických sloučenin.	průmyslu, typy vazeb v organických sloučeninách	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech TO: Globální problémy, jejich příčiny a souvislosti
3.2 Izomerie a typy vzorců	- umí uvést definici izomerie, rozlišit konstituční izomery a stereoizomery i na konkrétních příkladech, - zná základní typy vzorců používaných v organické chemii, - umí zapsat zadanou sloučeninu zadaným vzorcem.	Izomerie konstituční a konfigurační Typy vzorců	
3.3 Klasifikace a názvosloví organických sloučenin	- umí klasifikovat organické sloučeniny, - aktivně ovládá pravidla systematického názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků	Názvosloví uhlovodíků, derivátů uhlovodíků	Výchova ke zdraví

	(umí vytvořit k vzorci název, k názvu vzorec), - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů.		
3.4 Typy reakcí v organické chemii	- zná základní typy reakcí organických sloučenin a vysvětlí pojem elektrofilní a nukleofilní činidlo, radikál, - využívá znalostí kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii.	Rozdělení reakcí dle různých hledisek Elektrofilní a nukleofilní činidlo, radikál	
3.5 Uhlovodíky – alkany a cykloalkany, alkeny, alkadieny, alkyny, areny	- zná obecnou charakteristiku, homologickou řadu, obecný vzorec,	Uhlovodíky - alkany a cykloalkany, alkeny, alkadieny, alkyny, areny,	PT: Mediální výchova TO: Účinky mediální produkce a vliv médií INT: VO: Člověk a svět práce

	- umí vyjmenovat základní fyzikální a chemické vlastnosti alkanů a cykloalkanů, alkenů, alkadienů a arenů, - zná výskyt alkanů v přírodě a přehled nejdůležitějších zástupců uhlovodíků.	- charakteristika, třídění, názvosloví, typické reakce, výroba hlavních zástupců a jejich vlastnosti a význam v praxi, zpracování jejich surovinových zdrojů, vlivy na životní prostředí.	VO: Člověk a zdraví
3.6 Deriváty uhlovodíků			
3.6.1 Halogenderiváty	- umí utvořit názvy a napsat vzorce základních halogenderivátů, - umí uvést základní reakce, - umí uvést prakticky významné halogenderiváty a jejich vlastnosti, - umí vysvětlit chemickou podstatu působení freonů na ozónovou vrstvu,	Halogenderiváty - charakteristika, názvosloví, typické reakce, příklady hlavních zástupců a produktů a jejich vlastnosti a význam v praxi, vlivy na životní prostředí	Environmentální výchova

	- umí ukázat roli halogenderivátů při znečišťování životního prostředí (DDT, freony, PCB).		
3.6.2 Kyslíkaté deriváty	- umí vytvořit názvy a napsat vzorce zadaných kyslíkatých derivátů (hydroxyderiváty, ethery, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny a jejich deriváty), - dokáže rozřadit kyslíkaté deriváty uhlovodíků, - umí uvést základní metody přípravy kyslíkatých derivátů, - umí uvést základní reakce kyslíkatých derivátů, - umí uvést princip výroby ethanolu kvašením cukerných roztoků a nebezpečnost návyku na alkohol,	Kyslíkaté deriváty uhlovodíků - přehled (hydroxysloučeniny, ethery, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, deriváty karboxylových kyselin), jejich charakteristika, třídění, názvosloví, typické reakce, výroba hlavních zástupců a produktů a jejich vlastnosti a význam v praxi	Výchova ke zdraví

	- umí uvést přehled nejvýznamnějších kyslíkatých derivátů a jejich praktické použití.		
3.6.5 Dusíkaté deriváty	- umí utvořit názvy a napsat vzorce základních aminů a nitrosloučenin, - umí uvést metody přípravy aminů a nitrosloučenin, uvést základní reakce, - umí ukázat příklady praktického využití aminů a nitrosloučenin.	Aminy Nitrosloučeniny Nitrososloučeniny	
3.7 Heterocyklické sloučeniny	- umí utvořit názvy a napsat vzorce základních heterocyklických sloučenin, - umí je klasifikovat podle typu a počtu heteroatomů a velikosti kruhu,	Heterocyklické sloučeniny	Výchova ke zdraví

	- umí popsat strukturu heterocyklických sloučenin ve vztahu k jejich vlastnostem, - umí uvést konkrétní příklady heterocyklických sloučenin.		
3.8 Syntetické makromolekulární látky			
3.8.1 Základní pojmy chemie makromolekulárních látek	- umí vysvětlit základní pojmy makromolekula, mer, polymerační stupeň, uvést klasifikaci polymerů dle původu, syntetické dále dělit dle typu reakcí, tvaru molekul, chování při zvýšené teplotě,	Pojmy – makromolekula, mer, polymerační stupeň	
3.8.2 Polymerace, polykondenzace, polyadice	- zná typy reakcí vedoucí k výrobě polymerů - umí vyjmenovat nejdůležitější plasty a jejich použití.	Polymerace Polykondenzace Polyadice	Enviromentální výchova
4. Základy biochemie			

4.1 Sacharidy	- umí charakterizovat a uvést klasifikaci sacharidů, - umí popsat strukturu, uvést vzorec, vlastnosti a význam monosacharidů, disacharidů a polysacharidů, - umí objasnit pojmy aldosa a ketosa, D- a L-řada, - umí popsat složení a význam škrobu, glykogenu a celulosy.	Rozdělení sacharidů na monosacharidy, oligosacharidy a polysacharidy Glukosa, fruktosa, sacharosa Glyceraldehyd Typy vzorců	
4.2 Lipidy	- umí uvést charakteristiku a klasifikaci lipidů a napsat vzorce a názvy základních složek lipidů, - umí vysvětlit rozdíl ve složení pevných tuků a olejů a podstatu žluknutí tuků, - umí objasnit vznik a složení mýdel,	Triacylglyceroly Zmýdlnění Žluknutí tuků Ztužování tuků Vosky	Výchova ke zdraví

	- zná charakteristiku vosků a jejich význam, - umí objasnit význam a podstatu ztužování tuků a vysvětlit hydrolýzu tuků, - umí vysvětlit a zdůvodnit pozitivní a negativní význam tuků pro výživu člověka.		
4.3 Isoprenoidy	- umí uvést obecnou charakteristiku isoprenoidů a jejich rozdělení, - umí napsat vzorec isoprenu, - umí popsat vlastnosti, přehled a význam hlavních představitelů terpenů a steroidů, - umí objasnit nezbytnost cholesterolu pro život člověka.	Terpeny Steroidy	

4.4 Alkaloidy	- umí uvést charakteristiku a vlastnosti alkaloidů a příklady běžně známých alkaloidů.	Vlastnosti a charakteristika alkaloidů	
4.5 Aminokyseliny, bílkoviny	- umí popsat obecně vzorec aminokyseliny a charakterizovat kódované aminokyseliny, - umí objasnit a zapsat vznik peptidické vazby a uvést funkce bílkovin, - zná základní struktury bílkovin a jejich význam, - umí vysvětlit podstatu denaturace bílkovin, - umí rozhodnout na základě strukturního vzorce AK, zda se jedná o kyselou, neutrální či bazickou AK.	Esenciální a neesenciální aminokyseliny Peptidická vazba Denaturace bílkovin	
4.6 Nukleové kyseliny	- umí popsat strukturu NK,	Nukleotid a nukleosid Proteosyntéza	Výchova ke zdraví

	- umí vysvětlit pojem nukleotid a nukleosid, - umí popsat a charakterizovat základní fáze proteosyntézy, – umí porovnat sekundární strukturu DNA a RNA, - umí objasnit význam DNA a RNA.	DNA a RNA	
4.7 Enzymy, vitamíny, hormony	- umí charakterizovat enzymy, znát mechanismus jejich katalytického působení a podstatu účinku enzymů, - umí objasnit podstatu inhibice a aktivace enzymů. - umí klasifikovat enzymy, - umí popsat charakteristické znaky vitamínů a uvést příklady zastoupení jednotlivých vitamínů v potravinách,	Enzymy Vitamíny Hormony	

	- zná základní zástupce vitamínů rozpustných ve vodě a v tucích, - umí objasnit pojmy hypervitaminósa, hypovitaminósa a avitaminósa, uvést konkrétní příklady, - umí posoudit na základě uvedeného složení komerčně prodáváných výrobků množství a druh v nich obsažených vitamínů, – umí popsat charakteristické znaky hormonů a zná jejich rozdělení včetně příkladů.		
4.8 Metabolismus živin, fotosyntéza	- umí popsat na schématu metabolismus lipidů, sacharidů a bílkovin.	Metabolismus lipidů, sacharidů a bílkovin	
5. Obecná chemie			

5.1 Energetika chemických reakcí	- umí definovat základní pojmy termodynamiky (soustava, stavové veličiny, termodynamický děj), - umí formulovat termodynamické a termochemické zákony, - zná pojmy reakční teplo, standardní reakční teplo, - umí klasifikovat chemické děje podle tepelné bilance (exotermické a endotermické).	Pojem termodynamika a termochemie Stavové veličiny, druhy soustav Exotermická a endotermická reakce Reakční teplo, standardní reakční teplo Termochemické zákony	
5.2 Kinetika chemických reakcí	- zná předmět studia reakční kinetiky a dělení reakcí, - umí uvést přehled faktorů ovlivňujících rychlost chemické reakce.	Pojmy chemický děj, reaktanty, meziprodukty, produkty Teorie aktivních srážek, teorie aktivovaného komplexu Rychlost chemické reakce Vliv faktorů na rychlost	Fyzika (rychlost)

5.3 Chemická rovnováha	- odvozuje rovnovážnou konstantu, - aktivně využívá znalost Le Chatelierova zákona akce a reakce.	Dynamická rovnováha Rovnovážná konstanta Le Chatelierův princip akce a reakce	
6. Organická chemie v praxi			
6.1 Léčiva	- zná dělení léčiv podle účinku.	Rozdělení léčiv a jejich účinek	
6.2 Pesticidy	- zná dělení pesticidů dle jejich účinku, - uvědomuje si vliv pesticidů na životní prostředí.	Rozdělení pesticidů	PT: Environmentální výchova
6.3 Barviva a pigmenty	- umí uvést některé zástupce barviv.	Rozdělení barviv	
7. Chemie a životní prostředí	- zná a uvědomuje si vliv chemie a chemických výrob na ŽP, - zná znečišťující látky ve vodě, půdě a ovzduší.	Ochrana životního prostředí	PT: Environmentální výchova Výchova ke zdraví

Téma:	Školní výstup – žák :	Učivo:	PT, TO, INT, PRO
2. Anorganická chemie			
2.1 Nepřechodné prvky			
2.1.1 p-prvky	- zná jejich zařazení v PSP, klasifikaci p-prvků, umí napsat jejich elektronovou konfiguraci, - zná fyzikální, chemické vlastnosti, surovinové zdroje, přípravu, výrobu p-prvků, - umí napsat rovnice základních reakcí p-prvků, - umí uvést nejdůležitější sloučeniny, jejich fyzikální, chemické vlastnosti a význam, - zná vlastnosti vodíku a peroxidu vodíku, - umí popsat strukturu vody a její vlastnosti,	Výskyt, vlastnosti, výroba, použití p-prvků, sloučeniny a jejich vlastnosti a význam v praxi	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech TO: Globální problémy, jejich příčiny a souvislosti PT: Mediální výchova TO: Účinky mediální produkce a vliv médií Výchova ke zdraví

	- umí vysvětlit přechodnou a trvalou tvrdost vody a způsoby odstranění a význam tohoto jevu pro praxi, - uvědomuje si význam vody pro život a výrobu. Ochrana vod.		
2.1.2 s-prvky	- s¹ – s² prvky: H, Na, K, Mg, Ca - zná fyzikální, chemické vlastnosti (rovnice), surovinové zdroje, základní reakce (rovnice), nejdůležitější sloučeniny a praktické využití jejich vlastností v různých odvětvích lidské činnosti.	Výskyt, vlastnosti, výroba, použití s-prvků, sloučeniny a jejich vlastnosti a význam v praxi	
2.2 Přechodné a vnitřně přechodné prvky			
2.2.1 d-prvky a f-prvky	- umí obecně charakterizovat tyto prvky,	Výskyt, vlastnosti, výroba, použití d- a f- prvků, sloučeniny a jejich vlastnosti a význam v praxi	Výchova ke zdraví

	- aktivně ovládá principy názvosloví koordinačních sloučenin (tvoří název ze vzorce a naopak), - umí vysvětlit pojem koordinační sloučenina, koordinační vazba (umí vysvětlit její vznik i rámečkovým diagramem). - zná fyzikální, chemické vlastnosti, základní reakce (rovnice) a nejdůležitější sloučeniny prvků skupiny chromu, manganu, triády železa skupiny mědi, zinku, - umí uvést příklady praktického využití některých z nich, - uvede obecné metody získávání kovů z rud (chemické redukce,		

	elektrolýza, tepelný rozklad) a zapíše je rovnicemi, - umí popsat výrobu železa (rovnice).		
3. Organická chemie			
3.1 Úvod do studia organické chemie	- zná historii, předmět studia a význam organické chemie, základní vlastnosti organických látek, - uvědomuje si jedinečnost atomu uhlíku jako důvod pro oddělení organické chemie od anorganické, - zná základní vlastnosti atomu uhlíku, - umí vyjmenovat a vysvětlit podstatu vazeb v molekulách organických sloučenin i na rámečkovém diagramu.	Základy organické chemie - předmět studia, význam, složení organických látek, atom uhlíku a jeho vazebné možnosti, vzorce a modely molekul organických sloučenin, třídění, struktura a reakce organických látek, surovinové zdroje chemického průmyslu	PT: Environmentální výchova TO: Člověk a životní prostředí PT: Osobnostní a sociální výchova TO: Morálka všedního dne TO: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech TO: Globální problémy, jejich příčiny a souvislosti

3.2 Izomerie	- umí uvést definici izomerie, rozlišit konstituční izomery a stereoizomery i na konkrétních příkladech.	Izomerie konstituční a konfigurační	
3.3 Typy vzorců	- zná základní typy vzorců používaných v organické chemii, - umí zapsat zadanou sloučeninu zadaným vzorcem.	Typy vzorců	
3.4 Klasifikace a názvosloví organických sloučenin	- umí klasifikovat organické sloučeniny, - aktivně ovládá pravidla systematického názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků (umí utvořit k vzorci název, k názvu vzorec).	Názvosloví uhlovodíků, derivátů uhlovodíků	Výchova ke zdraví
3.5 Klasifikace organických reakcí, typy reagentů	- zná základní typy reakcí organických sloučenin podle změn struktury reaktantů, podle charakteru štěpení vazby a podle	Rozdělení reakcí dle různých hledisek Typy reagentů (činidel)	

	typu částic, které se jich účastní včetně konkrétních příkladů, - umí vysvětlit pojem elektrofilní a nukleofilní činidlo, radikál, - umí vysvětlit indukční a mezomerní efekt.		
3.6 Uhlovodíky	- zná rozdělení uhlovodíků.		
3.6.1 Alkany a cykloalkany	Alkany: - zná obecnou charakteristiku, homologickou řadu, obecný vzorec, konstituční isomerii u alkanů a konformace u ethanu, - umí vyjmenovat základní fyzikální vlastnosti alkanů, - umí vyjmenovat a zapsat rovnicemi typické reakce pro alkany a mechanismus substituce radikálové,	Alkany a cykloalkany - charakteristika, třídění, názvosloví, typické reakce a reakční mechanismy, výroba hlavních zástupců a jejich vlastnosti a význam v praxi, zpracování jejich surovinových zdrojů, vlivy na životní prostředí	PT: Mediální výchova TO: Účinky mediální produkce a vliv médií INT: VO: Člověk a svět práce VO: Člověk a zdraví

	- zná výskyt alkanů v přírodě a přehled nejdůležitějších alkanů včetně výskytu a použití (methan, ethan, propan, butan). Cykloalkany: - zná obecnou charakteristiku, homologickou řadu, obecný vzorec, - umí porovnat reaktivitu cyklopropanu, cyklobutanu, cyklopentanu a cyklohexanu, - zná krajní konformace cyklohexanu, jeho vlastnosti a použití.		

Chemie – septima – přírodovědná větev

Téma:	Školní výstup – žák	Učivo:	PT, TO, INT, PRO
3.6.2 Alkeny, alkadieny	- umí vytvořit názvy a napsat vzorce alkenů, alkadienů,	Alkeny, alkadieny	

	- zná homologickou řadu, - umí uvést fyzikální vlastnosti alkenů, alkadienů, uvést izomerii alkenů, - umí uvést metody přípravy alkenů, popsat princip a uvést konkrétní příklady adičních, oxidačních, polymeračních a izomeračních reakcí alkenů, adičních a polymeračních alkadienů, - umí uvést a používat Markovnikovo pravidlo, - umí uvést přehled, vlastnosti a možnosti použití nejdůležitějších alkenů, alkadienů.	- charakteristika, třídění, názvosloví, typické reakce a reakční mechanismy, výroba hlavních zástupců a jejich vlastnosti a význam v praxi, zpracování jejich surovinových zdrojů, vlivy na životní prostředí	
3.6.3 Alkyny	- umí utvořit názvy a napsat vzorce alkynů,	Alkyny - charakteristika, třídění, názvosloví, typické reakce	

	- zná homologickou řadu, - umí uvést metody přípravy alkynů, - umí uvést obecnou charakteristiku trojné vazby, fyzikální vlastnosti alkynů, - umí popsat princip a uvést konkrétní příklady adičních, oxidačních di, tri a tetrameračních reakcí alkynů, definici, přípravu a význam acetylidů, - umí uvést přehled, vlastnosti a možnosti použití nejdůležitějších alkynů.	a reakční mechanismy, výroba hlavních zástupců a jejich vlastnosti a význam v praxi, zpracování jejich surovinových zdrojů, vlivy na životní prostředí	
3.6.4 Areny	- umí utvořit názvy a napsat vzorce arenů, uvést metody přípravy arenů,	Areny - charakteristika, třídění, názvosloví, typické reakce a reakční mechanismy, výroba hlavních zástupců a jejich vlastnosti a význam v praxi,	Výchova ke zdraví

	- umí vysvětlit aromatický charakter, uvést podmínky aromaticity, - umí je vysvětlit a využívat při řešení úloh, uvést fyzikální vlastnosti arenů, jejich dělení a metody jejich přípravy, - umí popsat princip a uvést konkrétní příklady substitučních, adičních a oxidačních reakcí arenů, - umí uvést přehled, vlastnosti a možnosti použití nejdůležitějších arenů.	zpracování jejich surovinových zdrojů, vlivy na životní prostředí	
3.6.5 Surovinové zdroje uhlovodíků	- zná zemní plyn, uhlí a ropu jako základní surovinové zdroje organických sloučenin, - zná jejich chemické zpracování, význam pro praxi,	Uhlí, ropa a zemní plyn	Výchova ke zdraví

	- uvědomuje si jejich odlišné působení na životní prostředí (znečištění ovzduší, ropné havárie.....).		
3.7 Deriváty uhlovodíků			
3.7.1 Halogenderiváty	- umí vytvořit názvy a napsat vzorce základních halogenderivátů (systematický a funkční -skupinový název), - umí uvést základní metody přípravy halogenderivátů a jejich použití, - umí uvést základní reakce (rovnice), - umí uvést prakticky významné halogenderiváty a jejich vlastnosti,	Halogenderiváty - charakteristika, názvosloví, typické reakce a reakční mechanismy, výroba hlavních zástupců a produktů a jejich vlastnosti a význam v praxi, vlivy na životní prostředí	

	- umí vysvětlit chemickou podstatu působení freonů na ozónovou vrstvu, - umí ukázat roli halogenderivátů při znečišťování životního prostředí (DDT, freony, PCB).		
3.7.2 Kyslíkaté deriváty - hydroxysloučeniny	- umí vytvořit názvy a napsat vzorce zadaných hydroxysloučenin (systematický i funkční-skupinový název), rozlišuje primární, sekundární a terciální alkoholy, jednosytné a vícesytné alkoholy a fenoly, - umí uvést základní metody přípravy alkoholů, fenolů a jejich využití, - umí uvést základní reakce alkoholů, fenolů (rovnice),	Kyslíkaté deriváty uhlovodíků - přehled (hydroxysloučeniny, ethery, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, deriváty karboxylových kyselin) Alkoholy a fenoly - charakteristika, třídění, názvosloví, typické reakce a reakční mechanismy, výroba hlavních zástupců a produktů a jejich vlastnosti a význam v praxi	Výchova ke zdraví

	- umí uvést princip výroby ethanolu kvašením cukerných roztoků a nebezpečnost návyku na alkohol, - umí objasnit použití glycerolu a fenolu při výrobě výbušnin, - umí uvést sirné období kyslíkatých sloučenin – thioalkoholy a thiofenoly, - umí uvést přehled nejvýznamnějších alkoholů a fenolů a jejich praktické použití.		
3.7.3 Kyslíkaté deriváty - ethery	- umí utvořit názvy a napsat vzorce základních etherů, - umí uvést základní metody přípravy etherů a jejich využití, - umí uvést základní reakce etherů (rovnice),	Ethery - charakteristika, názvosloví, typické reakce, výroba hlavních zástupců a produktů a jejich vlastnosti a význam v praxi	

	- umí uvést přehled nejvýznamnějších etherů a jejich praktické použití.		
3.7.4 Kyslíkaté deriváty – karbonylové sloučeniny	- umí vytvořit názvy a napsat vzorce zadaných karbonylových sloučenin (systematický i funkční-skupinový název), - umí vést základní metody přípravy karbonylových sloučenin, uvést fyzikální vlastnosti karbonylových sloučenin, - umí uvést základní reakce (rovnice), - umí uvést důkazové reakce karbonylových sloučenin, - umí uvést přehled nejvýznamnějších karbonylových	Karbonylové sloučeniny - charakteristika, třídění, názvosloví, typické reakce, výroba hlavních zástupců a produktů a jejich vlastnosti a význam v praxi	Výchova ke zdraví

	sloučenin a jejich praktické použití.		
3.7.5 Karboxylové kyseliny a jejich funkční a substituční deriváty	- umí vytvořit názvy a napsat vzorce důležitých karboxylových kyselin, základních funkčních a substitučních derivátů karboxylových kyselin (systematický i funkční-skupinový název), - umí rozlišit karboxylové kyseliny jednosytné a vícesytné, nasycené, nenasyčené a aromatické, - umí charakterizovat základní skupiny funkčních derivátů (anhydridy, halogenidy, amidy, nitrily a estery) a substitučních derivátů (halogenkyseliny, hydroxykyseliny, aminokyseliny	Karboxylové kyseliny a jejich deriváty - charakteristika, třídění, názvosloví, typické reakce, výroba hlavních zástupců a produktů a jejich vlastnosti a význam v praxi	

	a oxokyseliny) karboxylových kyselin, uvést rozdíl mezi funkčním a substitučním derivátem, - umí uvést základní reakce KK (rovnice) a jejich praktický význam, - umí uvést přehled základních reakcí funkčních a substitučních derivátů karboxylových kyselin, – umí uvést metody přípravy a způsoby použití karboxylových kyselin a jejich derivátů, - umí uvést přehled KK, které mají větší praktický význam a uvést jejich použití.		
3.7.6 Dusíkaté deriváty	- umí utvořit názvy a napsat vzorce základních aminů	Aminy Nitrosloučeniny Nitrososloučeniny	

	a nitrosloučenin (systematický i funkční-skupinový), - umí vysvětlit podstatu acidobazických vlastností aminů a charakterizovat reakce aminů s kyselinami, - umí uvést metody přípravy a způsoby použití aminů a nitrosloučenin, uvést základní reakce (rovnice), - umí ukázat příklady praktického využití aminů (barviva, plasty, léčiva a pesticidy).		
3.7.7 Deriváty kyseliny uhličitě	- močovina, fosgen- příprava, vlastnosti, reakce.	Močovina Fosgen	
3.8 Heterocyklické sloučeniny	- umí utvořit názvy a napsat vzorce základních heterocyklických sloučenin,	Heterocyklické sloučeniny	Výchova ke zdraví

	- umí je klasifikovat podle typu a počtu heteroatomů a velikosti kruhu, - umí popsat strukturu heterocyklických sloučenin ve vztahu k jejich vlastnostem, - umí uvést konkrétní příklady (vzorce) jednotlivých typů heterocyklických sloučenin.		
3.9 Syntetické makromolekulární látky			
3.9.1 Základní pojmy chemie makromolekulárních látek	- umí vysvětlit základní pojmy makromolekula, mer, polymerační stupeň, uvést klasifikaci polymerů dle původu, syntetické dále dělit dle typu reakcí, tvaru molekul, chování při zvýšené teplotě.	Pojmy – makromolekula, mer, polymerační stupeň	

3.9.2 Polymerace, polykondenzace, polyadice	- zná mechanismus polymerace, polykondenzace a polyadice (umí zapsat konkrétní příklad rovnici), - umí vyjmenovat nejdůležitější plasty vyráběné polymerací, polykondenzací a polyadicí a jejich použití, - umí uvést zpracování syntetických makromolekulárních látek (vytlačování, vstřikování, výroba vláken), - umí uvést nejdůležitější modifikované přírodní polymery a jejich užití (viskóza, acetát celulosy).	Polymerace Polykondenzace Polyadice	
4. Obecná chemie			
4.1 Energetika chemických reakcí	- zná předmět studia termodynamiky a termochemie,	Pojem termodynamika a termochemie Stavové veličiny, druhy soustav	

	- umí definovat základní pojmy termodynamiky (soustava, stavové veličiny, termodynamický děj), - umí formulovat termodynamické a termochemické zákony, - zná pojmy slučovací a spalné teplo, - umí definovat pojmy: entropie, entalpie, Gibbsova energie, Helmholtzova energie a jejich vztah k exotermickým a endotermickým dějům, - umí definovat pojmy reakční teplo a standardní reakční teplo, - umí klasifikovat chemické děje podle tepelné bilance (exotermické a endotermické),	Exotermická a endotermická reakce Reakční teplo, standardní reakční teplo Termochemické zákony	

	- umí aplikovat termochemické zákony při výpočtu reakčního tepla z termochemických rovnic.		
4.2 Kinetika chemických reakcí	- zná předmět studia reakční kinetiky a dělení reakcí, - zná teorii aktivních srážek a aktivovaného komplexu, - zná rychlostní rovnici chemické reakce, - umí odvodit rychlost chemické reakce, - umí vymezit a správně používat pojem rychlostní konstanta, - umí uvést přehled faktorů ovlivňujících rychlost chemické reakce.	Pojmy chemický děj, reaktanty, meziprodukty, produkty Teorie aktivních srážek, teorie aktivovaného komplexu Rychlost chemické reakce Vliv faktorů na rychlost	Fyzika (rychlost)
4.3 Chemická rovnováha	- odvozuje rovnovážnou konstantu,	Dynamická rovnováha Rovnovážná konstanta	

	- aktivně využívá znalost Le Chatelierova zákona akce a reakce.	Le Chatelierův princip akce a reakce	
5. Základy biochemie			
5.1 Sacharidy	- umí charakterizovat a uvést klasifikaci sacharidů, - umí popsat strukturu, uvést vzorec, vlastnosti a význam monosacharidů, disacharidů a polysacharidů (glukosy, fruktosy, ribosy a deoxyribosy, mannosy, galaktosy, glyceraldehydu, dihydroxyacetonu, laktosy, sacharosy, maltosy, škrobu, celulosity), - umí objasnit pojmy aldosa a ketosa, D a L řada.	Rozdělení sacharidů na monosacharidy, oligosacharidy a polysacharidy Glukosa, fruktosa, sacharosa Glyceraldehyd Tollensův, Fischerův a Haworthův vzorec sacharidů	

	- zná vzorce Tollensův, Fischerův, Hawortův, - umí přepsat Tollensův vzorec na Hawortův, - umí uvést základní reakce monosacharidů (rovnice), - umí popsat složení a význam škrobu, glykogenu a celulosy, - umí určit chiralitu molekuly monosacharidu a rozlišit jeho enantiomery.		
5.2 Lipidy	- umí uvést charakteristiku a klasifikaci lipidů a napsat vzorce a názvy základních složek lipidů, - umí sestavit vzorec triacylglycerolu z daného vzorce glycerolu a mastné kyseliny,	Triacylglyceroly Zmýdlnění Žluknutí tuků Ztužování tuků Vosky	Výchova ke zdraví

	- umí vysvětlit rozdíl ve složení pevných tuků a olejů a podstatu žluknutí tuků, - umí objasnit vznik a složení mýdel, - umí napsat rovnici zmýdelnění, - zná charakteristiku vosku a jejich význam, - umí objasnit význam a podstatu ztužování tuků a vysvětlit hydrolýzu tuků, - umí klasifikovat a charakterizovat složené lipidy, - umí vysvětlit a zdůvodnit pozitivní a negativní význam tuků pro výživu člověka.		
5.3 Isoprenoidy	- umí uvést obecnou charakteristiku isoprenoidů a jejich rozdělení,	Terpeny Steroidy Cholesterol	

	- umí napsat vzorec isoprenu, -umí popsat vlastnosti, rozdělení, přehled a význam terpenů (limonen, menthol, kafr, vitamin A, betakaroten, přírodní kaučuk), - umí uvést rozdělení a přehled hlavních představitelů steroidů, vysvětlit jejich význam pro organismy, - umí objasnit nezbytnost cholesterolu pro život člověka.		
5.4 Alkaloidy	- umí uvést charakteristiku a vlastnosti alkaloidů a příklady běžně známých alkaloidů.	Vlastnosti a charakteristika alkaloidů	
5.5 Aminokyseliny, bílkoviny	- umí popsat obecně vzorec aminokyseliny a charakterizovat proteinogenní aminokyseliny, - pozná vzorce důležitých aminokyselin tj. 20	Aminokyseliny Peptidická vazba Bílkoviny	

	nejvýznamnějších alfa aminokyselin, - umí objasnit a zapsat vznik peptidické vazby a uvést funkce bílkovin, - zná základní struktury bílkovin a jejich význam, - umí vysvětlit podstatu denaturace bílkovin, - umí rozhodnout na základě strukturního vzorce AK, zda se jedná o kyselou, neutrální či bazickou AK, - vysvětlí rozdíl mezi esenciální a neesenciální aminokyselinou.		

Chemie – oktáva – přírodovědná větev

Téma:	Školní výstup – žák:	Učivo:	PT, TO, INT, PRO
5.6 Nukleové kyseliny	- umí popsat strukturu NK,	Nukleové kyseliny	Výchova ke zdraví

	- umí vysvětlit pojem nukleotid a nukleotid, - umí porovnat sekundární strukturu DNA a RNA, - umí objasnit význam všech struktur NK, - umí popsat proces replikace DNA, - umí popsat a charakterizovat základní fáze proteosyntézy.	Nukleotid a nukleotid DNA a RNA Replikace DNA Proteosyntéza	
5.7 Enzymy, vitamíny, hormony	- umí charakterizovat enzymy, znát mechanismus jejich katalytického působení a podstatu účinku enzymů, - umí objasnit podstatu inhibice a aktivace enzymů, - umí klasifikovat enzymy,	Rozdělení enzymů Inhibice a aktivace enzymů Vitamíny rozpustné v tucích a ve vodě Rozdělení vitamínů Hypervitaminósa hypovitaminósa Rozdělení hormonů a zástupci	

	- umí popsat charakteristické znaky vitamínů a uvést příklady zastoupení jednotlivých vitamínů v potravinách, - zná základní zástupce vitamínů rozpustných ve vodě a v tucích, - umí objasnit pojmy – hypervitaminóza, hypovitaminóza a avitaminóza, uvést konkrétní příklady, - umí posoudit na základě uvedeného složení komerčně prodáváných výrobků množství a druh v nich obsažených vitamínů, - umí popsat charakteristické znaky hormonů a zná jejich rozdělení včetně příkladů.		

5.8 Metabolismus živin, fotosyntéza	- umí popsat na schématu metabolismus lipidů, sacharidů a bílkovin, - umí popsat průběh beta-oxidace, - umí popsat pomocí daného schématu princip odbourávání sacharidů anaerobním dějem – glykolýzu, - umí popsat obě fáze fotosyntézy, - umí na schématu popsat a vysvětlit vzájemné souvislosti metabolismu živin (citrátový cyklus a jeho návaznost na další děje).	Metabolismus lipidů Metabolismus sacharidů Metabolismus bílkovin Citrátový cyklus Fotosyntéza Beta-oxidace	
6. Základy chemické analýzy	- zná základní metody chemické analýzy,	Analytická chemie - předmět studia a jejích oborů, kvalitativní analytická chemie (činidla,	PT: Environmentální výchova TO: Člověk a životní prostředí

	- využívá znalosti kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické a organické chemii.	důkazové reakce kationtů a aniontů, důkazová schémata) Kvantitativní analytická chemie (vážková a odměrná analýza, instrumentální metody, základní výpočty)	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech TO: Žijeme v Evropě INT: VO: Člověk a svět práce Výchova ke zdraví
7. Organická chemie v praxi			
7.1 Léčiva	- zná dělení léčiv podle účinku.	Rozdělení léčiv a jejich účinek	
7.2 Výbušniny a bojové chemické látky	- umí rozdělit výbušniny a uvést konkrétní příklady, - umí uvést některé historicky významné bojové chemické látky (fosgen, yperit,..), - zná biologické zbraně a jejich účinky, - je si vědom nebezpečí bojových chemických látek.	Rozdělení výbušnin Biologické zbraně a jejich účinky	
7.3 Pesticidy	-zná dělení pesticidů dle jejich účinku,	Rozdělení pesticidů	

	- uvědomuje si vliv pesticidů na životní prostředí.		
7.4 Barviva a pigmenty	- umí uvést některé zástupce barviv.	Rozdělení barviv	
8. Chemie a životní prostředí	- zná a uvědomuje si vliv chemie a chemických výrob na ŽP, - zná znečišťující látky ve vodě, půdě a ovzduší.	Ochrana životního prostředí	PT: Environmentální výchova Výchova ke zdraví

BIOLOGIE

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vyučovací **předmět biologie** umožňuje žákovi poznávání přírody jako živého systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat.

Motivuje žáky k zájmu o přírodu a zároveň jim poskytuje základní informace o pestrosti přírody, rozmanitostech organismů a složitosti jejich vzájemných vztahů. Obsah výuky je zaměřen na zobecňující vztahy, vzájemné souvislosti mezi jevy, možnosti asociačních propojení, zobecňování, shrnování, třídění a analýzu dostupných dat, zajímavosti způsobu života jednotlivých druhů resp. skupin organismů, jejich nároků na přírodní prostředí, rozšíření na Zemi aj.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět **biologie** se vyučuje ve všech ročnících (s výjimkou žáků tříd s humanitním a infromatickým zaměřením) ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda v rozsahu 2 hodin týdně, v přírodovědných třídách (septimy a oktávy) je výuka biologie rozšířena o 1 hodinu (v rámci předmětu **biologicko-chemický seminář**).

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Biologie je tato:

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	2	2	2	2	3 2 volitelné	2 2 volitelné

Žáci, kteří si zvolili humanitní nebo infromatické zaměření svého studia, biologii ve třetím a čtvrtém ročníku studia nemají. Tematické celky jsou v humanitních a infromatických třídách v redukovaném rozsahu odučeny v prvních dvou ročnících vyššího gymnázia. Učivo zoologie třetího ročníku je zařazeno do druhého ročníku, tzn. ve druhém ročníku je zpravidla v prvním pololetí odučena zoologie a ve druhém pololetí biologie člověka. Hlavní témata 4. ročníku

vyššího gymnázia jsou zařazena rovněž do druhého ročníku; obecná biologie a buněčná biologie je zařazena v 1. ročníku.

Rozšiřující a shrnující forma výuky biologie probíhá v oktávě v rámci **maturitního biologického semináře**. Učivo zasahuje do oblasti Člověk a příroda a Člověk a svět práce.

Na nižším gymnáziu se předmět **biologie** vyučuje ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a zdraví. Výstupy jsou ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Předmětem prolínají různá průřezová témata, nejvíce je zastoupena Environmentální výchova, dále Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Předmět **biologie** je vyučován s ohledem na tzv. „ekologický přírodopis“, ve kterém klasické členění oboru ustupuje ve většině případů výuce po jednotlivých ekosystémech s vnímáním vzájemných vztahů různých organismů uvnitř těchto ekosystémů.

Charakteristika výuky biologie

Výuka biologie vychází ze všech dostupných a známých obecných principů úspěšných vzdělávacích programů, předpisů a dokumentů týkajících se úplného středoškolského vzdělání. Klíčovým podnětem pro vypracování tohoto ŠVP – BIOLOGIE byl **RVP GV**.

Výuka biologie si klade řadu cílů (viz dále), z nichž k rozhodujícím cílům patří příprava žáků k úspěšnému studiu na všech vysokých školách a příprava maturantů (kteří si biologii zvolili jako maturitní předmět) na jejich úspěšné (optimální) začlenění do biologické vědecké práce již na střední škole a dále na vysokých školách a v praxi.

Základní strategií vzdělávání biologií je poskytnout všem žákům dobrý výchozí základ pro jejich celoživotní vzdělávání a učení. Kromě toho se výuka biologie podílí na rozvoji osobnosti všech žáků, přispívá k rozvíjení schopností samostatně se rozhodovat, tvořivě a kriticky myslet, chránit své duševní a fyzické zdraví, chránit životní prostředí aj. Výuka biologie je v maximální možné míře **provázána s praktickými biologickými ukázkami a aplikacemi** - využitelnými v průběhu lidského života každým člověkem. Žákům, kteří se biologii chtějí věnovat profesně, je v průběhu studia věnována zvýšená pozornost a je jim vytvářen prostor pro nejruznější aktivity, které jejich schopnosti rozvíjejí. Žáci mají dostatečný prostor pro zpracování odborných biologických projektů – včetně projektů ve spolupráci s univerzitami a dalšími

vědeckými pracovišti ČR. Nejlepší z nich se účastní se svými projekty soutěží v ČR (např. SOČ) a také v zahraničí (např. ICYS).

Biologie se neomezuje pouze na biologii, ale využívá – v co nejširší míře – poznatků všech souvisejících vzdělávacích oblastí a vyučovacích předmětů (oborů) – zejména vytváří vazby s chemií, fyzikou, matematikou, ale také geografií (zeměpisem), dějepisem aj.

Biologie je koncipována jako předmět, který má žáky především motivovat k zájmu o přírodu a zároveň jim poskytnout základní informace o pestrosti přírody, rozmanitosti organismů a složitosti jejich vzájemných vztahů. Obsah výuky je zaměřen na zobecňující vztahy, vzájemné souvislosti mezi jevy, možnosti asociačních propojení, zobecňování, shrnování, třídění a analýzu dostupných dat, zajímavosti způsobu života jednotlivých druhů resp. skupin organismů, jejich nároků na přírodní prostředí, rozšíření na Zemi aj. Hlediska taxonomická jsou redukována, výuka obvykle postupuje od konkrétních, dětem více či méně známých informací o jednotlivých druzích, k obecným informacím anatomickým, morfologickým, etologickým, fyziologickým, ekologickým aj.

Biologie – tercie, kvarta

Biologie se vyučuje na nižším gymnáziu v tercii a v kvartě dvě hodiny týdně.

Učivo biologie je naplánováno tak, aby se zejména v tercii (a poté v kvintě a v sextě) co nejvíce sjednotily vědomosti žáků. Tímto způsobem je řešen fakt, že na gymnázium nastupují žáci z různých škol, kde vyučování mohlo probíhat podle různých tematických plánů. Nejčastější formy výuky jsou uvedeny dále u vyššího gymnázia – konkrétní forma odpovídá stavu ve třídě v daném roce tak, aby bylo dosahováno co nejlepších studijních výsledků. V každém případě jsou vždy upřednostňovány aktivizující prvky, názornost, praktické ukázky, zájem dětí...

Výuka biologie na nižším gymnáziu si klade za cíl vyvolat a rozvíjet u žáků:

- zájem o zkoumání přírodnin, přírodních dějů a o experimentování,
- potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně odpovědi,
- zájem vyslovovat či vyvracet hypotézy na základě získaných přírodovědných dat,
- zájem šetrně se chovat k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí,
- potřebu porozumět souvislostem mezi činností lidí a stavem přírodního a životního prostředí,

- zájem – získat dovednosti potřebné pro studium biologie (práce s mikroskopy, lupami, zodpovědné a bezpečné zacházení s jednoduchými chemikáliemi a pozorovanými přírodninami),
- potřebnou vnitřní motivaci pro studium biologie.

Biologie – vyšší gymnázium

Biologie se vyučuje na vyšším gymnáziu v kvintě, sextě, septimě a oktávě v rozsahu dvě hodiny týdně. Třídy s humanitním a informatickým zaměřením v septimě a v oktávě nemají biologii vůbec. V přírodovědně zaměřených třídách je výuka biologie naopak rozšířena.

Jako nedílnou součást biologického vzdělání mají žáci septim a oktáv zařazen **biologicko-chemický seminář** v rozsahu 1 hodiny týdně. Seminář navazuje na hodiny biologie. Náplň semináře a časový plán odpovídá hodinám biologie v septimách a oktávách (tj. ve třetím a čtvrtém ročníku vyššího gymnázia); je zařazen pouze ve třídách s přírodovědným zaměřením. V semináři jsou podrobněji vysvětlovány klíčové úseky učiva - zejména na originálních počítačových prezentacích nebo při praktických cvičeních. Ve vybraných hodinách seminářů žáci pracují s trvalými i nativními preparáty a s mikroskopy. V hodinách biologicko-chemického semináře je žákům poskytován větší prostor na dotazy a otázky. Seminář umožňuje konvergenci vzdělání, tj. zejména rozvíjení mezipředmětových a mezioborových vazeb (zejména o poznatky biochemie). Náplň seminářů je modifikována především s ohledem na maturitní témata, přijímací zkoušky z biologie na VŠ, učební plány jiných SŠ a VŠ, moderní aktuální poznatky oboru a zejména na možnosti praktického využití biologických poznatků v průběhu lidského života.

Žáci, kteří si zvolí biologii jako **maturitní předmět**, mají možnost (podle zájmu) navštěvovat v septimě **biologický seminář** (2 hodiny týdně) a v oktávě rovněž **biologický (maturitní) seminář** (2 hodiny týdně). V případě nižšího zájmu mohou být oba semináře sloučeny nebo nemusí být v konkrétním roce otevřeny vůbec. Semináře mohou dobrovolně navštěvovat i zájemci o biologii z nižších ročníků.

Část hodin biologie probíhá v kmenových třídách jednotlivých ročníků, část ve specializovaných učebnách. Učebny jsou vybaveny dataprojektorem a počítačem s přístupem na internet nebo interaktivní tabulí. Pro praktická cvičení jsou k dispozici monokulární i binokulární mikroskopy, stereoskopické lupy, digitální mikroskop...

Základní a ostatní formy výuky biologie

Základní formou výuky biologie je výklad s ukázkami a využitím digitálních výukových prezentací PowerPoint nebo jiných materiálů (přírodniny, video, zpětný projektor, herbářové položky), který je doplňován tematickými diskusemi, referáty žáků, příležitostně exkurzemi aj.

K dalším využívaným formám patří:

- systém elearningu – elarning.psjg.cz (výuka s pomocí počítačů a jiných mobilních zařízení); žáci mohou studovat předem připravené originální učební materiály, prezentace, testové úlohy aj. zpracované v programu MOODLE
- frontální výuka a pozorování přírodnin,
- samostatná práce žáků nebo práce ve skupinách při řešení problémových úloh, testů, samostudiu odborných materiálů, seminářích aj.,
- exkurze; pravidelné exkurze jsou pořádány do ZOO ve Dvoře Králové nad Labem pro přírodovědné sexty a (zpravidla rovněž pro sexty) – je organizována návštěva Záchrané stanice pro handicapované živočichy v Jaroměři aj. (podle harmonogramu pro daný školní rok),
- praktické (laboratorní) cvičení, v každém ročníku jsou v přírodovědných třídách organizována praktická cvičení (laboratorní práce) v rozsahu 3 až 5 (7) prací za rok,
- klasický výklad - doplněný aktivizující diskusí s žáky s podporou předem připravených didaktických materiálů (prezentací); zejména PowerPoint
- vyhledávání biologických informací v dostupných zdrojích, v učebnicích, doporučené literatuře, encyklopediích, s využitím moderních informačních technologií – PC a internet jako zdroj informací, které je nutné umět vyhodnocovat a filtrovat,
- práce s výukovými programy a videoprogramy, spočívá ve využití komerčních programů nebo programů upravených jednotlivými vyučujícími,
- kladení otázek a řešení problémových úloh učitelem nebo mezi žáky navzájem,
- diskuse o problémech a osobních zkušenostech a souvisejících biologických poznatcích,
- písemné testy a ústní zkoušení, v dostatečné absolutní četnosti pololetních známek,
- opravy písemných testů a ústního zkoušení, dle konkrétního tematického plánu každého vyučujícího jsou možné opravy vyjmenovaných neúspěšných prací žáků,
- referáty a prezentace žáků,

- tvorba herbářů,
- účast na ekologicky a jinak zaměřených studijních pobytech, brigádách aj.
- biologické projekty a jejich konzultace (v rámci soutěží Tvořivá klávesnice, SOČ, biologická olympiáda kategorie C, maturitní projekty aj.
- práce s určovacími klíči a jinými studijními pomůckami v rámci přípravy na soutěže.

Zejména na nižším gymnáziu dále:

- třídění pojmů na kartičkách
- uspořádávání pojmů na kartičkách
- biologické soutěže a hry
- biologické křížovky a doplňovačky aj.

Diferenciace výuky v přírodovědných, informatických a humanitních třídách

Humanitní třídy probírají VŠECHNY tematické celky shodné s přírodovědnými třídami, ale pojmová, obsahová a zejména zkušební (hodnotící) kritéria se liší průměrně o 30 %. Na žáky humanitních tříd (od sexty) jsou v biologii kladeny až o 30 % nižší nároky na znalosti biologických pojmů než na žáky přírodovědných tříd. Podobně **diferencovaná výuka** existuje také v přírodovědně – informatických a také mezi žáky, kteří se rozhodli maturovat z biologie a kteří nematurují z biologie.

Vhodné části výuky – zejména v přírodovědných třídách jsou věnovány seznámení s odbornou terminologií **v anglickém a latinském jazyce**. Do výuky biologie může být zařazen v rámci intenzivní výuky blok praktických cvičení z biologie, biologické cvičení v terénu, popř. pro vybrané žáky zahraniční stáž.

Pozn. 1: Z uvedeného vyplývá, že i na žáky - se zaměřením na informatiku – jsou rovněž kladeny snížené nároky na znalost biologických termínů (při porovnání s žáky přírodovědných tříd).

Pozn. 2.: Nižší požadavky NEPLATÍ - pokud se žák rozhodne maturovat z biologie, neboť musí obstát v konkurenci jiných gymnázií a libovolných středních škol ČR, na kterých se maturuje z biologie a dále musí bez problémů studovat v prvních ročnících vysokých škol.

Pozn. 3: V případě, že je polovina třídy přírodovědná a druhá informatická, mají žáci upravený rozvrh tak, aby obě poloviny mohly splnit povinné požadavky.

Pozn. 4: Žáci informatických a humanitních tříd nemají v posledních dvou ročnících biologii. Všechna témata jsou probírána v informatických a humanitních třídách v redukováném rozsahu v průběhu 1. a 2. ročníku.

Vzdělávací oblasti a jejich vazby s biologii

Předmět biologie je provázán se všemi osmi vzdělávacími oblastmi a s řadou vzdělávacích oborů, které patří do těchto vzdělávacích oblastí.

Zejména se jedná o tyto vazby:

B1) Jazyk a jazyková komunikace, v hodinách biologie a v písemném projevu žáků je trvale sledována odpovídající jazyková úroveň komunikace, přiměřená formulační, grafická, stylistická a také pravopisná stránka psaného i mluveného projevu žáků. V určitých tématech (kapitolách), kde je to možné, jsou žáci seznamováni s odbornými termíny v anglickém nebo latinském jazyce.

Hlavní podporované cíle RVP (cílové zaměření vzdělávací oblasti v biologii):

- vnímání a užívání českého i cizího jazyka jako mnohotvárného prostředku ke zpracování a následnému předávání informací, vědomostí a prožitků získaných z interakce se světem a se sebou samým, k vyjádření vlastních potřeb a k prezentaci názorů i samostatného řešení problémů a jako prostředku pro další samostatné celoživotní vzdělávání,
- zvládání základních pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a jejich respektování,
- formování hodnotových orientací, vkusových preferencí a citlivému vnímání okolního světa, sebe i ostatních.

B2) Matematika a její aplikace, při všech vhodných příležitostech jsou vytvářeny vazby mezi matematikou a biologii (viz příloha v PowerPoint), zejména se jedná o biologické odhady, správné formulace a jednotky u fyziologických hodnot, matematickou statistiku ve spojení s biologickými jevy a náhodnými jevy, genetické a jiné modelování experimentů atp.

Hlavní podporované cíle RVP (cílové zaměření vzdělávací oblasti v biologii):

- určování, zařazování a využívání pojmů, k analýze a zobecňování jejich vlastností,

- analyzování problému a vytváření plánu řešení, volba správného postupu při řešení problémů,
- vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám,
- rozvoj logického myšlení a úsudku, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu,
- pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi objekty v okolním světě a aplikace matematických poznatků v biologii,
- užívání kalkulátoru, počítačů a moderních technologií k efektivnímu vyjádření svých úvah, biologických termínů a vztahů,
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním (k činnostem, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), vyhodnocování matematických modelů, poznávání mezi jejich použití s vědomím, že realita je složitější než její matematický model, a že daný model může být vhodný pro více situací a jedna situace může být vyjádřena různými modely,
- rozvíjení geometrického vidění a prostorové představivosti.

B3) Člověk a příroda

Do biologie je zařazena výuka celého vzdělávacího oboru přírodopis - s výjimkou tematického okruhu NEŽIVÁ PŘÍRODA, který je integrován do ŠVP šestiletého studia do vzdělávacího oboru ZEMĚPIS (GEOGRAFIE). Výuka biologie je zejména ve vyšších ročnících a u žáků, kteří maturují z biologie, zaměřena multidisciplinárně – zejména s ohledem na praktickou využitelnost získaných (osvojených) informací (znalostí).

Hlavní podporované cíle RVP (cílové zaměření vzdělávací oblasti v biologii):

- formulace přírodovědného problému, hledání odpovědi na něj, případné zpřesňování či oprava řešení tohoto problému,
- provádění soustavných a objektivních pozorování, měření a experimentů (především laboratorního rázu) podle vlastního či týmového plánu nebo projektu, zpracování a interpretace získaných dat a hledání souvislostí mezi nimi,
- tvorba modelu přírodního objektu či procesu umožňujícího pro daný poznávací účel vhodně reprezentovat jeho podstatné rysy či zákonitosti,

- používání adekvátních matematických a grafických prostředků k vyjadřování přírodovědných vztahů a zákonů,
- využívání prostředků moderních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti,
- spolupráce na plánech či projektech přírodovědného poznávání a poskytování dat či hypotéz získaných během výzkumu přírodních faktů ostatním lidem,
- předvídání průběhu studovaných přírodních procesů na základě znalosti obecných přírodovědných zákonů a specifických podmínek předvídání možných dopadů praktických aktivit lidí na přírodní prostředí,
- podpora ochrany životního prostředí, vlastního zdraví i zdraví ostatních lidí
- využívání různých přírodních objektů a procesů pro plnohodnotné naplňování vlastního života při současném respektování ochrany přírody, krajiny, přírodních zdrojů aj.

B4) Člověk a společnost

Hlavní podporované cíle RVP (cílové zaměření vzdělávací oblasti v biologii):

- rozvíjení pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou i současnou zkušenost lidstva,
- rozvíjení chápání nesprávnosti mechanického přenosu biologických zákonitostí na lidskou společnost,
- vědomá reflexe vlastního jednání i jednání druhých lidí; respektování různých systémů hodnot a motivací druhých lidí,
- odhalování předsudků v posuzování různých lidí, událostí či sociálních jevů a procesů; rozpoznávání negativních stereotypů v nahlížení na roli muže a ženy ve společnosti,
- upevňování pocitu odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství, k rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi a ochoty podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu
- uplatňování partnerských přístupů při spolupráci.

B5) Člověk a svět práce

Hlavní podporované cíle RVP (cílové zaměření vzdělávací oblasti v biologii):

- uplatnění profesních předpokladů zodpovědnou přípravou na výběr povolání,

- rozpoznávání aktuálních požadavků mezinárodního trhu práce a rozvoj schopnosti na ně pružně reagovat,
- efektivní předcházení negativnímu dopadu nezaměstnanosti,
- možnosti využití vlastních schopností a znalostí, moderních informačních technologií a nabídek státních i nestátních institucí k hledání zaměstnání, rekvalifikaci, vytváření profesní kariéry a celoživotnímu vzdělávání,
- vytváření předpokladů pro kvalitní profesní a zaměstnanecké vztahy,
- rozvíjení dovedností vhodně se prezentovat na veřejnosti, prezentovat výsledky své práce a svou práci adekvátně hodnotit,
- volba pracovního režimu zohledňujícího lidské zdraví, mezilidské vztahy a ochranu životního prostředí.

B6) Člověk a zdraví

Hlavní podporované cíle RVP (cílové zaměření vzdělávací oblasti v biologii):

- poznávání fyziologických, tělesných, duševních a sociálních potřeb i důsledků jejich naplňování či neuspokojování,
- poznávání životních hodnot a formování odpovídajících postojů souvisejících se zdravím a mezilidskými vztahy,
- přebírání odpovědnosti za zdraví, bezpečnost a kvalitu životního prostředí,
- upevňování vazeb: zdraví – tělesná, duševní a sociální pohoda (zdatnost) – péče o zdraví a bezpečnost – odpovědnost – vzájemná pomoc – prožitek – vzhled – vitalita – výkonnost – úspěšnost – sociální stabilita – zdraví,
- uplatňování zdravého způsobu života a aktivní podpory zdraví: zařazování osvědčených činností a postupů z oblasti hygieny, stravování, pohybu, osobního bezpečí, partnerských vztahů,
- schopnosti diskutovat o problematice týkající se zdraví, hledat a realizovat řešení v rozsahu společných možností,
- zprostředkování vhledu do života dospělých a rodiny a k uplatňování zákonnosti, tolerance, respektu a pomoci jako předpokladu bezkonfliktního partnerského vztahu a rodinného života,
- aktivní ochraně zdraví před návykovými látkami a jinými škodlivinami,

- osvojení způsobů účelného chování a poskytnutí (zajištění) nezbytné pomoci v situacích ohrožení zdraví a bezpečí, včetně mimořádných událostí,
- vnímání pohybové činnosti jako zdroje zdravotních účinků, ale i uměleckých, emočních, společenských a jiných prožitků,
- poznávání historie i současnosti společenského a sportovního života a k hodnocení konkrétních jevů souvisejících se zdravím.

B7) Umění a kultura

Hlavní podporované cíle RVP (cílové zaměření vzdělávací oblasti v biologii):

- poznávání souladu stavby biologických objektů a hlavních uměleckých zásad, např. „zlatý řez“, soulad barev, estetické prožitky a vnímání přírodních krás různých ekosystémů, květů, plodů, mláďat atp. Žáci zpracovávají herbáře, soubory vlastních fotografií, prezentací v PowerPointu – také s výrazným přihlédnutím k „uměleckému“ dojmu jejich odborné biologické práce

B8) Informační a komunikační technologie

Hlavní podporované cíle RVP (cílové zaměření vzdělávací oblasti v biologii):

- osvojení metodiky získávání odpovídajících odborných informací s pomocí moderních technologií, internetu aj.,
- osvojení tvorby biologických textů, odborných prací a biologických prezentací s vazbou na všechny související obory lidské činnosti,
- poznávání možností využitelnosti dostupného software a dostupných technických zařízení v biologických oborech, možnosti využití animací apod.,
- rozvoj dovedností, doporučených postupů a schopností - při tvorbě vlastních prezentací – v rámci školy (např. soutěž Tvořivá klávesnice aj.) a také mimo školu na soutěžích a veřejných odborných konferencích – včetně mezinárodních.

K dalším cílům souvisejícím s biologií v oblasti H) patří:

- využívání prostředků ICT k modelování a simulaci přírodních, technických a společenských procesů,

- tvořivému využívání spektra možností komunikačních technologií a jejich kombinací k rychlé a efektivní komunikaci,
- využívání výpočetní techniky ke zvýšení efektivnosti své činnosti, k dokonalejší organizaci práce a k týmové spolupráci na úrovni školní, republikové a mezinárodní,
- ověřování možností získávání údajů z většího počtu alternativních zdrojů a odlišování informačních zdrojů věrohodných a kvalitních od nespolehlivých a nekvalitních;
- poznání základních právních aspektů a etických zásad týkajících se práce s informacemi a výpočetní technikou, k respektování duševního vlastnictví, copyrightu, osobních dat a zásad správného citování autorských děl.

Průřezová témata

Obsah průřezových témat také v biologii zohledňuje tematické okruhy průřezových témat uvedených v RVP a nabídku témat (činností, námětů).

Průřezová témata jsou realizována jako **součást vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů**, některým z nich jsou věnovány samostatné **projekty, semináře, kurzy, besedy** apod. Průřezová témata se prolínají napříč všemi vzdělávacími oblastmi. **Charakteristika průřezových témat přednostně uplatňovaných v biologii (v souladu s RVP) je uvedena dále – viz body C.1) až C.5).**

V rámci charakteristiky průřezových témat jsou uvedeny hlavní tematické okruhy průřezového tématu – využívané (uplatňované, realizované, podporované) při výuce biologii na gymnáziu. Vzdělávací obsah na čtyřletých gymnáziích a na vyšším stupni víceletých gymnázií je v RVP GV orientačně rozdělen do **osmi vzdělávacích oblastí**. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním **vzdělávacím oborem** nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory:

Jazyk a jazyková komunikace (český jazyk a literatura, cizí jazyk, další cizí jazyk);

Matematika a její aplikace (matematika a její aplikace);

Člověk a příroda (fyzika, chemie, biologie, geografie, geologie);

Člověk a společnost (občanský a společenskovědní základ, dějepis; geografie);

Člověk a svět práce (člověk a svět práce);

Umění a kultura (hudební obor, výtvarný obor);

Člověk a zdraví (výchova ke zdraví, tělesná výchova);

Informatika a informační a komunikační technologie (informatika a informační a komunikační technologie).

C.1) Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma směřuje v biologii zejména k rozvoji osobnostních, individuálních předpokladů každého jedince pro život se sebou samým i s druhými lidmi v aktuálním společenském kontextu.

V popředí zájmu je tematika ochrany a rozvoje fyzické složky osobnosti, zdravého životního stylu i biologického základu sociálního lidského chování, etiky ve vztahu k životnímu prostředí. Biologie podporuje komunikaci, rozumné (racionální) mezilidské vztahy a chování, osvětluje sociální a ekologické problémy. Dochází k rozvoji studijních dovedností, k rozvoji řady sociálních dovedností a postojů potřebných pro spolupráci. Žáci jsou ovlivňováni (směřováni) k zdravému životnímu stylu, psychohygieně a hygieně komunikace, k rozvoji kreativity, emoční inteligence aj.

Klíčový přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka v biologii, který vychází z RVP

Téma má žákům pomoci:

- uvědomit si hodnotu lidské spolupráce,
- prezentovat se účelně v různých situacích,
- hledat cesty, jak čelit zátěžím vyplývajícím z charakteru života v dané době,
- rozpoznávat faktory ovlivňující duševní energii a kreativitu,
- porozumět sociální skupině, v níž žije,
- umět spolupracovat.

Tematické okruhy průřezového tématu C.1

C.1.1 Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak rozumím vlastnímu tělesnému, psychickému a sociálnímu vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu a vlastní psychice?
- Co skutečně dělám a co mohu a chci udělat pro svůj osobní rozvoj?
- Jak se obvykle chovám, jaké způsoby chování a jednání volím?

- Jaký je můj vztah k ostatním žákům a lidem?
- Co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila?
- Jak mohu bezpečně rozvíjet zdravý životní styl?

C.1.2 Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak mohu upevnit vlastní sebeovládání a vůli?
- Jak mohu lépe pečovat o sebe sama?
- Jak mohu předcházet zátěžovým situacím, stresům apod.?
- Jaké strategie mám volit, abych bez větší újmy zvládl zátěžové a stresové situace?
- Jaké jsou metody efektivní relaxace?
- Jaké jsou zásady celkové péče o vlastní zdraví?

C.1.3 Sociální komunikace

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jaké prostředky mám volit při verbální i neverbální komunikaci se spolužáky a učiteli?
- Co vím a nevím o svém komunikačním chování?
- Jaké jsou zásady úspěšné a nestresující komunikace?
- Co bych měl vědět o svém chování – jak mě vidí jiní lidé?
- Jak rozumím druhým lidem?

C.1.4 Morálka všedního dne

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jaké jsou mé hodnotové žebříčky - na kterém místě je zdraví?
- Jak mohu pomoci druhým lidem (dárcovství krve a kostní dřeně, první pomoc...)?

C.1.5 Spolupráce a soutěž

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak mohu rozvíjet spolupráci s jinými žáky a s jinými lidmi?
- Jak mohu rozvíjet svůj vztah k přírodovědným, biologickým a jiným soutěžím?
- Jak se umím ovládat v situacích, kdy se věci nedějí podle mé představy?
- Jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí jako možná východiska pro svůj další rozvoj?
- Jak se mohu a jsem ochoten podílet na dalších obecně prospěšných aktivitách (brigádách, třídění odpadů aj.)?

C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma je v biologii zaměřeno zejména na aktuální pohled na globalizační, rozvojové aj. procesy současného světa. Do přírodních věd a do biologie se výrazně promítá rostoucí propojování aktivit ve všech oblastech lidského života, vnímání globálních hospodářských, sociálních, politických, kulturních a environmentálních prvků a jevů (ochrana přírodních, surovinových, krmivářských, potravinových aj. zdrojů). Nejen z těchto důvodů je ekologická tematika zařazena do učiva všech ročníků jako jejich nedílná součást. Realizaci průřezového tématu podporují také kontakty s významnými osobnostmi veřejného života a s institucemi (zejména pracovníky univerzit a dalších vědeckých pracovišť) – a také kontakty se zahraničními odborníky, zahraničními partnerskými školami apod. nebo stále častější zahraniční studijní pobyty a zahraniční poznávací zájezdy našich žáků.

Klíčový přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka v biologii, který vychází z RVP

Téma má žákům pomoci:

- přijímat zodpovědnost za sebe a za svět, ve kterém jedinec žije,
- aktivně se podílet na řešení místních problémů, přispívat k řešení problémů na regionální, národní i mezinárodní úrovni (je-li to možné), a to i v situacích vyžadujících dlouhodobé společné úsilí,
- respektovat odlišné názory a pohledy jiných lidí na svět,
- být solidární s lidmi žijícími v obtížných podmínkách,
- bránit se proti násilí, šikanování, teroru a škodlivým vlivům, které jsou nepříznivým důsledkem nejen globalizačních procesů,

- vytvořit si na základě osvojených informací vlastní názor, umět ho vyjádřit a obhajovat ho,
- chápat historickou kontinuitu přírodovědného poznání v evropském a světovém měřítku.

Tematické okruhy průřezového tématu C.2:

C.2.1 Globalizační a rozvojové procesy

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak se promítají vývojové procesy současného světa do každodenního společenského života a do života každého člověka?
- Jak se promítají současné globalizační a rozvojové procesy do biologie (zdroje potravin, ekologické aj. aspekty)?
- Jaké procesy ovlivňují vztahy mezi producenty a konzumenty, vztahy mezi výrobcí a spotřebiteli (zejména s ohledem na přírodní produkty – potraviny, krmiva, suroviny aj.)?
- Jak chápat národní a evropskou identitu, regionální a globální otázky?

C.2.2 Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jaké jsou některé zdroje napětí v rizikových oblastech, v čem se lidské populace shodují a v čem se odlišují (nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické, politické a kulturní konflikty, existující nedostatek potravin, vody a surovin v různých částech světa, hlavní světová ohniska napětí, terorismus, chudoba a bohatství apod.)?
- Co je to zdraví?
- Proč existují nerovnosti v oblasti zdraví a zdravého životního stylu v různých částech světa?
- Jaká je míra (biologického) vzdělání v jednotlivých částech světa?
- Jaký je současný (aktuální) pohled na životní prostředí v různých oblastech světa?
- Jak chápeme termín „udržitelný rozvoj“?

- Jaké jsou globální environmentální problémy přírodního a společenského prostředí?
- Proč ještě existuje nerovnost mezi muži a ženami v globálním kontextu?

C.2.3 Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Proč máme být solidární s lidmi jiných zemí a národností?
- Jak ovlivňuje světový obchod biologií a biologie celosvětový obchod?

C.2.4 Žijeme v Evropě

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jaké jsou evropské (světové) kořeny vědy (zejména v biologii)?
- Jak porozumět životnímu stylu jiných zemí?
- Jaké jsou některé biologické, zdravotní, ekologické a další důsledky začlenění České republiky do EU?

C.2.5 Vzdělávání v Evropě a ve světě

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak může vzdělání lidí ovlivnit jejich vztah k přírodnímu bohatství, k přírodním zdrojům a ekosystémům planety Země?

C.3 Multikulturní výchova

Průřezové téma směřuje v biologii zejména k přípravě žáků na život v prostředí, v němž se setkávají a budou se ve stále větší míře setkávat s příslušníky jiných národností, etnik, ras, náboženství, s lidmi jiného životního stylu a jiných uznávaných hodnot. Posiluje mezilidské vztahy ve škole, mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi učiteli a rodinou. Spolupodílí se na vytváření příznivého klimatu ve třídách. Opírá se o osobnost učitele, jeho kompetentnost, životní zkušenosti a praxi atp.

Klíčový přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka v biologii, který vychází z RVP

Téma má žákům pomoci:

- chápat, že všichni lidé jsou odlišné osobnosti s individuálními zvláštnostmi,
- chápat lidskou bytost jako nedílnou jednotu tělesné a duševní stránky osobnosti, ale i jako součást etnika,
- respektovat skutečnost, že etnické skupiny jsou rovnocenné,
- uvědomovat si význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti,
- uplatňovat základní morální normy, aplikovat je ve vlastním životě a umět aktivně čelit projevům amorality, intolerance, xenofobie, diskriminace, rasismu...,
- chápat, respektovat a aktivně hájit myšlenku, že každý jedinec má odpovědnost za to, aby byla odstraněna diskriminace a předsudky vůči lidem různých etnických skupin, národností, barvy pleti, náboženství, sociálního původu, pohlaví a sexuální orientace.

Tematické okruhy průřezového tématu C.3:

C.3.1 Základní problémy sociokulturních rozdílů

- Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:
- Jaká je v současné době situace s emigrací z ČR a imigrací do ČR, jaká jsou pozitiva a negativa, biologická a zdravotní rizika migrace?
- Které příčiny způsobují imigraci (historické, sociální, ekonomické)?
- Které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost (jako možný zdroj mezinárodního napětí) a jak jí předcházet?

C.3.2 Psychosociální aspekty interkulturality

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority – se zvláštním zřetelem na oblast biologie a přírodních věd a zdravotní hlediska (transfer chorob včetně AIDS, tuberkulózy, chřipky atp.)?
- Jak je možné změnit a zlepšit porozumění mezi lidmi různého kulturního původu, náboženství, světového názoru apod.?

C.3.3 Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak se mohu naučit využívat jazykovou a kulturní pluralitu pro potřebnou diskusi o globálních biologických a ekologických problémech lidstva?
- Na které instituce a organizace (v ČR, v Evropě) se mohu obrátit se žádostí o pomoc při řešení biologických a ekologických problémů?

C. 4 Environmentální výchova

Průřezové téma směřuje v biologii zejména k přípravě žáků na jejich aktivní začlenění – již v průběhu studia (nejpozději v době nástupu do praxe) - do procesů, které si kladou za cíl zmenšit či zastavit (omezit) rychlé zhoršování stavu životního prostředí, globálních životodárných systémů z hlediska podmínek udržitelného rozvoje. Máme na mysli zejména snižování množství stratosférického ozónu, znečištění životního prostředí, změny klimatu, vyčerpání přírodních zdrojů, destrukci přírodních ekosystémů, problematika rychle rostoucích lidských populací v určitých oblastech Země, snižování druhového zastoupení (druhové diverzity) ve sledovaných ekosystémech, vznik nových epidemií a onemocnění aj.

Biologie se významným způsobem podílí na zvyšování ekologického vědomí žáků (lidí) a jejich odborné připravenosti, neboť využívá pro objasnění řady jevů poznatky nejrůznějších vědeckých oborů – zejména se jedná o chemii, fyziku, matematiku, geografii, ale i společenské vědy (psychologii) aj. Oborová výuka v biologii je ve všech oblastech (včetně ekologie) multidisciplinární, transdisciplinární, integrovaná. Kromě jiného napomáhá žákům řešit některé environmentální problémy v praxi (Proč mám třídit odpad? Jak budu vytápět svůj dům a proč?). Významnou součástí realizace průřezového tématu je postupná ekologizace provozu a prostředí školy (včetně sběru tříděného odpadu a ohleduplného chování k používanému zařízení, materiálům, pomůckám atp.). Učitelé školy a někteří žáci spolupracují při řešení problémů v Hradci Králové v okolních obcích i s partnery (jednotlivci i organizacemi) mimo školu.

Klíčový přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka v biologii, který vychází z RVP

Téma má žákům pomoci:

- uvědomovat si specifické postavení člověka v přírodním systému a jeho odpovědnost za další vývoj na planetě,
- projevovat pokoru, úctu k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, oceňovat hodnotu přírody, vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě,
- pochopit, že člověk z hlediska své existence potřebuje využívat přírodní zdroje ve svůj prospěch, ale vždy tak, aby nedošlo k nevratnému poškození životního prostředí,
- uvědomit si, že k ochraně přírody může napomoci každý jedinec svým ekologicky zodpovědným přístupem k běžným denním činnostem,
- vnímat místo, ve kterém žije, a změny, které v něm probíhají, a cítit zodpovědnost za jeho další vývoj, a to nejen z hlediska životního prostředí,
- poznat složitou propojenost přírodních systémů a pochopit, že narušení jedné složky systému může vést ke zhroucení celého systému,
- znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, uvažovat o nich v souvislostech a chápat příčiny a následky jejich poškozování,
- hledat příčiny neuspokojivého stavu životního prostředí v minulosti i současnosti a hledat možnosti dalšího vývoje,
- pochopit velkou provázanost faktorů ekologických s faktory ekonomickými a sociálními a být schopen vybrat optimální řešení v reálných situacích,
- nahlížet z různého úhlu pohledu na různé aspekty ekologických problémů, vytvářet si vlastní názor a postoj k nim,
- uvědomit si vliv znečištěného prostředí na lidské zdraví,
- dozvídat se, jaké možnosti mám jako občan při ochraně životního prostředí, a umět je využívat,
- získat praktické dovednosti a návyky pro běžné denní činnosti napomáhající ke zlepšení životního prostředí,
- propojit poznatky a dovednosti z jednotlivých vzdělávacích oblastí a využívat je při řešení environmentální problematiky.

C.4.1 Problematika vztahů organismů a prostředí

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí, a které abiotické/biotické vlivy na organismus působí?
- Jak lze charakterizovat populace, jejich vlastnosti a vzájemné vztahy?
- Jak probíhá tok energie a látek v biosféře a v ekosystému?

C.4.2 Člověk a životní prostředí

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost a jaké je srovnání těchto forem ovlivňování z hlediska udržitelnosti rozvoje společnosti (civilizace)?
- Čím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny vzniku a zániku některých rostlinných a živočišných druhů a jaké jsou formy jejich ochrany?
- Jaké zdroje energie a jaké suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí?
- Jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost?
- K čemu člověk využívá půdu a jaké důsledky z toho pro životní prostředí vyplývají?
- Jaké jsou příčiny rychlého růstu lidské populace a jaký vliv má tento růst na životní prostředí?
- Které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka?
- Jaké jsou příčiny a důsledky globálních ekologických problémů a jaký postoj k tomu zaujímají zainteresované skupiny?
- Jaké jsou nástroje a možnosti řešení globálních ekologických problémů (např. legislativní, dobrovolné/občanské, institucionální, technologické) a jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení?
- Které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje?
- Jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě současného environmentálního jednání lidstva?

C.4.3 Životní prostředí regionu a české republiky

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- S kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR a region nejvíce potýká?
- Jaká je historie a současný stav ochrany přírody a krajiny v ČR?
- Které z institucí v ČR se zabývají problematikou životního prostředí?
- Jaká jsou nejvýznamnější legislativní opatření v oblasti životního prostředí a jak tato opatření ovlivňuje Evropská unie?

C.5 Mediální výchova

Průřezové téma směřuje v biologii zejména na posilování aktivního a efektivního využívání moderních technologií jako významného zdroje libovolných informací a současně velmi silného prostředku pro aktivní vyjádření vlastních pocitů, cílů, postojů, schopností, dovedností, znalostí, názorů aj. Kromě toho upozorňuje žáky na nejrozumnější mediální rizika a až patologické závislosti a učí je vybírat si ověřené (pravdivé) informace mezi záplavou neověřených (nepravdivých) dat a polopravd šířících se např. internetem.

Klíčový přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka v biologii, který vychází z RVP

Téma má žákům pomoci:

- rozvíjet kritický odstup od podnětů přicházejících z mediálních produktů,
- uvědomovat si význam nezprostředkovaných mezilidských vztahů (rodinných, partnerských),
- osvojit si postupy racionálního a kontrolovaného nakládání s mediálním obsahem – získaným z různých zdrojů,
- osvojit si poznatky usnadňující orientaci v současném světě,
- naučit se vyhodnocovat kvalitu a význam informačních zdrojů včetně možných rizik,
- získat představu o roli médií v jednotlivých typech společnosti a různých historických kontextech.

C.5.1 Média a mediální produkce

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jaký význam mají a jak jedince a společnost ovlivňují média (tisk, rozhlas, televize, internet...)?
- Jak jsou média financována (reklama, poplatky, efektivita realizovaná standardizací)?

C.5.2 Mediální produkty a jejich významy

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jak a proč ovlivňují publikované informace (např. výskyt choroby, spotřeba léků, zdravotní rizika) chování lidí?
- Jaké zásady mají splňovat prezentované materiály (ústní, psané, audiovizuální, digitalizované...), jaké možnosti poskytuje současná technika (technologie)?
- Jakou formou mohu přitažlivě zpracovat „biologické“ téma?
- Jaké zásady musí splňovat publikovaná biologická práce (struktura, citace, volba jazyka, PowerPoint,...)?
- Jaký vliv a význam má reklama, reklamní kampaň, propagace vlastní práce, propagace práce školy atp.?

C.5.3 Uživatelé

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Co je to cílová skupina, např. v případě biologických problémů a ekologických havárií?

C.5.4 Účinky mediální produkce a vliv médií

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledat odpovědi zejména na následující otázky:

- Jaký vliv mají média na uspořádání každodenního života lidí (od denního rytmu přes rozestavení nábytku po výběr
- konverzačních témat, nákupní „horečky“, stresující situace atp.)?

- Jaká jsou rizika některých mediálních obsahů na vnitřní rozpoložení jedince (násilí, pornografie aj.)?
- Jakým způsobem mohou média ovlivnit biologický výzkum, využití nových biologických poznatků, ale i rodinný život, podobu sportu apod.?

C.5.5 Role médií v moderních dějinách

Biologie poskytuje žákům náměty a napomáhá hledání odpovědí zejména na následující otázky:

- Co vyplývá z rychlosti šíření informací v minulosti a v současnosti?
- Jaký význam má využití médií a digitalizace v biologii?

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie - učitel

Kompetence k učení - učitel:

- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím nutí žáky k samostatnosti a aktivitě při učení,
- kriticky hodnotí věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet),
- při hodinách biologie systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků,
- vlastním zaujetím pro studium přírody pomáhá vytvářet vztah žáků k vědě a poznávání,
- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací,
- učí využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie,
- učí plánovat, organizovat a řídit vlastní učení,
- seznamuje žáky s faktory, které ovlivňují kvalitu učení, a zejména s optimálními podmínkami pro učení a způsobem učení,
- učí operovat s termíny v biologii obecně užívanými, uvádět věci a jevy do souvislostí,
- propojovat do širších celků poznatky z botaniky, zoologie, mineralogie a petrologie, biologie člověka a ekologie s poznatky z dalších přírodovědných předmětů a jiných vzdělávacích oblastí,

- učí samostatně nebo ve skupinách experimentovat, získané poznatky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry,
- rozvíjí potřebu a schopnost objevovat.

Kompetence k řešení problémů - učitel:

- svými výkony v hodinách biologie vybaví žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání "problému" a jeho řešení,
- zadává žákům, zejména během půlených hodin a na hodinách laboratorních cvičení, problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení,
- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení,
- zdokonaluje kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli žáci vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat,
- zapojuje žáky do soutěží podle jejich schopností a dovedností rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém, hledat různé varianty řešení, vyhledávat informace potřebné k řešení problému,
- učí chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních jevů.

Kompetence komunikativní - učitel:

- otevřeně komunikuje s žáky o problémech a biologických souvislostech,
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně, totéž vyžaduje i od žáků,
- zadává úlohy, při jejichž řešení musí žáci kombinovat zdroje informací, různé komunikační technologie (tisk, televize, internet) atp.,
- vede žáky k formulování a vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a souvislému písemnému i ústnímu projevu - učí stručně, přehledně i objektivně sdělovat postup a výsledky vlastních pozorování - učí rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlet o nich.

Kompetence sociální a personální - učitel:

- zadává žákům skupinou práci a dohlíží, aby se každý zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení,

- veřejně kritizuje a potírá jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny nebo třídy,
- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sama sebe,
- vede k účinné spolupráci ve skupině, která je nezbytná k úspěšné práci v laboratorních cvičeních,
- učí diskutovat v malé skupině i debatovat v rámci celé třídy, čerpat poučení z názorů a činností jiných lidí.

Kompetence občanské - učitel:

- je svým vtahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem,
- důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků nejenom ve škole a během školních akcí, ale vždy a všude,
- učí chápat základní ekologické souvislosti a odpovědnost za zachování kvalitního životního prostředí,
- vede k zodpovědnému chování v krizových situacích, v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- vede k pochopení rovnocennosti lidských ras a respektování přesvědčení a náboženských představ jiných lidí.

Kompetence k podnikavosti - učitel biologie:

- umožňuje každému žákovi v maximální možné míře prosazení individuality, individuálních schopností a dovedností,
- učí bezpečně, účinně a hospodárně používat přírodní materiály, nástroje a vybavení učeben přírodovědných předmětů, vede k šetrnému nakládání s nimi,
- vede k dodržování zdravých mezilidských vztahů,
- vede k dodržování vymezených pravidel a pracovních postupů,
- zadává žákům také střednědobé a dlouhodobé úkoly, připravuje je na soustavnou pravidelnou práci a organizování aktivit tak, aby byly kvalitně splněny v požadovaném termínu,

- důsledně kontroluje dodržování pracovních povinností, podporuje netradiční řešení problémů navrhované nadanými žáky,
- umožní - v rámci laboratorních cvičení - žákům pracovat s přístroji a pomůckami pro zkoumání přírody a živých organismů při individuálním plnění cílů projektů a praktických (laboratorních) cvičení.

Klíčové kompetence RVP a ŠVP – žák

Kompetence k učení - žák:

- své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj,
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení,
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi,
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů - žák:

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části,
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy,
- uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice,
- kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry,
- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran,
- zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní - žák:

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu,
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; efektivně využívá moderní informační technologie,
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci,
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem,
- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální - žák:

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe,
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky,
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje,
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje,
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů,
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii,
- projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých,
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům.

Kompetence občanské - žák:

- informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě,
- chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu,
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí,
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání,
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování,
- chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc,
- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti - žák:

- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření,
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě,
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace,
- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit,
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu,
- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést,

- chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Očekávané výstupy a učivo

Tercie – 1. (3.) ročník nižšího gymnázia

Zaměření biologie v tercii:

ZÁKLADY EKOLOGIE - biologie rostlin – biologie živočichů

Pozn.: Očekávané výstupy – uvedené v tabulkách – se týkají především žáků, ale i učitelů.

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy, náměty PC, poznámky)
Biologie - úvod Biologie rostlin • vysvětlí význam a zásady třídění organismů • uvede do souvislostí a porovná základní části a funkce rostlinného těla včetně vnější a vnitřní stavby • popíše jednotlivé taxonomické jednotky podle pro ně charakteristických znaků • popíše vývoj rostlin	• úvod do biologie, živé organismy a jejich znaky • historie biologických objevů • rostlinné buňky, diferenciací buněk, specializované rostlinné orgány, prokaryotní buňky bakterií a podbuněčné struktury (viry) • stavba rostlinného těla, stélka, tělo vyšších rostlin, kořeny, stonky,	C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C.4 Environmentální výchova PC: buňky a pletiva PC: řasy PC: kořen, stonek PC: list PC: květ, květní vzorce a diagramy PC: mechorosty a kaprad'orosty

• rozliší nižší a vyšší rostlinu, vodní a suchozemské rostliny • objasní pozitivní a negativní význam sinic a řas • dokáže uvést příklady výtrusných rostlin • klasifikuje vybrané zástupce řas, mechorostů a kaprad'orostů • vymezí význam výtrusných rostlin v přírodě • dokáže objasnit rozdíly mezi výtrusnými a semennými rostlinami • sestaví tabulku vysvětlující základní rozdíly mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou • rozpozná nejvýznamnější čeledi semenných rostlin a jejich zástupce • identifikuje kulturní plodiny a jejich význam	listy, květy a květenství, plody • autotrofní a heterotrofní způsob výživy buněk • sinice a řasy, vliv přemnožení sinic na kvalitu vody • vývoj rostlin, přechod rostlin na souš, rozmnožování vodních a suchozemských rostlin, vazba na vodu • mechorosty (stavba těla, rozmnožování, výtrusy, význam v lesních ekosystémech, hlavní zástupci a jejich znaky nezbytné pro rozlišování) • kaprad'orosty (plavuně, přesličky, kapradiny), stavba těla, vegetativní orgány, výtrusnice, výtrusy, význam kaprad'orostů, výskyt, základní zástupci a jejich rozlišování • vyšší rostliny nahosemenné a krytosemenné (samčí a samičí šišťice	PC: krytosemenné rostliny (určování podle klíčů, příprava herbáře

	nahosemenných rostlin, květy krytosemenných rostlin, opylení, oplození, vznik semen) • hospodářsky, esteticky a jinak významné rostliny • využití rostlinných produktů • významné čeledi a druhy rostlin vyskytující se v místě školy, v místě bydliště, v České republice, popř. ve světě	
Biologie živočichů • zvolí samostatně různé způsoby třídění organismů podle různých kritérií • vyjmenuje základní živočišné kmeny • dokáže objasnit hlavní rozdíly mezi bezestrannými živočichy a strunatci • porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie	• živočišné a rostlinné buňky, základní shody a rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou • společné znaky živých organismů • podbuněčné a buněčné živé struktury • základy virologie • základy bakteriologie • prevence a ochrana před nemocemi, které vyvolávají viry a bakterie • bezestranní živočichové a strunatci	dějepis C.1 Osobnostní a sociální výchova C. 4 Environmentální výchova PC: nižší bezobratlí PC: členovci PC: paryby, ryby PC: obojživelníci a plazi PC: ptáci PC: savci

- vysvětlí funkci jednotlivých orgánových soustav a orgánů - porovná stavbu těla vodních živočichů se stavbou těla suchozemských organismů - identifikuje vybrané zástupce ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a savců - dokáže posoudit některé možnosti chovů zvířat v akváriích a teráriích - popíše zajímavé chování zvířat, vymezí jeho příčiny - uvede význam živočichů pro člověka a v přírodě, užitek a užitkovost hospodářských zvířat - uvede příklady volně žijících živočichů v okolí školy, v okolí bydliště, v České republice, popř. ve světě	- obratlovci, třídy obratlovců - vodní a suchozemští živočichové, shody a rozdíly ve stavbě jejich těla - kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci (stavba těla, výživa, rozmnožování, zástupci v ČR popř. ve světě) - vrozené a získané formy chování - možnosti komunikace živočichů - význam živočichů	
Základy ekologie - rozliší živé od neživého - popíše ekosystém, rozpozná základní	složky ekosystému, biotické a abiotické faktory	C.2 Výchova k myšlení v evropských a

biotické a abiotické faktory životního prostředí • zhodnotí význam vody pro život • rozpozná význam a nezastupitelnost některých biotických a abiotických faktorů přírodního prostředí (voda, opylovači, vítr, člověk) • dokáže vysvětlit základní vztahy mezi populacemi v ekosystému na příkladu ekosystému - les a jeho význam • posoudí význam městské zeleně a lidské zásahy ve městech a parcích • charakterizuje přirozený a umělý ekosystém • vymezí stupeň adaptace různých živočichů v daném životním prostředí • dokáže objasnit postavení živočichů v potravních řetězcích • odhadne další vývoj populací obojživelníků	• voda a její okolí, vlastnosti vody významné pro život • světové ekosystémy, ekosystémy ČR • půda – úrodnost půdy • louka, význam pravidelného kosení • přirozené a umělé ekosystémy, akvárium, rybník, pole a zahrady, význam hnojení a střídání plodin, požadavky kulturních a potravinářsky významných rostlin na životní prostředí • opadavé listnaté lesy mírného pásma, význam lesa a způsoby jeho ochrany, patrovitost a rozmanitost lesních porostů v ČR, lužní lesy, smíšené lesy, pralesy, monokultury, boj proti škůdcům • rostliny nížin, pahorkatin a pohoří • rostliny hojné a chráněné, rostliny	globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova PC: pozitivní vztahy mezi populacemi PC: negativní vztahy mezi populacemi PC: reflexy jako reakce na podněty životního prostředí

v závislosti na kvalitě životního prostředí • sestaví soubor znaků, kterými jsou ptáci přizpůsobení k létání • uvede do souvislosti chování některých živočichů v rámci čtyř ročních období • objasní některá možná nebezpečí, která mohou přinášet synantropní organismy • sestaví tabulku kladů a záporů chovu zvířat v zajetí (v domácnosti a v zoologických zahradách) • rozpozná některé globální problémy a navrhne způsoby jejich řešení	invazivní, rostliny jedovaté • potravní řetězce v ekosystémech, význam producentů, konzumentů a reducentů pro člověka, potravní pyramida, význam ryb v potravě člověka • živočichové hojní a ohrožení, biodiverzita a její význam • adaptace živočichů na působení příznivých a nepříznivých abiotických a biotických faktorů životního prostředí • synantropní druhy organismů, rostliny rumišť, plevele • migrace zvířat, potravní migrace, tažní ptáci, zimní spánek živočichů • lidské zásahy do ekosystémů, ochrana přírody a životního prostředí ČR, městská zeleň, okrasné zahrady a	

	parky, příklady chráněných území • hospodářsky významné druhy rostlin a živočichů, jejich nároky a užitek, který přinášejí • význam pěstování pokojových a okrasných rostlin a chovu zvířat v domácnosti a v zoologických zahradách, významné druhy pokojových rostlin a v zajištění chovaných živočichů	
Všech ročníků se týká Praktické poznávání přírody a práce s laboratorní technikou • aplikuje praktické metody poznávání přírody při práci a atlasy, jednoduchými klíči, lupami, mikroskopem • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody • dokáže zpracovat protokol o cíli, průběhu a výsledcích své	• praktická cvičení (laboratorní práce, LP), pravidla bezpečnosti práce v laboratoři, základní popis a ovládání mikroskopu a stereolupy, počítače a jiné používané techniky, pomůcek, přístrojů a zařízení • atlasy, jednoduché klíče, způsoby práce s literaturou, využití internetu	C. 4 Environmentální výchova PC: způsoby práce s laboratorní technikou PC: zásady tvorby biologických prezentací PC: způsoby práce s odbornou literaturou a internetem Další náměty PC jsou uvedeny v tabulkách očekávaných výstupů.

experimentální práce a zformulovat v něm závěry, ke kterým dospěl je schopen rozpoznat potřebné vhodné informace z dostupných zdrojů – včetně literárních pramenů a internetu, které mu pomohou provést daný úkol (dané pozorování, daný experiment) co nejlépe a všestranně vyhodnotit	- protokol, nezbytná formální a obsahová struktura protokolu - výsledkům odpovídající obhajoba vlastní práce - exkurze, zásady chování na školních akcích - předcházení úrazům, nezbytná první pomoc při náhodných úrazech	

Kvarta – 2. (3.) ročník gymnázia - zoologie

Zaměření biologie v kvartě: biologie živočichů – biologie člověka - základy ekologie

Pozn.: Očekávané výstupy – uvedené v tabulkách – se týkají především žáků, ale i učitelů. Některé očekávané výstupy a učivo se prolíná s tercií – viz tabulka výše. Učivo ekologie je odučeno jako nedílná součást učiva biologie živočichů a biologie člověka.

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy, náměty PC, poznámky)
Biologie živočichů - savci popíše stavbu těla typického savce a rozpozná jeho základní charakteristické znaky	- stavba těla a základní znaky savce, anatomické a morfologické znaky - savci vejcorodí	geografie C.1.1 Poznání a rozvoj vlastní osobnosti C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

• rozlišuje základní skupiny (taxony savců) a vyjmenuje jejich zástupce • dokáže zařadit člověka do systému živočišné říše a odlišit typicky lidské znaky od znaků společných savcům (všem živým organismům) • uvede příklady zoogeografického rozšíření savců • odvodí na základě pozorování základní projevy chování savců v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • rozlišuje základní projevy chování u hlavních taxonů savců, zejména epigamní chování, teritoriální chování, agresivitu	• savci vačnatí • savci placentální - klasifikace placentálních savců, zejména: hmyzožravci, letouni, chudozubí, hlodavci, šelmy, ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, lichokopytníci, sudokopytníci, primáti • chování savců, etologické projekty • přehled hospodářsky a epidemiologicky významných savců	

- dokáže rozlišit chování přirozené od stresového - odhadne podle stavby těla a chování přirozené prostředí savce		
Biologie člověka - vymezí základní buňky, tkáně, orgány a orgánové soustavy lidského těla - objasní (stručně) fylogenetický vývoj člověka a rozliší některé známé předky člověka - rozliší význam opěrné a pohybové soustavy, vyjmenuje nejdůležitější kosti a svaly lidského těla - dokáže vysvětlit nezbytnost příjmu potravy - popíše hlavní oddíly trávicí trubice - popíše hlavní části dýchací soustavy - dokáže objasnit význam dýchání	- stáří Země, vznik a vývoj života na Zemi - vznik a vývoj člověka (fylogenetický) - buňky, tkáně a orgány lidského těla - funkce lidského těla - soustava opěrná a svalová, motorický pohyb, vůlí ovládané pohyby - trávicí soustava, metabolismus, energie v živém organismu, potřeby výživy podle věku, poruchy příjmu potravy - dýchací soustava, vliv kouření na tělesné funkce - tělní tekutiny, oběhová soustava, krvinky a krevní destičky, podstata imunitních a	dějepis tělesná výchova chemie fyzika základy společenských věd C.1 Osobnostní a sociální výchova C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C.4 Environmentální výchova PC: kostra člověka PC: svaly člověka PC: první pomoc

• vytvoří schéma průtoku krve srdcem člověka • aplikuje některé poznatky z chemie při objasňování metabolických procesů v lidském těle • rozpozná shody a rozdíly mezi nervovou soustavou a soustavou žláz s vnitřní sekrecí • popíše hlavní struktury a funkce mozku • rozlišuje názvy a účinky významných hormonů • vymezí význam smyslových orgánů a receptorů • objasní způsob pohlavního rozmnožování a odliší pohlavní a nepohlavní způsoby rozmnožování • vytváří si základy odpovědného přístupu k sexualitě	obranných reakcí proti antigenům • soustava vylučovací • kůže • nervová soustava, nervová buňka, reflexy, reflexní oblouk, stres a jeho vliv na zdraví • soustava žláz s vnitřní sekrecí, hormon • smyslové orgány a receptory • pohlavní soustava • ontogenetický vývoj jedince • embryo, plod, etapy lidského života, novorozenec, kojenec, batole, předškolní věk, mladší a starší školní věk • puberta, tělesné a funkční změny v období dospívání, sexualita, volba partnera, antikoncepce • dospělost a stáří • dědičnost a proměnlivost organismů, příklady	

- rozlišuje ontogenetický vývoj (vývin) a fylogenetický vývoj - porovná stavbu těla a funkce lidského těla s vybranými typy živočichů - sestaví správně za sebou jednotlivé ontogenetické etapy lidského života - určí polohu orgánů a orgánových soustav v těle člověka - vymezí termín lidské zdraví - vymezí termín dědičnost a proměnlivost organismů - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými a civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v	civilizačních a genetických chorob, rakovina, infarkt, syndromy základy první pomoci při běžných poraněních a život ohrožujících stavech	

případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - rozlišuje příčiny, případně příznaky, běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby - aplikuje předlékařskou první pomoc, vysvětlí zásady první pomoci		
Základy ekologie - vysvětlí na příkladech přízpůsobení savců prostředí a jejich způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) - objasní význam savců v přírodě i pro člověka a jejich postavení v ekosystémech - rozpozná některá rizika a nebezpečí pro lidské zdraví - vymezí návykové látky a jejich nebezpečí - zhodnotí význam živočichů pro člověka	- adaptace živočichů na podmínky prostředí, ve kterém žijí, nároky organismů na prostředí – nika - migrace živočichů - domestikace, domestikovaní savci jejich hospodářský význam, zásady chovu domácích a hospodářských zvířat - vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví člověka - škodlivý vliv záření, rakovina kůže - AIDS	C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C.4 Environmentální výchova PC: reflexy jako reakce na podněty životního prostředí

• uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty • aplikuje v praxi vybrané zásady environmentální výchovy a vzdělávání • rozlišuje využitelné a vědecké informace v časopisech a na síti Internet • interpretuje mediální informace a zařazuje je do souvislostí ve škole probíraných témat • využívá mediálních informací pro zkvalitnění výsledků svého učení	• návykové látky, drogy, alkoholismus, nikotinismus, rizika • kritické čtení • vyhledávání potřebných informací, jejich třídění a efektivní práce s nimi • zásady psaní protokolů, základy psaní odborného referátu, zásady psaní odborného biologické projektu - včetně přípravy metodiky, objektivního posouzení (vyhodnocení) získaných výsledků, diskuse a přesného formulování závěrů	

Kvinta – 1. ročník vyššího gymnázia

Zaměření biologie v kvintě: základy obecné biologie - biologie rostlin – biologie hub – ekologie rostlin

Pozn.: Očekávané výstupy – uvedené v tabulkách – se týkají především žáků, ale i učitelů. Očekávané výstupy jsou v základech shodné s částí výuky v tercií a přímo na ně dále navazují. V kvintě jsou všechna témata dále podrobněji rozpracována. Učivo ekologie je odučeno jako nedílná součást učiva biologie rostlin a biologie hub.

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy, náměty PC, poznámky)
RVP_G: • odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností • porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi • objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryontních a eukaryontních buněk • vysvětlí význam diferenciací a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy • odvodí hierarchii recentních organismů	RVP_G: • vznik a vývoj živých soustav; evoluce • vývoj biologického poznání • buňka – stavba a funkce • morfologie a anatomie rostlin • fyziologie rostlin • systém a evoluce rostlin • rostliny a prostředí • stavba a funkce hub • stavba a funkce lišejníků	

ze znalostí o jejich evoluci • popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů • objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin • porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin • pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky • zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti • posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla		

• zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany • pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků • posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků		
Úvod do obecné biologie • rozliší hlavní principy výuky biologie na gymnáziu a způsob zařazení biologických oborů do jednotlivých ročníků • identifikuje hlavní biologické obory podle jejich zaměření • vyjmenuje významné biology a jejich nejvýznamnější objevy (Pozn.: Místo v kvintě může být tento bod očekávaným výstupem až v oktávě.)	• biologické obory a jejich význam pro člověka • obsah (náplň) výuky biologie na gymnáziu • stáří Země a geologické éry (prahory, starohory, prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory) • historie biologie, významní biologové a jejich největší objevy • podstata pohlavního a nepohlavního způsobu rozmnožování, rozmanitost organismů na Zemi	C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova

• odliší potomstvo vzniklé nepohlavním a pohlavním způsobem • objasní základní strukturu a funkce nukleových kyselin, bílkovin, lipidů, sacharidů a dalších látek, které se podílejí na živých soustavách	• nukleotid a nukleové kyseliny, ATP, redukováné koenzymy, oxidace a redukce • aminokyseliny, peptidy a bílkoviny • lipidy v živých organismech • sacharidy živých organismů • další organické látky v rostlinách (alkaloidy aj.)	
Biologie rostlin • identifikuje rozdíly mezi živou a neživou přírodou • objasní strukturu a funkci organel prokaryotních a zejména eukaryotních buněk a jejich životní projevy • uvede do souvislostí a porovná základní části a funkce rostlinného těla včetně vnější a vnitřní stavby • dokáže rozlišit základní typy rostlinných pletiv	• obecné (charakteristické, typické) znaky živých organismů (živého systému) • klasifikace organismů, Carl Linné • projevy a podmínky života, životní projevy živých buněk • eukaryotní buňka, rostlinné buňky, buněčné organely a jejich funkce, buněčné jádro, jaderný obal, stavba chromosomů, DNA, RNA, bílkoviny, enzymy a jejich	C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova PC: buňky a pletiva PC: řasy PC: kořen, stonek PC: list PC: květ, květní vzorce a diagramy PC: mechorosty a kaprad'orosty PC: krytosemenné rostliny (určování podle klíčů, příprava herbáře Tvorba herbářů - 50 položek

• vymezí základní fyziologické děje, které umožňují rostlině přežít a rozmnožovat se • zhodnotí význam fotosyntézy a dýchání • dokáže objasnit potřeby rostlin a jejich požadavky na výživu a prostředí • vyjmenuje růstové fáze rostlinné buňky a rostliny • sestaví životní cykly řasy, mechorostu – ploník, plavuně, přesličky, kapradiny, nahosemenné a krytosemenné rostliny, rozliší gametofyt a sporofyt • rozliší životní cyklus rostliny • porovná stavbu těla, způsob výživy a typické životní prostředí řas a vyšších rostlin • sestaví příklady typických pohybů rostlin	význam, obsah pojmů replikace, transkripce a translace, membránové organely a jejich funkce (endoplasmatické retikulum, Golgiho komplex, sekreční granula, lyzosity, mitochondrie a plastidy), cytoskelet • dělení eukaryontních buněk (generační cyklus buňky, buněčné dělení – mitóza) • rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou, buňky hub • evoluční význam eukaryontní organizace, variabilita, mnohobuněčné organismy, tkáňové buňky mnohobuněčných organismů • diferenciace v průběhu ontogeneze, hlavní mechanismy ontogeneze • buněčné základy pohybu, dráždivosti,	

• popíše jednotlivé taxonomické jednotky podle pro ně charakteristických znaků • vysvětlí význam a zásady třídění organismů • zhodnotí pravidla tvorby biologické nomenklatury • popíše stručně vývoj rostlin od vzniku Země do současnosti • rozliší nižší a vyšší rostliny, vodní a suchozemské rostliny • orientuje se v systému řas, popíše hlavní skupiny řas a jejich zástupce • objasní pozitivní a negativní význam sinic a řas • klasifikuje vybrané zástupce řas, mechorostů a kaprad'orostů • vymezí význam výtrusných rostlin v přírodě	sekrece, tvorby protilátek • , mechanismy hormonální regulace buněčných dějů • základy buněčné teorie • diferenciaci buněk, rostlinná pletiva • specializované rostlinné orgány, prokaryotní buňky bakterií a podbuněčné struktury (viry) • stavba rostlinného těla, stélka, tělo vyšších rostlin, vegetativní a generativní orgány rostlin: kořeny, stonky, listy, květy a květenství, plody • metamorfózy rostlinných orgánů • fyziologie rostlin, autotrofní a heterotrofní způsob výživy buněk, bioenergetika (katabolické a anabolické reakce) • fotosyntéza a dýchání rostlin – vzájemný vztah	

• dokáže objasnit rozdíly mezi výtrusnými a semennými rostlinami • zobrazí způsob opylení a oplození jednoduchou kresbou • sestaví tabulku vysvětlující základní rozdíly mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou • sestaví tabulku obsahující rozdílné znaky dvouděložných a jednoděložných rostlin • rozpozná nejvýznamnější čeledi semenných rostlin a jejich zástupce, přiřadí k částím rostlinného těla druh rostliny • identifikuje kulturní plodiny a jejich význam • vysvětlí hodnotu stabilních klimaxových společenstev jako nejcennějších částí přírody zasluhujících zvláštní ochranu	• význam fotosyntézy pro rostlinu a pro člověka • význam ATP • vodní režim rostlin • minerální výživa rostlin • dráždivost a pohyby rostlin – taxe, tropismy, nastie • gametofyt, sporofyt • rodozměna • růstové fáze buňky a rostliny • růst a vývin rostlin, životní cyklus rostlin • sinice a řasy, vliv přemnožení sinic na kvalitu vody • vývoj rostlin, přechod rostlin na souš, rozmnožování vodních a suchozemských rostlin, vazba na vodu • mechorosty (stavba těla, rozmnožování, výtrusy, význam v lesních ekosystémech, hlavní zástupci a jejich znaky nezbytné pro rozlišování) • kaprad'orosty (plavuně, přesličky, kapradiny),	

	stavba těla, vegetativní orgány, výtrusnice, výtrusy, význam kaprad'orostů, základní zástupci a jejich rozlišování a životní prostředí • vyšší rostliny nahosemenné a krytosemenné (samčí a samičí šištice nahosemenných rostlin, květy krytosemenných rostlin, opylení, oplození, vznik semen, význam a hospodářské využití rostlinných orgánů, základní zástupci vybraných čeledí a jejich znaky) • rozdíly mezi dvouděložnými a jednoděložnými rostlinami • druhy rostlin vyobrazené v učebnicích pro ZŠ • druhy rostlin v okolí mého bydliště a v okolí mé školy	

Biologie hub a lišejníků - identifikuje rozdíly mezi houbou (Fungi) a jinými skupinami živých organismů - zhodnotí postavení hub v ekosystémech - posoudí pozitivní a negativní působení hub na jiné organismy se zvláštním zřetelem ke člověku - identifikuje typické znaky lišejníků - zhodnotí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků - uvede možnosti prevence a ochrany před houbovými chorobami	- rozmnožování hub - houba, hyfa, podhoubí, plodnice - mykologie - mykorhiza, symbióza - houby vřeckovýtrusné a stopkovýtrusné - druhy hub vyobrazené v učebnicích pro ZŠ - druhy lišejníků vyobrazené v učebnicích ZŠ - jedlé, nejedlé, jedovaté a prudce jedovaté houby, první pomoc při otravách houbami - hospodářský a zdravotnický význam hub	C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova PC: houby ČR
Ekologie rostlin - rozliší živé od neživého - popíše ekosystém, rozpozná základní biotické a abiotické faktory životního prostředí nepostradatelné pro život rostlin	- voda a její okolí, vlastnosti vody významné pro život - ekosystém, biotické a abiotické faktory prostředí - světové ekosystémy, ekosystémy ČR - půda – úrodnost půdy	geografie C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova PC: minerální výživa rostlin, zákon minima PC: hydroponie

• zhodnotí význam vody pro život • rozpozná význam a nezastupitelnost některých biotických a abiotických faktorů přírodního prostředí pro rostliny nebo určité taxony či druhy rostlin (voda, opylovači, vítr, člověk) • rozpozná některé typy a výhody vegetativního rozmnožování rostlin v zemědělství a ovocnářství • dokáže vysvětlit základní vztahy mezi populacemi v ekosystému na příkladu ekosystému - les a jeho význam • posoudí význam městské zeleně a lidské zásahy ve městech a parcích • charakterizuje přirozený a umělý ekosystém • vymezí stupeň adaptace různých živočichů	• louky, význam pravidelného kosení • přirozené a umělé ekosystémy, akvárium, rybník, pole a zahrady, význam hnojení a střídání plodin, požadavky kulturních a potravinářsky významných rostlin na životní prostředí • opadavé listnaté lesy mírného pásma, význam lesa a způsoby jeho ochrany, patrovitost a rozmanitost lesních porostů v ČR, lužní lesy, smíšené lesy, pralesy, monokultury, boj proti škůdcům • rostliny nížin, pahorkatin a hor • rostliny hojné a chráněné, rostliny invazivní, rostliny jedovaté, druhová rozmanitost rostlin v různých ekosystémech • potravní řetězce v ekosystémech,	PC: rozmnožování rostlin PC: rostliny a životní prostředí

v daném životním prostředí • dokáže objasnit postavení rostlin v potravních řetězcích • uvede do souvislosti změny rostlin v rámci čtyř ročních období • objasní některá možná nebezpečí, která mohou přinášet synantropní rostliny • sestaví tabulku kladů a záporů pěstování kulturních a pokojových rostlin • rozpozná některé globální problémy lidských populací a navrhne způsoby jejich řešení • uvede příklady chráněných rostlin a způsoby jejich ochrany	význam producentů, konzumentů a reducentů pro člověka, potravní pyramida, saprofytické organismy • vztahy mezi organismy (kompetice, predace, mutualismus...) • synantropní druhy organismů, rostliny rumišť, plevely • lidské zásahy do ekosystémů, ochrana přírody a životního prostředí ČR, městská zeleň, okrasné zahrady a parky, příklady chráněných území • hospodářsky významné druhy rostlin, jejich nároky na faktory prostředí a užitek, který lidem přinášejí • význam pěstování pokojových a okrasných rostlin v domácnosti, významné druhy pokojových rostlin	

Sexta – 2. ročník vyššího gymnázia

Zaměření biologie v sextě: biologie živočichů – ekologie živočichů

Pozn.: Očekávané výstupy – uvedené v tabulkách – se týkají především žáků, ale i učitelů. Očekávané výstupy jsou v základech shodné s částí výuky v tercii a s částí výuky v kvartě a přímo na ně navazují. V sextě jsou všechna témata dále podrobněji rozpracována. Učivo ekologie je odučeno jako nedílná součást učiva biologie živočichů.

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy, náměty PC, poznámky)
RVP_G • charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce • popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav • objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů • pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede • jejich ekologické nároky • posoudí význam živočichů v přírodě a v	RVP_G: • buňky a tkáň • podbuněčné živé struktury • základy virologie • základy bakteriologie • morfologie a anatomie živočichů • fyziologie živočichů • systém a evoluce živočichů • živočichové a prostředí • etologie	

různých odvětvích lidské činnosti • charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci • charakterizuje základní typy chování živočichů • zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany		
Biologie prvoků • porovná stavbu a funkce prvoků se stavbou těla a fyziologickými funkcemi mnohobuněčných živočichů, zhodnotí význam prvoků	• ekologicky, zdravotně a jinak významné druhy prvoků • rozmnožování prvoků, konjugace	
Biologie živočichů • sestaví nebo načrtne model živočišné a rostlinné buňky, identifikuje hlavní rozdíly mezi buňkami • identifikuje tkáň epitelovou, pojivovou, svalovou a nervovou podle obrázku nebo	• živočišné a rostlinné buňky, základní shody a rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou • tělní (orgánové) soustavy živočichů - anatomie a funkce, srovnávací fyziologie, CH – charakteristika taxonu nebo druhu, PT – povrch	geografie C.1 Osobnostní a sociální výchova C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

mikroskopického preparátu, určí pravděpodobné místo, odkud byla fotografie nebo tkáň získána - rozlišuje pohlavní a nepohlavní rozmnožování - dokáže objasnit rozdíly mezi vývojem přímým a nepřímým, proměnou dokonalou a nedokonalou - zvolí samostatně různé způsoby třídění organismů - dokáže objasnit základní rozdíly mezi bezestrannými živočichy a strunatci - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - porovná stavbu těla vodních živočichů se suchozemskými - identifikuje vybrané zástupce kmenů	těla, KSP – kostra, svaly, pohyb, DS – dýchací soustava, TS – trávicí soustava, CS – cévní soustava, krev, imunita, VS – vylučovací soustava, Ř – řídicí soustavy (nervová soustava a soustava žláz s vnitřní sekrecí), RS – rozmnožování živočichů (pohlavní a nepohlavní), SM – smysly a receptory, EE: ekologie a etologie, Zaj. – zajímavosti o popisovaném taxonu nebo popisovaném druhu, KZ – klasifikace a významní zástupci popisovaného taxonu (včetně základů evolučního vývoje a klíčových vymřelých druhů) - bezestranní živočichové a strunatci, obratlovci, třídy obratlovců - vodní a suchozemští živočichové, shody a rozdíly ve stavbě jejich těla	C. 4 Environmentální výchova PC: nižší bezobratlí PC: členovci PC: hmyz PC: paryby, ryby PC: obojživelníci a plazi PC: ptáci PC: savci

bezestrunných živočichů • registruje nebezpečí nákazy vnitřními a vnějšími parazity – uvědomuje si nutnost hygienických návyků • identifikuje vybrané zástupce ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a savců • dokáže posoudit některé možnosti chovů zvířat v akváriích a teráriích • popíše zajímavé chování zvířat, vymezí jeho příčiny • popíše stavbu těla a znaky typického zástupce klíčových živočišných taxonů (kmenů) • rozlišuje základní skupiny (taxony) živočichů, vyjmenuje jejich zástupce • dokáže zařadit člověka do systému živočišné říše a odlišit typicky lidské znaky od znaků	• kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci (stavba těla, výživa, rozmnožování, zástupci v ČR popř. ve světě) • vrozené a získané formy chování • možnosti komunikace živočichů • stavba těla a základní znaky savce, anatomické a morfologické znaky • způsoby pohlavního a nepohlavního rozmnožování živočichů, vývoj přímý a nepřímý, proměna dokonalá (kukla) a nedokonalá • savci vejcorodí • savci vačnatí • savci placentální • klasifikace placentálních savců • hmyzožravci • letouni • chudozubí • hlodavci • šelmy • ploutvonožci • kytovci • chobotnatci	

společných savcům (všem živým organismům) • uvede příklady zoogeografického rozšíření významných druhů živočichů • odvodí na základě pozorování základní projevy chování savců v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • rozlišuje základní projevy chování u hlavních taxonů savců, zejména vrozené a naučené chování, teritoriální chování, agresivitu ... • dokáže rozlišit chování přirozené od stresového • odhadne podle stavby těla a chování přirozené prostředí savce • zhodnotí hospodářský význam živočichů a uvede konkrétní příklady	• lichokopytníci • sudokopytníci • primáti • chování savců, etologické projekty, chovy zvířat v domácnosti • přehled hospodářsky a epidemiologicky významných savců	
Ekologie živočichů	•	geografie

- vysvětlí na příkladech přizpůsobení savců prostředí a jejich způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) - objasní význam savců v přírodě i pro člověka a jejich postavení v ekosystémech - určuje vybrané druhy živočichů a uvádí jejich nároky na životní prostředí - rozpozná některá rizika a nebezpečí pro lidské zdraví - vymezí návykové látky a jejich nebezpečí - posoudí význam živočichů pro člověka a v přírodě, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty, poskytne první pomoc při bodnutí hmyzem, uštknutí, pokousání apod. - uvede příklady kriticky ohrožených živočichů	- vztahy mezi organismy - adaptace živočichů na podmínky prostředí, ve kterém žijí, nároky organismů na prostředí – nika - domestikace, domácí zvířata, domestikování savci, jejich hospodářský význam, zásady chovu domácích a hospodářských zvířat - druhy živočichů vyobrazené v učebnicích pro základní školy - vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví zvířat - škodlivý vliv UV záření, rakovina kůže - význam ryb v potravě člověka - živočichové hojní a ohrožení, biodiverzita a její význam - adaptace živočichů na působení příznivých a nepříznivých abiotických a biotických faktorů životního prostředí	C.1 Osobnostní a sociální výchova C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova

a některé možnosti jejich ochrany • diskutuje o informacích z médií, které se týkají ochrany životního prostředí • aplikuje v praxi vybrané zásady environmentální výchovy a vzdělávání • rozlišuje využitelné a vědecké informace v časopisech a na síti Internet • interpretuje mediální informace a zařazuje je do souvislostí ve škole probíraných témat • využívá mediálních informací pro zkvalitnění výsledků svého učení	• migrace zvířat, potravní migrace, tažní ptáci, zimní spánek živočichů • hospodářsky významné druhy živočichů, jejich nároky na faktory prostředí a užitek, který přinášejí • význam chovu zvířat v domácnosti a v zoologických zahradách, významné v zajištění chovaných živočichů	

Septima – 3. ročník vyššího gymnázia

Zaměření biologie v septimě: biologie člověka – ekologie a člověk - genetika

Pozn.: Očekávané výstupy – uvedené v tabulkách – se týkají především žáků, ale i učitelů. Očekávané výstupy jsou v základech shodné s částí výuky v kvartě. V septimě jsou všechna témata dále podrobněji rozpracována. Učivo ekologie je odučeno jako nedílná součást učiva biologie člověka.

Biologie je vyučována ve 3. ročníku pouze ve třídách (popř. studijních skupinách) s biologickým zaměřením. Třídy (popř. skupiny) s humanitním a infromatickým zaměřením nemají ve třetím ročníku vůbec výuku biologie. Celé učivo 3. ročníku přírodovědného zaměření je zařazeno (v redukovaném rozsahu) do 2. ročníku.

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy, náměty PC, poznámky)
RVP_G - podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka - využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle - charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru	RVP_G - opěrná a pohybová soustava - soustavy látkové přeměny - soustavy regulační - soustavy rozmnožovací	
Biologie člověka vymezí základní buňky, tkáně, orgány a orgánové soustavy lidského těla	- stáří Země, vznik a vývoj života na Zemi - evoluce <i>Homo sapiens</i>, vznik a vývoj člověka (fylogenetický)	dějepis tělesná výchova chemie fyzika základy společenských věd

• objasní (stručně) fylogenetický vývoj člověka a rozliší některé známé předky člověka, vytvoří evoluční schéma • rozliší význam opěrné a pohybové soustavy, vyjmenuje nejdůležitější kosti a svaly lidského těla a uvede některé jejich funkce • objasní možný vznik a předcházení vad páteře • dokáže vysvětlit nezbytnost příjmu potravy • popíše hlavní oddíly trávicí trubice • popíše hlavní části dýchací soustavy • dokáže objasnit význam dýchání • objasní vztahy mezi krví, lymfou a tkáňovým mokem a hlavní mechanismy zajišťující homeostázu	• buňky, tkáně a orgány lidského těla, cytogenetika vaziva, chrupavky, kosti, stavba kosti, spojení kostí, vady a nemoci kostry a svalů, možnosti prevence a nápravy • funkce lidského těla, udržování a posilování kondice • soustava opěrná a svalová, kostra, svaly, motorický pohyb, pohyby, které ovládáme a neovládáme vůlí • trávicí soustava, metabolismus, energie v živém organismu, potřeby výživy podle věku, poruchy příjmu potravy • dýchací soustava, vliv kouření na tělesné funkce • typy tělních tekutin, krev, oběhová soustava, krvinky a krevní destičky, imunitní systém, podstata imunitních a obranných	C.1 Osobnostní a sociální výchova C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova C.5 Mediální výchova PC: kostra člověka PC: svaly člověka PC: první pomoc PC: krevní tlak PC: zrakové klamy PC: vitální kapacita plic PC: zrakové klamy PC: citlivost kůže, daktyloskopie PC: celkový energetický metabolismus PC: zdravý jídelníček, pitný režim

• vytvoří schéma průtoku krve srdcem člověka • objasní podstatu krevních skupin a význam znalostí o krevních skupinách • zhodnotí význam preventivního očkování • aplikuje některé poznatky z chemie při objasňování metabolických procesů v lidském těle • vysvětlí podstatu metabolismu a jeho základní typy • rozpozná shody a rozdíly mezi nervovou soustavou a soustavou žláz s vnitřní sekrecí • popíše hlavní struktury a funkce mozku a míchy • charakterizuje nervové řízení, látkové a hormonální regulace na různých úrovních tělní organizace	reakcí proti antigenům, soustava mizní, RES • homeostáza • soustava vylučovací • stavba kůže, funkce kůže, deriváty pokožky • řídicí soustavy lidského těla, neurony, gliové buňky, nervová soustava, synapse, reflexy, reflexní oblouk, vady a poškození nervového systému, stres a jeho vliv na zdraví, psychohygiena – předcházení stresům v mezilidských vztazích, zvládání stresových situací, efektivní komunikace, hledání pomoci v případě potřeby • soustava žláz s vnitřní sekrecí, hormon • puberta, tělesné (funkční), duševní a společenské změny v období dospívání, emočních stavy	

• lokalizuje (popíše uložení) endokrinních žláz v těle člověka a uvede důsledky možných poruch jejich činnosti • rozlišuje názvy a účinky významných hormonů • vysvětlí činnost smyslových orgánů a receptorů a zhodnotí jejich význam pro plnohodnotný život jedince • rozpozná podle zadaných charakteristik období menstruačního a ovulačního cyklu a průběh těhotenství – rozliší embryo a plod • vymezí význam smyslových orgánů a receptorů • objasní způsob pohlavního rozmnožování a odliší pohlavní a nepohlavní způsoby rozmnožování	• pohlavní soustava muže a ženy, sexualita, volba partnera, antikoncepce, potrat, negativní dopady interrupce • pohlavně přenosné choroby, prevence nežádoucích stavů, hygiena pohlavního styku • ovulační a menstruační cyklus, průběh těhotenství • těhotenství, prenatální a postnatální ontogenetický vývoj jedince • embryo, plod, etapy lidského života, novorozenec, kojenec, batole, předškolní věk, mladší a starší školní věk, dospělost, stáří • péče o reprodukční zdraví – faktory ovlivňující plodnost; preventivní prohlídky, neplodnost, asistovaná reprodukce • smyslové orgány a receptory, klasifikace	

• popíše s porozuměním stavbu a funkci pohlavních orgánů • vysvětlí vznik sekundárních pohlavních znaků • vytváří si základy odpovědného přístupu k sexualitě • rozlišuje ontogenetický vývoj (vývin) a fylogenetický vývoj • porovná stavbu těla a funkce lidského těla s vybranými typy živočichů • sestaví správně za sebou jednotlivé ontogenetické etapy lidského života • určí polohu orgánů a orgánových soustav v těle člověka • vytvoří definici lidského zdraví • vymezí termín dědičnost a proměnlivost organismů	receptorů podle typů podnětů, funkce a umístění v těle, vady a onemocnění, prevence, péče o zrak a sluch • denní režim, zdravý životní styl • dědičnost a proměnlivost organismů, příklady civilizačních a genetických chorob, rakovina, infarkt, syndromy • základy první pomoci při běžných poraněních, úrazech, náhlých zdravotních příhodách a život ohrožujících stavech • základy genetiky • klasická genetiky – J. G. Mendel • T. H. Morgan • pohlavnost a pohlaví • genetika člověka • genetika populací • šlechtění živých organismů • mimojaderná dědičnost • mutace	

• posoudí své životní a studijní podmínky a metody učení • uvede nejčastější vady a onemocnění tělních orgánů • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými a civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • rozlišuje příčiny, případně příznaky, běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby • aplikuje předlékařskou první pomoc, vysvětlením hlavních zásad prokáže znalost první pomoci • vyjmenuje hlavní změny v průběhu stárnutí	• klonování • moderní genetické metody <i>Pozn.: Ve třídách s přírodovědným zaměřením je genetika, ale také virologie a bakteriologie podrobněji probírána v maturitním ročníku, popř. ve specializovaném maturitním semináři.</i>	

Ekologie a člověk - rozpozná některá rizika a nebezpečí pro lidské zdraví - identifikuje hlavní škodlivé vlivy působící na člověka - vymezí návykové látky a jejich nebezpečí - zhodnotí vztahy mezi člověkem a živočichy a mezi člověkem a rostlinami - zhodnotí vztahy mezi člověkem a abiotickými faktory životního prostředí - aplikuje v praxi vybrané zásady environmentální výchovy a vzdělávání - uvede faktory, které pozitivně působí na zdraví člověka, jeho fyzický a psychický stav - uvede zásady zdravé výživy s ohledem na věk a aktivitu člověka	- vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví člověka - vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci - změny v průtoku krve na ledovci a na poušti, možnosti termoregulace - zdravá výživa – specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese - škodlivé a zdraví poškozující faktory životního prostředí, škodlivý vliv záření, rakovina kůže - AIDS - návykové látky, drogy, alkoholismus, nikotinismus, rizika v osobním a rodinném životě, společenská rizika, např. V dopravě - civilizační choroby	C.1 Osobnostní a sociální výchova C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova C.5 Mediální výchova PC: životní prostředí a člověk PC: civilizační choroby, ekologické hrozby a důsledky havárií

• rozlišuje využitelné a vědecké informace v časopisech a na síti Internet • interpretuje mediální informace a zařazuje je do souvislostí ve škole probíraných témat • využívá mediálních informací pro zkvalitnění výsledků svého učení	• skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti, autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy – zdravotní a psychosociální rizika • vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem, partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče, rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině • rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým, vyjednávání, obhajování a prosazování vlastních	

	názorů, odmítání nehumánních postojů • možné modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost; sebepoznání, sebeúcta • životní styl, duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových a stresových situacích, rozhodování se v eticky problematických situacích • kritické čtení, vyhledávání potřebných informací, jejich třídění a efektivní práce s nimi • zásady psaní protokolů, základy psaní odborného referátu, zásady psaní odborného biologického projektu - včetně přípravy metodiky, objektivního posouzení	

	(vyhodnocení) získaných výsledků, diskuse a přesného formulování závěrů	

Oktáva – 4. ročník vyššího gymnázia

Zaměření biologie v oktávě: dějiny biologie (pokud nebyly odučeny v kvintě); virologie; bakteriologie; genetika – ekologie (při zařazení specializovaného semináře v septimě: shrnující zobecňující pohled)

Pozn.: Očekávané výstupy – uvedené v tabulkách – se týkají především žáků, ale i učitelů. Biologie je vyučována ve 4. ročníku pouze ve třídách (popř. studijních skupinách) s biologickým zaměřením. Třídy (popř. skupiny) s humanitním a infromatickým zaměřením nemají v posledním ročníku vůbec výuku biologie – učivo 4. ročníku přírodovědného zaměření je zařazeno v učivu 1. a 2. ročníku.

Očekávané výstupy	Učivo	Vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy, náměty PC, poznámky)
RVP_G • charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy • zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby • zhodnotí pozitivní a negativní význam virů	RVP_G: • stavba a funkce virů • stavba a funkce bakterií • stavba a funkce protist • molekulární a buněčné základy dědičnosti • dědičnost a proměnlivost • genetika člověka • genetika populací • základní ekologické pojmy	

• využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě • charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska • zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby • charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska • používá správně základní ekologické pojmy	• podmínky života • biosféra a její členění	

• objasňuje základní ekologické vztahy		
Obecná biologie • objasní strukturu a význam nukleových kyselin, bílkovin, lipidů a sacharidů • objasní buněčné struktury a funkce, hierarchické uspořádání živých organismů • sestaví přehled obecných znaků a základních vlastností – společných všem živým soustavám • vyjmenuje významné hypotézy o vzniku života na zemi a o vývoji života na zemi • vysvětlí teorii přírodního výběru • dokáže vymezit obecné znaky živých organismů • vyhodnotí navržené pokusy dokumentující základní vlastnosti organismů	• látkové složení živé hmoty, molekuly a makromolekuly živých organismů, jejich stavba a funkce • struktury a funkce eukaryontních a prokaryontních buněk • obecné znaky živých organismů • organizační úrovně těl mnohobuněčných živočichů • vznik života, podmínky vzniku • evoluce, přírodní a umělý výběr, definice druhu	fyzika chemie C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova C.5 Mediální výchova

Dějiny biologie - vysvětlí význam studia biologie v minulosti - posoudí přínos jednotlivých kultur a období pro rozvoj biologických věd - zhodnotí význam klíčových osobností pro rozvoj biologie	- biologie a „biologové“ v pravěku - biologická zkoumání v antickém světě - biologie a lékařství ve středověku - biologie v novověku - současná biologie a úroveň biologických výzkumů - metody a prostředky biologických výzkumů	dějepis zeměpis C. 4 Environmentální výchova C.5 Mediální výchova PC: vývoj biologického poznání
Virologie - charakterizuje strukturu viru jako nebuněčnou soustavu - popíše základní části viru - vysvětlí možné způsoby šíření virů, objasní způsob „rozmnožování“ virů - vymezí účinky virů v současnosti - pohovoří o patologicky významných virech - dokáže uvést příklady virových chorob - objasní možnosti ochrany člověka před virovými infekcemi	- virologie - viroidy a priony - vir, stavba virionu, klasifikace virů - způsoby „rozmnožování“ a šíření virů, životní cykly virů, vztah virů k hostitelské buňce - přehled významných zástupců virů, virová onemocnění, viry HIV – nebezpečí pandemie AIDS - bakteriofágy, viry rostlinné a živočišné - DNA a RNA viry - možnosti prevence a léčení virových chorob - úloha virů v evoluci ostatních organismů	chemie C. 4 Environmentální výchova C.5 Mediální výchova PC: stavba viru PC: virová onemocnění, AIDS

• uvede do souvislostí perspektivy vývoje některých virových infekcí (aids, prasečí chřipka...) • uvede možnosti pozitivního využití virů • objasní význam viroidů a prionů		
Bakteriologie • zhodnotí původ, dobu existence bakterií na zemi a význam bakterií v přírodě • porovná strukturu bakterií a virů • objasní způsoby rozmnožování bakterií • rozlišuje hlavní bakteriální choroby, možnosti jejich prevence a léčení • zdůvodní účinek antibiotik na původce bakteriálních infekcí • zdůvodní význam bakterií v trávicí soustavě některých živočichů	• stavba a obecná charakteristika prokaryontní buňky • plazmidy • buněčné organely – cytoplazmatická membrána (složení vlastnosti, propustnost), buněčná stěna (složení, vlastnosti, mechanická a osmotická funkce) • porovnání bakteriální buňky s eukaryontní rostlinnou a živočišnou buňkou • rozmnožování bakterií, dělení prokaryontní buňky • přehled významných zástupců bakterií • princip kvašení	chemie C. 4 Environmentální výchova C.5 Mediální výchova PC: prokaryontní buňka PC: bakteriální infekce

• zhodnotí význam bakterií pro lidskou společnost, pohovoří o hospodářsky významných bakteriích • dokáže vysvětlit význam a užití plazmidů • rozlišuje sinice	• bakteriální choroby, dezinfekce, sterilní prostředí • sinice, biologie sinic, význam sinic – důsledky letního přemnožení sinic ve vodních nádržích	
Genetika • objasní způsob zápisu genetické informace • vysvětlí vztah mezi genetickou informací a jejími projevy • vysvětlí princip střídání haploidního a diploidního počtu chromozomů • popíše podstatu a genetické důsledky crossing-overu • seřadí a interpretuje fotografie jednotlivých fází mitózy či meiózy • vysvětlí základní principy dědičnosti a proměnlivosti • řeší jednoduché genetické úlohy	• genetika, dědičnost, proměnlivost • molekulární základy dědičnosti, DNA, RNA, hlavní mechanismy regulace buněčných dějů, maligní bujení, nukleové kyseliny (replikace, transkripce) a bílkoviny (translace) – struktura a význam • modelové organismy • genetický kód, metabolismus – základní pojmy - děje na buněčné úrovni, metabolismus jako soubor biochemických (a biofyzikálních) reakcí, biologicky a geneticky	chemie biochemie matematika C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova C.5 Mediální výchova PC: klasická genetika, řešení genetických úloh

• analyzuje možnosti uplatnění genetiky v současném světě • objasní na příkladech vliv prostředí na vlastnosti organismu • uvede typy mutací, hodnotí mutace jako zdroj variability • orientuje se v mutagenních látkách, je si vědom rizik, které hrozí při styku s mutageny • uvede příklady dědičných chorob u člověka, popíše metody prevence a možnosti léčby	významné vlastnosti bílkovin, enzymy • genetika buňky, chromozómy, buněčný cyklus, mitóza, meióza, crossing-over, karyokineze a cytokineze • klasická genetika kvalitativních znaků - J. G. Mendel, gen, alela, lokus, genotyp a fenotyp, „čistá“ populace (linie), homozygot, heterozygot, úplná a neúplná dominance, recesivita, zpětné křížení • úplná a neúplná vazba genů – T. H. Morgan, dědičnost křížem - praktická využitelnost – sexování drůbeže ve šlechtitelských chovech • pohlavnost a pohlaví, gameta, zygota, typ pohlaví savcí a ptačí, dědičnost vázaná na pohlaví, dědičnost pohlavně ovládaná a ovlivněná, „přenašečka hemofilie“ • dědičnost kvantitativních znaků, statistika	

	• genové interakce • mutace genové, chromozomové (aberrace) a genomové, trizomie, triploidie, polyploidie • genetika populací, mechanismy evoluce a vzniku druhů, malá a velká populace, izolovaná (ostrůvkovitá) populace, autogamická a panmiktická populace, Hardy-Weinbergův zákon • genetika člověka, metody výzkumu, studium jednovaječných a dvojvaječných dvojčat, dědičné choroby a dispozice k nim, rodokmeny, eugenika, genetické poradenství, incest a jeho nebezpečí • šlechtění a plemenitba, hybridizace a křížení organismů, příbuzenské křížení - inbreeding • mimojaderná dědičnost • moderní technologie, klonování, genové a genetické inženýrství,	

	rizika GMO, etické aj. aspekty moderní genetiky	

Ekologie – opakování, shrnující forma - používá správně základní ekologické pojmy - vyhodnotí správně základní ekologické vztahy, používá přesné ekologické termíny - dokáže objasnit důsledky termodynamických zákonů - porovná životní prostředí virů, bakterií, nižších a vyšších rostlin, bezestranných živočichů a strunatců - zhodnotí příčiny vzniku a zániku některých rostlinných a živočišných druhů - zhodnotí formy ochrany některých rostlinných a živočišných druhů - provede odpovídající rozbor zvoleného ekosystému	- definice ekologie - biotické a abiotické faktory životního prostředí - jarovizace a fotoperiodismus - biorytmy - plankton, nekton, litorál, bentos - pedologie, humus, edafon, zákon minima - limitující faktory života - ekologická valence - adaptabilita - extrémní životní prostředí některých bakterií (termofilní bakterie, H. pylori, halofylní bakterie aj.) - přírodní výběr - synantropní druh - endemický druh a kosmopolitní druh - relikt	fyzika – termodynamické zákony C.1 Osobnostní a sociální výchova C.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech C. 4 Environmentální výchova C. 5 Mediální výchova PC: reflexy jako reakce na podněty životního prostředí PC: organismus ve zdravém a narušeném životním prostředí PC: vývoj ekosystémů ČR

• zhodnotí, jak člověk využívá přírodní zdroje • analyzuje příčiny a důsledky globálních ekologických problémů • uvede příklady ochrany přírody a chráněných území v ČR • objasní, které podmínky vedou k zániku a které mohou vést ke vzniku nových druhů • analyzuje klady a rizika genových manipulací • uvede příklady druhů se širokou a úzkou ekologickou valencí • uvede a vysvětlí příklady adaptací organismů na různé abiotické faktory prostředí • vysvětlí vztah mezi vlastnostmi vody (teplotou, obsahem rozpuštěných plynů a minerálních solí) a množstvím biomasy ve vodě • uvede příklady vztahu délky dne a biologických rytmů rostlin a živočichů	• jedinec, druh, populace, společenstvo • monokultura • ekosystém, biom, biosféra • přirozené a umělé ekosystémy, dodatková energie • produkce a využití biomasy • ekoton • producenti, konzumenti, reducenti • význam řas a sinic • potravní pyramida • množivost, vitalita a mortalita • mezidruhové vztahy pozitivní a negativní • biotop, lokalita • koloběh a význam biogenních prvků pro život a v přírodě (zejména C, O, H, N, K, Ca, Mg, Fe, P, S) • voda, vlastnosti vody významné pro život a koloběh vody v přírodě • sukcese, klimax • kategorie ochrany přírody, krajina,	

• vysvětlí, proč savci z oblastí chladného klimatu mají obvykle kratší končetiny a další tělesné výběžky (nos, uši) než příbuzní savci z teplejších oblastí • vysvětlí pojem globální změny, globální problémy a globální řešení • vysvětlí příčiny vzniku ozónových děr a jejich význam • vysvětlí podstatu skleníkového efektu a jeho význam • uvede konkrétní příklady ničení korálových útesů, tropických deštných lesů, tajgy, tundry a jiných významných biotů a ekosystémů • vysvětlí příčiny, projevy a možné dopady eutrofizace vod • uvede příklady činností narušujících vodohospodářský režim krajiny	biokoridor, urbanizace, devastace • bioidikátory životního prostředí • globální problémy lidstva • ochrana přírody v ČR a ve světě	

• vysvětlí souvislosti mezi růstem lidské populace a vymíráním určitých druhů • vysvětlí, proč dochází v monokulturách k přemnožování některých parazitů a býložravců • uvede příklady civilizačních chorob spojených se znečišťováním prostředí a změnou způsobu života		

INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Oblast Informatika, informační a komunikační technologie (dále jen Informatika a ICT) prohlubuje u žáka schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení s cílem dosáhnout lepší orientaci v narůstajícím množství informací při respektování právních a etických zásad používání prostředků ICT.

Získané dovednosti umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech.

Vzdělávání v učebním předmětu Informatika směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a jejího uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích
- uplatňování algoritmického způsobu myšlení při řešení problémových úloh, včetně vytváření strategií řešení
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- využívání informačních a komunikačních technologií k celoživotnímu vzdělávání a vytváření pozitivních postojů k potřebám znalostní společnosti
- uvědomění si, respektování a zmírnění negativních vlivů moderních informačních a komunikačních technologií na společnost a na zdraví člověka, ke znalosti způsobů prevence a ochrany před zneužitím a omezováním osobní svobody člověka
- na porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací

V lednu 2007 se naše škola stala členem IT Academy v kategorii Microsoft Office Specialist. Členství v IT Akademii nám přineslo určité benefity, jako např. 50 licencí na program Microsoft Office, možnost využití e-learningu a možnost požádat o akreditaci testovacího střediska MOS. Škola se v červnu roku 2007 stala autorizovaným testovacím střediskem Microsoft Office Specialist. S příchodem nové verze Microsoft Office 2007 se tato certifikace přejmenovala na Microsoft Certified Application Specialist. Škola až doposud pravidelně

obnovuje členství v Microsoft IT Academy a pravidelně zde také probíhají Microsoft Office testy (nyní ve verzi MO 2016).

Ke zkouškám se žáci připravují celý školní rok během hodin informatiky. K dispozici mají odbornou terminologii, praktická cvičení a pretest. Samozřejmě všechny programy MS Office a také operační systém MS Windows jsou nainstalovány v obou počítačových učebnách v anglické verzi, což umožňuje pracovat v tomto uživatelském rozhraní.

Notebooková učebna PSJG disponuje také MacBook Air, tedy se na gymnáziu vyučuje informatika i v operačním systému MacOS. Znat a umět vhodným způsobem využít dva a více operačních systémů, tedy Windows a MacOS považujeme pro dnešní dobu velice důležité.

V neposlední řadě je na PSJG veden i seminář z informatiky, který je zacílen na přípravu studentů k maturitní zkoušce z informatiky a programování.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje v rozsahu 2 hodin týdně na nižším gymnáziu a v 1. – 2. ročníku vyššího gymnázia. Ve třetím a čtvrtém ročníku mají informatiku pouze žáci, kteří se rozhodli studovat informatickou větev. Těm jsou navíc ve třetím ročníku přidány 2 hodiny programování navíc, 2 hodiny Práce s počítači, klasická informatika má 4 vyučovací hodiny a ve čtvrtém ročníku 2 hodiny programování a 2 hodiny Práce na počítači ke stávajícím 2 hodinám ICT týdně navíc.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Informatika a výpočetní technik je tato:

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	2	2	2	2	4 inf	2 inf 2 Prv

Předmět Informatika je úzce spjat s ostatními předměty, zejména s matematikou, fyzikou, chemií, zeměpisem a biologií. S ohledem na zaměření školy je kladen velký důraz na výuku odborné angličtiny (předmět je částečně vyučován v anglickém jazyce a to v oblasti práce s programy MO). Ve výuce Informatiky jsou využívány mezipředmětové vztahy.

V předmětu se uplatní průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Komunikace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - systémové hledání mezi jevy a procesy
 - aktivní a efektivní spolupráce s jinými lidmi
 - získávání praktických dovedností pro osobní a pracovní život v otevřeném evropském prostoru
- Environmentální výchova
 - získání praktických dovedností a návyky pro běžné denní činnosti napomáhající ke zlepšení životního prostředí
 - propojení poznatků a dovedností z jednotlivých vzdělávacích oblastí a využívat je při řešení environmentální problematiky
- Mediální výchova
 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - Vnímání autora mediálních sdělení
 - Fungování a vliv médií ve společnosti
 - Tvorba mediálního sdělení
 - Práce v realizačním týmu

Vzdělávací obsah předmětu Informatika je rozdělen do tří tematických okruhů:

- digitální technologie
- zdroje a vyhledávání informací, komunikace
- zpracování a prezentace informací

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Informatika a informační a komunikační technologie (dále jen Informatika a ICT) na gymnáziu prohlubuje u žáka schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení

s cílem dosáhnout lepší orientaci v narůstajícím množství informací při respektování právních a etických zásad používání prostředků ICT. Oblast Informatika a ICT navazuje na oblast ICT v základním vzdělávání zaměřenou na zvládnutí základní úrovně informační gramotnosti, tj. na dosažení znalostí a dovedností nezbytných k využití digitálních technologií. Žák se seznámí se základními principy fungování prostředků ICT a soustředí se na pochopení podstaty a průběhu informačních procesů, algoritmického přístupu k řešení úloh a významu informačních systémů ve společnosti. Vzdělávací oblast Informatika a ICT vytváří platformu pro ostatní vzdělávací oblasti i pro mezipředmětové vztahy, vytváří žákovi prostor pro tvořivost, vlastní seberealizaci i pro týmovou spolupráci, zvyšuje motivaci k tvorbě individuálních i skupinových projektů, vytváří příležitost k rozvoji vlastní iniciativy žáků, prohlubuje jejich smysl pro inovativnost a iniciuje využívání prostředků výpočetní techniky a internetu k přípravě na vyučování a k celoživotnímu vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění zásadám ovládání a věcným souvislostem jednotlivých skupin aplikačního programového vybavení a k vhodnému uplatňování jejich nástrojů, metod a vazeb k efektivnímu řešení úloh;
- porozumění základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a k jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích;
- uplatňování algoritmického způsobu myšlení při řešení problémových úloh;
- využívání prostředků ICT k modelování a simulaci přírodních, technických a společenských procesů a k jejich implementaci v různých oborech;
- tvořivému využívání spektra možností komunikačních technologií a jejich kombinací k rychlé a efektivní komunikaci;
- využívání výpočetní techniky ke zvýšení efektivnosti své činnosti, k dokonalejší organizaci práce a k týmové spolupráci na úrovni školní, republikové a mezinárodní;
- využívání informačních a komunikačních technologií k celoživotnímu vzdělávání a vytváření pozitivních postojů k potřebám znalostní společnosti;

- využití možností výpočetní techniky a internetu k poznávacím, estetickým a tvůrčím cílům s ohledem ke globálnímu a multikulturnímu charakteru internetu;
- uvědomění si, respektování a zmírnění negativních vlivů moderních informačních a komunikačních technologií na společnost a na zdraví člověka, ke znalosti způsobů prevence a ochrany před zneužitím a omezováním osobní svobody člověka;
- získávání údajů z většího počtu alternativních zdrojů a odlišování informačních zdrojů věrohodných a kvalitních od nespolehlivých a nekvalitních;
- respektování a používání odborné terminologie informačních a počítačových věd;
- poznání základních právních aspektů a etických zásad týkajících se práce s informacemi a výpočetní technikou, k respektování duševního vlastnictví, copyrightu, osobních dat a zásad správného citování.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Časová dotace

Vyučovací předmět Informatika a ICT se vyučuje v následujícím rozsahu:

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta		
				H ⁸	P ⁹	I ¹⁰
Počet hodin	2	2	2	2	2	2

Vyučovací předmět Informatika a ICT se vyučuje pouze v informatickém zaměření v následujícím rozsahu:

Ročník	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	2	4	2

8 H – humanitní zaměření

9 P – přírodovědné zaměření

10 I – informatické zaměření

Předmět Programování se vyučuje pouze v informatickém zaměření v následujícím rozsahu:

Ročník	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	0	2	2

Předmět PcI (práce na počítači, praktická) se vyučuje pouze v informatickém zaměření a to v následujícím rozsahu:

Ročník	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	0	2	2

Předmět Seminář z informatiky se vyučuje pouze v informatickém zaměření a to v následujícím rozsahu:

Ročník	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	0	0	1

Mezipředmětové vazby

Předmět Informatika je úzce spjat s ostatními předměty, zejména matematikou, fyzikou, chemií, zeměpisem a biologií. Z ohledu na zaměření školy je kladen velký důraz na výuku odborné angličtiny (předmět je částečně vyučován v anglickém jazyce a to v oblasti práce s MO). Ve výuce Informatiky jsou mezipředmětové vztahy využívány.

Řada žáků během studia na PSJG má možnost složit testy a získat mezinárodní certifikáty MOS (Microsoft Office Specialist).

Průřezová témata

Průřezová témata tvoří povinnou součást vzdělávání. Promítají se nejen svým výchovným zaměřením, ale i obsahem do vzdělávacích oblastí (oborů) a pomáhají doplňovat či propojovat, co si žáci během studia osvojili. Pojetí a funkce průřezových témat příznivě ovlivňují i proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

V předmětu se uplatní průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**
 - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí;
 - umění komunikace;
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)**
 - systémové hledání souvislosti mezi jevy a procesy;
 - aktivní a efektivní spolupráce s jinými lidmi;
 - vytvoření vlastního názoru na základě osvojených informací;
 - získávání praktických dovedností pro osobní a pracovní život v otevřeném evropském prostoru.
- **Multikulturní výchova (MV)**
 - získat prostřednictvím vzdělávání v cizích jazycích a dalších předmětech vědomosti, praktické dovednosti a přehled o sociokulturním prostředí jiné jazykové oblasti.
- **Environmentální výchova (EV)**
 - získání praktických dovedností a návyky pro běžné denní činnosti napomáhající ke zlepšení životního prostředí;
 - propojení poznatků a dovedností z jednotlivých vzdělávacích oblastí a využívat je při řešení environmentální problematiky.
- **Mediální výchova (MEV)**
 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení;
 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality;
 - vnímání autora mediálních sdělení;
 - fungování a vliv médií ve společnosti;
 - tvorba mediálního sdělení;
 - práce v realizačním týmu.

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah předmětu Informatika je rozdělen na tři tematické okruhy:

- **digitální technologie;**
- **zdroje a vyhledávání informací, komunikace;**
- **zpracování a prezentace informací.**

Digitální technologie

Očekávané výstupy:

Žák

- ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT;
- využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh;
- organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití;
- orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe.

Učivo

- **informatika** – vymezení teoretické a aplikované informatiky;
- **hardware** – funkce prostředků ICT, jejich částí a periférií, technologické inovace,
- digitalizace a reprezentace dat;
- **software** – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelské prostředí;
- **informační sítě** – typologie sítí, internet, síťové služby a protokoly, přenos dat;
- **digitální svět** – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi;
- **údržba a ochrana dat** – správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat;
- **ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT** – ochrana zdraví, možnosti využití prostředků ICT handicapovanými osobami.

Zdroje a vyhledávání informací, komunikace

Očekávané výstupy:

Žák

- využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci;
- využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů;
- posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky.

Učivo

- **internet** – globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby na internetu;
- **informace** – data a informace, relevance, věrohodnost informace, odborná terminologie, informační zdroje, informační procesy, informační systémy;
- **sdílení odborných informací** – diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning;
- **informační etika, legislativa** – ochrana autorských práv a osobních údajů.

Zpracování a prezentace informací

Očekávané výstupy:

Žák

- zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu;
- aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů.

Učivo

- **publikování** – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování;
- **aplikační software pro práci s informacemi** – textové editory, tabulkové kalkulátory, grafické editory, databáze, prezentační software, multimedia, modelování a simulace, export a import dat;
- **algoritmizace úloh** – algoritmus, zápis algoritmu, úvod do programování.

Vzdělávací obsah po ročnících

Tercie - 2 hodiny týdně (66 hodin)

Předmět: Informatika a ICT

Literatura povinná: učebnice není potřeba

Tematický okruh: Digitální technologie

Učivo:

Výstupy:

**Základní
informační technologií**

pojmy

Žák rozumí pojmům informace, hardware a software.

Žák umí kriticky přistupovat k informacím a ověřovat informace z různých zdrojů.

Žák ovládá funkce myši a základy práce s klávesnicí.

Žák umí používat paměťová média (CD, DVD, Flash disk).

**Základy
v operačním systému**

práce

Žák umí správně zapnout a vypnout počítač, přihlásit se k pracovní stanici.

Žák rozumí a používá nabídky a nástroje operačního systému v anglickém jazyce, umí pracovat s okny, umí vytvářet složky a soubory, rozumí hierarchické struktuře složek a souborů v počítači.

Žák umí pracovat s Košem.

Žák umí ovládat některé uživatelské nástroje, dodávané s operačním systémem:

Kalkulačku – provést jednoduché výpočty.

Malování – namalovat jednoduchý obrázek, využívat nástroje a barvy, uložit obrázek.

Tematický okruh: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace

Učivo

Výstupy

**Internet a elektronická
pošta**

Žák umí vytvořit a odeslat zprávu, připojí k ní přílohu.

Přečte zprávu a otevře nebo uloží její přílohu.

Žák umí vyhledat informace pomocí klíčových slov, používá vyhledávače (Google, Seznam atd.).

Žák umí zobrazit zadanou adresu a přidat ji do Oblíbených položek.

Žák dovede pracovat s vybraným LMS, školní poštou, cloudem a informačním systémem.

Tematický okruh: Zpracování a prezentace informací

Učivo

Výstupy

Textový editor

Žák umí:

Pracovat s dokumenty – vytvářet, otvírat, ukládat dokumenty.

Úpravu a korekturu dokumentů – editování dokumentu, vyhledávání a nahrazování slov, kontrola pravopisu a gramatiky.

Změna vzhledu textu – změna vzhledu znaků, odstavců, vytvoření seznamu.

Práce s grafikou – vkládání obrázků, kliparty, tvary, smart arty.

Prezentovat informace v tabulce – vložení tabulky, použití stylů.

Žák dovede využívat citační normu ISO 690.

Elektronická prezentace

Žák umí:

Otevřít novou prezentaci – rychle vytvořit novou prezentaci, otevřít, uložit a zavřít prezentaci, vytvořit prázdnou prezentaci.

Práci se snímky – vytvoření snímků a vkládání textu, změna rozložení snímku, vkládání snímků z jiné prezentace.

Práce s textem na snímcích – přidání a editace textu, změna velikosti, zarovnání a řádkování, kontrola pravopisu.

Práce s předlohou snímků – prohlížení a formátování prezentací.

Práce s grafikou – vkládání a upravování klipártů, tvarů, smart artů.

Práce s animacemi – animace snímků, přidání přechodů, vkládání zvuků a videí.

Mezipředmětové vazby: Angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, biologie, matematika

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

Kvarta - 2 hodiny týdně (66 hodin)

Předmět: Informatika a ICT

Literatura povinná: učebnice není potřeba

Tematický okruh: Digitální technologie

Učivo:

Výstupy:

Základní pojmy informační technologií

Žák rozumí pojmům data, komunikace, informace, informační technologie.

Žák rozlišuje vstupní a výstupní zařízení počítače.

Základy práce v operačním systému

Žák umí používat nabídku Start a Hlavní panel.

Žák umí otevřít a ovládat okno složky a dokumentu, umí je zobrazit, seřadit dle zadaných kritérií

Umí přepínat mezi otevřenými okny.

Rozlišuje typy souborů.

Umí je vyhledat.

Žák umí ovládat některé uživatelské nástroje, dodávané s operačním systémem:

Windows Media Player – spustit hudební soubor, najít stopu, vyhledat požadovaný soubor v knihovně.

Tematický okruh: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace

Učivo	Výstupy
Internet a elektronická pošta	Žák umí pracovat s elektronickou poštou – došlá a odeslaná pošta, umí vymazat zprávy, přeposlat zprávu. Umí vyhledat informace na portálech, vyhledat spoje.

Tematický okruh: Zpracování a prezentace informací

Učivo	Výstupy
Excel	Vytvoření a upravení sešitů, pracovních listů Přizpůsobení okna programu Excel Nastavení sešitu Provádění výpočtů s daty

Mezipředmětové vazby: Angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, biologie, fyzika

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

Kvinta - 2 hodiny týdně (66 hodin)

Předmět: Informatika a ICT

Literatura povinná: učebnice není potřeba

Tematický okruh: Digitální technologie

Učivo:	Výstupy:
Základní pojmy informačních technologií	Žák rozeznává zdroje informace. Zná historie počítačů. Zná HW počítače a jeho základní komponenty.

Rozeznává druhy programů.

Zná základní pojmy z oblasti digitální reprezentace dat a přenosu informací.

Ochrana dat a legální software Žák zná základní právní aspekty užívání softwaru, druhy programů podle licence, základy počítačové etiky.

Práce s aplikacemi Práce s aplikací Geogebra, její užití pro matematiku.

Tematický okruh: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace

Učivo

Výstupy

Internet a elektronická pošta

Žák umí pracovat s internetovým prohlížečem, zná a ovládá ovládací prvky a nástroje programu.

Žák umí pracovat s elektronickou poštou a chápe principy fungování el. pošty.

Umí vytvářet kontakty, uložit rozepsané či doručené zprávy.

Používá vyhledávače při zjišťování konkrétních informací či a trasy na mapě.

Žák ovládá základy práce v jazyce HTML a umí vytvořit triviální webové stránky.

Žák umí kriticky přistupovat k informacím a ověřovat informace z různých zdrojů.

Tematický okruh: Zpracování a prezentace informací

Učivo

Výstupy

Textový editor

Žák je schopen:

Práce s dokumentem – otevření existujícího dokumentu a rozhodnutí kdy a jak jej použít.

Úprava a korektura dokumentu – použití zkratk textu, nalezení nejlepšího slova, uspořádat odstavce.

Změna vzhledu textu – formátování psaného textu, vytvoření a modifikování stylů, vytvoření odrážek, číslování a více úrovněových seznamů.

Práce s rozložením stránky – změna rozvržení stránky, orientace textu, vložení záhlaví a zápatí, page numbers, data a času.

Tisk dokumentů – náhled a tisk dokumentů.

Práce s grafikou – změna barevných režimů obrázků, stylů, efektů, vkládání a úprava Word artů, vkládání grafů a formátů MS Excel.

Prezentování informací v tabulkách a sloupcích – kreslení tabulek, třídění dat v tabulkách, použití formulářů, vytváření sloupců, vkládání konců, tvorba iniciál, vytváření tabulkových seznamů.

Uspořádání dokumentů – aplikování témat, vkládání a úpravy titulních stran, rychlé části.

Práce s poznámkami – vytváření a úprava tabulky s obsahem, vkládání tabulek pod čarou a vysvětlivek, vytváření titulků.

Spolupracovat s ostatními – sledovat a řídit změny dokumentů, přidávat a prohlížet komentáře, porovnávat a slučovat dokumenty, chránit dokumenty heslem, prostřednictvím emailu odeslat dokument k prohlížení.

Práce s webovým dokumentem – vytvoření a úprava webového dokumentu, přidání záložek a hypertextových odkazů.

Práce s hromadnou korespondencí – vytvoření popisků.

Práce se styly – rychlé formátování textů a odstavců; používání stylů.

Práce s grafikou – vkládání a úprava obrázků, tvarů, smart artů; vkládání tabulek.

Prezentování informací v tabulkách – vkládání a úprava tabulek, aplikování tabulkových stylů, vkládání rychlých tabulek.

Uspořádání dokumentů – změna pozadí dokumentů, aplikování ohraničení, barvy stránky.

Elektronická prezentace

Žák je schopen:

Vytvořit novou prezentaci – vytvořit prezentaci na základě obsahu, vytvořit prezentaci na základě vzhledu, vytvořit prezentaci podle předlohy.

Práci se snímky – vytvoření nového rozvržení snímku, přeskupení prezentace, vložení poznámek pro prezentujícího.

Práce s obrysy – formátování textu, importování dat z Wordu, exportování dat do Wordu.

Práce se snímky – vytváření nových šablon snímků.

Práce se vzhledem šablon – vytváření vzhledu prezentace, uložení prezentace jako šablony.

Práce s barvami – změna barevného schématu prezentace, přepnutí do jiného barevného schématu, vytváření nového barevného schématu, barvení a stínování pozadí snímku.

Práce s grafikou – kreslení a úprava tvarů, změna vzhledu tvaru, zarovnání, seskupení a odskupení tvarů.

Práce s tabulky a grafy – vkládání a úprava tabulek a grafů.

Práce s animacemi – vytvoření vlastních animací.

Práce s odkazy – vytváření hyperlinků, použití akčních tlačítek.

Spolupráce s ostatními – revize a sledování změn prezentace, přidání komentářů, ochrana prezentace heslem, poslání prezentace k prohlížení.

Tisk prezentace – přidání záhlaví a zápatí, náhled prezentací, poslání prezentací k tisku.

Nastavení prezentace – nastavení prezentování, přidání časování, přizpůsobení způsobu prezentování.

Mezipředmětové vazby: Angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, biologie, fyzika

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

Sexta (humanitní, přírodovědná) - 2 hodiny týdně (66 hodin)

Předmět: Informatika a ICT

Literatura povinná: učebnice není potřeba

Tematický okruh: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace

Učivo

Výstupy

SW licence

Žák získá prohloubení znalostí v oblasti licencí a jejich užití.

Systémy pro vyhledání informací

Žák prohloubí znalosti v oblasti získávání relevantních informací skrze digitální technologie, multimédia a webové zdroje.

Tvorba webu

Využívat různé zdroje pramenů a literatury.

Žák získá znalosti, jak pracovat s WYSIWYG editorem a prakticky si ověřit i možnosti redakčního systému pro tvorbu vlastního webu či portfolia.

Tematický okruh: Digitální technologie

Učivo

HW a SW

Výstupy

Žák získá ucelené informace o HW a SW, jejich rozdílů a základů práce, funkčnosti s důrazem na praktické znalosti práce se vstupními i výstupními zařízeními.

Tematický okruh: Zpracování a prezentace informací

Učivo

Tabulkový kalkulátor

Výstupy

Žák je schopen:

- Vytvářet a upravovat pracovní sešity, pracovní listy
- Upravovat vlastní okno Excelu
- Nastavovat sešit
- Provádět výpočty s daty
- Měnit vzhled dokumentu
- Zaměřit se na konkrétní údaje použitím filtrů
- Kombinovat data z různých zdrojů
- Měnit pořadí dat
- Vytvářet dynamické seznamy s kontingenčními tabulkami
- Vytvářet a upravovat grafy
- Tisknout seznamy dat, části dat ze seznamu, grafy
- Práce s jinými Microsoft Office programy
- Práce s daty z databáze
- Spolupracovat s kolegy

Mezipředmětové vazby: Angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, biologie, fyzika

Průřezová témata: OSV, MV, MEV

Sexta (informatická) - 2 hodiny týdně (66 hodin)

Předmět: Informatika a ICT

Literatura povinná: učebnice není potřeba

Tematický okruh: Digitální technologie

Učivo:

Výstupy:

Vliv práce s počítačem na tělesné zdraví

Žák rozumí pojmu ergonomie

Zná rizika práce s počítačem jak pro zdraví.

Rozumí, jaká jsou rizika pro životní prostředí při likvidaci počítačového odpadu.

Zná problémy práce s počítačem pro lidi s handicapem.

Základy práce v operačním systému

Žák umí připojovat síťové jednotky, tiskárny, zjišťovat informace o uživateli.

Umí nastavit lokální složky jako sdílené, je schopen nastavit zabezpečení a oprávnění pro uživatele.

Zná možnosti formátování diskových jednotek.

Žák je schopen změnit výchozí nastavení pracovního prostředí, přizpůsobení vlastním potřebám.

Umí vytvářet uživatelské účty a skupiny.

Rozumí a je schopen měnit místní a jazykové nastavení, nastavení klávesnice, myši.

Zná možnosti ukládání dat (a to okrajově i v HW).

Tabulkový procesor

Žák dovede popsat strukturu tabulky a vysvětlit princip funkce tabulkového procesoru;

Žák umí vysvětlit a používat relativní a absolutní adresaci buněk v rámci souboru i mezi soubory;

Umí sestavit vzorec, respektovat prioritu operátorů a určovat argumenty funkcí;

Umí vytvářet složitější vzorce a vnořené funkce;

Dovede provádět komplexní výpočty vyžadující postupné kroky, využívat mezivýsledky;

Umí využívat speciální funkce a pracovat s buňkami a tabulkami.

Žák ovládá oblast vizualizace dat a tvorbu a editaci grafů;

Žák dovede využít automatizace úkonů pomocí maker.

Žák zná základ jazyku Visual Basic for Applications (VBA), který je schopen využít v Excelu.

Hardware

Žák zná následující díly počítače, jejich parametry, konstrukci, princip práce:

Procesor

Operační paměť

Pevný disk, SSD disk

Grafická karta

Zvuková karta a reproduktory

Síťová karta

Základní deska

Optické mechaniky CD a DVD

Paměťové karty a USB disky

Skříň počítače a napětí zdroje

Komunikační rozhraní (porty)

Vstupní a výstupní zařízení

Klávesnice, myš a tablet

Monitor a LCD display

Tiskárny

Skenery

Digitální fotoaparát

Baterie a akumulátory

Typy PC systémů

Tematický okruh: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace

Učivo

Výstupy

Internet a elektronická pošta

Žák umí vyhledávat informace v síti Internet za použití rozšířených vyhledávacích technik.

Je schopen změnit nastavení internetových prohlížečů tak, abychoom byli co nejvíce chráněni a zároveň si zachovali co největší uživatelské pohodlí, význam digitálních certifikátů.

Umí kopírovat a ukládat obrázky a text z Internetu.

Využívá možnostmi komunikace přes web pomocí různých webových chatů, diskusního fóra, popřípadě různých komunikačních programů.

Sociální sítě a jejich užití.

PC kriminalita.

Tematický okruh: Zpracování a prezentace informací

Učivo

Výstupy

Tvorba webových stránek

Žák zná základní tagy HTML, umí vytvořit strukturu webové stránky, rozumí kaskádovým stylům. Dovede vytvořit jednoduchý web skrze WYSIWYG editor.

Umí vytvořit stránky s textem a formátovat text pomocí CSS stylů.

Je schopen vložit obrázky a odkazy do webových stránek

Umí vytvářet a upravovat tabulky.

Umí pracovat s vrstvami.

Je schopen vytvářet rámy a rámové sety, formuláře.

Umí přidávat soubory médií do dokumentů.

Rozumí principu chování a umí s nimi pracovat

Umí publikovat projektu na Internetu.

Práce s vybraným software

Typografický (sázecí) software LaTeX.

Mezipředmětové vazby: Angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, biologie, fyzika

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV, EV

Septima (informatická) - 4 hodiny týdně (132 hodin) + 2 hodiny programování + 2 hodiny práce na počítači

Předmět: Informatika a ICT

Literatura povinná: učebnice není potřeba

Tematický okruh: Digitální technologie

Učivo:

Výstupy:

Hardware a architektura počítače

Umí popsat architekturu počítače.
Zná základní vývoj počítačů a počítačových strojů, zná jednotlivé generace počítačů.
Umí rozlišit typy počítačových systémů.

Pokročilejší funkce v operačním systému

Žák umí instalovat či odinstalovat programy, či součástí Windows.
Rozumí zařízením Plug and Play, je schopen instalovat ovladače.
Umí konfigurovat Hlavní panel podle vlastních představ.
Je schopen vytvořit panely Adresa, Snadné spuštění, umí umístit na něj ikony programů, přidat zástupce programu do nabídky START.
Rozumí pojmům komprimace a zálohování.
Zná a umí používat nástroj Obnova systému.
Zná a používá systémové nástroje.
Umí instalovat OS a spravovat jej.
OS a mobilní OS.

Programové vybavení počítače

Žák umí instalovat či odinstalovat programy, či součástí Windows.
Rozumí zařízením Plug and Play, je schopen instalovat ovladače.
Žák zná různé operační systémy a dovede je odlišit;

Žák rozumí pojmu souborový systém;
Žák zná a umí využít současné mobilní operační systémy;
Rozumí pojmům komprimace a zálohování.
Zná a používá systémové nástroje.

Tematický okruh: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace

Učivo

Výstupy

Internet a elektronická pošta

Žák rozumí pojmům počítačové viry, červi, spamy, firewall.
Zná historií počítačových virů, jejich rozdělení, jednotlivé typy
Zná způsoby přenosu viru mezi počítače.
Ví, jak se viry projevují
Zná možnosti ochrany před počítačovým virem
Umí používat antivirové programy
Sítě a jejich bezpečnost.

Počítačové sítě a internet

Rozumí, k čemu slouží počítačové sítě.
Zná a rozlišuje rozdělení sítí na LAN, WAN, MAN, Intranet, Extranet, Internet.
Zná sítě typu STAR, RING, BUS, jejich výhody a nevýhody.
Rozumí síťovému hardwaru – z čeho se skládá, typy.
Rozumí síťovému softwaru – funkce, typy.
Rozlišuje síťové protokoly.
Rozumí konfiguraci sítí typy klient – server a peer to peer.
Zná a umí popsat části PC sítě; dovede dělit PC sítě a zná a umí popsat síťové technologie.
Orientuje se v pojmech intranetu a extranetu.
Rozumí principům netikety, zná pojmy darknet a darkweb a umí je vysvětlit ve vztahu k fungování internetu.

Tematický okruh: Zpracování a prezentace informací

Učivo

Výstupy

Počítačová grafika

Žák zná základní formáty počítačové grafiky.

Umí základní operace s obrázkem

Umí upravit kvality obrázku.

Rozlišuje a umí aplikovat filtry

Umí pracovat s textem, vrstvami

Umí retušovat.

Používá kreslicí nástroje a tvary.

Algoritmizace

a Žák rozumí základním principům algoritmizace.

programování

Ví co je to programování, rozlišuje programovací jazyky,

Zná základy algoritmů a umí algoritmy použít, navrhnout.

Modelování aplikace

Úvod do modelování aplikace a objektově orientované modelování.

Mezipředmětové vazby: Angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, biologie, fyzika

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV

Oktáva (informatická) - 2 hodiny týdně (56 hodin) + 2 hodiny programování (56 hodin) + 2 hodiny práce na počítači (56 hodin) + 1 hodina maturitního semináře (28 hodin)

Předmět: Informatika a ICT

Literatura povinná: učebnice není potřeba

Tematický okruh: Digitální technologie

Učivo:

Výstupy:

Počítačové sítě

Žák ví, k čemu slouží počítačové sítě.

Zná a rozlišuje rozdělení sítí na LAN, WAN, MAN, Intranet, Extranet, Internet.

Zná sítě typu STAR, RING, BUS, jejich výhody a nevýhody

Rozumí síťovému hardwaru – z čeho se skládá, typy

**Pokročilejší
v operačním
software**

**funkce
systému,**

Rozumí síťovému softwaru – funkce, typy
Rozlišuje síťové protokoly
Rozumí konfiguraci sítí typy klient – server a peer to peer
Rozumí pojmům IP adresa, doména, sdílení složek a souborů.
Umí připojovat připojit počítač k doméně.
Umí sdílet disky, složky a soubory s ostatními uživateli sítě.
Umí pracovat s nástrojem Správce zařízení, rozumí pojmu hardwarový profil, registry.
Oblasti užití SW a Informatiky.
Současnost a blízká budoucnost.
SW není součást PC.
Různé typy licencí.

Tematický okruh: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace

Učivo

Výstupy

**Internet a elektronická
pošta**

Žák rozumí pojmům klíčová slova, metadata, validita, data a informace, relevance, věrohodnost informace.
Zná globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby na internetu.
Platební nástroje internetu, kryptoměny.
Multimediální tvorba a digitalizace.
Tvorba dynamického webu.

Tematický okruh: Zpracování a prezentace informací

Učivo

Výstupy

**Algoritmizace
programování**

a Zná principy strukturovaného a objektového programování, umí v základu využít vybraný programovací jazyk (například Java), případně navrhnout jednoduchý program ve vybraném SW.

Databázové systémy

Vývoj mobilní aplikace ve vybraném programovacím jazyku.

Práce se síťovými webovými aplikacemi.

Žák zná základní pojmy spojené s databázemi.

Žák je schopen:

Vytvoření databáze Access

Vytvoření a úprava tabulek

Definovat a vytvořit typy polí

Změnit vlastnosti pole

Vytvořit a upravit vazby

Vytvořit a upravit dotazy

Spravovat formuláře

Přidávat a upravovat formulářům ovládací prvky a vlastnosti

Vytvářet sestavy

Vytvoření stránky s daty

Zadávat, upravovat a odstraňovat záznamy

Importovat data do Accessu

Upravit rozvržení

Formátovat stránky

Řadit záznamy

Filtrovat záznamy

Identifikovat a upravit závislosti objektů

Zobrazit objekty a obrazová data

Tisk databázových objektů a dat

Exportovat data z Accessu

Zálohovat databázi

Opravit databázi

Počítačová grafika

Žák ovládá základy PC grafiky, zná základní formáty grafických souborů a prohlížečů obrázků;

Žák zná základní zásady úpravy grafických dokumentů a kompozice stránky a dokumentu;

Žák dovede pracovat s vybranými grafickými editory, umí pořizovat a upravovat digitální fotografie a své výtvary umí vhodně prezentovat na webu.

Opakování všech probraných celků a příprava k maturitě v rámci semináře k maturitě.

Mezipředmětové vazby: Angličtina, český jazyk a literatura, zeměpis, biologie, fyzika

Průřezová témata: OSV, MV, VMEGS, MEV, EV

Způsoby a kritéria hodnocení: Průběžné hodnocení žáka může být prováděno na základě písemného testu, písemné práce, samostatné práce, ústního zkoušení, aktivit, domácího úkolu, referátu, projektu, soutěže. Kritériem úspěšnosti je jednak absolutní hodnota výkonu (počet získaných bodů, procento správných odpovědí, kvalita samostatné práce, apod.) a jednak pokrok, jaký žák učinil (kompetence). V potaz je brána také celková aktivita žáka v hodinách.

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obory Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Cílem předmětu je vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu. Vede žáky ke schopnosti zařadit pohybovou aktivitu do denního režimu. Motivuje žáky být aktivní v osobním životě a předcházet tak negativním dopadům nenaplněného času.

V rámci vzdělávacího předmětu Tělesná výchova se žáci učí spolupráci, předvídavosti, tvořivosti, odpovědnosti, úctě k sobě i druhým, organizačním dovednostem, jsou vedeni k vytrvalosti a překonávání překážek. Uplatňují získané znalosti a dovednosti v různých pohybových situacích. V rámci předmětu Tělesná výchova žáci získávají schopnost poznat a porovnat úroveň své pohybové zdatnosti, kterou v potřebných oblastech cíleně rozvíjejí.

Důležitým momentem osvojování pohybových dovedností, na který Tělesná výchova klade důraz, je prožitek z pohybu. Díky němu žák poznává význam pohybové aktivity pro rozvoj fyzické i psychické vyrovnanosti své osobnosti.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti a preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (psychické, fyzické i sociální) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednost odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

V rámci vzdělávacího předmětu Tělesná výchova se vzdělávací obor Výchova ke zdraví prezentuje zejména při praktické činnosti žáků. Mezi stěžejní očekávané výstupy žáka patří:

- respektuje pravidla soužití a pozitivní komunikací přispívá k utváření kladných mezilidských vztahů
- uvede příklady vlivu členů skupiny na kvalitu sociálního klimatu z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech souvislost mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; posoudí způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých

- usiluje o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor na otázky zdraví a jeho podpory
- dává do souvislosti způsob stravování s rozvojem civilizačních chorob; uplatňuje zdravé stravovací návyky
- svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě v relaci k pravidlům zdravého životního stylu
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím
- reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- odpovědně se chová v situacích ohrožujících zdraví; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Žáci se seznamují s problematikou zdraví a jeho ochrany i během praktického vyučování. Dochází k úzkému prolínání se vzdělávacími předměty Občanská výchova a Biologie a dalšími předměty.

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako povinný předmět v rozsahu 2 hodiny týdně.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Tělesná výchova je tato:

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	2	2	2	2	2	2

Vzhledem ke značnému mezipohlavnímu rozdílu ve fyziologických dispozicích, pohybových schopnostech a dovednostech výuka žáků různých pohlaví probíhá odděleně. Jsou vytvořeny samostatné skupiny chlapců a dívek.

Pro rozvoj a zdokonalení sportovních a pohybových dovedností žáků je v době mimo vyučování žákům k dispozici specializovaný Sportovní klub.

Žáci se zúčastňují různých sportovních turnajů a sportovních akcí.

Obsahové vymezení

Přestože je vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova rozpracován do jednotlivých ročníků, je rozdělen do tematických bloků, které se meziročně opakují a postupně úměrně rozšiřují podle pohybového rozvoje žáků.

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova je rozčleněn do tří základních tematických bloků:

- atletika
- sportovní gymnastika
- sportovní hry

Je doplněn o pohybové hry, výuku bruslení a ledního hokeje, golf.

V hodinách Tělesné výchovy jsou využívány též prvky zdravotní tělesné výchovy.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu a vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, která zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova (Výchova ke zdraví), do níž je zahrnuta i Zdravotní tělesná výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových schopností, možností a zájmů, na druhé straně k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu a prožitek. Pohybové vzdělání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků (nižší stupeň) k činnosti řízené a orientované na složitější a náročnější činnosti, techniku a herní kombinace, přinášející vyšší fyzické zatížení (vyšší stupeň). Cílem je, aby si žáci navykli zařazovat pohybovou činnost do denního režimu pro uspokojování pohybových zájmů i potřeb, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci, kompenzaci zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

Předmět tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících gymnázia, hodinová dotace je dvě hodiny týdně. Výuka je realizována převážně formou vyučovací hodiny. Výuka probíhá v pronajatých prostorech TJ Sokol Hradec Králové (hala, tělocvična, velká judo tělocvična, malá judo tělocvična, posilovna, venkovní atletický stadion), občas se využívá přilehlý park. Dále se

navštěvují specializovaná sportoviště, např. bazén, zimní stadion, squash centrum, atd. Je organizován lyžařský a snowboardový kurz (kvinta), kurz golfu, bruslení.

Předmět Tělesná výchova zahrnuje tato průřezová témata:

- 1) Osobnostní a sociální výchova
 - a) Osobnostní rozvoj
 - rozvoj schopností poznávání
 - sebepoznání, sebepojetí
 - seberegulace, sebeorganizace
 - psychohygiena
 - kreativita
 - b) Sociální rozvoj
 - komunikace
 - kooperace
 - c) Morální rozvoj
 - řešení problémů, rozhodovací schopnosti
 - hodnoty, postoje
- 2) Multikulturní výchova
 - a) lidské vztahy
- 3) Environmentální výchova
 - a) lidské aktivity a problémy životního prostředí
 - b) vztah člověka k přírodě
- 4) Člověk a zdraví

Předmět Tělesná výchova spojuje obory Tělesná výchova a Výchova ke zdraví ve všech ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- seznamuje s požadovaným pohybovým úkolem,

- pomáhá při nacházení optimálního vyladění v rámci fyzické a psychické připravenosti na daný úkol,
- vyžaduje aktivní přístup k individuálnímu zlepšování v jednotlivých pohybových dovednostech.

Žák:

- poznává vlastní pohybové schopnosti a jejich individuální aktivní rozvoj,
- prožívá souvislosti mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou,
- systematicky sleduje vývoj vlastní fyzické zdatnosti.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- dává žáku zpětné vazby k vykonávaným činnostem,
- vytváří prostor pro diskusi při hledání optimálního řešení v neúspěšných činnostech.

Žák:

- přemýšlí o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění,
- hledá vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- seznamuje s pracovní hierarchií sportovců při sportovních hrách,
- nastiňuje možnosti vstupování do rolí při sportu,
- pořizuje záznamy a obrazové materiály ze sportovních činností a jejich prezentace.

Žák:

- vyslechne a přijímá pokyny vedoucího družstva,
- otevírá prostor k diskusi o taktice družstva,
- pořizuje záznamy a obrazové materiály ze sportovních činností a jejich prezentace.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- seznamuje s pravidly sportu a historií,
- umožňuje outdoor trénink a stmelování kolektivu při tvořivých hrách zaměřených na zlepšení spolupráce uvnitř skupiny.

Žák:

- dodržuje pravidla fair play,
- prezentuje a podporuje myšlenky olympijského hnutí,
- rozvíjí spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva,
- rozděluje a přijímá úkoly v rámci sportovního družstva.

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje aktivní sportování,
- objasní a podává příklady potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách,
- poskytuje první pomoc při úrazech lehčího charakteru,
- seznamuje se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin.

Žák:

- aktivně uplatňuje získané dovednosti pro svůj zdravý rozvoj,
- umí podat první pomoc při úrazech,
- odmítá jakékoliv návykové zdraví škodlivé látky.

Kompetence pracovní

Učitel:

- uvádí příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě,
- vyhledává možná rizika při pohybových činnostech a hledá cesty jejich minimalizace,
- zpracovává a prezentuje naměřené výkony.

Žák:

- zná a dodržuje pravidla fair play ve sportu i v životě,
- je si vědom možných rizik při sportování, aktivně se snaží tato rizika minimalizovat,
- je schopen změřit, zaznamenat a zhodnotit sportovní výsledky a orientuje se v zápisech o utkáních.

Vzdělávací obsah předmětu

Učivo	Očekávané výstupy	Hodnocení, realizace	Průřezová témata, kompetence
Gymnastika			

Akrobacie – skoky na místě a z místa, rovnovážné polohy ve stojích, kotouly vpřed, vzad, letmo, stoj na lopatkách, stoj na hlavě, stoj na rukou, vazby a sestavy z osvojených cvičebních tvarů	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Sestava s využitím základních vyučovaných cviků. Hodnocení slovní	OSV-rozvoj schopností poznávání Kompetence k řešení problémů
Přeskok - skoky s odrazem na trampolínce, roznožka přes kozu nadél, skrčka přes kozu našír, (odbočka).	Užívá správné názvosloví na úrovni cvičence. Orientuje se		
Hrazda - po ramena - náskok do vzporu - zákmihem seskok, výmyk- ze svisu stojmo odrazem jednonož a obounož, podmet, toč vzad	v základních sportovních disciplínách (pravidlech a technice). Zvládá poskytování záchrany a dopomoci při osvojovaných cvicích.		
Rytmická gymnastika, pořadová cvičení	Oktávy- zvládají slavnostní nástup na maturitní ples + předtančení s		

	hudbou		
Atletika			
Běhy - speciální běh. Cvičení, běžecké starty, běh na 100 m, běh 1500 m (800m D) na dráze.	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Porovnání výkonů jednotlivých žáků. Slovní hodnocení zvládnutí techniky.	OSV-rozvoj schopností poznávání Kompetence k řešení problémů
Skoky - speciální skokanská cvičení, do dálky z rozběhu, do výšky - flop			
Hody - granátem z rozběhu na dálku	Žák je schopen aktivně přijímat zpětnou vazbu od vyučujícího. Chápe a naplňuje fáze vyučovací hodiny.		
Sportovní hry (mimo jiné florbal, squash, florbal, freesbee, ...)			
Fotbal (ch) - utkání jako základ diagnostiky herního výkonu a aplikace herních	Jedná při hře v duchu fair play.	Slovní hodnocení zvládnutých dovedností při hře i mimo ni.	OSV-rozvoj schopností poznávání, kreativita,

prvků ve hře - podle upravených nebo zjednodušených podmínek, HCJ - uvolňování, nabíhání, obsazování prostoru bez míče, uvolňování s míčem, zpracování míče, vedení míče, přihrávka po zemi vnitřním nártem, střelba z místa po vedení míče, zpracování míče, rozestavení kolem hráče s míčem, přechod z obrany do útoku a zpět.	Zvládne v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře. Vykazuje v rámci školního roku individuální zlepšení v osvojovaných dovednostech. Zvládne základní údržbu náčiní.		kooperace, komunikace Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální
Basketbal - utkání jako základ diagnostiky herního výkonu a aplikace herních prvků ve hře - podle upravených nebo zjednodušených podmínek. HCJ - uvolňování bez míče a s míčem, driblink,	Respektuje výroky rozhodčího. Upraví hřiště a jeho okolí před utkáním i po utkání.		

příhrávka obouruč a jednoruč, střelba obouruč (jednoruč) z místa a po pohybu, trestný hod, rozskok, obsazování hráče s míčem, útočný systém založený na rozestavění hráčů bez míče kolem hráče s míčem.	Dodržuje bezpečnost práce v hodinách.		
Volejbal - utkání jako základ diagnostiky herního výkonu a aplikace herních prvků ve hře, HCJ - odbíjení obouruč vrchem, spodem, nahrávka podél sítě, spodní podání v čelném postoji, příjem podání.			
Úpoly			
Přetahy, přetlaky, úpolové odpory, úpolové hry, sledování soupeře, pohyb reagující na pohyb soupeře.	Uvědomuje si význam sebeobránných cvičení a své možnosti při střetu s protivníkem.		Osv-rozvoj schopností poznávání Kompetence k řešení problémů
Výkonnostní			

testy			
Skok z místa Šplh Shyby Přeskok přes švihadlo Přesah Leh-sed	Vykazuje zlepšení v testovaných cvičeních.	Porovnání výkonů jednotlivých žáků.	Osv- sebepoznání
Bruslení			
Jízda vpřed, jízda vzad, zastavení, překládání vpřed, vzad, změny směru jízdy.	Zvládá základní techniky a dovednosti. Dbá na bezpečnost při bruslení.	Slovní hodnocení zvládnutých dovedností. Zařazeno dle podmínek.	Osv-rozvoj schopností poznávání Env-vztah člověka k prostředí
Plavání			
Prsa, kraul, znak, startovní skok	Uvědomuje si zdravotní význam plavání. Zvládne alespoň jeden plavecký styl a startovní skok. Zná hygienická pravidla, pravidla bezpečnosti při plavání a	Slovní hodnocení zvládnutých dovedností. Zařazeno dle podmínek.	Osv-rozvoj schopností poznávání Env-vztah člověka k prostředí

	dodržuje je.		
Posilování			
Posilovací, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení	Chápe účinky jednotlivých cvičení. Zná některá cvičení pro kompenzaci jednostranného zatížení a pro správné držení těla. Dbá na bezpečnost při práci s posilovacími stroji.	Posilovna- kruhový provoz	Osv- rozvoj schopností poznávání
Lyžování, snowboarding			
Sjezdové lyžování (smýkaný a řezaný oblouk), běžecké styly, základy snowboardingu, historie lyžování, výstroj a výzbroj, nebezpečí hor, první pomoc	Zná základní pojmy a dodržuje pravidla bezpečnosti při pohybu na horách. Zvládá základní lyžařské a	kvinta Týdenní kurz lyžování a snowboardingu	Osv-rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, sebeorganizace, psychohygiena, komunikace, kooperace, řešení problémů

	snowboardové techniky. Správně používá výstroj a výzbroj a ochranné pomůcky. Umí poskytnout první pomoc.		Mv-lidské vztahy Env-lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k přírodě

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti

odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova, které je zařazeno do výuky všech předmětů. V předmětech Biologie a Občanská výchova je oblast Člověk a svět zdraví integrována s oblastí Člověk a příroda. Předmět Tělesná výchova spojuje obory Tělesná výchova a Výchova ke zdraví ve všech ročnících.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Očekávané výstupy

Žák

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím

- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Učivo

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

- vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
- Změny v životě člověka a jejich reflexe
- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

Zdravý způsob života a péče o zdraví

- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy

- vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
- ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
- auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případech dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt

- ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

Hodnota a podpora zdraví

- celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

Osobnostní a sociální rozvoj

- sebezpoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
- seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

ESTETICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět Estetická výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a jeho cílem je kultivace žáka, který by neměl být zaměřen jen na hodnoty materiální, ale i duchovní a to nejen v oblasti racionální, ale i emocionální. Důraz je kladen na vyrovnavání obou složek v dějinách výtvarné kultury, porovnávání přístupů k chápání vnímání vizuálních zobrazení ve vývoji umění a objevování estetických hodnot.

Estetická výchova umožňuje žákům seznámit se s různými kulturami a jejich pohledem na svět v historii i v současnosti a reflektovat na ně vlastní tvorbou. Výtvarnou činností by si žáci měli jít fantazii, prohlubovat citlivost a empatii, rozvíjet prostorovou představivost a získat praktické dovednosti a správné pracovní návyky. Využíváním různých výtvarných technik se žáci mají seznámit s praktickými pracovními postupy a hledat originální řešení a vlastní výraz. Výtvarná výchova podporuje kreativitu a individualitu a jejich projekci do sociální skupiny.

Vzdělávání v estetické výchově je zaměřeno:

- na chápání důležitosti duchovního vývoje člověka
- na osvojení pojmů v oblasti umění
- na rozvoj fantazie, kreativity a originality
- na pochopení zákonitostí vývoje v dějinách výtvarné kultury

Časové, organizační a obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Estetická výchova se vyučuje v rozsahu 1 hodina týdně v tercii a 2 hodin týdně jak v kvartě, tak v kvintě a sextě. V humanitním zaměření jsou zařazeny Dějiny kultury v rozsahu 2 h týdně v septimě a oktávě. Výuku estetické výchovy doplňuje v kvintě část Výtvarné konstruování (1 hodina týdně).

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Estetická výchova je tato:

Ročník	Tercie	Kvarta	Kvinta	Sexta	Septima	Oktáva
Počet hodin	1	2	2	2	0 2 volitelné	0 2 volitelné

Předmětem prolínají všechna průřezová témata, nejvíce je zastoupena Osobnostní a sociální výchova, kde je kladen důraz na kreativitu, komunikaci, poznávání lidí i sebe, tvoří se hodnoty a postoje.

Vzdělávací obsah předmětu Estetická výchova je rozdělen na tematické okruhy:

- Dějiny umění (orientace v daném období vývoje lidské výtvarné kultury)
- Lidé v kulturách a historických epochách
- Svět přírody
- Svět fantazie
- Svět vědy a techniky
- Multimediální a znakové systémy

ESTETICKÁ VÝCHOVA – HUDEBNÍ

Charakteristika předmětu

Hudební výchova na šestiletém gymnáziu vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Hudební výchova na základní škole. Prostřednictvím různých typů činnosti vede žáky k porozumění hudbě a k jejímu aktivnímu vnímání a provozování. Výuka se realizuje v činnostech pěveckých, poslechových, instrumentálních, v přiblížení hudební teorie, orientaci v dějinách hudby i v současném kulturním životě. Součástí výuky je vnímání uměleckého díla, rozpoznání žánrů v hudbě a určení díla a autora nejslavnějších skladeb klasické i moderní hudby a vytváření hodnotícího stanoviska. S ohledem na jazykové zaměření gymnázia je kladen důraz na interpretaci cizojazyčných písní.

Hudební výchova je vyučována jako samostatný předmět s dotací 1 hodiny týdně.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
- Motivujeme žáky k samostatné tvořivé práci zadáváním úkolů a projektů
- Vedeme žáky k produkci hudby

Kompetence k řešení problémů

- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování
- Učíme žáky překonat trému a vystoupit s prezentací před kolektivem

Kompetence komunikativní

- Vytváříme podmínky pro diskusi
- Snažíme se pozitivně motivovat i v případě chyb při komunikaci

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu
- Vedeme žáky k schopnosti respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- Obhajujeme vztah ke kulturnímu dědictví našeho národa
- Vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kultuře a duchovním hodnotám

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- Motivujeme žáky k plánování činnosti a sebekontrolé
- Osobním příkladem vedeme žáky k zodpovědnosti za vykonanou práci
- Pomáháme žákům zvládnout zátěžové situace
- Dodržování zásad hlasové hygieny

Hudební výchova 1. ročník šestiletého gymnázia (tercie)

Žák

- Zpívá na základě svých schopností a získaných dovedností intonačně čistě a rytmicky přesně
- Dokáže ocenit kvalitní pěvecký projev ostatních
- Sluchem rozliší vzestupnou a sestupnou melodii
- Pojmenuje vybrané hudební formy
- Orientuje se v hudebních slozích
- Uvede hlavní představitele jednotlivých slohů

- Rozpozná melodii durovou a mollovou
- Rozlišuje hudbu umělečnickou a neumělečnickou

Učivo

Pěvecká výchova

- Hlasová a rytmická cvičení
- Rozšiřování hlasového rozsahu
- Vícehlas
- Orientace v notovém záznamu
- Zpěv lidových a umělých písní
- Zpěv cizojazyčných písní
- Zpěv hymny ČR, EU, žákské hymny a hymny cizích zemí

Instrumentální činnost

- Tvorba jednoduchého doprovodu
- Noty, intervaly, stupnice, akordy, hra na flétnu

Hudebně pohybová činnost

- Taktování
- Tanec

Poslech

- Přehled hudebních slohů umělečnické hudby
- Poslechy skladeb a pochopení charakteristických rozdílů různých hudebních slohů
- Hudební hádanky

Dějiny hudby

- Původ hudby, pravěk, středověk
- Řecko, Řím
- Středověk – gotická hudba
- Renesance – mše, chorály, chrámová hudba, kánon
- Baroko – opera, J. S. Bach, G. F. Händel, A. Vivaldi, baroko v Čechách
- Klasicismus – hudební formy, J. Haydn, W. A. Mozart, L.v. Beethoven
- Romantismus – F. Chopin, G. Verdi, B. Smetana, A. Dvořák, P. I. Čajkovskij

- Hudba 20. století - pozdní romantismus, impresionismus, expresionismus – R. Strauss, G. Mahler, C. Debussy
- Jazz, spirituály, blues, L. Armstrong
- Populární hudba, rock, Beatles, E. Presley
- Současná hudba a její představitelé

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Kreativita
- Komunikace
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Interpretace

Výchova k myšlení v evropských souvislostech

- Evropská hudba a kultura
- EU

Mezipředmětové vztahy

- Český jazyk – autoři, význam českého jazyka
- Anglický jazyk, německý jazyk, španělský jazyk, ruština, latina – interpretace písní a poslech, dějiny hudby cizích národů
- Estetická výchova výtvarná – kulturní souvislosti
- Zeměpis – mapa světa a Evropy
- Společenské vědy – řešení situací ve dvojici, skupině

Výchova ke zdraví

- Boj proti kouření
- Hlasová hygiena

ESTETICKÁ VÝCHOVA – VÝTVARNÁ

2. Ročník nižšího gymnázia

tematické celky	výstupy	průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Kresba: figura - kresba rudkou, uhlem, tuší ruka – kresba rudkou předměty denní potřeby, bota, batoh, jízdní kolo, kostlivec ve skříni, přírodniny uhel, tužka dětská stavebnice, dekorační zed' - tužka zátiší z krabic a drapérií	žák: zná proporce lidského těla i jeho částí ví o řeckém kánonu a v praxi si ověří jeho správnost pozoruje a ověřuje anatomii člověka zkoumá a dívá se jinýma očima na spotřební předměty zkoumá stavbu přírodnin používá perspektivu a volné rovnoběžné zobrazování uvažuje o staticce staveb určuje viditelnost částí tvarů naučí se vidovat a rozvrhnout na formát kartonu	biologie člověka společenské vědy (spotřební průmysl) přírodověda perspektiva geometrie matematika dějiny světového umění konstrukční kreativita

	seznámí se s díly největších světových kreslířů, Michelangelo, Leonardo, Rembrandt,...	
Malba: portrét – malba temperou zátiší a přírodniny – malba temperou hra na restaurátora reprodukce malířského díla	zná jednotlivé části obličeje a proporční vztahy mezi nimi ví o zásadách tvorby zátiší dozví se o používání tempery v dějinách pozoruje stavbu přírodnin zkoumá přírodniny z jiných hledisek než spotřebních seznámí se s malíři zátiší, Chardin, Morandi,... profese restaurátorství, počítačové rozbory, chemické složení, falsifikáta ve výtvarném umění	biologie člověka cvičení fotografické paměti přírodověda materiály ve výtvarném umění ekologie spotřeby dějiny umění

Grafika: otisky pytlů, textilních vláken a dokreslení – tiskařská barva a tuš papírořez, kalendář do třídy – monotyp tiskařskou barvou linoryt, linořez vosková rezerva, spojení s ilustrací Ex libris	pozná využití různých textilních vláken ve výtvarném umění vyzkouší jemu dostupné grafické techniky pochozí důležitost inspirace pozná tiskařské barvy a jednoduché způsoby reprodukce zkoumá vliv ročních období na krajinu a události dá do souvislosti přírodu, život lidí a jednotlivá roční období seznámí se s mistry grafického umění, Rembrandt, Dürer ilustrace v dějinách význam Ex libris,	přírodověda ekologie proměny krajiny v dějinách výtvarného umění materiály v grafickém umění emocionální kreativita společenské vědy – charakteristika osobnosti v Ex libris
Dekoratívni práce: šitá krajka – bavlnky a nitě batikování trička – textilní barvy cínový šperk, cín a lití setkání s textilním vláknem, tkaní, šňůry	seznámí se s pojmem krajčářství naučí se použít textilní barvu pozná v praxi vlastnosti cínu dozví se o textilním průmyslu dokáže vytvořit vitráž	chemie fyzika (optika) textilní průmysl dějiny umění - gotika

kresba a malba vitrážovými barvami na sklo technika vitráže zákony paspartování,	ověří si vlastnosti vitrážových barev vidí na reprodukcích nejkrásnější okna gotických katedrál co je pasparta, jednoduchou se žáci naučí vytvořit	
Výtvarné vytváření: modelování ze samotvrdnoucí hmoty, z hlíny, vypálení, kolorování kaširování na drát, na míč kašír provázkem, koudelí, papírem	pochopí důležitost skicy pozná základní sochařské materiály naučí se, co je kašír dozví se o scénografii a divadelním výtvarnictví pozná ukázky pravěkých plastik porovná plastiku pravěku, Egypta baroka a současnou (Entropa)	chemie literatura divadlo scénografie fyzika (tlak plynu, rozpínavost) dějiny umění – plastika v čase ekologická výchova, využití odpadového materiálu estetika v životě současné figurativní sochařství vypalování v peci
Písmo: setkání s písmem jinak, dekorativní řešení	pozná různé možnosti využití písma počítačové fonty	český jazyk a literatura informatika písmo a kultury v dějinách

objevené písmo – nové fantazijní znaky s odkazem na písmo v dějinách písmo jako znak v užitém umění, dekorativní funkce písma	naučí se hlavní zásady správného používání písma zachází s písmeny i jako s dekorativními znaky seznámí se ve zkratce s vývojem písma	knižní kultura vývoj písma, hlavní funkce písma v dnešní době, kultivovanost v písemném projevu ve spojení s literaturou
Kresba zátiší – tužka abstraktní lineární kompozice – tužka autoportrét – tužka, uhl ekologická tematika – nástěnka, třídění odpadu, jeho uložení vstřícný přístup k přírodě – tuš architektura – kresba tuš volná interpretace spirál – kresba tuší	Žák: pochopí perspektivní ztvárnění ulice, náměstí, perspektivu jednoduchých útvarů seznámí se se symetrií v architektuře uvidí věci přes základní geometrické útvary, na kterých příroda i lidé tvoří svá díla a formují životní prostředí bude pamatovat na šetrný přístup k přírodě i věcem, které nás obklopují	matematika, geometrie perspektiva symetrie a asymetrie v matematice, diverzifikace v biologii i v životě ekologie matematická kreativita
Malba reprodukce malířského díla. Krajina – tempera technika stříkání s maskami – temperové barvy, spray tisk z kartonové krabice a domalba – tempera	dozví se o zájmu malířů všech směrů o oblohu pro její náhlé změny naučí se dívat na strom jako na výraz emocí hledá poezii v krajině pochopí důležitou funkci drapérie v dějinách malířství i sochařství	Fyzika (meteorologie, proudění vzduchu) přírodověda český jazyk – literatura ekologie a využití odpadu dějiny umění

drapérie, kabáty na věšáku – tempera pokusy s barvami – rozfoukávání na plochu, domalování, dokreslení	vyzkouší jiné funkce barvy než pokládání plochy využije odpadový materiál	
Grafika Ex libris - papírořez linoryt – tiskařské barvy herbář – biologická studie přírodnin – vosková odkrývací technika sítotisk s motivem ptáků a zvířat autoportrét – monotyp přes tiskařskou barvou natřenou plochu	dozví se, co je ex libris seznámí se s ex libris našich slavných umělců studuje přírodniny z jiných než biologických hledisek seznámí se s technikou sítotisku naučí se monotyp zkoumá podrobněji proporce lidské tváře	knižní sazba přírodověda dějiny grafiky biologie člověka anatomie člověka, zvířete, ptáka intuitivní kreativita
Dekorativní práce vánoční hvězda z hedvábného papíru dekorativní doplněk – koule lepená z dílů projekt stříkání přes šablony, gázu, krajky, listy kašír z papíru na nafukovací míč volná interpretace spirál – tuš, barva	dozví se o úpravách exteriéru i interiéru pokusí se o rozeznání vkusného a kýče seznámí se s bytovou kulturou porozumí pojmu artifičielismus teoreticky i na ukázkách práce Toyen a Štýrského znovu si vyzkouší techniku kašíru	společenské vědy český jazyk lidové zvyky, Vánoce, Velikonoce dějiny umění matematika, geometrie

	použije své znalosti perspektivy na spirálách, vyzkouší úroveň své fantazie	
Výtvarné vytváření projekt z odpadového materiálu práce s hlínou, lidská tvář – keramická kachle, reliéf	ví, co je hluboký a vysoký reliéf ví, co je stylizace, karikatura objeví poezii odpadového materiálu vyzkouší práci s hlínou ve spojitosti s proporcemi lidské tváře seznámí se s ukázkami karikatury v sochařství, Daumier a jeho busty,...	ekologie a využití odpadového materiálu literatura – poezie všedních věcí biologie člověka dějiny umění

I. a II. ročník 4letého gymnázia (V. a VI. ročník víceletého gymnázia)

I. ročník – 2 hodiny estetické výchovy, z toho 1 hodina dějiny umění

II. ročník – 2 hodiny estetické výchovy, z toho 1 hodina dějiny umění

Maturitní zkouška z estetické výchovy – volitelný (předpokládá docházku žáků na seminář z estetické výchovy ve 4. ročníku)

- 1) Žáci se v průběhu výuky estetické výchovy seznámí se základními výtvarnými technikami, získají přehled výtvarných směrů, autorů a děl.
- 2) Estetická výchova formuje estetické a pocitové vnímání žáků, žák je veden k tomu, aby chápal význam emotivních a pocitových prožitků pro život, aby se podílel na utváření příjemného prostředí ve škole, aby se v rámci svých možností snažil vyjádřit výtvarnými prostředky, chápal, že práce jedince ovlivní výsledek celé skupiny, chápal význam výtvarného díla a výtvarného umění v historickém kontextu.
- 3) Učitel klade důraz na individuální přístup k žákům a na rozvoj jejich vlastních schopností - kompetence komunikativní, sociální a personální.
- 4) Učitel formuje postoje žáků k emotivním a pocitovým prožitkům, rozvíjí jejich kulturní rozhled návštěvami galerií, výstav, besed s výtvarníky – kompetence komunikativní, sociální a personální.
- 5) Učitel organizuje práci formou větších společných projektů, rozvíjí schopnosti týmové spolupráce a zodpovědnosti jedince za společné dílo – kompetence sociální a personální, občanské a pracovní.
- 6) Učební plán je sestaven jako variabilní, jsou zde zařazeny samostatné a týmové projekty dlouhodobé samostatné práce, prezentace a obhajoba výsledků.
- 7) Je kladen důraz na mezipředmětové vztahy - literatura, biologie, dějepis, matematika .
- 8) Žáci maturující z estetické výchovy obhajují maturitní práci praktickou, průběžně ji od 3. ročníku konzultují, revidují a opravují podle pokynů vedoucího práce – kompetence k řešení problému, kompetence komunikativní, kreativní. Žáci používají CD - Dějiny umění- průřez, vytvořený na naší škole.
- 9) Tématický plán je zpracován formou tabulek, v sloupci jsou uvedeny vazby mezi předměty a výstupy

Obsah estetické výchovy

Obsahem hodin Estetické výchovy je stručná exkurze do dějin výtvarného umění a odraz základních znaků jednotlivých uměleckých období v konkrétní tvořivé práci. Žák poznává zákonitosti vývoje umění v závislosti s vyspělostí hospodářskou, společenskou a kulturní. Tato

vyspělost se odráží v použití konstrukčních prvků, materiálů i zdobných prvků. S těmi se žák seznamuje a používá je jako podklad pro svou kreativní práci. Vyučující volí náměty pro tvořivou práci s ohledem na schopnost řešení technických problémů v rámci práce s určitým materiálem, na rozvoj fantazie, kreativity a originality.

1. Ročník vyššího gymnázia

Téma/technika	Školní výstup – žák	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Dějiny jednotlivých historicko-spoločenských etap	chápe souvislosti mezi vývojem společenským a vývojem v dějinách umění chápe souvislost mezi konstrukčními prvky a možnostmi výtvarného umění, umí pozorovat základní znaky lidských výtvorů	Historicko-spoločenské příčiny vývoje jednotlivých dějinných etap umění	Lidé v kulturách a historických epochách (dějepis) Svět přírody Svět techniky Multikulturní výchova Estetická výchova matematická OSV Emoční inteligence
Kresba	redukuje tvar zobrazovaných předmětů, chápe roli linie a bodu jako základních vyjadřovacích prostředků kresby	Odraz filozofie a náboženství ve vidění reality Zásady perspektivy	Svět přírody Svět techniky Svět fantazie Multikulturní výchova Dějepis

	respektuje možnosti výtvarné techniky a možnosti použitého nástroje, umí zachytit kresbou základní konstrukční prvky, umí zjednodušit a schematizovat viděné ze světa přírody i umělých lidských výtvorů překonal krizi výtvarného projevu		Matematika Estetická výchova matematická Pozitivní vztah k práci OSV Emoční inteligence
Malba	redukuje tvar zobrazovaných předmětů, chápe roli barevné skvrny jako základního vyjadřovacího prostředku malby, rozumí základním pojmům z teorie malby, chápe závislost malířské techniky na vyspělosti etapy umění, chápe objektivní příčiny interpretace	Odraz filozofie a náboženství ve vidění reality Zásady perspektivy Vnímání barvy, barevné spektrum	Svět fantazie Multikulturní výchova Matematika Estetická výchova matematická Fyzika Pozitivní vztah k práci OSV

	jednotlivých malířských děl, chápe základní pravidla lidského vnímání barev, překonal krizi výtvarného projevu		Emoční inteligence
Práce v materiálu	myslí v materiálu, chápe možnosti využití jednotlivých přírodních i umělých materiálů, chápe jejich konstrukční možnosti, dodržuje zásady bezpečné práce, překonal krizi výtvarného projevu	Odraz filozofie a náboženství ve vidění reality	Prostorové zobrazování Svět techniky Fyzika Zdraví Pozitivní vztah k práci OSV Emoční inteligence
Další techniky	myslí v materiálu, využívá znalostí, artefiletky chápe zásady kombinování materiálu, rozlišuje vkus a kýč, chápe technické možnosti jednotlivých materiálů,	Odraz filozofie a náboženství ve vidění reality	Svět techniky Svět fantazie OSV Fyzika Matematika Pozitivní vztah k práci Estetická výchova matematická

	dodržuje zásady bezpečné práce, překonal krizi výtvarného projevu		Zdraví Emoční inteligence

Obsahem hodin Estetické výchovy ve druhém ročníku je podobně jako v ročníku prvním stručná exkurze do dějin výtvarného umění a odraz základních znaků jednotlivých uměleckých období v konkrétní tvořivé práci. Žák poznává zákonitosti vývoje umění v závislosti s vyspělostí hospodářskou, společenskou a kulturní. Ještě více je zde zdůrazněna vlastní tvořivá práce, vyučující klade důraz na rozvoj výtvarné citlivosti, představivosti a fantazie. Žák poznává zákonitosti volby námětu a techniky zpracování. Vyučující volí náměty pro tvořivou práci s ohledem na schopnost řešení technických problémů v rámci práce s určitým materiálem, na rozvoj fantazie, kreativity a originality.

2. Ročník vyššího gymnázia

Téma/technika	Školní výstup – žák	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Dějiny jednotlivých historicko-sociálních etap	chápe souvislosti mezi vývojem společenským a vývojem v dějinách umění chápe souvislost mezi konstrukčními prvky a možnostmi výtvarného umění, umí pozorovat základní znaky lidských výtvarů	Historicko-sociální příčiny vývoje jednotlivých dějinných etap umění	Lidé v kulturách a historických epochách (dějepis) Svět přírody Svět techniky Multikulturní výchova Estetická výchova matematická OSV Emoční inteligence Literatura

tuš, fotografie lesa koláž Příroda jako inspirace	pracuje s fantazií, citlivostí a představivostí, umí redukovat tvary přírody a přizpůsobit je dvojrozměrnému zobrazení	nové techniky ve výtvarném umění	ochrana přírody, ekologické, estetické hledisko Biologie Environmentální výchova Multikulturní výchova Zdraví – zásady bezpečnosti práce s jednotlivými nástroji Pracovní výchova Svět fantazie OSV
hrubá textura - vytvoření iluze prostoru písek, gáza, latex, tempera keramická hlína, barva na sklo voskový podklad, tuš, barva Malba zvířete, Pečetící váleček grafika - vosková	chápe vývoj výrazových forem v různých kulturních epochách na základě analýzy umí zachytit základní tvar zoomorfního modelu chápe princip reprodukčních technika, redukuje tvary a barevnost, umí přizpůsobit tvar výtvarné technice	světelný a barevný kontrast	Fyzika

Návštěvy galerijních zařízení	chápe základy interpretace výtvarného díla, jeho subjektivní a objektivní principy využívá základní poznatky zobrazení lidské figury, chápe její proporce	Interpretace uměleckého díla	Literatura
Kresba a malba figury	chápe vztah tvaru a písma, analyzuje společné a rozdílné znaky plakátů	Anatomie lidského těla	
Základní znaky plakátu	různých tvůrců	Vztah formy a obsahu	
		Sdělná funkce užitě grafiky, základy typografie	
Náměty jsou pouze orientační Práce mohou být realizovány formou projektů		Zodpovědnost jednotlivce k práci v kolektivu, tolerance a spolupráce	

ESTETICKÁ VÝCHOVA - DĚJINY UMĚNÍ

1. Ročník – vyšší gymnázium

téma hodiny	očekávané výstupy, mezipředmětové vztahy
Úvodní hodina, plán a organizace práce, Pravěk, jeskynní malby, kresby, rytiny	Počátek umění vůbec, vazba na dějepis , zeměpisné členění, architektura , magie
Plastiky pravěku, megalitické stavby, kultura Keltů	Období matriarchátu , fetišismus, kulty , vysvětlení pojmů menhir, dolmen,...
Kultura starověkého Egypta, Mezopotámie	Společenská hierarchie, vazba na dějepis , kultura pohřbívání a chrámy související s hrobkami, rozeznávání druhů hrobek, pyramidy, skalní hroby, znaky egyptské architektury , písmo Egypta a Mezopotámie, mytologie
Kultura starověkého Řecka	Antická společnost, dějepisné znalosti společenského uspořádání, mnohobožství , architektura , stavební řády, sochařství, řecký kánon, písmo
Etruské umění, starověký Řím	Zeměpisné uspořádání , rozdíly mezi kulturou Řecka a Říma , technická vyspělost římských architektů, etruská klenba, jednotlivé druhy typických římských staveb
Starokřesťanské umění, Byzanc, Románské umění	Křesťanské symboly , rozpad římské říše – dějepisné znalosti , rozdíly kultur, architektura , druhy staveb, proměna přístupu k umění
Gotika	Změny v architektuře, druhy gotických staveb, složky typické pro gotickou architekturu, časové zařazení a srovnání s dějepisnými znalostmi , gotické sochařství a malířství
Renesance	Společenské vědy – důvěra v rozum, perspektiva , matematika , fyzika , optika , rozvoj přírodních věd , renesanční kánon, renesanční architektura, náboženské náměty v renesanci, obliba portrétů a náhrobků

Baroko	Víra a rozum v barokním umění, racionální a smyslová tvorba, citový projev – společensko historická situace
Rokoko, Klasicismus, Empír	Rozdíly v barokním a rokokovém uspořádání společnosti , z dějepisu – Evropa za vlády Napoleona, francouzská revoluce , užité umění , malířství a sochařství

2. Ročník – vyšší gymnázium

téma hodiny	očekávané výstupy, mezipředmětové vztahy
Romantismus, Realismus	Společenské, vědy, změny v uspořádání společnosti i v myšlení lidí, literatura , spisovatelé romantismu a realismu, Francie jako země vzniku obou uměleckých směrů
Impresionismus	Čerpání poznatků z pozorování přírody , vliv atmosférických vjemů , barevná paleta, způsob malby. Témata, francouzští umělci impresionismu, hlavní představitelé francouzského impresionismu
Poimpresionismus	Změna ve výtvarném vyjadřování, návrat ke starým mistrům, ke kompozici , změna barevnosti palety, hlavní představitelé uměleckého směru
Secese	Společenské vědy – secesní styl života, literatura, fotografie, žurnalistika, užité umění, architektura, balet, divadlo,...
Fauvismus, Futurismus, Expresionismus, Metafyzická malba	Zeměpisné zařazení , časové uspořádání, vysvětlení odlišností jednotlivých směrů, ovlivnění událostmi 1. sv. války , kultura a politická situace v Německu, italský fašismus
Kubismus, Orfismus	Moderní umění s připomínkou prací P. Picassa, vliv Fr. Kupky na světové umění
Dada Surrealismus	Protest proti válce, náhoda, vliv S. Freuda, S. Dalí, všechno začalo literaturou , spisovatelé a básníci té doby
Umění 50. a 60. let	Evropské a americké umělecké směry a jejich vysvětlení, hlavní zástupci těchto směrů

DĚJINY KULTURY

3. ročník – vyšší gymnázium (humanitní větev)

téma hodiny	očekávané výstupy, mezipředmětové vztahy
Počátky divadla	Vysvětlení vzniku divadla z vyprávění a rituálu
Antické divadlo	Teorie dramatu, řecké drama a občanská společnost, vliv antického divadla na další vývoj divadla
Středověké divadlo	Divadlo náboženské a divadlo světské
Hudba antiky a středověku	Počátky hudby a hudební teorie, hudba církevní a světská, počátky vícehlasu, literární souvislosti
Renesance - úvod	rozvoj přírodních věd a humanitních věd, důvěra v rozum, změna náhledu na svět, dějepisné souvislosti (raně novověká itálie, reformace a protireformace, zámořské objevy, rozvoj knihtisku a vzdělanosti)
Renesance – výtvarné umění a architektura	perspektiva, olejomalba, pozorování přírody, renesanční kánon, renesanční architektura, náboženské a světské náměty v renesanci, obliba portrétů
Renesance - divadlo	Humanistické, školské a dvorské divadlo, vývoj divadelního prostoru, vývoj společenského postavení divadla, alžbětinské divadlo v Anglii, klasicistní divadlo ve Francii, commedia dell arte v Itálii
Renesance - hudba	Renesanční polyfonie, renesanční hudba v Evropě a v českých zemích
Baroko	Víra a rozum v barokním umění, racionální a smyslová tvorba, citový projev – společensko historická situace (třicetiletá válka, rekatolizace, absolutismus), architektura, výtvarné umění, divadlo, hudba, životní styl
Rokoko, Klasicismus, Empír	Společenské změny – francouzská revoluce, Evropa za vlády Napoleona, užité umění, malířství a sochařství, hudba
Romantismus, Realismus	Ponapoleonská Evropa, průmyslová revoluce, romantismus jako reakce na společenský vývoj, architektura (historismus), výtvarné umění, literatura, hudba, divadlo

Impresionismus	Čerpání poznatků z pozorování přírody, barevná paleta, způsob malby, změna rukopisu. Témata, hlavní představitelé francouzského impresionismu, čeští impresionisté
Postimpresionismus	Změna ve výtvarném vyjadřování, návrat ke starým mistrům, ke kompozici, změna barevnosti palety, změna témat, hlavní představitelé uměleckého směru, vliv na další moderní umělecké směry
Secese	Životní styl, architektura, malířství, sochařství, užité umění
Fauvismus, Futurismus, Expresionismus, Metafyzická malba	Vliv společenských změn a vědy před 1. sv. válkou, výtvarné umění, architektura, hudba, film, tvůrci zahraniční i čeští
Kubismus, Orfismus, Abstrakce	Změna pohledu na realitu, výtvarné umění, architektura, užité umění, tvůrci zahraniční i čeští
Dada Surrealismus	Protest proti válce, náhoda, vliv psychoanalýzy Výtvarné umění, film a literarura, vztah umělců a politiky, tvůrci zahraniční i čeští
Hudba 20. století	Moderní vážná hudba, populární hudba

DĚJINY KULTURY

4. ročník – vyšší gymnázium (humanitní větev)

Tematické celky	Očekávané výstupy, mezipředm. vztahy
Dějiny kinematografie - počátky	Film jako nové médium, film a moderní umělecké směry (surrealismus, fauvismus), počátky národních kinematografií, film a politická propaganda
Dějiny kinematografie – světová kinematografie po 2. sv. válce	Významné světové kinematografie, tvůrci a filmy
Dějiny kinematografie – československá a česká kinematografie	Vývoj kinematografie v Československu a České republice, významní tvůrci, filmy a

	ocenění, vztah kinematografie a politického vývoje v Československu
Dějiny fotografie	Fotografie jako nové médium, vztah malířství a fotografie, fotografie ateliérová, reklamní, akt, portrét, fotografie dokumentární a sociální, vztah fotografie a politiky, významní tvůrci zahraniční a domácí
Dějiny módy a životního stylu	Souvislost mezi politickými, náboženskými, kulturními změnami ve společnosti a vývojem oblékání, bydlení a životního stylu
Divadlo 20. století	Reforma divadla na počátku 20. století (Stanislavskij, Brecht, aj.), prolínání oficiálního divadla s jinými divadelními kulturami
Mimoevropské divadelní kultury	Divadlo v Indii, Číně a Japonsku, jejich vliv na moderní divadlo
Dějiny českého divadla	České divadlo od středověku, vliv divadla na formování moderního národa a kultury, významné scény a tvůrci
Architektura 20. století	Secese, moderní architektura, Adolf Loos, Bauhaus, Le Corbusier Česká meziválečná a poválečná architektura (kubismus, funkcionalismus, secese, brusel, brutalismus) Významní světoví architekti Tendence v současné architektuře (postmoderna, organická architektura, high-tech)
Umění po 2. světové válce ve světě	Politické a společenské změny po 2. světové válce, směry a významní tvůrci (abstraktní expresionismus, akční malba, op-art, kinetismus, nová figurace, art brut, pop art,

	street art, land art, akční umění, performace a happening, postmoderna, hyperrealismus, aj.)
Umění po 2. světové válce v českých zemích	Politické a společenské změny v Československu po 2. světové válce, souvislosti s politickým vývojem, souvislosti literární, směry a významní tvůrci

SEMINÁŘ – DĚJINY UMĚNÍ

4. Ročník

Tematické celky	Očekávané výstupy, mezipředm. vztahy
Úvodní hodina: plán práce, maturitní CD, test znalostí světového umění	
Pravěk, Egypt	Počátek umění, vazba na dějepis , magie, mýty, společenská hierarchie, fetišismus, architektura, písmo
Mezopotámie, Řecko	rozdílné zeměpisné členění , znaky architektury, antická společnost a její uspořádání, mnohobožství , přehled stavebních řádů, řecký kánon , písmo
Řím, Starokřesťanské, Byzanc, Románské umění	Užitková architektura, technická vyspělost , druhy římských staveb, křesťanské symboly, rozpad římské říše, rozdíly kultur, proměna přístupu k umění
Gotika, Renesance	Změny v architektuře, druhy gotických staveb, srovnávání s dějepisnými znalostmi ,

	společenské vědy – důvěra v rozum, perspektiva, matematika, fyzika, optika, přírodní vědy, renes. stavby
Michelangelo, Leonardo da Vinci	největší hvězdy renesance
Baroko, Rembrandt van Rijn, Matyáš Braun	víra a rozum v barokním umění, racionální a smyslová tvorba, společensko – historická situace
Rokoko, Klasicismus, Empír, Romantismus, Francisco Goya	rozdíly v barokním a rokokovém uspořádání společnosti , změny v romantismu
Realismus, Impresionismus, Claude Monet	co přinesl realistický pohled na svět , Francie jako země vzniku obou směrů, čerpání poznatků z přírody , pozorování atmosférických vjemů , barevná paleta a způsob malby
Poimpresionismus, V. van Gogh, Paul Gauguin, H. de Toulouse Lautrec	Změna ve výtvarném vyjádření, návrat ke starým mistrům, kompozici
Secese, Alfons Mucha, Fauvismus, Expresionismus	Secesní styl života, literatura, fotografie, žurnalistika, užité umění , odlišnosti um. směrů
Metafyzická malba, Futurismus, Kubismus	Italské um. směry a jejich odlišnosti, vznik kubismu, jeho důležitost pro celé moderní umění
Pablo Ruiz Picasso	Největší umělec kubismu
Dada, Surrealismus	Protest proti válce, náhoda, vliv S. Freuda, podvědomí
50. a 60. léta	Evropské a americké směry a jejich vysvětlení, hlavní zástupci
Orientace v českém umění, Josef Mánes, J. V. Myslbek, M. Aleš	Porovnání vztahu českého, světového a evropského umění 19. a

	20. století , M. Aleš a Josef Mánes, J. V. Myslbek a baroko
Antonín Slavíček, Jan Zrzavý, František Bílek	Český impresionismus, osamělí běžci, křesťanství a symbolismus v díle F. Bílka
Artificielismus, Toyen, J. Štýrský, Josef Šíma	Specifický český umělecký směr, Šímovo světlo v obrazech
Mikuláš Medek, Marc Chagall, Albrecht Dürer	Surrealismus v Medkově díle
Peter Brueghel	Severská renesance a její specifika
August Rodin	Impresionismus v sochařství
Orfismus, František Kupka	Spojení s hudbou , výrazy v orfismu a malbě
Grafické techniky	Co je grafika , grafický list, specifika prací grafiků
Abstraktní malba	Pojem abstrakce ve výtvarném umění , srovnání děl grafiků 19. a 20. století
Poznávání reprodukcí uměleckých děl, Sucharda, Šaloun, Kotěra, Gočár, Letzel	Secese v Hradci Králové
Schikaneder, Preissig, Preisler, Kubín, Tichý	Poetismus v secesi, regionální díla
Štursa, Gutfreund, Čapek, Špála, Filla, Kubišta	České sochařství a malířství 1. poloviny 20. století
Poznávání reprodukcí	Obrazy malířů, sochařů i architektů, čeští i světoví umělci všech dob
Rezerva pro odchylky od plánu	Pro případ mezer ve znalostech doplnění některých kapitol, rezerva pro případ neodučených hodin